

Q1

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים רבעוניים

ליום 31 במרץ 2015

4	דוח הדירקטוריון
4	תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי קבוצת הבנק
4	פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה
5	נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים
6	מידע הצופה פני עתיד
6	השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו
7	דיבידנדים
8	הון והלימות הון
10	דירוג הבנק
11	סקירה כלכלית ופיננסית
13	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
14	גילוי בדבר הלך אישור הדוחות הכספיים
15	רווח ורווחיות
22	הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק
36	תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות
36	מידע כספי תמציתי על מגזרי פעילות
39	מגזר משקי הבית
47	מגזר הבנקאות הפרטית
52	מגזר עסקים קטנים
58	המגזר המסחרי
61	המגזר העסקי
65	מגזר ניהול פיננסי
66	אחרים והתאמות
66	פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים
74	חברות מוחזקות עיקריות
75	פעילות קבוצת הבנק בחו"ל
83	מידע כללי ונושאים נוספים
83	מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק
84	יעדים ואסטרטגיה עסקית
86	ניהול הסיכונים
115	הלימות הון
122	גילוי על המבקר הפנימי
122	פועלים בקהילה - מעורבות חברתית ותרומה לקהילה
125	קיימות ואחריות חברתית
126	הליכים משפטיים
128	עניינים אחרים
129	בקורות ונהלים
130	סקירת הנהלה
130	תוספת 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית
136	תוספת 2 - חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
144	תוספת 3 - סיכון אשראי לפי ענפי משק
150	תוספת 4 - חשיפות למדינות זרות
154	הצהרת המנכ"ל
155	הצהרת הממונה על החטיבה הפיננסית
156	הצהרת החשבונאי הראשי
157	דוחות כספיים
157	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
158	תמצית מאזן מאוחד
159	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
160	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
161	תמצית דוח על השינויים בהון
165	תמצית דוח על תזרימי מזומנים
167	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 19 במאי 2015, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים, של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, לתקופה ינואר-מרץ 2015.

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתקופת הדוח:

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי קבוצת הבנק

פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה

התפתחות עסקי קבוצת הבנק

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2015 בכ-808 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-726 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמה ב-10.7% בחישוב שנתי, בהשוואה ל-10.5% ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-0.61 ש"ח, בהשוואה ל-0.55 ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו בכ-426.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-408.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, עלייה בשיעור של 4.5%.

סך האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2015 הסתכם ב-268.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-264.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, עלייה בשיעור של 1.9%.

סך פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2015 הסתכם ב-307.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-297.2 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של 3.6%.

יחס ההון הכולל לפי באזל 3 ליום 31 במרץ 2015 הסתכם לשיעור של 14.19%, בהשוואה לשיעור של 14.60% בסוף שנת 2014.

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2015 הסתכם לשיעור של 9.43%, בהשוואה לשיעור של 9.29% בסוף שנת 2014.

נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31.03.2014	30.06.2014	30.09.2014	31.12.2014	31.03.2015	
במיליוני ש"ח					
רווח ורווחיות					
2,056	2,322	2,160	2,146	2,172	רווח מימוני, נטו**
1,299	1,297	1,304	1,438	1,383	עמלות והכנסות אחרות
3,355	3,619	3,464	3,584	3,555	סך ההכנסות
(15)	(3)	80	363	60	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
*2,199	*2,254	*2,245	*2,485	2,188	הוצאות תפעוליות ואחרות
*726	*782	*718	*487	808	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ליום					
31.03.2014	30.06.2014	30.09.2014	31.12.2014	31.03.2015	
במיליוני ש"ח					
מאזן - סעיפים עיקריים					
*376,866	*370,156	*394,234	*408,033	426,426	סך-כל המאזן
250,232	252,066	257,826	263,980	268,921	אשראי לציבור, נטו
65,333	63,800	57,190	58,778	54,328	ניירות-ערך
276,014	268,935	281,760	297,230	307,895	פיקדונות הציבור
31,314	30,533	34,073	33,671	34,808	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
*29,241	*30,308	*30,696	*30,966	31,845	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
14,205	13,483	13,362	12,721	12,349	סך סיכון אשראי בעייתי, נטו
6,305	6,038	5,719	5,389	5,702	מזה - חובות פגומים מאזניים, נטו

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31.03.2014	30.06.2014	30.09.2014	31.12.2014	31.03.2015	
חסים פיננסיים עיקריים					
90.7%	93.7%	91.5%	88.8%	87.3%	אשראי לציבור, נטו לפיקדונות הציבור
81.4%	84.2%	81.6%	79.8%	78.5%	אשראי לציבור, נטו לפיקדונות הציבור כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
*7.8%	*8.2%	*7.8%	*7.6%	7.5%	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך המאזן
*9.4%	*9.5%	*9.3%	9.3%	9.4%	הון עצמי חובד 1 לרכיבי סיכון
*14.9%	*14.9%	*14.6%	14.6%	14.2%	הון כולל לרכיבי סיכון
***2.21%	***2.44%	***2.32%	***2.21%	1.95%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾⁽²⁾
*65.5%	*60.8%	*63.3%	*56.0%	61.5%	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות ⁽³⁾
*3.6%	*3.9%	*3.7%	3.7%	3.5%	סך הכנסות לנכסים ⁽⁴⁾
*2.4%	*2.4%	*2.4%	2.5%	2.2%	סך הוצאות לנכסים ⁽⁵⁾
(0.02%)	(0.00%)	0.12%	0.54%	0.09%	שיעור ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
*10.49%	*11.06%	*9.78%	*6.43%	10.69%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
*0.55	0.59	*0.54	*0.37	0.61	רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק - בסיסי

- * יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1. בתמצית הדוחות הכספיים.
- ** רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.
- *** הוצג מחדש.
- (1) מחושב על בסיס שנתי.
- (2) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה דוח דירקטוריון פרק רווח ורווחיות - התפתחות הרווח המימוני) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.
- (3) אינו כולל הוצאות לתוכניות התייעלות והפרשה בגין עסקי הבנק עם לקוחות אמריקאים.
- (4) סך ההכנסות חלקי יתרות ממוצעות של סך הנכסים.
- (5) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות חלקי יתרות ממוצעות של סך הנכסים.

מידע הצופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתעדת", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם, כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צורך", "יכול", "יהיה". מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובח"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איטנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בדיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד.

השקעות בהון הבנק ועסקות במניות

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 במרץ 2015 הינו 1,325,768,393 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. ההון המונפק הינו לאחר הפחתת 11,608,718 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק (להלן: "מניות באוצר"), כפי שיפורט להלן. הון המניות המונפק והנפרע של הבנק בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הינו 1,326,344,357 ש"ח ע.ג. לאחר הפחתת 11,032,754 יתרת מניות באוצר.

להלן פרטים בדבר ההתפתחויות העיקריות הקשורות בהון הבנק, לרבות השקעות בהון הבנק ועסקות במניות:

רכישה עצמית של מניות הבנק

המפקח על הבנקים אישר לבנק לבצע רכישה עצמית של 39,250,000 מניות לצורך יצירת מאגר מניות עבור תוכנית התגמול ההוני לעובדים ולמנהלים בכירים (ראה ביאור 13 (ב) בדוחות הכספיים של שנת 2014). עד ליום 31 במרץ 2015 רכש הבנק 25,200,000 מניות בעלות של כ-408 מיליון ש"ח.

שינויים בהון הבנק החל מיום 1 בינואר 2015 ועד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

עד למועד פרסום הדוחות הכספיים חל גידול של 3,135,665 מניות רגילות בהון המונפק והנפרע של הבנק כתוצאה מהעברת מניות מהמאגר ומימוש יחידות RSU, שקוזז מרכישת מניות למאגר המניות.

להלן פרטים על יתרת האופציות ויחידות RSU שהונפקו וטרם מומשו סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

6,340,026 יחידות אופציות למניות שהונפקו לעובדי הבנק במסגרת התוכנית לשנים 2010-2012.

2,658,908 יחידות RSU שהונפקו לעובדים בכירים.

בשנת 2015 טרם הוענקו יחידות RSU כתשלום נדחה של 50% מהמענק השנתי בגין שנת 2014 מכוח תוכנית תגמול (2014). הקצאה של יחידות RSU כאמור צפויה להתרחש לאחר פרסום הדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2015.

האופציות ויחידות RSU ימומשו למניות מתוך מאגר מניות שהבנק רכש לצורך זה.

לפרטים נוספים בקשר ליחידות RSU ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל, לעובדים בכירים, ראה ביאור 16 בדוחות הכספיים לשנת 2014.

דיבידנדים

דירקטוריון הבנק החליט ביום 10 ביולי 2013 לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. מדיניות חלוקת הדיבידנד שנקבעה על-ידי הדירקטוריון הנה לחלק עד 30% מהרווח הנקי הנובע מפעולות רגילות. מדיניות זו תהיה תקפה עד שהבנק יעמוד ביעדי ההון שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים ואומצו על-ידי הדירקטוריון. ביום 20 באפריל 2015 החליט הדירקטוריון לחלק, החל משנת 2015, דיבידנד בשיעור של 20% מהרווח השנתי לאחר שקיבל לכך את אישור המפקח על הבנקים.

בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל; (ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל; (ו) במידה שלאחר חלוקתן, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23א לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של המפקח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים יידרשו לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן קבע המפקח, כי החל מיום 1 בינואר 2015 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של כל התאגידים הבנקאיים על 12.5% וכי בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2017, יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של התאגידים הבנקאיים המשמעותיים במיוחד על 13.7%.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת שלפיה על כל תאגיד בנקאי להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 שלו בשיעור המשקף 1% מיתרת ההלוואות לדיו, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017.

התאגידים הבנקאיים נדרשים להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 שלהם מדי רבעון החל ביום 1 בינואר 2015 בשיעור יחסי מהיעד המלא הנדרש עד ליום 1 בינואר 2017. ההשפעה הכוללת של הוראה זו, על בסיס יתרת ההלוואות לדיו לתאריך המאזן, נאמדת בכ-0.2%.

התוצאה של מכלול ההוראות האמורות הינה, שמיום 1 בינואר 2017 יידרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 של כ-10.2% כאמור לעיל וביחס הון כולל מינימלי של לא פחות מ-13.7%.

ביום 20 באפריל 2015 החליט דירקטוריון הבנק להגדיל את תכנון יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק באופן שמיום 31 בדצמבר 2017 הוא יעמוד על 10.75%.

על-פי תנאי שטרי הון נדחים (סדרה א') לא יחולק דיבידנד במקרים הבאים: (א) היה והושעו תשלומי הריבית בגין שטרי הון אלו, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור; ו- (ב) אם חלוקתו תגרום לכך שהיחס בין הון הליבה לנכסי סיכון של הבנק ירד מתחת ליחס של 6.5%.

בנוסף, בהיתר נגיד בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק על-ידי קבוצת אריסון נקבע, כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 30 ביוני 1997 (ערב רכישת השליטה), אלא אם כן המפקח על הבנקים הסכים לכך מראש ובכתב.

המפקח על הבנקים אישר רכישה עצמית של מניות הבנק עבור תוכניות התגמול של הבנק. לפרטים נוספים, ראה פרק השקעות בהון הבנק ועסקות במניות.

יתרת העודפים של הבנק ליום 31 במרץ 2015 הסתכמה ב-22,949 מיליון ש"ח, מהם סך של כ-2,734 מיליון ש"ח אינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד כאמור.

להלן פרטים על חלוקת דיבידנדים בשנת 2015 שטרם שולמו:

בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק ולאחר שנתקבל אישור המפקח על הבנקים לחלוקת דיבידנד רבעונית החל משנת 2015 בגובה של 20% מהרווח הנקי, החליט דירקטוריון הבנק ביום 19 במאי 2015 על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון הראשון של שנת 2015 בסך של כ-162 מיליון ש"ח המהווה 12.18 אגורות לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ב. הדירקטוריון קבע את יום 28 במאי 2015 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 10 ביוני 2015 כיום התשלום.

להלן פרטים בדבר דיבידנד ששולם:

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
09.03.2015	31.03.2015	5.262	70
23.11.2014	15.12.2014	8.83	117
13.08.2014	03.09.2014	9.00	119
21.05.2014	12.06.2014	8.00	106
19.03.2014	10.04.2014	8.00	106

הון והלימות הון

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 (להלן: "באזל 3"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201.

הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הפיקוחי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי.
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים.
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.
- הקצאת הון בגין סיכון CVA בפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

ההוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר", וזאת כדי לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל 3 ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל 3. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן הזכויות שאינן מקנות שליטה שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2015 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עומד על 40% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 70%.

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן קבע המפקח, כי החל מיום 1 בינואר 2015 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של כל התאגידים הבנקאיים על 12.5% וכי בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2017, יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של התאגידים הבנקאיים המשמעותיים במיוחד על 13.5%. הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. ההשפעה הכוללת של הוראה זו, על בסיס יתרת ההלוואות לדיור לתאריך הדוחות הכספיים, נאמדת בכ-0.2%.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2% ו-13.7%, בהתאמה.

ביום 20 באפריל 2015 החליט דירקטוריון הבנק להגדיל את תכנון יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק באופן שמיום 31 בדצמבר 2017 הוא יעמוד על 10.75%.

31 בדצמבר 2014	31 במרץ 2015	
במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
(1)31,482	32,069	הון עצמי רובד 1
(1)33,436	33,778	הון רובד 1
16,041	14,483	הון רובד 2
(1)49,477	48,261	סך-הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
311,329	312,751	סיכון אשראי
5,269	5,194	סיכונים שוק
22,275	22,273	סיכון תפעולי
(1)338,873	340,218	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
באחוזים		
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
(1)9.29%	9.43%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
(1)9.87%	9.93%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
(1)14.60%	14.19%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
(2)9.00%	(2)9.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
(2)12.50%	(2)12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

(1) כפי שדווח ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. ראה ביאור ב.1(1) בתמצית הדוחות הכספיים. אם האימוץ היה מתבצע בשנת 2014, ליום 31 בדצמבר 2014 יחס הון עצמי רובד 1 היה 9.25% ויחס ההון הכולל היה 14.56%.

(2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינו 9%-12.5% בהתאמה והחל מיום 1 בינואר 2017 הינו 10%-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2% ו-13.7%, בהתאמה. ליתרת ההלוואות לדיור ראה ביאור ב.3(2) בתמצית הדוחות הכספיים.

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 31 במרץ 2015 הסתכם ב-9.43% בהשוואה ליחס הון עצמי רובד 1 של 9.29% ליום 31 בדצמבר 2014.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרץ 2015 הסתכם ב-14.19% בהשוואה ליחס ההון הכולל של 14.60% ליום 31 בדצמבר 2014. ההון הכולל ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בסך של כ-48,261 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-49,477 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. הגידול בהון עצמי רובד 1 נבע בעיקר מהרווח הנקי בתקופה בניכוי דיבידנד ששולם וכן מגידול בהתאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן. הקיטון בהון רובד 1 נוסף ובהון רובד 2 נבע בעיקר מהפחתת מכשירי הון בהתאם להוראות המעבר בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299. כמו-כן, אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים הקטין את ההון הפיקוחי ליום 31 במרץ 2015 בעוד שההון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2014 לא הושפע. נכסי הסיכון ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו ב-340.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-338.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. העלייה בנכסי הסיכון נובעת בעיקר מגידול בנכסי סיכון בגין חובות בביטחון נדל"ן מסחרי.

דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:

מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע-חוץ טווח קצר	מטבע-חוץ טווח ארוך	סוכנות דירוג
ישראל – סוברני:				
ספטמבר 2014	יציב	P-1	A1	Moody's
פברואר 2015	יציב	A-1	A+	S&P
מאי 2015	חיובי	F1	A	Fitch Ratings
בנק הפועלים:				
אוקטובר 2014	שליכי	P-1	A2	Moody's
אוקטובר 2014	יציב	A-2	A-	S&P
אפריל 2015	יציב	F1	A-	Fitch Ratings
דירוג מקומי (בישראל):				
אוקטובר 2014	יציב		AAA	S&P מעלות
מרץ 2014	יציב	P-1	Aaa	מידרוג

בחודש פברואר 2015 חברת הדירוג S&P אישרה מחדש את דירוג המדינה למטבע-חוץ ברמה של A+. אופק דירוג המדינה נותר יציב. בחודש אפריל 2015 חברת הדירוג Fitch אישרה מחדש את דירוג הבנק (ללא שינוי). אופק הדירוג נותר יציב. בחודש מאי 2015 חברת הדירוג Fitch אישרה מחדש את דירוג המדינה למטבע-חוץ ברמה של A. אופק דירוג המדינה נותר יציב.

סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

הצמיחה הכלכלית הגלובלית נמשכת, אך ברבעון הראשון של שנת 2015 נרשמה בה האטה קלה, ובין האזורים השונים ניכרת שונות גבוהה. קרן המטבע הבינלאומית הותירה באפריל 2015 את התחזיות לצמיחה הגלובלית לשנה זו ולשנה הבאה ללא שינוי, והן עומדות, בדומה לשיעורי הצמיחה בשנתיים האחרונות על 3.5% ו-3.8% בהתאמה. ביחס לשנת 2014, תרומת המדינות המפותחות לצמיחה השנה גדולה יותר. הצמיחה בארצות-הברית הואטה ברבעון הראשון לשיעור שנתי של 0.2%. ההערכות הן שנתון זה הושפע מהחורף הקשה שפקד את החוף המזרחי, כמו גם מירידה ביצוא על רקע התחזקות הדולר. עם זאת, ההתאוששות בשוק העבודה נמשכה ושיעור האבטלה ירד לרמה של 5.5% בחודש מרץ. בגוש האירו נרשמה ברבעון שחלף התאוששות מפתיעה במידת מה בעוצמתה והיא אפיינה גם חלק ממדינות הפריפריה. הפעילות הכלכלית התרחבה בתמיכת מחירי הדלק הנמוכים, הריביות האפסיות והיחלשות מטבע האירו בעולם. החששות לגבי חדלות פירעון של יוון גברו לאור אי ההסכמה בין יוון לנושים לגבי הרפורמות שעל יוון לנקוט על מנת להמשיך ולקבל סיוע. עם זאת, סיכוני המשבר האירופי, על-פי המגולם בשווקים הפיננסיים, נותרו נמוכים ותשואות אגרות-החוב הממשלתיות של המדינות בעלות החוב הגבוה, למעט יוון, נותרו ברמות נמוכות מאוד. בשווקים המתעוררים גובר החשש מהשלכות ההאטה בצמיחה בסין והשפעותיה על הסקטור הפיננסי. סין צמחה ברבעון הראשון של שנת 2015 בשיעור נמוך של 5.3% במונחים שנתיים. גם בברזיל נרשמה האטה חדה בצמיחה.

האינפלציה הנמוכה בעולם הביאה בנקים מרכזיים ברחבי העולם לנקוט במדיניות מרחיבה ומתחילת שנת 2015 נרשמו הורדות ריבית כמעט בכל מקום למעט ארצות-הברית וברזיל. במדינות מפותחות מסוימות כמו שווייץ, דנמרק ושבדיה, ריבית הבנק המרכזי היא שלילית. בגוש האירו הריבית נותרה אפסית ברמה של 0.05% (על פיקדונות הריבית היא שלילית (0.2%)) ובסוף ינואר 2015 החל הבנק המרכזי האירופי בתוכנית הרחבה כמותית בהיקף מוערך של 1.2 טריליון אירו. ביפן נמשכה ביתר שאת תוכנית ההרחבה הכמותית. בארצות-הברית הריבית נותרה ברמה של 0.25% וההערכות הן שהיא תועלה לראשונה ברבעון הרביעי של השנה.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

האינדיקטורים לפעילות הכלכלית ברבעון הראשון של שנת 2015 מעלים תמונה לא אחידה: הצריכה הפרטית ממשיכה להתרחב, תוך כדי עלייה בתעסוקה, ביקושים גבוהים לדיור מעודדים את ההשקעות בבנייה, ומנגד היצוא התעשייתי ירד ברבעון הראשון של שנת 2015 בשיעור דולרי של 0.6% לעומת הרבעון הקודם. ענף התיירות המשיך להתאושש מפגיעת מבצע צוק איתן, מספר התיירים הנכנסים לישראל עלה ב-6% לעומת הרבעון הקודם, אך הוא נמוך עדיין ב-16% מהרבעון המקביל אשתקד. המדד המשולב למצב המשק רשם עלייה של 1.0% במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015. הריבית האפסית מהווה זרז לפעילות – היא ממריצה את הצריכה הפרטית ואת ההשקעות. בד בבד היא גם מעלה את מחירי הנכסים הן הפיננסיים והן נדל"ן ויוצרת אפקט של "עושר" שמעודד אף הוא את הצריכה הפרטית. רכישת דירות חדשות הגיעה לרמה גבוהה מאוד של 2,500 דירות לחודש ברבעון הראשון של שנת 2015, עלייה של 12% לעומת ממוצע הרבעון הקודם. בשוק העבודה נמשכה המגמה החיובית – שיעור האבטלה הוסיף לרדת לרמה של 5.4% בממוצע של הרבעון הראשון, תוך עלייה במספר המועסקים. בחודש אפריל 2015 עודכן שכר המינימום לרמה של 4,650 ש"ח לעומת 4,300 ש"ח קודם לכן.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

בעקבות הקדמת הבחירות טרם אושר תקציב לשנת 2015, אשר נוהל עד כה על-פי התקציב של שנת 2014. בחודשים ינואר עד מרץ 2015 היה לממשלה עודף בפעילותה התקציבית שהסתכם ב-0.7 מיליארד ש"ח לעומת גירעון תקציבי בסך 0.3 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות ממסים גדלו ב-5.7% לעומת הרבעון הראשון של שנת 2014. הגירעון המצטבר ב-12 החודשים האחרונים (אפריל 2014 עד מרץ 2015) הסתכם ב-2.6% מהתמ"ג.

ההרחבות המוניטריות בעולם הגבירו את הלחץ על שער החליפין של השקל ובנק ישראל הפחית את הריבית בחודש מרץ 2015 לרמה של 0.1%. בחודשים אפריל ומאי 2015 נותרה הריבית ללא שינוי. זוהי רמת הריבית הנמוכה ביותר שהייתה בישראל. מדיניות זו מתאפשרת גם בשל האינפלציה הנמוכה באופן ניכר מהיעד. נכון לסוף חודש אפריל 2015 שוק ההון מגלם אפשרות של הפחתת ריבית נוספת במהלך השנה הקרובה.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן ירד ברבעון הראשון של שנת 2015 בשיעור של 1.3%. ירידת המדד הושפעה מהוזלה של תעריפי המים והחשמל וכן מירידה במחירי הנפט בעולם. בשנים-עשר החודשים האחרונים המדד ירד בשיעור של 1.0% והמדד ללא דיור ירד ב-1.6%. ירידות המחירים מיוחסות להערכת הבנק לעלייה בתחרותיות בענפי משק כמו תקשורת וקמעונאות ומירידה במחירי הסחורות ובייחוד במחירי האנרגיה בעולם. משכך, הערכת הבנק היא שהדפלציה אינה מסכנת את המשך הצמיחה במשק. מדדי המחירים לחודשים אפריל ומאי 2015 צפויים להערכת הבנק להיות חיוביים.

שער החליפין של השקל יוסף במהלך הרבעון בשיעור של 3.4% מול סל המטבעות האפקטיבי. הייסוף מול הסל הושפע מאוד מהיחלשות של מטבע האירו בעולם, וגם השקל התחזק מולו ב-9.6%. מול הדולר נרשם פיחות של 2.3%. בנק ישראל רכש מטבע-חוץ בהיקפים של 1.84 מיליארד דולר ברבעון הראשון של שנת 2015. מסכום זה 1.04 מיליארד דולר נרכשו כחלק מהתוכנית לקיזוז השפעת הגז הטבעי.

שוקי הכספים וההון

ברבעון הראשון של שנת 2015 נרשמה בשוק המניות הישראלי והאירופי מגמה של עליות שערים חדות, שבבלטה לחיוב לעומת שוק המניות האמריקני והשווקים המתעוררים. בסיכום הרבעון הראשון עלה מדד ת"א 100 בשיעור של 10%. עליות השערים בשוק המניות בתל-אביב לוו בעלייה במחזורים. מחזורי המסחר היומיים עלו ברבעון הראשון לרמה של 1,464 מיליון ש"ח לעומת 1,294 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

שוק אגרות-החוב התאפיין במגמת עליות שערים על רקע הירידה בריבית בנק ישראל. מדדי אגרות-החוב הממשלתיות הצמודות עלו בשיעור של 5.1% והשקליות עלו ב-3.5%. תשואת אגרת-חוב של ממשלת ישראל לעשר שנים ירדה לשפל של כל הזמנים עד לרמה של 1.7% בסוף חודש מרץ 2015. מדד אגרות-החוב הקונצרניות עלה ברבעון הראשון ב-2.1%, ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות הצטמצמו מעט לעומת אלה שהיו בסוף שנת 2014. הריבית האפסית הביאה לפדיונות גדולים מהקרנות הכספיות ומאז תחילת שנת 2015 נפדו מהן כ-18 מיליארד ש"ח ומשקלן מסך קרנות הנאמנות ירד מ-20.6% בסוף שנת 2014 ל-13.6% בסוף חודש אפריל 2015. עלייה נרשמה בגיוסי החוב של המגזר העסקי (ללא בנקים וחברות ביטוח) בשוק ההון - כ-8.8 מיליארד ש"ח לעומת כ-4.6 מיליארד ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן הנתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין:

לשנת 2014	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2014	2015	
(0.1%)	(0.7%)	(1.6%)	שיעור ירידת מדד המחירים הידוע
12.0%	0.5%	2.3%	שיעור עליית שער הדולר של ארצות-הברית
5.6%	1.1%	(3.0%)	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
0.8%	1.3%	4.1%	שיעור עליית שער הפרנק השוויצרי
(1.2%)	0.6%	(9.5%)	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
3.7%	0.9%	(8.5%)	שיעור עליית (ירידת) הלירה התורכית

להלן נתונים על ריבית בנק ישראל:

31.03.14	30.06.14	30.09.14	31.12.14	31.03.15	
0.75%	0.75%	0.25%	0.25%	0.10%	שיעור הריבית בסוף התקופה

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שנקבעו פורט בביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה ובביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014. ביישום של כללי החשבונאות, בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. ייתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, בכל הקשור למדיניות החשבונאית, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שישמשו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בפרק "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים" בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014, פרט להשלכות אימוץ התקינה האמריקאית בנושא זכויות עובדים כמפורט להלן:

התחייבויות לזכויות עובדים

חלק מההפרשות בגין התחייבויות הבנק בקשר עם יחסי עובד-מעביד מבוססות, בין היתר, על חישוב אקטוארי. מדובר בהתחייבות למענק יובל לו זכאי כל עובד בתום 25 שנות עבודה בבנק, התחייבות לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו, הטבות לעובדים לאחר פרישה, התחייבויות פנסיוניות לתשלומים לעובדים שפרשו לפני גיל הפרישה החוקי, התחייבויות פנסיוניות לתשלומים לעובדים פעילים שצפוי שיפרשו בתנאי פרישה מועדפים לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק והתחייבות בגין פיצוי פיטורין.

החישובים האקטואריים מתבססים ברובם על הנחות ואומדנים, המתבססים על הערכות הנהלה והחלטותיה, ניסיון עבר וסטטיסטיקות שונות כגון שיעור היוון, לוחות תמותה, שיעורי עזיבת עובדים ושיעור שינוי ריאלי בשכר על פני זמן. לעניין שיעור ההיוון יודגש כי ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים ובו מצוין, בין היתר, כי שיעור ההיוון להתחייבויות בגין זכויות עובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות-החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות-חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע על-פי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על אגרות-חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות-הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על אגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית, והכל במועד הדיווח.

סכום ההתחייבויות, המחושבות על בסיס אומדנים אקטואריים, ליום 31 במרץ 2015 הסתכם לכ-4,040 מיליון ש"ח. שינוי במאפיינים האקטואריים השונים יביא לתוצאות שונות מאלה שמתקבלות כיום. כך לדוגמה, גידול של 1% בשיעור ההיוון יגרום להקטנת ההתחייבויות בסך של כ-400 מיליון ש"ח. כמו-כן, גידול של 1% באומדן לשיעור עליית השכר השנתי יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-251 מיליון ש"ח. גידול של 1% באומדן השנתי לשיעור העזיבה לפרישה מוקדמת יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-208 מיליון ש"ח וקטון של 1% באומדן השנתי לשיעור העזיבה לפרישה מוקדמת יגרום להקטנת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-224 מיליון ש"ח.

הערכת האקטואר עבור התקופה המסתיימת ביום 31 במרץ 2015 בגין ההתחייבות לזכויות עובדים מפורסמת באתר המגנ"א של הרשות לניירות-ערך שכתובתו: www.magna.isa.gov.il.

לפרטים בדבר חוזר המפקח על הבנקים בדבר אימוץ כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ב(1) לדוחות הכספיים.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 29 ביוני 2006 וכן על אישור הדוחות הכספיים שלו, כנדרש בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא הדירקטוריון ("הוראה 301").

ועדת הביקורת של הדירקטוריון הינה הוועדה אשר דנה ובוחנת את טיטות הדוחות הכספיים המוצגים בפניה וממליצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים, כנדרש בהוראות תקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010 ובהתאמה גם להוראה 301.

כמו-כן, דנה בדוחות הכספיים ועדת הדירקטוריון לכספים ותשקיפים, אשר בוחנת את הדוחות הכספיים בעיקר מהיבטים עסקיים כלכליים, לרבות בחינת התוצאות המדווחות תוך השוואה לתמצית התקציב ותוכניות העבודה של הבנק. ועדת הביקורת קיבלה דיווח וקיימה דיון על ליקויים וחולשות מהותיות בבקרה הפנימית על הדוחות הכספיים, אם וככל שנמצאו, וכן קיבלה דיווח על כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, אם וככל שהיתה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, כנדרש על-פי הוראה 645 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים - הצהרה לגבי גילוי.

ועדת הביקורת בחנה את הסוגיות המהותיות והאומדנים הקריטיים שיושמו בדוחות הכספיים; את סבירות הנתונים; את המדיניות החשבונאית שיושמה, את השינויים שחלו בה, אם חלו ואת הטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים; כן בחנה הוועדה את יישום עיקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה, באמצעות הצגה מפורטת של הנושאים על-ידי נושאי משרה ואחרים בבנק, לרבות: המנכ"ל, הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO) והחשבונאי הראשי של הבנק ובחנה את אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

כן דנה ועדת הביקורת, במסגרת הדיון בדוחות הכספיים, בחובות הבעייתיים של הבנק, בחנה את שווי החזקות הבנק בניירות-ערך, דנה בהפרשות לירידת-ערך, שהינה בעלת אופי אחר מזמני, של ניירות-ערך ובהוצאות בגין הפסדי אשראי של הבנק, כן דנה ועדת הביקורת ובחנה את חשיפות הבנק לסיכונים ואת דרך השתקפותם והשפעתם על הדוחות הכספיים.

לישיבות ועדת הביקורת, כמו גם לישיבות הדירקטוריון, בהן נדונים ומאשרים הדוחות הכספיים, מוזמנים רואי החשבון המבקרים של הבנק זיו האפט, רואי חשבון וסומך חייקין, רואי חשבון והם נוכחים בכל הישיבות האלה. כן מוזמן המבקר הפנימי של הבנק, לדיוני ועדת הביקורת והדירקטוריון בנושא אישור הדוחות הכספיים.

שמות חברי ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים ומיומנותם, מפורטים בפרק "עבודת הדירקטוריון" ובפרק "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוחות הכספיים לשנת 2014.

ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים קיימו דיונים בגין הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2015, ולאחריהם. ועדת הביקורת הציגה את המלצותיה בפני מליאת הדירקטוריון קודם למועד שבו הדירקטוריון דן בדוחות הכספיים.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם בסך של 808 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 726 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה ב-10.7% בחישוב שנתי בהשוואה ל-10.5% ברבעון המקביל אשתקד. החל מיום 1 בינואר 2015, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית, בנושא זכויות עובדים, בדרך של יישום למפרע לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך. במהלך שנת 2014 יישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, בדרך של יישום למפרע. מספרי ההשוואה של הרבעון הראשון לשנת 2014 הוצגו מחדש. לפרטים נוספים ראה ביאור ד.2(2) בדוחות הכספיים לשנת 2014 וביאור 1.ב בתמצית הדוחות הכספיים.

שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		31.03.15	
31.03.14	31.12.14	31.03.14	31.12.14		
במיליוני ש"ח					
(29.4%)	(28.1%)	2,439	2,396	1,722	הכנסות ריבית
(79.5%)	(76.1%)	(590)	(507)	(121)	הוצאות ריבית
(13.4%)	(15.2%)	1,849	1,889	1,601	הכנסות ריבית, נטו
175.8%	122.2%	207	257	571	הכנסות מימון שאינן מריבית
5.6%	1.2%	2,056	2,146	2,172	רווח מימוני, נטו**
		(15)	363	60	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
					רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2.0%	18.5%	2,071	1,783	2,112	עמלות והכנסות אחרות**
6.5%	(3.8%)	1,299	1,438	1,383	הוצאות תפעוליות ואחרות
(0.5%)	(12.0%)	*2,199	*2,485	2,188	רווח לפני מסים
11.6%	77.6%	*1,171	*736	1,307	הפרשה למסים על הרווח
11.0%	113.3%	*463	*241	514	חלקו של הבנק ברווחים (בהפסדים) של חברות כלולות לאחר מסים
(53.8%)	(250.0%)	13	(4)	6	רווח נקי:
10.8%	62.7%	*721	*491	799	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
					הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
80.0%		5	(4)	9	המיוחס לבעלי מניות הבנק
11.3%	65.9%	*726	*487	808	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		10.5%	6.4%	10.7%	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.ב.
 ** סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו:

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים, בין היתר הפרשי שער ורווח ממימוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור עליית המדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות המדד בגין היתרות המאזניות.

להלן פרטים לגבי הרכב הרווח המימוני, נטו:

2014				2015	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
2,439	2,983	2,855	2,396	1,722	הכנסות ריבית
(590)	(926)	(882)	(507)	(121)	הוצאות ריבית
1,849	2,057	1,973	1,889	1,601	הכנסות ריבית, נטו
207	265	187	257	571	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,056	2,322	2,160	2,146	2,172	סך הרווח המימוני, נטו

להלן ניתוח התפתחות הרווח המימוני תוך הפרדת הרווח בין רווח מימון מפעילות שוטפת לבין הרווח הנובע מהשפעות חריגות והשפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי. ההתפתחות הרבעונית של סך הרווח המימוני, נטו:

2014				2015	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
1,899	2,103	2,003	2,034	1,836	רווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾
93	102	88	60	205	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
71	39	33	(7)	99	רווח מהשקעות במניות
(3)	73	61	84	16	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(4)	5	(25)	(25)	16	הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל ⁽³⁾
2,056	2,322	2,160	2,146	2,172	רווח מימוני, נטו
73	86	69	61	70	* מזה עמלות פירעון מוקדם

- (1) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.
- (2) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה. התנודתיות בסעיף נבעה בעיקר כתוצאה משינויים בריבית במגזר הצמוד למדד.
- (3) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב הפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

הרווח המימוני, נטו הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-2,172 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,056 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח המימוני נובע מעלייה ברווחים ממימוש אגרות-חוב ומניות, השפעת חיסוי השקעות בחו"ל בגין שינויים בשערי חליפין ומהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים. מנגד חלה ירידה ברווח מפעילות שוטפת. הירידה ברווח מפעילות שוטפת נבעה בעיקר בשל ירידת הריבית במשק ובשל ירידה במדד המחירים לצרכן.

להלן התפתחות סך הרווח המימוני, נטו, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי, לפי מגזרי פעילות עיקריים⁽¹⁾:

שינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	*31.03.14	31.03.15	
	במיליוני ש"ח		
2.1%	521	532	מגזר משקי הבית
(15.7%)	236	199	מגזר הבנקאות הפרטית
5.8%	292	309	מגזר עסקים קטנים
11.0%	218	242	המגזר המסחרי
(7.5%)	478	442	המגזר העסקי
44.1%	311	448	מגזר ניהול פיננסי
5.6%	2,056	2,172	סך-הכול רווח מימוני, נטו

* סווג מחדש.

(1) רווח מימוני, נטו כולל סכום של הכנסות הריבית נטו בצירוף הכנסות המימון שאינן מריבית.

העלייה ברווח המימוני במגזרי הבנקאות הקמעונאית בישראל ברבעון הראשון של שנת 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובעת בעיקר בשל עלייה בהיקפי אשראי. העלייה קוזזה בעיקר בשל ירידת הריבית במשק. הירידה ברווח המימוני, נטו במגזר העסקי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נבעה מירידה בהיקפי האשראי. העלייה ברווח של המגזר המסחרי נבעה מעלייה בהיקף האשראי במגזר. העלייה ברווח של מגזר ניהול פיננסי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נבעה בשל עלייה ברווחים ממימוש אגרות-חוב ומניות. מנגד חלה ירידה ברווחים בשל ירידה בממדד המחירים לצרכן.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.14	31.03.15	
2.99%	1.96%	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית
0.93%	0.19%	שיעור הוצאה על התחייבויות נושאות ריבית
2.06%	1.77%	פער הריבית הכולל
2.26%	1.82%	יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

הירידה בשיעור ההכנסה על הנכסים וביעור הוצאה על ההתחייבויות, ברבעון הראשון של שנת 2015 לעומת הרבעון המקביל אשתקד, נבעה מירידת הריבית במשק. הירידה בפער הריבית הכולל נבעה מירידה ברווחים הפיננסיים בפקדונות כתוצאה מירידת הריבית במשק.

מניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית בין הרבעון הראשון של שנת 2015 לבין הרבעון המקביל אשתקד עולה כי השינויים בשיעורי הריבית גרמו לקיטון בסך של 374 מיליון ש"ח והשינויים בהיקף היתרות המאזניות הממוצעות גרמו לגידול בסך של 126 מיליון ש"ח בהכנסות ריבית נטו.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-60 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה בסך של 15 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הגידול נובע בעיקרו מהוצאה בגין הפרשה פרטנית, נטו בסך של 29 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2015 בהשוואה להכנסה נטו בסך של 56 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד שנבע מגידול בהפרשה הפרטנית מ-216 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2014 ל-309 ברבעון הראשון של שנת 2015, בעוד שהקיטון בהפרשות (Recovery) נשאר ברמה דומה.

בנוגע למרכיבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי, ראה ביאור 3 בתמצית לדוחות הכספיים.

להלן ההוצאה הרבעונית להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים**:

2014				2015	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
216	279	191	330	309	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(272)	(385)	(284)	(264)	(280)	קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(56)	(106)	(93)	66	29	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי
41	103	173	297	31	הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו
(15)	(3)	80	363	60	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי*
* מזה:					
(26)	(28)	63	129	38	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
(4)	-	(9)	(24)	-	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
15	25	30	256	21	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	-	(4)	2	1	הוצאה (הכנסה), נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות
(15)	(3)	80	363	60	סך-הכל הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי
שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור***:					
0.34%	0.44%	0.30%	0.50%	0.46%	שיעור ההוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי
0.40%	0.60%	0.57%	0.95%	0.50%	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור****
(0.02%)	0.00%	0.12%	0.55%	0.09%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
0.18%	(0.18%)	0.01%	0.23%	0.22%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור
12.12%	(12.01%)	0.82%	14.35%	14.66%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

** לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.

*** על בסיס שנתי.

**** ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך ההוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

להלן התפתחות הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.14	31.03.15	
במיליוני ש"ח		
10	42	מגזר משקי הבית
7	8	מגזר הבנקאות הפרטית
24	57	מגזר עסקים קטנים
8	21	המגזר המסחרי
(64)	(68)	המגזר העסקי
(15)	60	סך-הכל

להלן שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור, נטו לפי מגזרי פעילות עיקריים⁽¹⁾:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.14	31.03.15	
0.06%	0.24%	מגזר משקי הבית
0.08%	0.08%	מגזר הבנקאות הפרטית
0.36%	0.78%	מגזר עסקים קטנים
0.11%	0.23%	המגזר המסחרי
(0.31%)	(0.32%)	המגזר העסקי
(0.02%)	0.09%	סך-הכל

(1) על בסיס שנתי.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-1,383 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,299 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן פירוט של עמלות והכנסות אחרות:

שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		31.03.15		
31.03.14	31.12.14	31.03.14	31.12.14			
במיליוני ש"ח						
עמלות						
(1.2%)	(2.8%)	247	251	244	דמי ניהול חשבונות	
10.3%	0.7%	262	287	289	פעילות בניירות-ערך	
14.0%	(3.4%)	50	59	57	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾	
(8.3%)	0.0%	12	11	11	ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ⁽²⁾	
1.2%	(4.0%)	404	426	409	כרטיסי אשראי, נטו	
81.5%	(23.4%)	27	64	49	טיפול באשראי	
3.7%	(2.1%)	135	143	140	עמלות מעסקי מימון	
8.3%	4.0%	72	75	78	הפרשי המרה	
10.3%	3.2%	29	31	32	פעילות סחר חוץ	
11.1%	(9.1%)	9	11	10	הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי	
(8.3%)	0.0%	12	11	11	עמלות ביטוח חיים וביטוח דירות	
(18.2%)	12.5%	11	8	9	עמלות אחרות	
5.4%	(2.8%)	1,270	1,377	1,339	סך-הכל עמלות	
51.7%	(27.9%)	29	61	44	הכנסות אחרות	
6.5%	(3.8%)	1,299	1,438	1,383	סך-הכל עמלות והכנסות אחרות	

(1) בעיקר קרנות נאמנות.

(2) בעיקר בגין שירותי ניהול ותפעול הניתנים לקופות-גמל.

העמלות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-1,339 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,270 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהכנסות מפעילות בניירות-ערך עקב גידול בהיקפי הפעילות, מטיפול באשראי ומעמלות הפצת מוצרים פיננסיים.

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-44 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-29 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול שנבע בעיקר מרווח ממימוש נכסים.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-2,188 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,199 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן פירוט של הוצאות התפעוליות והאחרות:

שילוני משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		31.03.14	31.12.14	31.03.14	31.12.14	31.03.14
31.03.14	31.12.14	31.03.14	31.12.14					
במיליוני ש"ח								
הוצאות שכר								
(6.2%)	7.7%	*1,188	*1,034	1,114	שכר			
18.7%	198.0%	123	49	146	מענקים ותגמול מבוסס מניית הוצאות בגין תוכנית התייעלות			
	(100.0%)	-	390	-				
(3.9%)	(14.5%)	*1,311	*1,473	1,260	סך-הכל שכר			
1.6%	(6.0%)	*367	397	373	אחזקה ופחת בניינים וציוד			
הפחתות וירידות-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין								
33.3%	33.3%	3	3	4				
6.4%	(10.0%)	518	612	551	הוצאות אחרות			
(0.5%)	(12.0%)	*2,199	*2,485	2,188	סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות			

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב1. בתמצית הדוחות הכספיים.

הוצאות השכר ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו ב-1,260 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,311 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בשכר נובע בעיקר מחיסכון בעלויות השוטפות כתוצאה מתהליכי התייעלות.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-373 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-367 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הוצאות אחרות ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו ב-551 מיליון ש"ח בהשוואה ל-518 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהוצאות שיווק ופרסום.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2015 בסך של 514 מיליון ש"ח בהשוואה ל-463 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. שיעור המס האפקטיבי ברבעון הראשון של שנת 2015 הגיע ל-39.3% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 37.7% בעיקר בגין הוצאות שאינן מוכרות לצורכי מס.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2015 בסך של 808 מיליון ש"ח בהשוואה ל-726 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב המיוחס לבעלי המניות של הבנק הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-0.61 ש"ח בהשוואה ל-0.55 ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק

המאזן המאוחד ליום 31 במרץ 2015 הסתכם ב-426.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-408.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי	יתרה ליום		
	31.12.14	31.12.14	
		31,03,15	
	במיליוני ש"ח		
4.5%	*408,033	426,426	סך-כל הנכסים
1.9%	263,980	268,921	אשראי לציבור, נטו
28.1%	54,974	70,443	מזומנים ופיקדונות בבנקים
(7.6%)	58,778	54,328	ניירות-ערך
3.6%	297,230	307,895	פיקדונות מהציבור
3.4%	33,671	34,808	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
2.8%	*30,966	31,845	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים.

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ-מאזניים עיקריים:

שינוי	יתרה ליום		
	31.12.14	31.12.14	
		31,03,15	
	במיליוני ש"ח		
			1. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים:
(14.3%)	1,586	1,359	אשראי תעודות
3.0%	46,717	48,140	ערבויות והתחייבויות אחרות
0.4%	31,070	31,193	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
2.4%	10,753	11,016	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים
(2.1%)	40,445	39,600	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
(9.7%)	57,269	51,742	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
			2. מכשירים נגזרים (סכומי ערך נקוב):
(6.7%)	584,217	545,126	חוזי ריבית
3.7%	297,866	308,913	חוזי מטבע-חוץ
(5.9%)	49,184	46,263	חוזים בגין מניות
(32.1%)	1,112	755	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)
(3.4%)	932,379	901,057	סך-הכל ערך נקוב נגזרים

ג. להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, תפעול, יעוץ:

שינוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
	31.12.14	31.03.15		
ניירות-ערך ⁽¹⁾			880,532	926,912
נכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול	5.3%		90,930	93,693
נכסי קרנות נאמנות ⁽²⁾	3.0%		99,018	97,931
יתרות פנסיוניות נועצות ⁽³⁾	(1.1%)		23,488	24,603
	4.7%			

- (1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.
 (2) שווי הנכסים של קרנות הנאמנות המקבלות שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.
 (3) יתרות קרנות השתלמות ומוצרים פנסיוניים שניתן לגביהן יעוץ פנסיוני.

אשראי לציבור, נטו

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2015 הסתכם ב-268.9 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-264.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של כ-1.9%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום	שינוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח	מטבע
		31.12.14	31.03.15		
65.6%	66.6%	3.4%	5,944	173,161	לא-צמוד
19.7%	18.8%	(2.7%)	(1,421)	51,955	צמוד למדד
14.6%	14.4%	0.9%	334	38,488	מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)
0.1%	0.2%	22.3%	84	376	פריטים לא-כספיים
100.0%	100.0%	1.9%	4,941	263,980	סך-הכל

האשראי במגזר השקלי הלא-צמוד עלה ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-5.9 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של כ-3.4% שנבע מעלייה באשראי עסקי, אשראי מסחרי ואשראי לדיור.

האשראי במגזר השקלי הצמוד למדד ירד ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-1.4 מיליארד ש"ח, קיטון בשיעור של כ-2.7% שנבע בעיקר מירידה באשראי עסקי ובאשראי לדיור.

האשראי במגזר מטבע-חוץ (כולל הצמוד למטבע-חוץ) עלה ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-0.3 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של כ-0.9% שנבע בעיקר מעלייה באשראי עסקי ומסחרי מפעילות הבנק בחו"ל, ושקוזה בעיקר על-ידי ירידה באשראי העסקי בישראל והאשראי לבנקאות הפרטית בחו"ל.

להלן אשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות:

שינוי		יתרה ליום			
31.03.14	31.12.14	31.03.14	31.12.14	31.03.15	
במיליוני ש"ח					
7.1%	1.1%	66,853	70,779	71,573	מגזר משקי הבית
8.8%	0.2%	35,102	38,141	38,203	מגזר הבנקאות הפרטית
12.6%	2.6%	26,748	29,339	30,108	מגזר עסקים קטנים
18.9%	5.8%	*31,400	35,301	37,339	המגזר המסחרי
0.9%	1.7%	*84,708	84,028	85,487	המגזר העסקי
46.5%	(16.7%)	*993	1,746	1,455	מגזר ניהול פיננסי
7.4%	2.4%	4,428	4,646	4,756	אחרים והתאמות
7.5%	1.9%	250,232	263,980	268,921	סך-הכל
מזה אשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדיוור וכרטיסי אשראי:					
12.3%	2.1%	23,215	25,521	26,067	מגזר משקי הבית
10.0%	0.4%	9,048	9,921	9,957	מגזר הבנקאות הפרטית
13.2%	2.7%	20,921	23,052	23,683	מגזר עסקים קטנים
12.3%	2.1%	53,184	58,494	59,707	סך-הכל
הלוואות לדיוור בישראל:					
3.4%	0.1%	37,456	38,708	38,740	מגזר משקי הבית
11.9%	1.8%	16,312	17,922	18,253	מגזר הבנקאות הפרטית
10.3%	1.9%	4,654	5,038	5,134	מגזר העסקים הקטנים
6.3%	0.7%	58,422	61,668	62,127	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2014.

להלן נתונים בדבר יתרת הלוואות לדיור וכן בדבר ביצועים (לרבות הלוואות שמוחזרו), בחלוקה להלוואות מכספי הבנק והלוואות מכספי אוצר, כל זאת בהתייחס לפעילות בישראל:

יתרה ליום		
31.03.14	31.12.14	31.03.15
במיליוני ש"ח		
יתרות אשראי		
58,836	62,114	62,568
הלוואות מכספי הבנק		
3,423	2,963	2,748
הלוואות מכספי האוצר*		
227	183	168
מענקים מכספי האוצר*		
62,486	65,260	65,484
סך-הכל		
לשלושה חודשים		
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	לשנה שהסתיימה ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום
31.03.14	31.12.14	31.03.15
במיליוני ש"ח		
ביצועי הלוואות לדיור		
הלוואות מכספי האוצר:		
7	18	1
הלוואות		
4	10	-
מענקים		
11	28	1
סך-הכל מכספי האוצר		
2,892	12,157	3,467
סך-הכל הלוואות מכספי הבנק		
2,903	12,185	3,468
סך-הכל הלוואות חדשות		
435	2,445	859
הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק		
3,338	14,630	4,327
סך-הכל הלוואות שניתנו		

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

הבנק הצטרף למהלך שיזם משרד הבינוי בשיתוף הפיקוח על הבנקים למחזור הלוואות שניתנו מכספי מדינה, באמצעות הלוואות מכספי בנק. במסגרת המהלך הבנק פונה ביוזמתו ללווים אשר נטלו הלוואות זכאות צמודת מדד בריבית 4% או יותר, ומציע להם למחזר את ההלוואה להלוואה מכספי בנק, בריבית שתקבע, במועד ביצוע המחזור, לפי הריבית הממוצעת שמפרסם בנק ישראל להלוואות לדיור מסוג זה. המחזור נעשה באמצעות כתב תיקון שנשלח ללקוח ללא הגעה לסניף, וכרוך בתשלום עמלת שינוי תנאים על סך 120 ש"ח בלבד. התהליך החל להתנהל במהלך המחצית הראשונה של 2015.

התפתחות יתרות אשראי לדיור

להלן מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת האשראי של הבנק:

סך-הכל	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד					
	ריבית משתנה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה			
	יתרת חוב שיעור רשומה שינוי בתקופה במיליוני ש"ח	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח		
0.7%	62,568	1.3%	806	34.4%	21,514	21.0%	13,165	35.1%	21,956	8.2%	5,127	31.03.15
6.6%	62,114	1.4%	870	35.8%	22,241	21.5%	13,379	34.4%	21,374	6.8%	4,250	31.12.14

היקף החוב הבעייתי

בשנים האחרונות ניכרת יציבות בהיקפי הסכומים בפיגור ובהיקפי הפרשה להפסדי אשראי.

להלן התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי (לא כולל הפרשה קבוצתית):

שנת חוב בעייתי	שיעור חוב בעייתי	חוב בעייתי במיליוני ש"ח	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור	הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור במיליוני ש"ח	שיעור הפיגור	סכום בפיגור מעל 90 יום	יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	
	1.6%	971	0.4%	224	0.2%	120	62,568	31.3.15
	1.7%	1,029	0.4%	230	0.2%	121	62,114	31.12.14
	1.9%	1,111	0.5%	272	0.2%	129	58,294	31.12.13
	1.8%	980	0.5%	290	0.3%	154	54,060	31.12.12

כימות ומדידת הסיכון – ביצוע אשראי לדיור

כימות ומדידת סיכון האשראי לדיור מבוצעים במספר רמות: רמת הלקוח הבודד, רמת מוצרים, וכן ברמת כלל תיק האשראי של הבנק. לצורך כך, פותחו ויושמו תהליכי כימות ומדידה, המשלבים הערכות מומחים בתחום האשראי לדיור ומודלים סטטיסטיים. במסגרת כימות הסיכון מבוצעת בחינה ממוקדת בנושא בחינת כושר החזר כולל בחינת רגישות לשינויים אפשריים בכושר החזר כתוצאה משינוי אפשרי בשיעור הריבית.

להלן פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק על בסיס רבעוני:

נתוני הלוואות לדיור – שיעור מסך הביצועים החדשים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31.03.14	30.06.14	30.09.14	31.12.14	31.03.15	
					מאפיינים
34.5%	36.5%	37.5%	37.8%	35.1%	שיעור מימון מעל 60%
9.1%	6.8%	5.0%	2.3%	1.5%	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)
2.5%	2.4%	1.9%	1.1%	0.6%	שיעור מימון מעל 60% וגם שיעור החזר מעל 40%
31.8%	31.4%	31.4%	30.2%	29.9%	שיעור הביצועים בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים (הגבלת בנק ישראל 33.3%)
4.6%	4.8%	4.4%	4.3%	2.8%	שיעור הלוואות לכל מטרה
16.3%	17.5%	16.9%	16.4%	17.5%	שיעור הלוואות להשקעה מרכישה
637	618	604	597	615	הלוואה ממוצעת לרכישה (באלפי ש"ח)
18.0	18.4	19.0	19.3	18.8	תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים

יצוין כי שיעורי המימון חושבו על-פי הוראת דיווח לפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדיור.

כימות ומדידת הסיכון – תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור בפרמטרים רבים, כגון: התפלגות LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי ושיעור הפיגורים.

הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפרשה הכלכלית הנדרשת בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת השפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק.

כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח - ביטוח חיים וביטוח מבנה. בנוסף, בהלוואות שאושרו עד לתאריך 1 בנובמבר 2012 נהג הבנק לדרוש ביטוח אשראי בהלוואות בהן LTV גבוה משיעור של 75%. החל מתאריך 1 בנובמבר 2012 לא ניתן לאשר הלוואות בשיעור מימון העולה על 75%.

דיון חודשי בנושא סיכון אשראי לדיון

מתקיים דיון חודשי בהתפתחות המדדים השונים, בהתייחס לביצועים שוטפים והן לגבי כלל תיק האשראי לדיון. זאת, בהתאם לתאבון סיכון כפי שהוגדר על-ידי הנהלת הבנק.

סיכון אשראי כולל לפי ענפי משק

הסיכון הכולל של האשראי מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל חובות [אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים], השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין מכשירים נגזרים, ומסיכון חוץ-מאזני, הכולל ערבויות, עסקות במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

לפרטים נוספים, ראה תוספת 3 לסקירת ההנהלה.

סיכון האשראי הכולל ליום 31 במרץ 2015 הסתכם ב-554.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-544.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.

להלן התפתחות סיכון האשראי הכולל⁽¹⁾ לפי ענפי משק עיקריים:

שינוי	31 בדצמבר 2014*		31 במרץ 2015		
	שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל** במיליוני ש"ח	שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל** במיליוני ש"ח	
					ענף המשק
					ענף המשק
					חקלאות
(0.4%)	0.5%	2,830	0.5%	2,820	
					כרייה וחציבה
2.9%	0.7%	3,761	0.7%	3,869	
					תעשייה
0.3%	9.1%	49,532	9.0%	49,660	
					בינוי ונדל"ן - בינוי***
2.2%	10.0%	54,399	10.0%	55,605	
					בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
(0.5%)	5.5%	29,970	5.4%	29,823	
					אספקת חשמל ומים
(5.5%)	2.4%	13,403	2.3%	12,668	
					מסחר
(1.2%)	7.3%	39,619	7.1%	39,160	
					בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
(1.9%)	2.5%	13,574	2.4%	13,314	
					תחבורה ואחסנה
5.7%	1.6%	8,912	1.7%	9,417	
					מידע ותקשורת
(0.8%)	1.7%	9,198	1.6%	9,124	
					שירותים פיננסיים
1.5%	9.0%	48,950	9.0%	49,699	
					שירותים עסקיים אחרים
(10.6%)	2.5%	13,385	2.2%	11,965	
					שירותים ציבוריים וקהילתיים
(5.0%)	1.7%	9,065	1.5%	8,611	
					סך-הכל מסחרי
(0.3%)	54.5%	296,598	53.4%	295,735	
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיון
0.8%	10.8%	58,991	10.7%	59,463	
					אנשים פרטיים - אחר
0.7%	16.3%	88,603	16.1%	89,227	
					סך-הכל סיכון אשראי לציבור
0.1%	81.6%	444,192	80.2%	444,425	
					סך-הכל בבנקים****
28.4%	9.6%	52,459	12.1%	67,349	
					סך-הכל ממשלות
(10.2%)	8.8%	47,674	7.7%	42,808	
					סך-הכל
1.9%	100%	544,325	100%	554,582	

* מספרי ההשוואה סווגו מחדש בעקבות חוזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות הלמ"ס לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה-2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.

** לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-11,016 מיליוני ש"ח (31.12.14: 10,753 מיליוני ש"ח).

*** כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-965 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,170 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה (31.12.14: 31.12.14: סיכון אשראי מאזני בסך של כ-892 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,402 מיליוני ש"ח).

**** לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(1) נתוני סיכון האשראי הכולל לציבור מוצגים לפני ניכוי יתרת ההפרשות להפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי).

ליום 31 במרץ 2015 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן הסתכם ב-85.4 מיליארד ש"ח.

להלן פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים:

יתרה ליום 31 במרץ 2015			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			
3,675	1,516	2,159	בנייה למסחר ושירותים
673	122	551	בנייה לתעשייה
34,163	22,873	11,290	בנייה לדירור
27,209	5,379	21,830	נכסים מניבים
19,708	8,743	10,965	אחר
85,428	38,633	46,795	סך-הכל ענפי הבינוי והנדל"ן

להלן פירוט יתרות אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק ליום 31 במרץ 2015:

סיכון אשראי חוץ-מאזני	אשראי מאזני	מספר לוויים	סך-הכל	
במיליוני ש"ח				
11,773	9,034	2,739	5	ענף המשק
2,739	1,038	1,701	2	תעשייה
4,209	2,284	1,925	1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1,290	13	1,277	1	אספקת חשמל ומים
7,948	2,841	5,107	4	מידע ותקשורת
27,959	15,210	12,749	13	שירותים פיננסיים
				סך-הכל

מזה: יתרות אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ל-6 הלוויים הגדולים לפי ענפי משק ליום 31 במרץ 2015:

סיכון אשראי חוץ-מאזני	אשראי מאזני		סך-הכל	
במיליוני ש"ח				
4,961	4,704	257		ענף המשק
4,209	2,284	1,925		תעשייה
2,320	292	2,028		אספקת חשמל ומים
2,012	631	1,381		שירותים פיננסיים
1,892	1,663	229		שירותים פיננסיים
1,772	1,755	17		שירותים פיננסיים
17,166	11,329	5,837		תעשייה
				סך-הכל

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

להלן פירוט החבות לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן - הוראה 313), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 31 במרץ 2015:

סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾	מזה: סיכון אשראי חבות ברוטו ⁽³⁾ חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	ניכויים ⁽⁴⁾	חבות נטו ⁽⁵⁾	שיעור מההון הרגולטרי
במיליוני ש"ח					
5,070	4,038	302	9,113	8,716	18.06%

בתקופה שבתחילת שנת 2012 ועד לתום שלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 ירד סכום החבות של קבוצות הלווים שהחשיפה שלהן עולה על 15% מההון הרגולטרי של הבנק מ-27.5 מיליארד ש"ח לכ-8.7 מיליארד ש"ח ובהתאם ירד שיעור חבות מההון הרגולטרי מ-61.8% ל-18.1% ירידה בשיעור של כ-70.7%, כמו-כן הצטמצם מספר הקבוצות משלוש לאחת בתחילת שנת 2014. כמו-כן, לגבי לווים להם חבות מעל 1.2 מיליארד ש"ח כל אחד, חלה ירידה בחלקם המצטבר מסך סיכון האשראי משיעור של כ-8.4% בסוף שנת 2011 לכ-4.6% בסוף מרץ 2015, ירידה בשיעור של כ-45.5%.

(1) לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ויתרות הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני.
 (2) סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
 (3) הסכום כולל ערבויות צד ג' מחוץ לקבוצה.
 (4) ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313.
 (5) הנתונים המוצגים לעיל מייצגים חשיפה לקבוצות לווים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313 ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני. לפיכך, נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לווים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" מטילה על הבנק, בין היתר, מגבלה לפיה שיעור ה"חבות" של "לווה" ושל "קבוצת לווים", כהגדרתם בהוראה, אחר שנוכו מן החבות סכומים שניתן להפחיתם לצורך כך כמפורט בהוראה, לא יעלה על 15% ועל 25% בהתאמה מההון של הבנק המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "רכיבי ההון". כמו-כן, קובעת ההוראה, כי סך-כל החבויות (לאחר ניכוי סכומים מותרים) של הלווים, קבוצות הלווים וקבוצות הלווים הבנקאיות שחבות כל אחד מהם עולה על שיעור של 10% מהון הבנק, לא יעלה על 120% מהון הבנק.

הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. בנוסף, הבנק מבצע סקירות תקופתיות על סיכון האשראי בקבוצות לווים אלה, תוך בחינה פרטנית של הלווים השייכים לקבוצות הלווים, אופי פעילות לווים אלה והמתאם ביניהם היכולים להשפיע על הסיכון הקבוצתי.

חבויות בעייתיות

א. פילוח חבויות בעייתיות

31.12.2014			31.03.2015			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	
במיליוני ש"ח						
6,998	676	6,322	7,306	734	6,572	סיכון אשראי פגום
2,954	351	2,603	2,363	285	2,078	סיכון אשראי נחות
4,810	1,636	3,174	4,525	1,604	2,921	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
14,762	2,663	12,099	14,194	2,623	11,571	סך סיכון אשראי בעייתי*
12,721	2,508	10,213	12,349	2,469	9,880	סיכון אשראי בעייתי בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
1,069	-	1,069	1,007	-	1,007	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

ב. נכסים שאינם מבצעים*

יתרה ליום		
31.12.14	31.03.15	
במיליוני ש"ח		
5,859	6,140	אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)
129	133	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
5,988	6,273	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים

* נכסים שאינם מבצעים כוללים את נכסי הבנק אשר אינם צוברים הכנסות ריבית. מידע זה דומה ליתרת ה-non performing assets המוצגת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. מטרת נתון זה לתת גילוי לאותו חלק מנכסי הבנק הכלול בדוחות הכספיים אשר אינו צובר הכנסות ריבית.

ג. נכסים פגומים מבצעים

יתרה ליום		
31.12.14	31.03.15	
במיליוני ש"ח		
422	397	חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית
34	31	אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית
456	428	סך-הכל

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוז-מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ד. מדדי סיכון

ליום		
31.12.14	31.03.15	
2.34%	2.39%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*
0.40%	0.37%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*
1.56%	1.49%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
1.35%	1.31%	שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור*
66.55%	62.20%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום*
3.32%	3.24%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*

* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

הפרשה להפסדי אשראי			
סך-הכל	על בסיס קבוצתי		על בסיס פרטני
	לפי עומק פיגור	אחר	
במיליוני ש"ח			
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 במרץ 2015:			
4,066	2,972	224	870
בגין אשראי לציבור			
5	5	-	-
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
697	604	-	93
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
4,768	3,581	224	963
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2015			
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 במרץ 2014:			
3,762	2,580	261	921
בגין אשראי לציבור			
6	6	-	-
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
690	581	-	109
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
4,458	3,167	261	1,030
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2014			
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2014:			
4,180	3,017	230	933
בגין אשראי לציבור			
4	4	-	-
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
672	586	-	86
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
4,856	3,607	230	1,019
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2014			

מזומנים ופיקדונות בבנקים

המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו ב-70.4 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-55.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של כ-28.1%.

להלן פירוט יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים:

שינוי	יתרה ליום		
	31.12.2014	31.03.2015	
במיליוני ש"ח			
5.2%	2,364	2,488	מזומנים בקופות
11.8%	20,429	22,847	פיקדונות בבנק ישראל
52.8%	23,604	36,072	פיקדונות בבנקים מרכזיים בחו"ל
(44.6%)	404	224	פיקדונות בבנקים מסחריים בישראל
7.8%	8,173	8,812	פיקדונות בבנקים מסחריים בחו"ל
28.1%	54,974	70,443	סך-הכל

ניירות-ערך

ניירות הערך ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו בכ-54.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-58.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, ירידה בשיעור של כ-7.6% שנבעה בעיקר ממכירת אגרות-חוב ממשלתיות. לפרטים נוספים, ראה ביאור 2 בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן פירוט ניירות הערך של קבוצת הבנק בהתאם לסיווג המאזני:

ליום 31 במרץ 2015					
הערך במאזן	שווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח					
					אגרות-חוב:
	427	–	5	427	מוחזקות לפדיון
	44,214	(40)	1,326	42,928	זמינות למכירה
	6,790	*(5)	*27	6,768	למסחר
	51,431	(45)	1,358	50,123	סך-הכל אגרות-חוב
					מניות:
	2,845	(4)	531	2,318	זמינות למכירה
	52	*(4)	*–	56	למסחר
	2,897	(8)	531	2,374	סך-הכל מניות
	54,328	(53)	1,889	52,497	סך-כל ניירות הערך

ליום 31 בדצמבר 2014					
הערך במאזן	שווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח					
					אגרות-חוב:
	509	–	26	509	מוחזקות לפדיון
	52,187	(66)	1,039	51,214	זמינות למכירה
	3,469	*(7)	*19	3,457	למסחר
	56,165	(73)	1,084	55,180	סך-הכל אגרות-חוב
					מניות:
	2,563	(25)	418	2,170	זמינות למכירה
	50	*(6)	*1	55	למסחר
	2,613	(31)	419	2,225	סך-הכל מניות
	58,778	(104)	1,503	57,405	סך-כל ניירות הערך

* נקפו לדוח רווח והפסד.

השקעות באגרות-חוב בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר

להלן פרטים נוספים על השקעת קבוצת הבנק באגרות-חוב ליום 31 במרץ 2015 (במיליוני ש"ח):

הערך במאזן	סך-הכל הערך במאזן
אגרות-חוב ממשלתיות:	
ממשלת ישראל	35,962
ממשלת ארצות-הברית	590
ממשלות מדינות מפותחות	1,733
ממשלות מדינות מתפתחות	264
	38,549
אגרות-חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים:	
בנקים בישראל	615
בנקים - מדינות מפותחות:	
ארצות-הברית	1,399
בריטניה	642
הולנד	556
אוסטרליה	508
קוריאה הדרומית	332
צרפת	329
שוודיה	306
גרמניה	291
שוויץ	248
יפן	124
אחרים*	248
	4,983
בנקים - ארצות מתפתחות	227
מוסדות פיננסיים (שאינם בנקים):	
ישראל	177
ארצות-הברית**	340
אחרים	34
	551
	6,376

אגרות-חוב של תאגידים, שאינם בנקים ומוסדות פיננסיים (פילוח לפי ענפי משק):

כרייה וחציבה	752
תעשייה	1,869
פעילויות בנדל"ן	715
אספקת חשמל ומים	661
מסחר	411
תחבורה ואחסנה	157
מידע ותקשורת	721
שירותים פיננסיים	397
שירותים עסקיים אחרים	252
שירותים ציבוריים וקהילתיים	144
	6,079
סך-הכל השקעה באגרות-חוב	51,004

* כולל 8 מדינות, כשהיתרה הגבוהה ביותר היא כ-87 מיליון ש"ח.
** כולל 11 מנפיקים, כשהיתרה הגבוהה ביותר של מנפיק אחד היא בסך של כ-144 מיליון ש"ח.

השקעות במניות

לבנק השקעות במניות סחירות, במניות לא סחירות ובקרנות נאמנות בפיזור נרחב המסתכמות ליום 31 במרץ 2015 בסך של 2,897 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,613 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014.

פיקדונות

פיקדונות כוללים את פיקדונות הציבור, פיקדונות הממשלה ופיקדונות מבנק ישראל ומבנקים אחרים.

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.14	31.03.15	
	במיליוני ש"ח		
3.6%	297,230	307,895	פיקדונות הציבור
25.4%	4,322	5,421	פיקדונות מבנקים
23.1%	455	560	פיקדונות הממשלה
3.9%	302,007	313,876	סך-הכל

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו ב-307.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-297.2 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של כ-3.6% שנבע מעלייה של 1.8 מיליארד ש"ח במגזר ניהול פיננסי, מעלייה של 4.5 מיליארד ש"ח בפיקדונות הקמעונאים ומעלייה של 4.4 מיליארד ש"ח בפיקדונות העסקיים בעיקר עקב עלייה בשער החליפין של הדולר מול השקל.

להלן התפלגות תיק פיקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פיקדונות הציבור ליום	השינוי	יתרה ליום				
		31.12.14	31.03.15			
31.12.14	31.03.15	במיליוני ש"ח				
62.2%	61.4%	2.4%	4,469	184,567	189,036	מטבע ישראלי לא-צמוד
5.5%	5.1%	(4.0%)	(654)	16,461	15,807	מטבע ישראלי צמוד למדד
32.2%	33.3%	7.1%	6,766	95,826	102,592	מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)
0.1%	0.2%	22.3%	84	376	460	פרטים לא-כספיים
100.0%	100.0%	3.6%	10,665	297,230	307,895	סך-הכל

פיקדונות הציבור בשקלים לא-צמודים ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו ב-189.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-184.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014, גידול בשיעור של כ-2.4% שנבע מעלייה בפיקדונות במגזר הבנקאות הפרטית, ומגזר משקי בית ומלקוחות עסקיים ושקוז על-ידי ירידה בפיקדונות מלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים במגזר ניהול פיננסי.

פיקדונות הציבור בשקלים צמודים ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו ב-15.8 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-16.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014, קיטון בשיעור של כ-4.0% שנבע בעיקר מירידה בפיקדונות במגזר הבנקאות הפרטית ומגזר משקי בית.

פיקדונות הציבור במטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ) ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו ב-102.6 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-95.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014, גידול בשיעור של כ-7.1% שנבע בעיקר עקב עלייה בפיקדונות עסקיים ומלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים ומעלייה ביתרות מפעילות הבנק בחו"ל וכן בעקבות עלייה בפיקדונות צמודי מטבע-חוץ בחטיבה הקמעונאית, בעיקר כתוצאה מעלייה בשער החליפין של הדולר מול השקל.

להלן פירוט פיקדונות הציבור לפי גודל:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2014	31 במרץ 2015	
במיליוני ש"ח		
		תקרת הפיקדון
100,968	100,653	עד 1
73,445	74,040	מעל 1 עד 10
48,097	50,363	מעל 10 עד 100
30,682	36,352	מעל 100 עד 500
44,038	46,487	מעל 500
297,230	307,895	סך-הכל

יתרת סך הפיקדונות של שלוש קבוצות* המפקידים הגדולות**:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2014	31 במרץ 2015	
במיליוני ש"ח		
11,672	14,249	קבוצה א
3,162	3,317	קבוצה ב
2,815	2,599	קבוצה ג

* "קבוצה" - מפקיד, לרבות צד השולט בו (לרבות אחרים הנשלטים על-ידיו) וצד הנשלט על-ידיו.
** שלוש קבוצות המפקידים הגדולות באותו מועד דיווח.

פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

שינוי מיום		יתרה ליום		
31.03.14	31.12.14	31.03.14	31.12.14	31.03.15
		במיליוני ש"ח		
7.6%	1.7%	36,398	38,501	39,164
5.3%	2.0%	123,283	127,224	129,763
13.0%	4.5%	27,581	29,838	31,177
34.9%	5.2%	*19,241	24,659	25,953
34.1%	11.1%	*22,847	27,581	30,637
9.7%	3.6%	*46,664	49,427	51,201
11.6%	3.6%	276,014	297,230	307,895

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2014.

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו ב-34.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-33.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של כ-3.4%. הגידול נבע בעיקר מגיוס אגרות-חוב בסך של כ-3.1 מיליארד ש"ח על-ידי קבוצת הבנק וקוזה על על-ידי פירעון של אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים בסך של כ-1.4 מיליארד ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2015.

תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות

מידע כספי תמציתי על מגזרי פעילות

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה באמצעות הבנק, חברות בנות, סניפים ונציגויות, בכל תחומי הבנקאות, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. כמו-כן, יש לבנק השקעות בחברות כלולות. הפעילות של קבוצת הבנק מנהלת באמצעות שישה מגזרי פעילות עיקריים. החלוקה למגזרי הפעילות מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים, מולו הם פועלים. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. מגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים. לפרטים בדבר שיוך לקוחות למגזרי הפעילות השונים, ראה ביאור 31 בדוחות הכספיים לשנת 2014.

סיווג מחדש של נתוני המגזרים:

מספרי ההשוואה שדווחו ברבעונים בשנת 2014 סווגו מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2014.

להלן תמצית ההתפתחות בתוצאות הפעילות של קבוצת הבנק, וסעיפי המאזן העיקריים לפי מגזרי פעילות:

א. רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק:

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	**31.03.14	31.03.15	
	במיליוני ש"ח		
(24.1%)	83	63	מגזר משקי הבית
32.3%	31	41	מגזר הבנקאות הפרטית
14.1%	78	89	מגזר עסקים קטנים
15.7%	83	96	המגזר המסחרי
1.3%	302	306	המגזר העסקי
47.8%	136	201	מגזר ניהול פיננסי
(7.7%)	13	12	אחרים והתאמות
11.3%	726	808	סך-הכל

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 ב בתמצית הדוחות הכספיים.
** סווג מחדש.

ג. אשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות:

שינוי מיום		יתרה ליום			
31.03.14	31.12.14	31.03.14	31.12.14	31.03.15	
במיליוני ש"ח					
7.1%	1.1%	66,853	70,779	71,573	מגזר משקי הבית
8.8%	0.2%	35,102	38,141	38,203	מגזר הבנקאות הפרטית
12.6%	2.6%	26,748	29,339	30,108	מגזר עסקים קטנים
18.9%	5.8%	*31,400	35,301	37,339	המגזר המסחרי
0.9%	1.7%	*84,708	84,028	85,487	המגזר העסקי
46.5%	(16.7%)	*993	1,746	1,455	מגזר ניהול פיננסי
7.4%	2.4%	4,428	4,646	4,756	אחרים והתאמות
7.5%	1.9%	250,232	263,980	268,921	סך-הכל
מזה אשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדירור וכרטיסי אשראי:					
12.3%	2.1%	23,215	25,521	26,067	מגזר משקי הבית
10.0%	0.4%	9,048	9,921	9,957	מגזר הבנקאות הפרטית
13.2%	2.7%	20,921	23,052	23,683	מגזר עסקים קטנים
12.3%	2.1%	53,184	58,494	59,707	סך-הכל
הלוואות לדירור בישראל:					
3.4%	0.1%	37,456	38,708	38,740	מגזר משקי הבית
11.9%	1.8%	16,312	17,922	18,253	מגזר הבנקאות הפרטית
10.3%	1.9%	4,654	5,038	5,134	מגזר העסקים הקטנים
6.3%	0.7%	58,422	61,668	62,127	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2014.

ג. פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

שינוי מיום		יתרה ליום			
31.03.14	31.12.14	31.03.14	31.12.14	31.03.15	
במיליוני ש"ח					
7.6%	1.7%	36,398	38,501	39,164	מגזר משקי הבית
5.3%	2.0%	123,283	127,224	129,763	מגזר הבנקאות הפרטית
13.0%	4.5%	27,581	29,838	31,177	מגזר עסקים קטנים
34.9%	5.2%	*19,241	24,659	25,953	המגזר המסחרי
34.1%	11.1%	*22,847	27,581	30,637	המגזר העסקי
9.7%	3.6%	*46,664	49,427	51,201	מגזר ניהול פיננסי
11.6%	3.6%	276,014	297,230	307,895	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2014.

להלן פירוט בדבר היתרות הממוצעות של אשראי לציבור, נטו ופיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור			יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו			
השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2014	2015		2014	2015	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
6.2%	36,273	38,530	6.4%	66,289	70,516	מגזר משקי הבית
4.6%	121,504	127,143	10.7%	34,319	37,983	מגזר הבנקאות הפרטית
8.8%	27,558	29,971	11.2%	26,314	29,257	מגזר עסקים קטנים
27.9%	18,669	23,884	20.0%	*30,224	36,282	המגזר המסחרי
28.2%	22,420	28,745	1.1%	*83,846	84,739	המגזר העסקי
15.2%	42,228	48,630	43.8%	*1,001	1,439	מגזר ניהול פיננסי
-	-	-	5.9%	4,438	4,701	מגזר אחרים והתאמות
10.5%	268,652	296,903	7.5%	246,431	264,917	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2014.

להלן פירוט בדבר ההון המיוחס לכל אחד ממגזרי הפעילות לעניין חישוב התשואה להון⁽¹⁾:

השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	*31.03.14	31.03.15	
במיליוני ש"ח			
8.1%	5,008	5,412	מגזר משקי הבית
9.5%	3,107	3,401	מגזר הבנקאות הפרטית
15.4%	2,245	2,591	מגזר עסקים קטנים
23.3%	3,962	4,887	המגזר המסחרי
3.5%	12,008	12,430	המגזר העסקי
9.4%	2,218	2,427	מגזר ניהול פיננסי
36.7%	207	283	מגזר אחרים והתאמות
9.3%	28,755	31,431	סך-הכל

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ב בתמצית הדוחות הכספיים.

פעילות חוץ-מאזנית

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק⁽¹⁾:

שינוי מיום		יתרה ליום		במיליוני ש"ח	
31.03.14	31.12.14	31.03.14	31.12.14		
				31.03.15	
(2.7%)	2.5%	5,111	4,850	4,972	מגזר משקי הבית
10.8%	4.0%	170,825	182,011	189,348	מגזר הבנקאות הפרטית
5.8%	3.1%	11,900	12,212	12,592	מגזר עסקים קטנים
3.2%	(1.8%)	15,445	16,240	15,945	המגזר המסחרי
(0.5%)	6.3%	163,299	152,854	162,421	המגזר העסקי
6.2%	5.3%	598,394	603,295	635,327	מגזר ניהול פיננסי
5.8%	5.1%	964,974	971,462	1,020,605	סך-הכל

(1) כולל החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך, בקרנות נאמנות וכן, בבנכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול.

מגזר משקי הבית

כללי ומבנה המגזר

המגזר מספק מגוון של שירותים ללקוחות פרטיים הפועלים לרוב בהיקפים כספיים נמוכים יחסית. השירותים ללקוחות המגזר מוענקים באמצעות 254 סניפים הפרושים ברחבי הארץ מקרית שמונה ועד אילת, המאורגנים בחלוקה גיאוגרפית לשמונה מנהלות אזוריות. בנוסף, מוענקים השירותים כאמור באמצעות ערוצים ישירים: מכשירים אוטומטיים הצמודים לסניף וב"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר" ו"פועלים בטלפון". השירותים ניתנים גם ללקוחות הבנק המשת"כים למגזרים אחרים, וכן ללקוחות מזדמנים. פעילות הבנק במגזר משקי הבית בחו"ל כוללת גם את פעילות משקי הבית של בנק פוזיטיף בתורכיה ובנק פוזיטיב בקזחסטן בהיקפים לא מהותיים.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015 פתח הבנק 2 סניפים חדשים במגזר הערבי, ובכך עומד מניין סניפי הבנק במגזר הערבי על 25 סניפים. במקביל, מוזגו 3 סניפים.

חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

פיתוח מענה חדשני בערוצים דיגיטליים במגוון אפליקציות וכלים פיננסיים מתקדמים.

תחרות

מרבית לקוחות המגזר הינם בעלי חשבון אחד, המנוהל בבנק אחד בלבד. לקוחות אלה מאופיינים בניהול חשבון עו"ש, מוצרי השקעה בסיסיים (פיקדונות שקליים ותוכניות חיסכון) וצריכת אשראי. יחד עם זאת, מספרם של הלקוחות המחזיקים חשבונות בבנק נוסף מצוי במגמת גידול, לאור התחרותיות הגוברת על לקוחות המגזר, תוך התמקדות של חלק מן הבנקים בסגמנטים ספציפיים במגזר (דוגמת הלוואות לדיר, עובדים במגזר הציבורי, קבוצות עובדים ומועדוני צרכנות).

בהמשך למגמה בשנים האחרונות, גם במהלך שנת 2015 התחרות ממשיכה להתמקד בלקוחות בעלי משכורת, על-ידי הצעות ערך ייעודיות לגיוס קהל זה. התחרות המשיכה לצבור תאוצה כתוצאה מהשינויים שחלו בשוק בשנים הקודמות, דוגמת הורדת חסמי המעבר בין בנקים, פעילות של חברות אשראי וגופים פיננסיים חוץ-בנקאיים בעולם האשראי, כניסת חברות ביטוח וברוקרים פרטיים לשוק קרנות הנאמנות וקופות הגמל (בדבר הרפורמה בשוק ההון, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן), העמקת הפעילות בתחום משקי הבית על-ידי בנקים אחרים וכניסת הקרנות הכספיות לתחרות. בשנת 2014 אושר הקפי"מ (קרן פיקדון ומלוות), שעתידיה לחזק את התחרות בעיקר על פיקדונות (כתלות בסביבת הריבית). שיווק המוצר על-ידי בתי השקעות טרם החל. בתחום האשראי עוצמת התחרות הולכת וגדלה, כאשר לצד המתחרים המסורתיים, גדל חלקו של שוק האשראי החוץ בבנקאי. התחרות מתבטאת בפיתוח מוצרים ושירותים חדשים וייחודיים, ומתן הצעות ערך תוך ניסיון לגייס לקוחות חדשים ולהגדיל או לשמר את נתח הפעילות של לקוחות קיימים. בתקופה האחרונה החלו לפעול בתחום גם שחקנים מוסדיים בתחום האשראי הצרכני, כאשר גופים ממשלתיים מעוניינים לעודד העמקת פעילותם של שחקנים אלו בעתיד. סיוע ממשלתי והקלות רגולטוריות עשויים להביא לכניסה מהירה של שחקנים חדשים לתחום האשראי הקמעונאי ולהעמקת התחרותיות בתחום זה. התפתחויות טכנולוגיות ובשלות עולה מצד קהלי לקוחות מהוות פוטנציאל להגברת התחרות בשוק, כולל הורדת חסמי כניסה לשחקנים חדשים וחיזוק שחקנים קטנים.

מוצרים חדשים

Up control – בחודש מרץ 2015 השיק הבנק את שירות Up control. במסגרת השירות יוכלו לקוחות הבנק לדעת אם חשבון הטלפון, החשמל או הכבלים זינק. השירות, הבלעדי לבנק, מאפשר ללקוח לקבל התרעות שונות לטלפון הנייד על חיובים יוצאי דופן בכרטיסי האשראי ובעו"ש. לקוח המצורף לשירות מקבל בין השאר התרעות על עלייה בחיובי החשבונות כמו חשמל, מים, סלולר וכבלים בכרטיסי האשראי או בהרשאות לחיוב חשבון, על חיוב כפול או זיכוי בכרטיס האשראי, על חיוב חדש עבור עיתונות או כבלים ועוד. השירות הושק ללקוחות באתר הבנק ובהמשך תתאפשר הצטרפות גם בסניפים ובסלולר.

"מבט מהיר" – יישום חדש באפליקציית "ניהול החשבון" המאפשר ללקוח להגיע בנגיעה ישירות אל המידע החשוב לו ביותר: יתרת החשבון והוצאות צפויות עד לסוף החודש, מבלי להיכנס לחשבון.

בכך מספק ללקוח נגישות מיידית ליתרה העדכנית והוצאותיו העתידיות בכל רגע ומכל מקום.

ציק בקליק – שירות חדש באתר הבנק – ציק וירטואלי המשמש להעברת כספים מחשבון הלקוח לחשבון המוטב באופן פשוט וללא צורך בפרטי חשבון. השירות מתבצע בלחיצת כפתור מאתר הבנק, לאחר מילוי שם המוטב ומספר הסלולרי שלו ומאפשר ללקוח לתת מתנה לאירוע, לחבר או לקרוב משפחה.

הלקוחות יכולים להוסיף נימה אישית ולכתוב ברכה משלהם, או לבחור ממגוון הברכות המוצעות באתר הבנק, בהתאמה לאירועים שונים. את השובר ניתן לשלוח במייל או למסור ידנית בעת האירוע. מקבל השובר יכול להפקיד אותו בקלות בכל זמן ומכל מקום באמצעות אתר הבנק, גם אם אינו לקוח הבנק.

משלים משכנתא – מוצר אשראי חדש הייעודי ללקוחות הלוקחים משכנתא בבנק. "משלים משכנתא" הינה הלוואה לכל מטרה המוצעת כמימון נוסף וניתנת בכפוף לשעבוד הנכס, ההלוואה מאפשרת ללקוחות אשראי גמיש ומהיר במהלך העסקים הרגיל. בכך מעניק המוצר מענה לתובנה כי בתהליך רכישת דירה מתמודדים לקוחות רבים עם הוצאות נוספות ולעיתים לא מתוכננות וכי האפשרות לקבל הלוואה נוספת להוצאות הנלוות מגבירה את ביטחונם של רוכשי הדירות ומסייעת בהתנהלות פיננסית נכונה.

פועלים CashBack – מועדון פועלים CashBack שהושק בשנת 2012, ביסס את מעמדו כמועדון הלקוחות של הבנק במהלך שנת 2013, שנת פעילותו הראשונה. המועדון מעניק החזר כספי ישירות לחשבון הלקוח, ברכישה בכרטיס אשראי בכל אחד מבתי העסק המשתתפים במועדון. המועדון כולל כ-59 רשתות ארציות גדולות ואלפי עסקים קטנים, בהם נהנים לקוחות הבנק מהחזר כספי, נוסף על מבצעים והנחות משמעותיות.

בתחילת 2014, הושקה אפליקציה מבוססת מיקום למועדון ה-CashBack המציגה את בתי העסק הגדולים והקטנים השותפים במועדון לפי קרבתם למשתמש. האפליקציה נמצאת תחת אפליקציית ניהול חשבון ומופיעה כחלק מאפליקציית הארנק הסלולרי.

לקוחות

לקוחות המגזר כוללים בעיקר משקי בית בעלי עושר פיננסי נמוך עד בינוני וכן לקוחות עסקיים קטנים. הלקוחות מפולחים לפלחי לקוחות על-פי פרמטרים של גיל, עושר פיננסי ו/או רמת הכנסה, יתרות אקטיבה ופוטנציאל צמיחה. בנוסף, כוללים לקוחות המגזר גם נוטלי הלוואה במשכון דירת מגורים, שזו פעילותם היחידה בבנק.

ייעוץ פנסיוני

לפרטים נוספים בדבר היערכות קבוצת הבנק למתן שירותי ייעוץ, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים".

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

חידושים באפליקציות

Hopon – באפליקציית ארנק פועלים

כחלק מתפיסת הבנק לספק כלים חכמים להתנהלות פיננסית פשוטה וחכמה, הושק ברבעון הראשון של שנת 2015 שיתוף פעולה המאפשר ללקוחות כל הבנקים לשלם עבור נסיעה באוטובוס ישירות מהסמארטפון וללא מזומן באפליקציית 'ארנק פועלים' של הבנק. האפליקציה מעניקה פיתרון פשוט ונוח בתחום הכרטוס והתשלום בתחבורה הציבורית.

Save & go – באפליקציית ניהול החשבון

בנוסף, משיק הבנק את save & go – קופת חיסכון דיגיטלית המאפשרת ללקוחות לחסוך "על הדרך" סכומים קטנים בתוכנית חיסכון ייחודית בסלולר, בתהליך פשוט ומהיר בלי הקלדת פרטי הזדהות. השירות הופך את החיסכון לנגיש יותר: ניתן לשים בצד החל משקל אחד ועד 500 ש"ח, בדומה לקופת החיסכון המוכרת. חיסכון save & go מושק כחלק מתפיסת הבנק להנגיש ללקוחותיו פעולות בנקאיות הנתפסות לעתים כמורכבות, והופך את פעולת החיסכון ליומיומית, פשוטה וספונטנית.

פנסיה באתר הבנק

כחלק מהמיקוד באוכלוסיית הוותיקים, הבנק השיק הצעת ערך שלמה בתחום הפנסיה. הלקוחות יכולים לקבל תמונת מצב כוללת של כל המידע הפנסיוני באתר – יתרות בקרנות פנסיה, קופות-גמל, קרנות השתלמות וביטוחים, לצד תחזית צבירה לגיל הפרישה ותחזית הקצבה החודשית. בנוסף, ניתן לזמן באתר פגישה עם יועץ פנסיוני כדי לתכנן את החיסכון הפנסיוני בצורה מושכלת בהתאם לצורכי הלקוח.

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיור

ביום 21 בינואר 2015 אושרו על-ידי בנק ישראל, כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ה-2015, במסגרתם בוטלה העמלה "דמי ניהול הלוואה לדיור". החל מיום 1 בפברואר 2015.

ביום 25 בינואר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329: בחישוב שיעור ההחזר מההכנסה נקבע כי בנוסף להכנסת הלווה ניתן להכיר במחצית מהכנסתו החודשית הפנויה של קרוב משפחה, אף אם הקרוב, אינו רוכש זכויות במקרקעין, בתנאי שהוא קרוב משפחה מדרגה ראשונה (בן/בת זוג, אב, אם, אח, אחות, בן ובת), שתייער לו בדיקת יכולת החזר, הוא יצורף כערב וישלם 20% מההחזר החודשי בהוראת קבע מחשבונו. בנוסף, ניתן להכיר במלוא הכנסתו החודשית הפנויה של בן/בת זוג של הלווה, העומד בכל התנאים לעיל, ומתגורר עם הלווה בדירה. ב-23 לפברואר 2015 נכנס לתוקף תיקון לצו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם - תיקון), התשע"ד-2014. על-פי הצו החדש: כל הלוואה משלימה (הלוואה מכספי בנק שניתנה בנוסף להלוואות זכאות) תזכה בהנחה בעמלה גם אם ההלוואות לא בוצעו באותו מועד, לא תגבה עמלה בעת פטירה, שונתה הנוסחה לחישוב עמלת הפרשי היוון כך שעמלת הפירעון המוקדם תפחת בכל אותם המקרים בהם ריבית הלקוח במועד ביצוע ההלוואה הייתה גבוהה מהריבית הממוצעת לאותו יום.

ועדת התחרותיות

בדצמבר 2011 מונה "הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית" בראשות המפקח על הבנקים, כנגזרת של הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי בראשות הפרופ' מנואל טרכטנברג. מטרת הצוות, כפי שהוגדרה בכתב המינוי: לבחון ולהמליץ "על אמצעים ומהלכים שונים להגברת התחרותיות בשוק הבנקאות הישראלי". המלצות הצוות פורסמו ביום 19 במרץ 2013 בדוח הסופי. עיקרי המלצות בתחום העמלות, יושמו בתיקון האחרון לכללי הבנקאות שפורסם ביום 28 בנובמבר 2012 והוחלו בשתי פעימות - ביום 1 בינואר וביום 1 במרץ 2013. החל מיום 1 באפריל 2014 יושמו הוראות כללי הבנקאות בנושא דמי ניהול מינימליים, עמלת פעולה אחת על-ידי פקיד וכן נכנסו לתוקף מסלולי "עובר ושב". כמו-כן הוטל פיקוח על מחיר המסלול הבסיסי ומחירו המרבי נקבע על 10 ש"ח. ביום 1 ביולי 2014 יושמה הוראה לכללי הבנקאות המתייחסת לשמירת התוספת או הפחתה לריבית הבסיסית שנקבעה במועד ההפקדה לפיקדון, לאורך כל תקופת הפיקדון, כמו-כן, נקבע כי המנגנון לקביעת הריבית יהיה אובייקטיבי וחיצוני ללא יכולת השפעה של התאגיד הבנקאי על קביעתו.

ביום 2 באפריל 2014 פורסם חוזר המתייחס לגילוי עלות שירותים בניירות-ערך אשר נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2015. ביום 15 באפריל 2014 פורסמה הוראת בנק ישראל בנושא פתיחת חשבון באמצעות האינטרנט. בינואר 2015 הפעיל הבנק את האפשרות לפתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט.

ביום 19 בנובמבר 2014, כחלק מיישום המלצות הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות ("ועדת זקן"), פרסם המפקח על הבנקים הוראה בעניין "דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים". מטרת ההוראה להסדיר את חובת הדיווח של התאגידים הבנקאיים ללקוחותיהם אודות כלל הנכסים וההתחייבויות של הלקוח בתאגיד הבנקאי, לרבות סך הכנסות וההוצאות במהלך שנה, בגין נכסים, התחייבויות ופעילות שוטפת בחשבון. הדוח השנתי נועד לשפר את יכולת המעקב של הלקוחות אחר פעילותם בחשבון, ולהגביר את יכולת השוואה בין מוצרים ושירותים בנקאיים שונים. ההוראה תיכנס לתוקף ביום 28 לפברואר 2016 עבור נתוני שנת 2015.

ביום 15 בדצמבר 2014 פורסם חוזר סופי לתיקון נב"ת 432 - העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח - שמטרתו לייעל ולפשט את תהליך העברת הפעילות או סגירת חשבון של לקוח. בין ההוראות: ביצוע כל הפעולות עבור הלקוח על-ידי הבנק החדש; מסירת מידע מפורט ללקוח לצורך בחינת כדאיות המעבר וסגירת החשבון (בצורת דוח שנתי כחלק מ"תעודת זהות בנקאית" ופירוט הפעולות הכרוכות בהעברת הפעילות או סגירת החשבון); סגירת חשבון ללא צורך להגיע לסניף הבנק (באתר האינטרנט של הבנק); לוח זמנים בסגירת החשבון (העברת פעילות תוך חמישה ימי עסקים ממועד הגשת הבקשה, הליך סגירת חשבון תוך חמישה ימי עסקים ממועד סיום הפעולות על-ידי הלקוח והעברת תיק נירות ערך ישראליים תוך חמישה ימי עסקים ממועד מתן ההוראה על-ידי הלקוח); שמירת הטבות והנחות שהוענקו ללקוח.

ההוראה תיכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2015 למעט החלקים המתייחסים לתעודת זהות בנקאית, אשר ייכנסו לתוקף ביום 28 בפברואר 2016. בנק ישראל פרסם ביום 4 בינואר 2015 חוזר בנושא סוגי חשבונות ותנאים בהתקיימם לא תידרש חתימתו של לקוח על הסכם (חשבון מקוון).

נקבעו רשימת הסכמים בין התאגיד הבנקאי ללקוח, כדוגמת הסכם פתיחת חשבון עו"ש, הסכם להפקה לפיקדון לתקופה של למעלה משנה והסכם בנושא הוראות טלפוניות, לגביהם לא תידרש חתימתו של הלקוח ובתנאי שהוא אישר שעין במסמך באתר האינטרנט. שינוי זה מתבסס על העובדה כי המפקח רשאי לקבוע סוגי חשבונות ותנאים בהתקיימם לא תידרש חתימת לקוח והכל כחלק מקידום אפשרות פתיחת חשבון באינטרנט והיערכות למתן שירותי בנקאות אינטרנטיים.

בחודש פברואר 2015 נכנסו לתוקף השינויים בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח-2008, השינויים כוללים: ביטול חיוב בעמלת ערוץ ישיר בעסקות המתבצעות בכרטיס לחיוב מידי (דביט), קביעה שעמלת אישור בעלות על חשבון תיגבה רק מהפקת הודעה שנייה במהלך שנה, בהעברת זה"ב נקבע כי בסכומים עד מיליון ש"ח תיגבה עמלה בגובה עמלת פעולה על-ידי פקיד, בוטלו עמלות דמי ניהול הלוואה לדיור והלוואות שאינן לדיור שניתנו עד יולי 2008, בוטלה עמלת תשלום נדחה בעסקות שבוצעו החל מחודש פברואר 2015 בכרטיסי אשראי. החל מפברואר 2015 בוצע שינוי בהגדרת "עסק קטן" כך שלקוחות שהמציאו מסמכים והוגדרו כעסק קטן, ההגדרה תהיה ללא סיום תוקף (לפני השינוי התוקף היה לשנה אחת), אלא אם הבנק דרש מהלקוח בנסיבות בהן היה לו יסוד סביר להניח כי מחזור העסקים של אותו תאגיד בשנה האחרונה עולה על חמישה מיליון ש"ח.

בחודש יולי 2015 ייכנסו לתוקף שינויים בעמלות בגין עסקות במטבע-חוץ ומשיכות בחו"ל באמצעות כרטיסי חיוב. ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן.

בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. לאחר מיפוי ובחינת שאר המלצות הדוח שטרם יושמו עולה, כי להערכת הבנק, יישומן בפועל עשוי להשפיע לרעה על תוצאות פעילותו, אלא שהשפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

בנושא "צמצום מספר העמלות בתחום כרטיסי החיוב והסליקה" ראה פרק "חברות מוחזקות עיקריות - ישראלכרט".

רשות ההגבלים העסקיים - דוח בנושא הגברת היעילות והתחרות בתחום כרטיס חיוב

בחודש פברואר 2014 פורסמה טיוטה להערות הציבור של הדוח. דוח סופי פורסם בחודש ספטמבר 2014. הדוח עוסק במספר נושאים מרכזיים ובהם הכנסת השימוש בכרטיסי דביט לשוק הישראלי, הפחתת חסמים על מנת לאפשר כניסת שחקנים חדשים לתחום הסליקה, הורדת עלויות לבתי העסק על-ידי הקדמת מועד הזיכוי מחברות האשראי.

משמעויות מרכזיות שעלו מהדוח - הפחתת העמלה הצולבת, זיכוי מידי לבתי העסק בגין עסקות דביט, ואולי גם בגין עסקות חיוב נדחה תוך חיוב הבנקים לשאת בעלות ימי האשראי הנובעת מכך. הדוח עבר אישור ממשלה ביום 22 באוקטובר 2014 אך טרם נקבע סופית מועד החלתו.

- בנק ישראל פרסם בחודש פברואר 2015 טיוטות בנוגע לאופן הרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי:
1. נגידת בנק ישראל תכריז על העמלה הצולבת לעסקות חיוב מידי כעמלה בפקוח ומחירה יקבע בשיעור מרבי של 0.3% (לעומת עמלה ממוצעת של 0.7% הנהוגה כיום), לתקופה של שנה.
 2. המפקח על הבנקים יקבע הוראות להפצת כרטיס חיוב מידי ללקוחות הבנקים, וכן כללי גילוי וכללים להתחשבות כספית מיידית בעסקות המבוצעות באמצעות כרטיס חיוב מידי. כחלק מההוראה הובהר כי לא יתאפשר לגבות דמי כרטיס בגין כרטיס דביט מלקוח שמחזיק גם בכרטיס אשראי.
 3. במקביל בנק ישראל פרסם טיוטת הוראה להטמעת תקן אבטחה לעסקות בכרטיסי אשראי EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה.
- הדיון מול בנק ישראל נמשך בנוגע ללוחות הזמנים ליישום כל ההוראות. בנק ישראל שואף ליישום מהיר כבר בשנת 2015 אבל נראה כי לאור ההיערכות הטכנולוגית הנדרשת לא ניתן יהיה ליישם הוראות אלה לפני שנת 2016.
- יצוין, כי עצם ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, עלולים להיות בעלי השפעה מהותית לרעה על קבוצת ישראכרט, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.
- לפרטים נוספים בנושא הסכם קואליציוני, ראה ביאור 15 בתמצית הדוחות הכספיים.

צפי להתפתחות בשנה הקרובה

פריסת הרשת הקמעונאית – הבנק ימשיך בנייהול מושכל של פריסת הסניפים על-פי כיסי פוטנציאל אזוריים ומיקוד בקהלים בעלי פוטנציאל, תוך התאמת פורמט הסניף לצורכי קהל היעד.

ייעוץ פנסיוני – הותר לבנק לעסוק בייעוץ פנסיוני בהתאם לקבוע בהסדר החוקי ובהיתרים ובהוראות מכוחו. הייעוץ הפנסיוני, בשלב זה, ניתן רק בחלק מסניפי הבנק ורק לחלק מהלקוחות ועתיד להתרחב בהדרגה. הרחבת הפעילות תלויה, בין היתר, בגורמים שאינם תלויים בבנק וביניהם: תפעול מוצלח של המסלוקה הפנסיונית, שהוקמה על-ידי משרד האוצר על מנת להעביר מידע על אחזקות הלקוחות במוצרים פנסיוניים בין הגופים המוסדיים ליועצים ולמשווקים הפנסיוניים וכן כוונה להתקנת תקנות המסדירות שיעור עמלת הפצה בהפצת מוצרי ביטוח.

לפרטים נוספים בדבר היערכות הבנק למתן שירותי ייעוץ פנסיוני, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים".

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר משקי הבית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
371	1	11	(130)	-	27	462	מחיצוניים
160	-	(5)	179	-	-	(14)	בינמגזרי
1	-	-	-	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
532	1	6	49	-	27	449	סך-הכל רווח מימוני, נטו
278	-	-	16	9	147	106	עמלות והכנסות אחרות
810	1	6	65	9	174	555	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
42	-	4	(3)	-	7	34	הוצאות תפעוליות ואחרות:
מחיצוניים							
705	-	11	42	15	126	511	בינמגזרי
(30)	-	-	-	2	-	(32)	רווח (הפסד) לפני מסים
93	1	(9)	26	(8)	41	42	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
31	-	(4)	10	(3)	12	16	רווח (הפסד) נקי:
62	1	(5)	16	(5)	29	26	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	-	2	-	-	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
63	1	(3)	16	(5)	28	26	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון							
4.7%	-	(21.5%)	3.2%	-	14.9%	4.2%	
יתרה ממוצעת של נכסים							
72,235	32	319	38,692	-	6,375	26,817	יתרה ממוצעת של התחייבויות
38,532	-	26	-	-	-	38,506	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
58,457	29	548	22,001	129	8,533	27,217	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
2,975	-	-	-	2,975	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
1,971	-	-	-	1,971	-	-	
יתרת אשראי לציבור, נטו							
71,573	-	310	38,740	-	6,456	26,067	יתרת פיקדונות הציבור
39,164	-	37	-	-	-	39,127	

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
 (2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר משקי הבית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014***							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
595	1	12	106	-	21	455	מחיצוניים
(74)	(1)	(7)	(52)	-	-	(14)	בינמגזרי
521	-	5	54	-	21	441	סך-הכל רווח מימוני, נטו
290	-	-	18	8	147	117	עמלות והכנסות אחרות
811	-	5	72	8	168	558	סך ההכנסות
הכנסות תפעוליות ואחרות:							
10	-	2	(3)	-	2	9	הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי
מחיצוניים							
691	-	9	48	14	114	506	בינמגזרי
(21)	-	-	(9)	2	-	(14)	רווח (הפסד) לפני מסים
131	-	(6)	36	(8)	52	57	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
48	-	(2)	15	(3)	15	23	רווח (הפסד) נקי:
83	-	(4)	21	(5)	37	34	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	1	-	-	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
83	-	(3)	21	(5)	36	34	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון							
6.8%	-	(24.6%)	4.6%	-	20.3%	6.0%	
יתרה ממוצעת של נכסים							
68,178	42	305	37,396	-	6,318	24,117	יתרה ממוצעת של התחייבויות
36,277	-	23	-	-	-	36,254	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3) ⁽²⁾
55,497	55	487	20,734	135	8,426	25,660	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
2,732	-	-	-	2,732	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
2,209	-	-	-	2,209	-	-	
יתרת אשראי לציבור, נטו							
66,853	36	280	37,456	-	5,866	23,215	יתרת פיקדונות הציבור
36,398	-	28	-	-	-	36,370	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר משקי הבית ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם ב-63 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-83 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח נבע מעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי ומירידה בהכנסות מעמלות. הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם ב-532 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-521 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו ב-278 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-290 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהכנסות מניהול חשבונות המיוחסות למגזר.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו ב-42 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעקבות עלייה בהפרשות שנרשמו הן על בסיס פרטני והן על בסיס קבוצתי.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו ב-675 מיליון ש"ח בהשוואה ל-670 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-71.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-70.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

האשראי לדיור בישראל ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-38.7 מיליארד ש"ח בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2014.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו בכ-39.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-38.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

מגזר הבנקאות הפרטית

פעילויות

פרויקט ותיקים – בנק הפועלים יצא לדרך עם מהלך אסטרטגי, ראשון מסוגו בארץ, המתמקד באוכלוסיית הוותיקים לקראת ואחרי גיל הפרישה. מהלך זה נובע מהבנת החשיבות וההשפעה הגדולה שיש למגזר זה על החברה והכלכלה, ומתוך רצון לתמוך בהתמודדות עם האתגרים של גיל הפרישה, ולכן יהווה את אחד ממוקדי הפעילות של החטיבה הקמעונאית. בלבו של המהלך עומדים שירותי ייעוץ פנסיוני במרכזי הייעוץ ובסניפים, לצד ייעוץ פיננסי ייעודי לגיל המבוגר באמצעות "פועלים Advisor" – מערכת ייעוץ בלעדית חדשנית ופורצת דרך אשר פותחה בבנק.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בעקבות הורדת הריבית לשפל היסטורי של 0.1% בלבד, רמת הסיכון המבוקשת של הלקוחות המיועצים המשיכה לעלות גם ברבעון הראשון של שנת 2015.

לאור התשואות הנמוכות באגרות-חוב ממשלתיות בארץ גם ברכיב השקלי וגם הצמוד קיימת הסטה לאגרות-חוב בחו"ל, בעיקר בארצות-הברית וכן לאגרות-חוב קונצרניות בארץ בדירוגים הגבוהים.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

שינויים במערכת הייעוץ פועלים Advisor:

ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתיים תהליך השקת הייעוץ הפיננסי החדש, בבסיסו עומדת תפישת ייעוץ חדשה ומודל אופטימיזציה גלובלי, חדשני וייחודי ומהותה ניהול ותכנון פיננסי נכונים יותר.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ מתבצעים על-ידי יחידות הבנקאות הפרטית בסניפים, פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון ובי"פועלים בטלפון, הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. כמו-כן, מתבצעות פעולות השיווק וההפצה בי"פועלים באינטרנט. השיווק וההפצה ללקוחות הבנקאות הפרטית בארץ מתבצעים גם באמצעות מבצעי פרסום בעיתונות, בטלוויזיה, ברדיו ובשלטי חוצות. בנוסף, העברת מסרים שיווקיים נעשית בדיוור ישיר ללקוח (דוח מצב חשבון, צרופות, דיוור ישיר ייעודי). במכשירים אוטומטיים לשירות עצמי (בנקט ועדכן), באתר "פועלים באינטרנט", במיילים, בשילוט, סרטוני טלוויזיה ועלוני מידע וגלויות בתוך הסניף. כמו-כן, מעת לעת, נעשה שימוש בערוצי שיווק המוניים, בהם טלוויזיה, עיתונות, רדיו ואינטרנט לשיווק הצעות ערך של הבנק ללקוח. שיווק ללקוחות בחו"ל מתבצע באמצעות השלוחות השונות בכפוף לדינים הרלוונטיים בישראל ובמדינות הפעילות. אמצעי שיווק נוסף הינו באמצעות "מועדוני הפלטינום והפרפרד" המיועדים ללקוחות אמידים. ללקוחות אלה מרכזים בתל-אביב, הרצליה, חיפה ונצרת. בתחילת ספטמבר 2014 נפתח מרכז חדש בממילא ירושלים בסטנדרט בינלאומי גבוה. השירות ללקוחות אלה הוא שירות one to one, המותאם פרטנית לכל לקוח ולקוח על-פי צרכיו. הלקוחות מקבלים מעטפת ייחודית של שירות מקצועי-שיווקי המותאם לצורכיהם ולהעדפותיהם.

תחרות

למעלה מ-40% מלקוחות הבנקאות הפרטית בארץ הינם לקוחות המנהלים חשבון ביותר מבנק אחד. כמו-כן, כניסת חברות הביטוח וברוקרים פרטיים לשוק קרנות הנאמנות וקופות הגמל בפרט ולמכירת מוצרים פיננסיים בכלל, כמו גם הורדת חסמי המעבר בין בנקים, מגבירה את התחרות על לקוחות המגזר. כתוצאה מכך, התחרות על לקוחות אלה בתוך המערכת הבנקאית היא אגרסיבית ביותר ובאה לידי ביטוי בהטבות בתנאי ניהול החשבונות, ברמות המחירים, במבצעי פרסום, דגש על שירות אישי – מעטפת שירות מותאמת ללקוחות, ייעוץ השקעות ברמה גבוהה במיוחד, חדשנות במוצרים ובטכנולוגיה למתן שירותים מובילים. המתחרים במגזר זה הם ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות הנוספות וכן בנקים אחרים הפועלים בישראל, בנקים זרים ובתי השקעות. בדבר התחרות בתחום ההלוואות לדיוור, ראה פרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

לאור תיקונים צפויים בהוראות בנק ישראל יתאפשר מסחר עצמאי בקרנות נאמנות בעמלות הפצה מופחתות, זאת על-ידי מערכת ייעודית וללא תלות בתנאי החשבון בבנק בו מתנהל. בנקים קטנים וגופי השקעה צפויים לאמץ פלטפורמה זו ולהעמידה לרשות לקוחות הבנקים הגדולים, מהלך העשוי להשפיע על רמת התחרות במגזר זה.

בחוו"ל, הבנקאות הפרטית הגלובלית מתאפיינת ברמת תחרות גבוהה, הגוברת עם הזמן. פלח הלקוחות האמידים הינו פלח אטרקטיבי בעיני מוסדות פיננסיים רבים. המתחרים העיקריים בתחום זה הינם בנקים שוויצריים המתמחים בבנקאות פרטית ובנקים ישראליים הפועלים בחוו"ל. הגדלת השקיפות בבנקים זרים והדרישה להון מוצהר עתידים להשפיע על הסביבה התחרותית.

הבנק מתמודד עם התחרות בעיקר באמצעות שירות אישי ומקצועי ברמה גבוהה, היצע שירותים ומוצרים אשר אינו נופל מאלו המוצעים על-ידי המתחרים ויכולת להגיב במהירות לשינויים בשוק ובטעמי הלקוחות.

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיור

ראה בפרק "מגזר משקי הבית" שלעיל.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

בישראל:

- חיזוק ההיכרות והקשר האישי עם הלקוח כמנוף לשימור ולהעמקת פעילות מול לקוחות קיימים ולגיוס לקוחות פוטנציאליים.
- פיתוח המשכי של פריסת מערך קמעונאי באזורי פוטנציאל בפורמט מותאם לצורכי פלח הלקוחות.
- המשך פיתוח של כלים מתקדמים בערוצים הישירים והדיגיטלים.
- בניית הצעת ערך ייחודית מותאמת לצרכים המובחנים של הלקוחות.
- שיפור ברמת השירות ללקוח והעלאת שביעות הרצון לחיזוק נאמנות הלקוחות.

ועדת התחרותיות

ראה בפרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

רשות ההגבלים העסקיים – דוח בנושא הגברת היעילות והתחרות בתחום כרטיסי חיוב

ראה בפרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הבנקאות הפרטית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי		בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
-	-	11	(51)	-	4	36	מחיצוניים
180	-	8	65	-	-	107	בינמגזרי
19	-	-	-	-	-	19	הכנסות מימון שאינן מריבית
199	-	19	14	-	4	162	סך-הכל רווח מימוני, נטו
445	56	53	1	180	83	72	עמלות והכנסות אחרות
644	56	72	15	180	87	234	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
8	-	(2)	(1)	-	5	6	הוצאות תפעוליות ואחרות:
מחיצוניים							
523	58	63	6	67	61	268	בינמגזרי
51	2	-	-	43	-	6	רווח (הפסד) לפני מסים
62	(4)	11	10	70	21	(46)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
21	(2)	4	4	27	6	(18)	רווח (הפסד) נקי:
41	(2)	7	6	43	15	(28)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון							
4.9%	-	3.9%	2.7%	-	13.0%	(9.3%)	
יתרה ממוצעת של נכסים							
38,633	-	6,654	17,968	-	3,578	10,433	יתרה ממוצעת של התחייבויות
127,169	-	19,982	-	-	-	107,187	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
36,723	460	7,780	9,575	1,191	5,229	12,488	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
59,447	969	-	-	58,478	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
942	942	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
126,869	35,509	-	-	91,360	-	-	
יתרת אשראי לציבור, נטו							
38,203	-	6,355	18,253	-	3,638	9,957	יתרת פיקדונות הציבור
129,763	-	20,087	-	-	-	109,676	

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
 (2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014**							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל			בנקאות ופיננסים	
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדויר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי		
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
9	-	23	31	-	4	(49)	מחיצוניים
219	-	9	(20)	-	-	230	בינמגזרי
8	-	1	-	-	-	7	הכנסות מימון שאינן מריבית
236	-	33	11	-	4	188	סך-הכל רווח מימוני, נטו
399	56	38	1	155	83	66	עמלות והכנסות אחרות
635	56	71	12	155	87	254	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
7	-	-	(1)	-	1	7	הכנסות (הוצאות) בגין הפסדי אשראי
מחיצוניים							
522	53	56	7	72	57	277	בינמגזרי
60	3	-	(1)	46	-	12	רווח (הפסד) לפני מסים
46	-	15	7	37	29	(42)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
15	-	6	3	15	8	(17)	רווח (הפסד) נקי:
31	-	9	4	22	21	(25)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון							
4.0%	-	5.4%	2.1%	-	19.3%	(9.1%)	
35,087	-	6,003	16,124	-	3,540	9,420	יתרה ממוצעת של נכסים
121,517	-	18,698	-	-	-	102,819	יתרה ממוצעת של התחייבויות
34,430	418	7,526	8,396	1,162	5,168	11,760	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
54,107	1,043	-	-	53,064	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
938	938	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
114,231	29,967	-	-	84,264	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
35,102	-	6,436	16,312	-	3,306	9,048	יתרת אשראי לציבור, נטו
123,283	-	20,435	-	-	-	102,848	יתרת פיקדונות הציבור

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-41 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-31 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות מעמלות ומירידה בהוצאות התפעוליות. מנגד, ירידה ברווח המימוני, נטו, קיזזה גידול זה.

הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם ב-199 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-236 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר בשל ירידת הריבית במשק והשפעתה על המרווחים הפיננסיים על הפיקדונות. הירידה קוזה בשל עלייה בהיקפי האשראי ועלייה בהכנסות מימון שלא מריבית.

העמלות וההכנסות האחרות של המגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-445 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-399 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בפעילות בשוק ההון.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-574 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-582 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מחיסכון בעלויות השוטפות כתוצאה מתהליכי ההתייעלות.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-38.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-38.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

האשראי לדיור בישראל ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-18.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-17.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו בכ-129.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-127.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למגזר נכון ליום 31 במרץ 2015 הסתכמה בכ-189.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-182.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

היתרה כוללת החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות.

מגזר עסקים קטנים

פעילויות

מגזר העסקים הקטנים עומד במיקוד עסקי בפעילות הבנק בשנים האחרונות, במהלך שנת 2014 סיפק הבנק פתרונות בתחום האשראי לעסקים קטנים באמצעות מגוון קרנות ייעודיות - כגון הקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות מדינה, הקרן המשותפת עם התאחדות התעשיינים ומספר קרנות סקטוריאליות שמקים הבנק בשיתוף עם גופים מובילים במשק. הבנק ממשיך להוביל את הקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה ומעניק באמצעותה אשראי למספר רב של עסקים קטנים ובינוניים, כאשר חלק לא קטן מהלקוחות הינם לקוחות בנקים זרים אשר בוחרים לעבור ולנהל את חשבונם בבנק הפועלים. מגוון הקרנות הייעודיות מאפשר הגדלת זמינות מקורות המימון למגזר העסקים הקטנים תוך הפחתת הסיכון באמצעות שיתופי פעולה עם גורמים שונים במשק (כגון המדינה, התאחדות התעשיינים וכו').

אמצעים אלו מתווספים לאשראי העסקי שמעמיד הבנק לעסקים הקטנים במסגרת פעילותו השוטפת. סך ההקצאה אשר ניתנה לבנק בקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה עומדת על 2.8 מיליארד ש"ח, הקצאה זו תאפשר לבנק העמדת אשראי נוסף במסגרת הקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בשנת 2015 לא חלו שינויים מהותיים במאפייני לקוחות המגזר. עם זאת, התחרות על מגזר זה עולה ומתבטאת בפיתוח הצעות ייעודיות לגיוס ולהעמקת פעילות עם הלקוחות. קיימת כוונה מצד משרד האוצר להגדיל את התחרות בתחום על-ידי הקמת קרנות ייעודיות שיונפקו בבורסה ויהנו מערבות מדינה והבטחת תשואה מינימלית כדי לעודד השקעה בקרנות. בנוסף, קיימות אינדיקציות שבעתיד גופים מוסדיים יכנסו לתחום האשראי לעסקים קטנים ויגדילו את התחרות בתחום. במקביל, נמשכת מגמת מעבר לערוצי בנקאות ישירים כגון אינטרנט לעסקים ומכונות להפקדת שיקים ומזומנים.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מתוך הבנת צורכי הלקוחות העסקיים, נוספה עבורם האפשרות החדשנית לקבל "אשראי ברגע" באתר הבנק, באופן מיידי בקלות ובנוחות, בלי ערבים וביטחונות וללא צורך להגיע לסניף. שירות פורץ דרך זה מהווה קפיצת מדרגה ביכולת מתן פתרונות אשראי זמינים ללקוחות העסקיים באתר, לצורכי השקעה בעסק, גישור על פערי תזרים בעסק ולצריכה פרטית.

אשראי ברגע לעסקים בסלולר

ברבעון זה הושק אשראי ברגע לעסקים קטנים, בסכום של עד 400 אלף ש"ח בלחיצת כפתור בסלולר. זהו צעד משמעותי נוסף במסגרת המהלכים האסטרטגיים בבנק להנגשת שירותים טכנולוגיים מתקדמים באשראי לעסקים קטנים - בפשטות, במהירות, מכל מקום ובכל זמן. מוצר חדשני זה מאפשר לעסקים קטנים לבקש אשראי משמעותי, בלחיצת כפתור בסלולר, במטרה לסייע להם להתמודד עם רגעי האמת של העסק. האשראי ניתן ללא ביטחונות נוספים וללא צורך להגיע לסניף.

פעילות המגזר בשנת 2015

במהלך שנת 2015 ממשיך הבנק ומרחיב את המענה הניתן לעסקים קטנים על-ידי מתן מענה בפריסה רחבה של יחידות עסקיות ובנקאים לעסקים קטנים בכ-235 סניפים קמעונאיים. הבנק צפוי להמשיך במהלך זה על-פי המתווה האסטרטגי במגזר העסקים הקטנים.

- הבנק ממשיך לעסוק בפיתוח כלים המאפשרים להגביר את יכולתם של העסקים הקטנים לצמוח ולהצליח, לרבות פיתוח כלים שונים להנגשת השירותים הבנקאיים בערוצים השונים כך שיענו בצורה המיטבית לצורכיו הפיננסיים של העסק.
- מתן חבילת "התחלה קלה" לעסקים בהקמה המעניקה פטור מעמלות עו"ש לשנה לעסקים בשנתיים הראשונות להקמתם, כחלק ממאמצי הבנק לסייע בהקמת עסקים חדשים בישראל.
- הקמת מגוון קרנות ייעודיות להלוואות למגזר זה, דוגמת קרן "פועלים לצמיחה", שמטרתה לתמוך ולקדם עסקים קטנים כבסיס לצמיחת המשק הישראלי כולו, "קרן פועלים לצמיחת עסקים חדשים" שמתמקדת בעסקים בתהליך הקמה עם ותק של עד שנתיים והקצאת סכום יעודי במסגרת הקרן לנשים המובילות עסקים קטנים.

- זכייה במכרז של היקרן בערבות המדינה לעסקים קטנים ובינוניים" במטרה לעודד פעילות עסקים קטנים ובינוניים, בעלי פוטנציאל להתפתח וליצור מקומות עבודה חדשים בישראל, קרן בערבות התאחדות התעשיינים" והלוואות micro-finance בערבות קרן קורת.
- המשך קידום מועדון הלקוחות "פועלים Cash Back" בו חברים כלל לקוחות הבנק המחזיקים בכרטיס אשראי בנקאי מקבוצת ישראל. המועדון מעניק ללקוחות הטבת החזר כספי לחשבון הבנק ברכישה בכל אחד מבתי העסק המשתתפים בתוכנית. המועדון הושק תוך מיקוד בעסקים הקטנים, במהלך שנות פעילותו הצטרפו כשותפים בו לא רק רשתות גדולות אלא גם אלפי בתי עסק קטנים, בכל רחבי הארץ ובכל מגזרי הפעילות B2C. העסקים הקטנים המשתתפים במועדון נהנים מפלטפורמות שיווקיות מגוונות שהבנק מעמיד לרשותם לצורך קידום עסקיהם.
- הובלת "יום העסקים הקטנים 3" - במטרה להגביר את מודעות הציבור הרחב לחשיבותם ותרומתם של העסקים הקטנים לכלכלת ישראל, ועל מנת לעודד את הפעילות העסקית במגזר העסקים הקטנים, יזם הבנק, זו השנה השלישית ברציפות, את "יום העסקים הקטנים". "יום העסקים הקטנים 3" התקיים בתאריכים 29-30 בינואר 2015 ובמסגרתו נקרא הציבור להעדיף ולרכוש דווקא בעסקים הקטנים. ליוזמת הבנק חברו, בין היתר, ראשי השלטון המקומי ראשי רשויות מקומיות, ארגונים מובילים במשק ומספר חברות עסקיות. עשרות אלפי העסקים אשר בחרו להירשם ולהצטרף לפעילות, נהנו מאפשרויות פרסום וקידום מכירות.

לקוחות

החל משנת 2014 מקיים מועדון פועלים CashBack לראשונה פעילות שיווקית רציפה הקוראת ללקוחות הבנק לרכוש בעסקים הקטנים הסמוכים למקום מגוריהם, כאשר בכל חודשיים נבחר ענף אחר של עסקים קטנים בו מוצע מבצע משתלם במיוחד ללקוחות בנק הפועלים בלבד (לדוגמה חנויות פרחים, קוסמטיקה, מאפיות, מוסכים ועוד).

מוצרים חדשים

אשראי ברגע לעסקים - בספטמבר 2014 הושק פיילוט "אשראי ברגע לעסקים" מוצר אשראי חדשני ופורץ דרך בבנקאות בישראל, במסגרתו יכולים עסקים קטנים בבנק הפועלים להגיש בקשה להלוואה בסכום של עד 400 אלף שקל, בלחיצת כפתור באתר "פועלים באינטרנט", ללא צורך להגיע לסניף ותוך קבלת אישור להלוואה בזמן אמת. את ההלוואה יכולים הלקוחות לקבל גם בסניפי הבנק ללא בירוקרטיה וללא צורך בהצגת מסמכים. המוצר מאפשר לעסקים קטנים להגיש בקשה לאשראי משמעותי הנחוץ בכדי להתמודד בהצלחה עם רגעי האמת בחייו של העסק הקטן ולקבל מענה מידי המותאם לצורכיו. בפברואר 2015 נפתח השירות החדש גם לשימוש בסלולר, להגשת בקשה להלוואה וקבלת אישור בזמן אמת, והחל מאי 2015 יכולים חברות ותאגידים בעלי הרכבי חתימה מורכבים וריבוי חותמים להגיש בקשה ל"אשראי ברגע לעסקים" באתר הבנק בלחיצת כפתור וללא ביטחונות נוספים ולסיים את הביצוע במהירות ובנוחות בסניף.

פועלים Business - המועדון לעסקים הקטנים, הושק בפברואר 2015. המועדון יוזיל משמעותית את העלויות הכרוכות בניהול העסק עד אלפי שקלים בשנה ויעניק הטבות ייחודיות הנוגעות בליבת הפעילות של העסק לבעלי העסקים ולעובדיהם, במחירים דומים לאלו הניתנים לעסקים הגדולים במשק. החברות במועדון "פועלים Business" תוענק לכל עסק קטן המנהל חשבון בבנק הפועלים ומחזיק בכרטיס אשראי בנקאי, אשר משתתף בתוכנית המועדון.

העסקים הקטנים במועדון ייהנו מהטבות קבועות ומבצעים ייחודיים במגוון תחומים ובפריסה ארצית ובנוסף, המחזרי CashBack. בין ההטבות המרכזיות שיוצגו לחברי "פועלים Business": ארוחות עסקיות מוזלות באמצעות כרטיס ההנחה "סיבוס" מבית סודסקו, הנחה בתדלוק לניטר, כולל סולר ושמינים או אפשרות להתקנת דלקן + הנחה ברשת חנויות הנוחות, פנאי נופש ורווחה: פורטל רווחה ייעודי שיעניק מגוון רחב של הטבות בענפי הפנאי, הביילוי והנופש. בנוסף, ייהנו העסקים הקטנים מהטבות בתחומי הפרסום, שיווק ומדיה, הרכב, הביטוח והניהול השוטף של העסק, כגון ציוד לעסקים ותקשורת וניהול המשרד, השכרת רכב וליסינג ועוד. המצטרפים לתוכנית אף יזכו בתוכניות הכשרה והעשרה בניהול העסק הקטן במסגרת אקדמיית פועלים.

שיווק והפצה

כחלק מתמיכת הבנק בשנת העסקים הקטנים התקיים בינואר 2015 יום העסקים הקטנים, במסגרתו נקראו כל תושבי מדינת ישראל לרכוש בעסקים הקטנים ולסייע לצמיחת המשק. המהלך נעשה בשיתוף עם גופים ציבוריים שונים כגון השלטון המקומי, להב, אמון הציבור ועוד. בכוונת הבנק למסד את יום העסקים הקטנים כמסורת שנתית.

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיור

לפרטים נוספים ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

ועדת התחרותיות

ראה בפרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015						
פעילות בישראל						
סך-הכל	בנייה ונדל"ן	הלוואות לדיר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו:						
301	47	(17)	-	11	260	מחיצוניים
8	(5)	25	-	-	(12)	בינמגזרי
309	42	8	-	11	248	סך-הכל רווח מימוני, נטו
151	10	1	12	29	99	עמלות והכנסות אחרות
460	52	9	12	40	347	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
57	3	-	-	1	53	הוצאות תפעוליות ואחרות:
243	11	3	8	21	200	מחיצוניים
18	9	-	3	-	6	בינמגזרי
142	29	6	1	18	88	רווח לפני מסים
53	11	2	-	5	35	הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי:						
89	18	4	1	13	53	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון						
14.5%	23.0%	5.6%	-	25.3%	12.8%	
29,926	3,812	5,107	-	1,267	19,740	יתרה ממוצעת של נכסים
32,233	2,768	-	-	2,244	27,221	יתרה ממוצעת של התחייבויות
27,990	3,664	3,144	98	2,416	18,668	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
3,973	-	-	3,973	-	-	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
8,499	-	-	8,499	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
30,108	4,106	5,134	-	1,291	19,577	יתרת אשראי לציבור, נטו
31,177	2,971	-	-	-	28,206	יתרת פיקדונות הציבור

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
 (2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014*						
פעילות בישראל						
סך-הכל	בנייה ונדל"ן	הלוואות לדיר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו:						
315	43	10	-	12	250	מחיצוניים
(23)	(6)	(2)	-	-	(15)	בינמגזרי
292	37	8	-	12	235	סך-הכל רווח מימוני, נטו
145	10	1	11	29	94	עמלות והכנסות אחרות
437	47	9	11	41	329	סך ההכנסות
הוצאות בניה הפסדי אשראי						
24	1	-	-	-	23	הוצאות תפעוליות ואחרות:
מחיצוניים						
262	13	4	9	20	216	מחיצוניים
24	7	(1)	3	-	15	בינמגזרי
127	26	6	(1)	21	75	רווח (הפסד) לפני מסים
49	11	2	-	6	30	הפרשה למסים על הרווח
רווח (הפסד) נקי:						
78	15	4	(1)	15	45	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון						
14.6%	24.0%	6.4%	-	31.1%	12.6%	
יתרה ממוצעת של נכסים						
26,832	3,350	4,683	-	1,253	17,546	יתרה ממוצעת של התחייבויות
29,885	2,426	-	-	2,305	25,154	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
24,880	3,013	2,844	98	2,371	16,554	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
4,182	-	-	4,182	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
7,407	-	-	7,407	-	-	
יתרת אשראי לציבור, נטו						
26,748	3,396	4,654	-	1,173	17,525	יתרת פיקדונות הציבור
27,581	2,474	-	-	-	25,107	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר העסקים הקטנים ברבעון הראשון של שנת 2015, הסתכם ב-89 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-78 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהכנסות ריבית, נטו כתוצאה מעלייה בהיקפי הפעילות ומירידה בהוצאות התפעוליות. מנגד, עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי קיזזה גידול זה.

הרווח המימוני, נטו, ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם ב-309 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-292 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי הממוצע המיוחס למגזר. הגידול קוזז בעקבות ירידת הריבית במשק והשפעתה על המרווחים מהפיקדונות.

העמלות וההכנסות האחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו ב-151 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-145 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו ב-57 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-24 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע כתוצאה מעלייה בהוצאות בגין הפרשות שנרשמו הן על בסיס קבוצתי והן על בסיס פרטני.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו ב-261 מיליון ש"ח בהשוואה ל-286 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מחיסכון בעלויות השוטפות כתוצאה מתהליכי התייעלות.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-30.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-29.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו בכ-31.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-29.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

המגזר המסחרי

פעילויות

חשבונותיהם של לקוחות המגזר מנוהלים במערך הסניפים העסקיים, המונה 22 סניפים, ומספקים את מכלול השירותים העסקיים הנדרשים. שאר סניפי הבנק מעניקים ללקוחות המגזר שירותים תפעוליים.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015				
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל	
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח				
הכנסות ריבית, נטו:				
290	17	71	81	121
מחיצוניים				
(53)	(4)	(34)	(6)	(9)
בימגזרי				
5	-	-	-	5
הכנסות מימון שאינן מריבית				
242	13	37	75	117
סך-הכל רווח מימוני, נטו				
95	3	7	35	50
עמלות והכנסות אחרות				
337	16	44	110	167
סך ההכנסות				
21	(1)	(6)	10	18
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
הוצאות תפעוליות ואחרות:				
152	14	17	19	102
מחיצוניים				
2	-	-	3	(1)
בימגזרי				
162	3	33	78	48
רווח לפני מסים				
64	1	13	31	19
הפרשה למסים על הרווח				
רווח נקי:				
98	2	20	47	29
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
(2)	-	(2)	-	-
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
96	2	18	47	29
המיוחס לבעלי מניות הבנק				
8.1%	2.7%	11.2%	10.4%	5.8%
תשואה להון				
37,323	2,219	5,231	11,911	17,962
יתרה ממוצעת של נכסים				
26,360	-	5,547	3,181	17,632
יתרה ממוצעת של התחייבויות				
52,789	3,270	7,257	20,198	22,064
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)				
2,493	-	-	-	2,493
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾				
13,426	-	-	-	13,426
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך				
37,339	2,275	5,382	12,426	17,256
יתרת אשראי לציבור, נטו				
25,953	14	6,925	3,421	15,593
יתרת פיקדונות הציבור				

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.
 (2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014**					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
295	24	51	85	135	מחיצוניים
(79)	(12)	(26)	(20)	(21)	בינמגזרי
2	-	-	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
218	12	25	65	116	סך-הכל רווח מימוני, נטו
80	3	12	23	42	עמלות והכנסות אחרות
298	15	37	88	158	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
8	(1)	12	(2)	(1)	הוצאות תפעוליות ואחרות:
144	15	13	18	98	מחיצוניים
2	-	-	2	-	בינמגזרי
144	1	12	70	61	רווח לפני מסים
57	-	5	28	24	הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי:					
87	1	7	42	37	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(4)	(1)	(3)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
83	-	4	42	37	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון					
8.6%	-	3.3%	11.8%	8.5%	
יתרה ממוצעת של נכסים					
31,426	1,613	3,884	9,633	16,296	
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
21,225	16	3,700	2,427	15,082	
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)					
43,903	2,159	5,429	16,464	19,851	
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾					
2,387	-	-	-	2,387	
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך					
12,777	-	-	-	12,777	
יתרת אשראי לציבור, נטו					
31,400	1,442	4,046	10,018	15,894	
יתרת פיקדונות הציבור					
19,241	1	4,363	2,445	12,432	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ב בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר המסחרי ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם ב-96 מיליון ש"ח בהשוואה ל-83 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע כתוצאה מעלייה ברווח המימוני, נטו, ומהכנסות מעמלות. מנגד, גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי קיזז גידול זה.

הרווח המימוני, נטו, של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם ב-242 מיליון ש"ח בהשוואה ל-218 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי. מנגד, ירידת הריבית במשק והשפעתה על המרווחים קיזזה גידול זה. העמלות וההכנסות האחרות של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו ב-95 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-80 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בעמלות מעסקי מימון ועמלות מטיפול באשראי כתוצאה מעלייה בהיקפי הפעילות. ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו ב-21 מיליון ש"ח בהשוואה ל-8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר בעקבות עלייה בהוצאה על בסיס קבוצתי כתוצאה מעלייה בהיקפי הפעילות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-154 מיליון ש"ח בהשוואה ל-146 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר כתוצאה מעלייה בפעילות בישראל ומגידול מפעילות הבנק בחו"ל המיוחסות למגזר. האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-37.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-35.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. הגידול נבע בעיקר מעלייה בפעילות בישראל וכן מגידול בפעילות בתחום ה-Middle Market בסניף ניו-יורק. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו בכ-26.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-24.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. הגידול נבע בעיקר מעלייה בפעילות בישראל וכן מגידול בפעילות בתחום ה-Middle Market בסניף ניו-יורק.

המגזר העסקי

פעילויות

יתרות האשראי בגין פעילות הבנק מול מוסדות פיננסיים זרים סווגה למגזר ניהול פיננסי.

פטור סוג – קונסורציום לווים

ביום 28 בפברואר 2011 הוצא על-ידי הממונה על הגבלים עסקיים (להלן: "הממונה") מכתב שעניינו שינוי התנאים שנקבעו על-ידי הממונה בעבר, בכל הקשור בהסדרי קונסורציום בהם חוברים בנקים ו/או חברות ביטוח אשר תוקפו הוארך מעת לעת עד ליום 31 בדצמבר 2014 (להלן: "מכתב הממונה").

ביום 30 בדצמבר 2014 הוצא על-ידי הממונה מכתב, שעניינו שינוי התנאים שנקבעו במכתב הממונה (להלן: "מכתב הממונה המעודכן") ותוקפו עד ליום 30 בדצמבר 2015. פירוט עיקרי המכתב בפרק "המגזר העסקי" בדוחות הכספיים לשנת 2014.

עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים (ניהול בנקאי תקין מספר 312)

במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין חלות המגבלות הבאות בקשר עם היקפי אשראי:

עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים – ביום 1 בינואר 2015 נכנס לתוקף תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 שעניינה "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". על-פי התיקון הצפוי להוראה 312, הורחבה, בין היתר, הגדרת "איש קשור" כך שתחול, בין היתר על:

- מי שמחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בבנק, קרובו ותאגידים בשליטת מי מהם;
- מי שמחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי השולט בבנק, קרובו, ותאגידים בשליטת מי מהם;
- נושא משרה באיזה מארבעת סוגי התאגידים המפורטים להלן, קרובו של נושא משרה כאמור ותאגידים הנשלטים על-ידי מי מהם:

הבנק; תאגיד באמצעותו מוחזקים אמצעי השליטה של קבוצת השליטה (קרי, קבוצת האנשים בעלת ההיתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי) (להלן: "קבוצת השליטה"); תאגיד המחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בבנק; תאגיד המחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי השולט בבנק.

- מי שמחזיק 10% או יותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהבנק שולט בו וקרוב של מי שמחזיק 10% או יותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהבנק שולט בו;

בנוסף, על-פי התיקון האמור להוראה 312, נקבע כי המגבלות הכמותיות על עסקי הבנק עם אנשים קשורים המתייחסות להון הבנק, תתייחסנה אך ורק להון "רובד 1" של הבנק (לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים כמשמעותם בהוראת נוהל בנקאי תקין 202). כמו-כן נוספו המגבלות הכמותיות הבאות:

- על מי שאינו מהווה מרכיב בקבוצת השליטה, המחזיק 5% או יותר מסוג כלשהו של אמצעי השליטה בבנק או בתאגיד בנקאי השולט בבנק, כך שחבותו של כל גורם כאמור לא תעלה בכל עת על 5% מהון רובד 1 של הבנק.
- על מי שמחזיק 10% או יותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהבנק שולט בו, כך שחבותו של כל גורם כאמור לא תעלה בכל עת על 5% מהון רובד 1 של הבנק.

השינויים המפורטים לעיל מצמצמים במידה ניכרת את היקף החבות המותרת למכלול האנשים הקשורים ולכל אחד מהאנשים הקשורים.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
505	21	40	113	331	מחיצוניים
(86)	(10)	(7)	3	(72)	בינמגזרי
23	-	-	-	23	הכנסות מימון שאינן מריבית
442	11	33	116	282	סך-הכל רווח מימוני, נטו
163	1	6	50	106	עמלות והכנסות אחרות
605	12	39	166	388	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(68)	-	(4)	(31)	(33)	הוצאות תפעוליות ואחרות:
156	3	15	26	112	מחיצוניים
13	-	-	2	11	בינמגזרי
504	9	28	169	298	רווח לפני מסים
198	4	11	66	117	הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי:					
306	5	17	103	181	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון					
10.2%	19.7%	9.5%	11.7%	9.5%	
88,574	1,520	5,771	24,150	57,133	יתרה ממוצעת של נכסים
39,049	-	170	5,573	33,306	יתרה ממוצעת של התחייבויות
134,266	1,177	8,001	39,687	85,401	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
1,816	-	-	-	1,816	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
155,773	-	-	-	155,773	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
85,487	1,598	6,115	24,481	53,293	יתרת אשראי לציבור, נטו
30,637	-	326	5,716	24,595	יתרת פיקדונות הציבור

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.
 (2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014**					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
698	24	28	171	475	מחיצוניים
(247)	(13)	(4)	(46)	(184)	בינמגזרי
27	-	-	-	27	הכנסות מימון שאינן מריבית
478	11	24	125	318	סך-הכל רווח מימוני, נטו
140	1	7	50	82	עמלות והכנסות אחרות
618	12	31	175	400	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(64)	-	(2)	(55)	(7)	הוצאות תפעוליות ואחרות:
155	4	14	27	110	מחיצוניים
19	-	-	3	16	בינמגזרי
508	8	19	200	281	רווח לפני מסים
206	3	8	81	114	הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי:					
302	5	11	119	167	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון					
10.4%	15.6%	7.1%	13.1%	9.3%	
86,201	1,505	3,188	23,855	57,653	יתרה ממוצעת של נכסים
33,547	-	167	5,538	27,842	יתרה ממוצעת של התחייבויות
133,056	1,500	7,021	42,175	82,360	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
3,258	-	-	-	3,258	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
159,112	-	-	-	159,112	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
84,708	1,331	4,363	23,970	55,044	יתרת אשראי לציבור, נטו
22,847	-	191	6,081	16,575	יתרת פיקדונות הציבור

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.
 ** סוג מחדש.
 (1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.
 (2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר העסקי ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם ב-306 מיליון ש"ח בהשוואה ל-302 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות מעמלות ומירידה בהוצאות התפעוליות. מנגד, ירידה ברווח המימוני, נטו קיזזה גידול זה.

הרווח המימוני, נטו, של המגזר ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם ב-442 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-478 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה של כ-2.2% ביתרות האשראי הממוצעות המיוחסות לפעילות המגזר בישראל ומירידה ברווחי האשראי כתוצאה מירידת הריבית. מנגד, גידול בהכנסות מפעילות הבנק בחו"ל שנבעו בעיקר מגידול בהיקפי האשראי, קיזזו קיטון זה. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-163 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-140 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות מעמלות מטיפול באשראי.

ברבעון הראשון של שנת 2015 נרשמה בסעיף הוצאות בנין הפסדי אשראי הכנסה בסך של 68 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-64 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-169 מיליון ש"ח בהשוואה ל-174 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מחיסכון בעלויות השוטפות כתוצאה מתהליכי התייעלות.

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-85.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-84.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו בכ-30.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-27.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למגזר נכון ליום 31 במרץ 2015 הסתכמה בכ-162.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-152.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. היתרה כוללת החזקות של לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות.

מגזר ניהול פיננסי

שירותים למנהלי נכסים פיננסיים

יתרות האשראי בגין פעילות הבנק מול מוסדות פיננסיים זרים שנרשמה במגזר העסקי סווגה למגזר ניהול פיננסי.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הניהול הפיננסי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.14	31.03.15	
**	**	
במיליוני ש"ח		
הכנסות ריבית, נטו:		
		מחיצוניים
(63)	134	
204	(209)	בינמגזרי
170	523	הכנסות מימון שאינן מריבית
311	448	סך-הכל רווח מימוני, נטו
92	94	עמלות והכנסות אחרות
403	542	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:		
		מחיצוניים
266	275	
(59)	(61)	בינמגזרי
196	328	רווח לפני מסים
82	143	הפרשה למסים על הרווח
114	185	רווח לאחר מסים
13	6	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח נקי:		
127	191	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
9	10	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
136	201	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון		
26.9%	37.5%	
יתרה ממוצעת של נכסים		
119,363	134,279	
139	137	מזה: השקעות בחברות כלולות
102,077	113,559	יתרה ממוצעת של התחייבויות
24,456	26,217	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
89,022	92,419	יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות ⁽¹⁾
498,712	524,341	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
יתרת אשראי לציבור, נטו		
993	1,455	
46,664	51,201	יתרת פיקדונות הציבור

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הניהול הפיננסי ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם ב-201 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח של 136 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח המימוני, נטו, המיוחס למגזר ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם ב-448 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-311 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווחים ממימוש אגרות-חוב ומניות. מנגד חלה ירידה ברווחים בשל ירידה במדד המחירים לצרכן. העמלות וההכנסות האחרות של הרבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו ב-94 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-92 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות מפעילות בניירות-ערך. ההוצאות התפעוליות והאחרות של הרבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו ב-214 מיליון ש"ח בהשוואה ל-207 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור, נטו, ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-1.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו בכ-51.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-49.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למגזר נכון ליום 31 במרץ 2015 הסתכמה בכ-635.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-603.3 מיליארד ש"ח בשנה קודמת. היתרה כוללת החזקות של לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות וכוללת יתרת נכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול מהבנק.

אחרים והתאמות

מסגרת זו כוללת את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח על-פי הוראות המפקח על הבנקים. פעילות זו כוללת בעיקר: פעילות בכרטיסי אשראי בגין פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ותיירות נכנסת והכנסות משירותי מחשב לחברה שאוחדה בעבר. בנוסף, התאמות של פעולות בין-מגזריות נזקפות למסגרת זו. הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מסגרת זו ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם ב-12 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח מכרטיסי אשראי בגין פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ומתיירות נכנסת הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-10 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי ללקוחות של בנקים אחרים, אשר אינם חלק מקבוצת הבנק ואיתם התקשרה קבוצת ישראלכרט בהסדר נכון ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-4.8 מיליארד ש"ח, בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2014.

פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים

כרטיסי אשראי

כללי

הפעילויות העיקריות של קבוצת הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעות באמצעות חברות הפועלות בתחום אמצעי התשלום תחת קורת גג ניהולית ותפעולית אחת שתכונה להלן בשם "קבוצת ישראלכרט". פעילות הליבה של קבוצת ישראלכרט הינה הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ישראלכרט", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקארד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון.

הנפקת כרטיסי אשראי

קבוצת ישראלכרט מנפיקה כרטיסים ללקוחות של בנקים איתם התקשרה קבוצת ישראלכרט בהסדר, לרבות הבנק, בנק מזרחי טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בנק יהב בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, בנק ירושלים בע"מ, בנק איגוד בע"מ ויובנק בע"מ; בנוסף, מנפיקה קבוצת ישראלכרט כרטיסים באופן ישיר ללקוחות ("כרטיסים חוץ-בנקאיים"), שהינם בעיקר חברי מועדוני צרכנים וגופים שונים איתם התקשרה קבוצת ישראלכרט.

לקוחות קבוצת ישראלכרט בתחום ההנפקה הינם לקוחות פרטיים, עובדי תאגידים, תאגידים ורכש תאגידי הכולל B2B (Business to Business - העברת תשלומים בין עסקים).

במסגרת פעילות ההנפקה מנפיקה ומתפעלת קבוצת ישראלכרט מגוון מוצרים ושירותים נוספים כגון כרטיסי "אשראי מתגלגל", כרטיסי תדלוק והתקני תדלוק, כרטיסי מתנה, כרטיסי רכש ייעודיים וכרטיסים נטענים. בנוסף, קבוצת ישראלכרט מעניקה אשראי הלוואות לכל מטרה על בסיס מסגרת אשראי בכרטיס, הלוואות לרכישת רכב, אפשרויות מגוונות לפריסת תשלומים ושירותי מידע ואישורים. בנוסף לקבוצת ישראלכרט, בתחום ההנפקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי אשראי, בשליטה של בנקים: כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") שבשליטת בנק דיסקונט ולאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד") בשליטת בנק לאומי. מספר הכרטיסים ליום 31 במרץ 2015 שהונפקו על-ידי קבוצת ישראלכרט הינו 4.3 מיליון כרטיסים בהשוואה ל-4.2 מיליון כרטיסים ליום 31 בדצמבר 2014.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 הגיע מחזור הפעילות בכרטיסי קבוצת ישראלכרט ל-29.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-27.9 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סליקת כרטיסי אשראי

במסגרת הסכם הנערך לצורך שירותי הסליקה מתחייבת חברת כרטיסי אשראי הסולקת כלפי בתי עסק, בכפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, לפרוע לבית העסק את החיובים בהם התחייבו כלפיו מחזיקי הכרטיסים הנסלקים על ידה בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק. בנוסף, מציעה קבוצת ישראלכרט לבתי עסק מגוון שירותים פיננסיים נוספים כגון: מתן הלוואות, מקדמות (הקדמת תשלומים בגין עסקות שבוצעו), ניכיון שוברים ושירותים שיווקיים ותפעוליים, ביניהם אפשרות לפריסת תשלומים, תאריכי זיכוי גמישים, מידע ייעודי ומבצעי קידום מכירות.

לקוחות קבוצת ישראלכרט בתחום סליקת כרטיסי האשראי הינם בתי עסק רבים ומגוונים הקשורים עימה בהסכמים, ביניהם גם משרדי ממשלה שונים וכן חברות המספקות לבתי עסק שירותי ניכיון.

תחום הסליקה של כרטיסי האשראי מאופיין בתחרותיות גבוהה מאוד, בין היתר, בעקבות הפעלתו של הממשק המקומי לסליקה צולבת של עסקות בכרטיסי אשראי מסוג מסטרקארד וויזה (בעקבותיו כאל ולאומי קארד החלו לסלוק כרטיסי מסטרקארד וקבוצת ישראלכרט החלה לסלוק כרטיסי ויזה). מיום 15 במאי 2012 פתוח השוק לסליקה צולבת של המותג "ישראלכרט", ובתי עסק יכולים להחליף סולקים במוצא זה. התחרות בתחום הסליקה מתמקדת בגיוס בתי עסק חדשים להסכמי סליקה ובשימוש בתי עסק הקיימים כלקוחות תחום הסליקה. היבט נוסף של התחרות מתבטא בפיתוח מוצרים ושירותים פיננסיים ותפעוליים לבתי עסק. בנוסף לקבוצת הבנק, בתחום הסליקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי האשראי, בשליטה של בנקים אשר פורטו לעיל.

שינויים רגולטוריים

על פי הסדר שבין החברה וחברות כרטיסי האשראי לאומי קארד וכאל שאושר על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים ביום 7 במרץ 2012 (להלן: "ההסדר") החל מיום 1 ביולי 2014 ועד לסוף תקופת ההסדר (31 בדצמבר 2018) תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.7%. ההסכם שנחתם בין הצדדים המפרט את תנאי הפעלת הממשק הטכני המשותף, הוגש לממונה לקבלת פטור מאישור הסדר כובל. ביום 2 באפריל 2014 התקבלה החלטה בוועדת השרים לענייני יוקר המחיה, לפיה בנק ישראל, הממונה על ההגבלים העסקיים והמפקח על הבנקים יבחנו מספר נושאים בנוגע להטמעת כרטיסי חיוב מידי כאמצעי תשלום. בהמשך לכך, ביום 10 באוגוסט 2014 פורסם תזכיר הצעת חוק, שבין היתר מסמיך את הממונה על הגבלים עסקיים לקבוע את שיעורי העמלה הצולבת בעסקות שונות בכרטיסי חיוב, ובכלל זה לקבוע עמלה צולבת בשיעור אפס. ביום 27 במאי 2014 פורסם להערות הציבור דוח הביניים של הוועדה לבחינת צמצום השימוש במזומן במשק הישראלי, בדוח מופיעות, בין היתר, המלצות להרחבת השימוש בכרטיסי חיוב מידי ובכרטיס נטען מזהה במתווה שהציג הממונה על ההגבלים העסקיים. ביום 17 ביולי 2014 פרסמה הוועדה הצעת החלטה. ביום 22 באוקטובר 2014 אישרה הממשלה את הצעת ההחלטה בנושא שנושאת תאריך 6 באוגוסט 2014. ביום 8 בספטמבר 2014 פרסמה רשות ההגבלים העסקיים דוח שכותרתו הגברת היעילות והתחרות בתחום כרטיסי החיוב אשר בין סעיפיו המלצות להרחבת השימוש בכרטיסי דביט בישראל ולזיכוי מהיר של בתי העסק בעסקות בכרטיסי חיוב.

בחודש ינואר 2015 פורסם תזכיר חוק לצמצום השימוש במזומן ובחודש פברואר 2015 פורסם נוסח מתוקן של התזכיר, שמטרתו להביא ליישום האמור בדוח הוועדה לבחינת צמצום השימוש במזומן במשק הישראלי, תוך קביעת מגבלות באופן מדורג על שימוש במזומן ובשיקים סחירים על מנת לצמצם את תופעת הכלכלה השחורה בישראל, להיאבק בפשיעה ובהלבנת הון ולאפשר שימוש באמצעי תשלום מתקדמים ויעילים. בין היתר מוקנית בתזכיר החוק סמכות לממונה על הגבלים עסקיים לקבוע שיעורי עמלה צולבת של עסקות בכרטיסי חיוב מידי. תזכיר החוק קובע כי תנאי לתחולתו הוא כי כרטיסי חיוב מידי הינם מוצר זמין בדומה לכרטיסי חיוב נדחה. בחודש פברואר 2015 החליטה הממשלה לאשר את תזכיר החוק.

בחודש פברואר 2015 פרסם בנק ישראל המלצות וצעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב. במסגרת המלצות, יכריז בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקות חיוב מידי כעמלה בפיקוח, ומחירה יקבע בשיעור מירבי של 0.3% לתקופה של שנה. בנוסף, יקבע המפקח על הבנקים הוראות להפצת כרטיסי חיוב מידי ללקוחות הבנקים וכללים להתחשבות כספית מיידית בעסקות המבוצעות בכרטיסי חיוב מידי. בחודש מרץ 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים מספר טיוטות שמטרתן להביא ליישום המלצות האמורות.

במקביל לאמור לנושא כרטיסי הדביט, בחודש מרץ 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה.

בהתאם לתיקון לכללי הבנקאות שפורסם בחודש ינואר 2015, יצומצם מספר העמלות הנגבות מבתי עסק קטנים המקבלים שירותי סליקה, על-ידי קביעת תעריפון אחיד של שירותים שכחים בתחום, וזאת החל מחודש יולי 2015. כמו-כן, בהתאם לתיקון, תוקנו הכללים בנוגע לעמלות הנגבות ממחזיקי הכרטיס, כגון: ביטול עמלת תשלום נדחה בגין עסקות חדשות בתשלומים שיבוצעו החל מפברואר 2015, והאחדת הכללים בנוגע לגביית עמלת המרה החל מחודש יולי 2015. בחודש מרץ 2015 פורסמה טיוטה נוספת בה מבוצעים תיקונים נוספים, ובכלל זה בקשר לאמור לעיל וכן טיוטת צו המגביל את סכום העמלה המירבי שניתן לגבות בעד שירותי "הודעות או התראות" לחמישה שקלים להודעה או להתראה.

יצוין, כי עצם ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, עלולים להיות בעלי השפעה מהותית לרעה על קבוצת ישראלכרט, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

ביום 29 באפריל 2015 נחתם הסכם קואליציוני לכינון הממשלה ה-34 למדינת ישראל בין סיעת הליכוד בכנסת ה-20 לבין סיעת כולנו בראשות משה כחלון בכנסת ה-20. בהתאם להסכם, בין היתר, הממשלה תפעל להגברת התחרות במערכת הפיננסית, להפחתת עלויות החיסכון לטווח ארוך ותקדם הפרדת חברות כרטיסי האשראי מהבנקים בשיתוף עם בנק ישראל. בנוסף, משרד האוצר יגבש תזכיר חוק להרחבת התחרות בשוק האשראי לצרכנים ולבעלי עסקים קטנים ובינוניים, וזאת, בין היתר, באמצעות קידום היישום של חוק שירות נתוני אשראי 2002-התשס"ב וחוק הסדרת הלואאות חוץ בנקאיות 1993, "ישום" תעודת זהות בנקאית", הרחבת תפוצת השימוש בכרטיסי חיוב מידי ומתן ערבות מדינה לדרישות ההון ולאשראי הניתן למשקי בית ולעסקים קטנים על-ידי בנקים חדשים (ובכללם אינטרנטיים וקואופרטיביים). עוד סוכם כי הממשלה תפעל ותסייע להקמת מערכות תשתית IT הנוצרות לבנקים חדשים ויוקם צוות לבחינת יישום ביטוח פיקדונות.

בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. לאחר מיפוי ובחינת שאר המלצות הדוח שטרם יושמו עולה, כי להערכת הבנק, יישומן בפועל עשוי להשפיע לרעה על תוצאות פעילותו, אלא שהשפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

פעילויות נוספות

בנוסף לפעילויות הקשורות בהנפקה ובסליקה של כרטיסי אשראי, כמפורט לעיל לקבוצת ישראלכרט פעילויות נוספות כדלקמן: פעילות בתחום הבטחת פירעון המחאות וניכיון; הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיסי אשראי; ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי להכנסות מעמלות, שנכללו במסגרת ההכנסות התפעוליות (לפני ניכוי הוצאות המתייחסות), הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-409 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-404 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-1.2%.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בכרטיסי אשראי לפי מגזרי פעילות:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015							
סך-הכל	מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	מגזר תיירות נכנסת ואחרים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	27	4	11	3	-	2	47
הכנסות מימון שאינן מריבית	-	-	-	-	-	5	5
רווח מימוני, נטו	27	4	11	3	-	7	52
הכנסות מעמלות	147	83	29	3	3	-	144
סך-הכל הכנסות	174	87	40	6	3	7	144
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
	7	5	1	-	-	-	13
הוצאות תפעוליות ואחרות	126	61	21	2	1	-	130
רווח לפני מסים	41	21	18	4	2	7	14
הפרשה למסים על הרווח	12	6	5	1	1	2	4
רווח נקי:							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	29	15	13	3	1	5	10
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(1)	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי המניות בבנק	28	15	13	3	1	5	10
יתרות ממוצעות							
יתרה ממוצעת של נכסים	6,375	3,578	1,267	228	114	-	4,739
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	-	2,244	2,103	9,676	-	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	8,533	5,229	2,416	153	93	-	-

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בכרטיסי אשראי לפי מגזרי פעילות (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014**							
סך-הכל	מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	מגזר תיירות נכנסת ואחרים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	21	4	12	4	-	2	43
הכנסות מימון שאינן מריבית	-	-	-	-	-	19	19
סך-הכל רווח מימוני, נטו	21	4	12	4	-	21	62
הכנסות מעמלות	147	83	29	4	2	-	139
סך-הכל הכנסות	168	87	41	8	2	21	139
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
	2	1	-	-	-	-	3
הוצאות תפעוליות ואחרות							
	114	57	20	2	2	-	126
רווח לפני מסים							
	52	29	21	6	-	21	13
הפרשה למסים על הרווח							
	15	8	6	2	-	6	4
רווח נקי:							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	37	21	15	4	-	15	9
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(1)	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי המניות בבנק	36	21	15	4	-	15	9
יתרות ממוצעות							
יתרה ממוצעת של נכסים	6,318	3,540	1,253	226	113	-	4,560
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	-	2,305	2,161	9,939	-	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	8,426	5,168	2,371	150	94	-	-

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.
** סווג מחדש.

פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון כוללת מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר תפעול וקסטודי בניירות-ערך ישראלים, כולל בתחום המעו"ף (הבנק וכן חברה בת בבעלותו המלאה הינם חברים בבורסה ובמסלוקת הבורסה. לפרטים בדבר שיעבוד אשר נרשם על נכסי הבנק כתנאי לחברותו במסלוקות שונות, ראה ביאור 14 בדוחות הכספיים של שנת 2014). הבנק פעיל גם בתחום מסחר בניירות-ערך זרים (חבר במסלוקת ה-Euroclear), בתחום מחקר וייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון, מתן שירותים למנהלי נכסים פיננסיים, ניהול הנפקות, ניהול תיקי השקעות בניירות-ערך ובנכסים פיננסיים עבור לקוחות פרטיים, תאגידים, מלכ"רים ומוסדות וכן במתן שירותי נאמנות (כמו-כן לחברה כלולה של הבנק פעילות בתחום החיתום). הפעילויות והשירותים הפיננסיים המפורטים לעיל, מתבצעים בחלקם ישירות על-ידי הבנק ובחלקם על-ידי חברות בנות, אשר כל אחת מהן מתמחה ועוסקת בתחום מוגדר.

ייעוץ פנסיוני

לבנק רישיון ייעוץ פנסיוני והוא מעסיק יועצים בעלי רישיון ייעוץ פנסיוני. עד כה נחתמו על-ידי הבנק הסכמי הפצה עם כ-16 חברות המנהלות קופות-גמל וקרנות פנסיה.

החל משנת 2013 החל הבנק בפריסת מרכזי ייעוץ פנסיוני ברחבי הארץ. עד כה הוקמו 8 מרכזי ייעוץ. במהלך שנת 2015 מתוכננת המשך פריסה הדרגתית של מרכזי ייעוץ פנסיוני נוספים.

מדצמבר 2013 חלה חובת השימוש במסלוקת הפנסיונית שהוקמה לשם העברת מידע מקדים על אחזקות הלקוח במוצרים פנסיוניים מהגופים המוסדיים ליועצים ולמשווקים הפנסיוניים. הבנק מקושר למסלוקת הפנסיונית וקולט את אחזקות הלקוח במוצרים פנסיוניים באמצעות ממשק האחזקות האחיד. קיימים קשיים בהענקת הייעוץ הפנסיוני ללקוחות, הנובעים בין היתר, בקושי בקבלת מידע מלא שוטף ועיל מהגופים המוסדיים ומהמעסיקים והעברתו למסלוקת. כמו-כן, בשלב זה, המסלוקת אינה מבצעת העברות כספיות בקשר עם המוצרים הפנסיוניים וקיים קושי בסליקת פעולות כספיות.

קושי נוסף נוגע להפצת מוצרי ביטוח. טרם הותקנו תקנות המסדירות את שיעור עמלת הפצה של מוצרי ביטוח ולא נחתמו הסכמים להפצתם. קיים קושי בבחינת מוצרי ביטוח בשל המגוון הרחב של תוכניות הביטוח בשנים השונות והקושי לבצע השוואה ביניהם.

האוצר פרסם תוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני. הכוללת בין היתר:

- עמלת הפצה המרבית בגין ייעוץ במוצרי חיסכון פנסיוניים, למעט קרנות השתלמות, תהיה בגובה של 0.2% בלבד מהצבירה ו-1.6% מההפקדות השוטפות (במקום השיעור המרבי של 0.25% מהצבירה בהתאם לקבוע בתקנות עמלות הפצה בנוסחן היום והכל בהתאם למפורט שם) או 40% משיעור דמי הניהול, הנמוך מבין שניהם. עמלת הבנק בשל ייעוץ בקרן השתלמות תישאר כפי שהייתה, 0.25% מהצבירה. לאחרונה נמסר מהאוצר שאין בכוונתו ליישם תקנות אלו במתכונתן הנוכחית היות ובתקנות המוצעות דמי הפצה קשורים בדמי הניהול שמשלם הלקוח. נכון למועד זה עדיין לא פורסמה טיוטה חדשה.
 - קביעה כי תשולם עמלת הפצה רק למפיץ האחרון שמינה הלקוח. גם אם המפיץ האחרון יהיה סוכן ביטוח או משווק פנסיוני, תישלל מן הבנק המייעץ עמלת הפצה המגיעה לו בגין הייעוץ החל במועד המעבר.
- יישומה של התוכנית תלוי בהליכי חקיקה ובהתקנת תקנות, לפיכך לא ניתן להעריך בשלב זה מתי ואם תיושם התוכנית, האם היא תיושם במלואה ומה תהיה השפעתה על הבנק כיועץ פנסיוני.

להלן תיאור השירותים העיקריים הניתנים על-ידי קבוצת הבנק במסגרת פעילות שוק ההון וכן בדבר חלק מחברות קבוצת הבנק הפעילות בתחום:

הפצת קרנות השתלמות, קופות-גמל וקרנות פנסיה

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של קרנות השתלמות, קופות-גמל וקרנות פנסיה בין לקוחותיו, והוא זכאי לגבות עמלות הפצה בקשר עם הפצתן בהתאם לקבוע בתקנות.

הפצת קרנות נאמנות

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של יחידות של קרנות נאמנות בין לקוחותיו, וזאת עם הרוב המכריע של מנהלי קרנות הנאמנות בישראל, והוא זכאי לגבות ממנהלי הקרנות עמלות הפצה בקשר עם פעילות זו, בהתאם לקבוע בתקנות.

פועלים סהר בע"מ

פועלים סהר בע"מ (להלן: "פועלים סהר"), שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, הינה חברה בבורסה ובמסלוקת הבורסה. החברה מתמחה במתן שירותים לגופים מוסדיים: קרנות פנסיה ותיקות וחדשות, קופות-גמל בנקאיות, קופות-גמל ענפיות, קרנות השתלמות, חברות ביטוח וחברות גופים ציבוריים. החברה נותנת ללקוחות שירותי ברוקראז' בארץ ובח"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נלווים נוספים לרבות שירותים תפעוליים.

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ, שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, עוסקת בניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים, גופים עסקיים, מלכ"רים ואחרים. ניהול ההשקעות עבור לקוחות החברה מבוצע הן בשוק ההון בישראל וכן בשוקי ההון בעולם. נכון ליום 31 במרץ 2015 ניהלה החברה תיקים בערך כספי של כ-16.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-15.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.

שירותים למנהלי נכסים פיננסיים

מערך שירות למנהלי נכסים פיננסיים, מאגד בתוכו פעילויות של מתן שירותים שונים למנהלי נכסים פיננסיים: מנהלי קופות-גמל וקרנות השתלמות, מנהלי קרנות נאמנות ומנהלי תיקי השקעות.

פעילות המערך כוללת תפעול הנכסים הפיננסיים האמורים לעיל ומתן שירותים בנקאיים לגופים המנהלים אותם. השירותים כוללים בין השאר שערור נכסים, הפקת דוחות בקרה, הפקת דיווחים לרשויות, ניהול ספרים, ניהול חשבונות וזכויות עמיתים בקופות-גמל, חישוב תשואות.

לבנק הסכמים למתן שירותים תפעוליים בעבור חברות לניהול קופות-גמל, חלקם כחלק נלווה למכירת קופות-גמל שהיו בבעלות הבנק. בתחום קרנות הנאמנות נחתמו הסכמים למתן שירותים לחברות לניהול קרנות נאמנות.

בהמשך להחלטת הנהלת הבנק, ביום 1 בינואר 2014 הועבר הטיפול הכולל בחברות הניהול של קופות הגמל (למעט חברות ביטוח) ובקרנות הנאמנות, מהחטיבה העסקית לאחריות חטיבת שווקים פיננסיים.

בסוף שלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם היקף הנכסים של קופות הגמל וקרנות השתלמות להן מספק הבנק שירותי תפעול בסך של כ-93.7 מיליארד ש"ח, שווי הנכסים של קרנות הנאמנות להן מספק המערך שירותים נלווים לניהול חשבונות הביקפים שונים הסתכם בסך של כ-97.9 מיליארד ש"ח.

כמו-כן במסגרת ניהול פעילותו מול בנקים ומוסדות פיננסיים זרים, הבנק מספק שירותי סאב-קסטודי לבנקים קסטודיאנים מובילים מחו"ל הפעילים בישראל בתחום ניירות-ערך.

שירותי ברוקראז'

בחטיבת שווקים פיננסיים פועלים בנוסף לחדרי עסקות במטבע-חוץ, גם שני חדרי מסחר בניירות-ערך: חדר מסחר בניירות-ערך ישראלים וחדר מסחר בניירות-ערך זרים.

בחדר המסחר הישראלי, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים וכן ללקוחות פרטיים בעלי פעילות גבוהה. בחדר מסחר ניירות-ערך זרים, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים, ללקוחות פרטיים נבחרים וכן גיבוי לפעילות המסחר ליתר לקוחות הבנק.

שלושת חדרי המסחר פועלים בתיאום ומעמידים לרשות לקוחות הבנק מעטפת שירות מקצועית, מתקדמת ויעילה תחת קורת גג אחת.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בשוק ההון לפי מגזרי פעילות:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015						
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
9	236	12	6	14	80	357
עמלות והכנסות אחרות						
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
15	125	8	-	-	136	284
מחיצוניים						
2	45	3	2	7	(58)	1
בינמגזרי						
(8)	66	1	4	7	2	72
רווח (הפסד) לפני מסים						
(3)	25	-	2	3	1	28
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)						
רווח (הפסד) נקי:						
(5)	41	1	2	4	1	44
המיוחס לבעלי המניות בבנק						
יתרות ממוצעות						
2,975	59,447	3,973	2,493	1,816	92,419	163,123
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות ⁽¹⁾						
-	942	-	-	-	-	942
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול						
1,971	126,869	8,499	13,426	155,773	524,341	830,879
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך						

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014*						
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
8	211	11	5	13	76	324
עמלות והכנסות אחרות						
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
14	125	9	-	-	135	283
מחיצוניים						
2	49	3	2	4	(60)	-
בינמגזרי						
(8)	37	(1)	3	9	1	41
רווח (הפסד) לפני מסים						
(3)	15	-	1	4	-	17
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)						
רווח (הפסד) נקי:						
(5)	22	(1)	2	5	1	24
המיוחס לבעלי המניות בבנק						
יתרות ממוצעות						
2,732	54,107	4,182	2,387	3,258	89,022	155,688
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות ⁽¹⁾						
-	938	-	-	-	-	938
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול						
2,209	114,231	7,407	12,777	159,112	498,712	794,448
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך						

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.
 (1) קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

חברות מוחזקות עיקריות

כללי

קבוצת הבנק פועלת באמצעות חברות בנות בנקאיות ושאינן בנקאיות בישראל ובח"ל. תחומי פעילותן של אותן חברות בנות שאינן בנקאיות הינם בתחום הפיננסי, שיווק ותפעול מערך כרטיסי האשראי, פעילות בעסקי נאמנות, הנפקה ומימון ומתן שירותי בנקאות להשקעות.

תרומת החברות המוחזקות לתוצאות הפעילות של הבנק בנטרול הפרשי שער של החברות הבנות בחו"ל ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמה ב-175 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-162 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השקעת הבנק בחברות המוחזקות ליום 31 במרץ 2015 הסתכמה ב-16.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-16.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.

חברות בת בישראל

להלן סקירה על חברות עיקריות:

קבוצת ישראל

הקבוצה כוללת את החברות: ישראלכרט בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ, ישראלכרט מימון בע"מ, ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ, צמרת מימונים בע"מ וגלובל פקטורינג בע"מ. חברות אלו מהוות את פעילות הבנק בתחום כרטיסי האשראי. פעילות הליבה של קבוצת ישראלכרט הינה הנפקה, סליקה ומימון של כרטיסי אשראי מסוג "ישראלכרט", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקרד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון. בנוסף, לקבוצה פעילויות בתחומים: הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי, הבטחת פירעון המחאות וניכיון המחאות, ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

הרווח הנקי של קבוצת ישראלכרט הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2015 ב-63 מיליון ש"ח בהשוואה ל-83 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של כ-24%. הרווח הנקי ברבעון הראשון של שנת 2014, כלל רווח בסך 9 מיליון ש"ח ממכירת מניות Mastercard Inc.

תרומת קבוצת ישראלכרט לתוצאות הפעילות של הבנק, לאחר מיס, ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמה ב-62 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-84 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך השקעת הבנק בקבוצת ישראלכרט הסתכמה ביום 31 במרץ 2015 ב-2,520 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,461 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014.

לפרטים בנוגע לסוגיות רגולטוריות שונות, ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים של שנת 2014 וביאור 6 בתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בנוגע לתביעות שעומדות כנגד ישראלכרט, ראה ביאור 6 בתמצית הדוחות הכספיים.

קבוצת פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ

קבוצת פועלים שוקי הון בע"מ (להלן: "פועלים שוקי הון") פועלת בשלושה תחומים עיקריים: פעילות בנקאות להשקעות בארץ ובח"ל, ההשקעה בתחום קרנות הון והשקעות ישירות, כולל קרנות המשקיעות במגזר הטכנולוגיה ופעילות ברוקר-דילר בארצות-הברית. במסגרת פעילותה בתחום הבנקאות להשקעות מעמידה פועלים שוקי הון מגוון שירותים הכוללים: יעוץ פיננסי ואסטרטגי למיזוגים ורכישות בארץ ובח"ל, יעוץ לגיוס הון ציבוריים ופרטיים בחו"ל וליווי חברות בארץ ובח"ל בהשקעות שונות. בנוסף, פועלת קבוצת פועלים שוקי הון, באמצעות חברה כלולה שלה (18.93%) - פועלים אי.בי.אי, במתן שירותי ייעוץ, חיתום וניהול הנפקות ציבוריות בישראל ובגיוסי הון בדרך של הנפקות פרטיות.

במסגרת פעילות ההשקעה בקרנות הון (Private Equity) והשקעות ישירות משקיעה פועלים שוקי הון בקרנות הפעילות במגוון סקטורים כולל: תשתיות, אנרגיה אלטרנטיבית וכו', בהשקעה בתאגידי הניהול של קרנות הון וכן מעמידה לתאגידי הניהול הללו שירותים. בנוסף, פועלים שוקי הון ממשיכה לעסוק בניהול של קרנות הון סיכון על-פי היתר שניתן לה מבנק ישראל.

פעילות הברוקר-דילר בארצות-הברית מבוצעת באמצעות חברה בת בבעלות מלאה Hapoalim Securities U.S.A. Inc. תרומת פועלים שוקי הון לתוצאות הפעילות של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמה ב-21 מיליון ש"ח, בהשוואה לתרומה בסך של 7 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

השקעת הבנק בפועלים שוקי הון הסתכמה ביום 31 במרץ 2015 ב-884 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-863 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014.

פעילות קבוצת הבנק בחו"ל

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק מונה כשלושים מוקדים ומתבצעת באמצעות חברות בנות בנקאיות, חברות פיננסיות, סניפי הבנק בחו"ל ונציגויות. פעילות הבנק בחו"ל מתמקדת במגזר הבנקאות הפרטית ובמגזר העסקי. בנוסף, לבנק פעילות במגזר משקי הבית ובמגזר המסחרי, בתורכיה ובקזחסטן. במסגרת פעילותו הבינלאומית מקיים הבנק קשרים עם בנקים כתבים ברחבי העולם. הפעילות מול בנקים כתבים אלה כוללת מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים").

במסגרת פעילות הבנקאות הפרטית מספק הבנק ללקוחותיו בעלי עושר פיננסי בחו"ל שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. פעילות המגזר העסקי בחו"ל כוללת מתן אשראי ללוויים מקומיים זרים, וכן השקעות באגרות-חוב. הפעילות במגזר משקי הבית ובמגזר המסחרי בשווקים מתעוררים ממוקדת בפעילות בנק פוזיטיב בתורכיה ובבנק פוזיטיב בקזחסטן.

הדגש המרכזי באסטרטגיית הבנק מכוון לפעילות הבנקאות הפרטית הבינלאומית (Global Private Banking) ופעילות הבנקאות המסחרית בניו-יורק. הבנק שואף להמשיך להרחיב את מעטפת השירות ולשפר את יכולותיו בתחום המוצרים, השייך והשירות ללקוחות.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על הפעילות הבינלאומית:

פיקוח רגולטורי בחו"ל

בנוסף לכללים ולמגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל, פעילות המגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לתקנות רלוונטיות לאופי הפעילות של הקבוצה במדינות בהם מתקיימת פעילות עסקית (cross border regulations) ולפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות בהם פועלות שלוחות הבנק בחו"ל הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים, ציות ואיסור הלבנת הון וכיוצא בזה.

עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים

בהמשך לאמור בביאור 19(ה) בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014, במהלך שנת 2011 מסרו רשויות שוויץ לבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ (להלן: "הפועלים שוויץ"), כי כמה בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית, ככל הידוע בקשר עם חשד או חשש לסיוע ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס מרשויות ארצות-הברית. לא נמסרו פרטים או נסיבות המתייחסים להפועלים שוויץ עצמו בקשר עם החקירה.

לפי בקשת רשויות שוויץ, מסרו אותם בנקים מידע סטטיסטי אודות עסקיהם עם לקוחות אמריקאים לרשויות שוויץ, על מנת שיעבירו אותו לרשויות ארצות-הברית. במסגרת זו, מסר בנק הפועלים שוויץ במחצית השנייה של שנת 2011 מידע סטטיסטי לרשויות שוויץ, מבלי למסור פרטים מזהים על הלקוחות, כגון שמות לקוחות. הפועלים שוויץ משתף פעולה עם רשויות שוויץ ופועל על-פי הוראות הדין החלות עליו.

ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם כי שלטונות ארצות-הברית ושוויץ הגיעו להסדר ("ההסדר השוויצרי"), לפיו בנקים שוויצריים אשר יבחרו להצטרף להסדר השוויצרי יעמדו בתנאים (ביניהם, תשלום קנס, מסירת מידע נרחב אודות החשבונות של לקוחותיהם האמריקאים, אודות כספים שהתקבלו מבנקים אחרים ועוד), לא יעמדו לדין בארצות-הברית בקשר עם עניינים המהווים חלק מהסדר זה. ההסדר השוויצרי מגדיר "קטגוריה 2" כקטגוריה שמתייחסת לבנקים שאינם נתונים לחקירה ושיכולים להצטרף להסדר. משרד המשפטים האמריקאי פרסם, כי ההסדר השוויצרי לא יחול על 14 בנקים שוויצריים, אשר לגבי פעילותם הינו מנהל חקירה. לפיכך, גם הפועלים שוויץ אינו נכלל בהסדר השוויצרי וביום 29 באוגוסט 2013 הודיע משרד המשפטים האמריקאי במכתב לבא כוחו של הפועלים שוויץ, כי הוא לא ייכלל בו בהיותו נתון לחקירה. במכתב האמור לא פורטו טענות או דרישות כלשהן.

מאז שנת 2011 ועד לתום שנת 2014, למעט מספר שיחות טלפון בין נציגי רשויות בארצות-הברית לבין נציגי הבנק ובאי כוחו בארצות-הברית, לא התקיימו פגישות או שיחות בין נציגי הרשויות בארצות-הברית ובין הבנק או באי כוחו, בהקשרים הנוגעים לחקירה כנגד הפועלים שוויץ ו/או לפעילות הבנקאית של גורמים אחרים בקבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

במהלך התקופה שחלפה מראשית שנת 2015 ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים קיימו נציגי הבנק מספר פגישות עם נציגים של מחלקת השירותים הפיננסיים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services) (ה-NYDFS) ועם נציגים בוושינגטון של משרד המשפטים של ארצות-הברית (Department of Justice) (ה-DOJ) וכן נפגשו עם נציגי ה-Federal Reserve בניו-יורק. במסגרת זו, הודיעו הרשויות האמריקאיות לנציגי הבנק על חקירה המתנהלת נגד קבוצת הבנק ונמסרו צווי גילוי מסמכים ובקשות שונות למידע וחומרים. בקשות נוספות לאיסוף ומסירת מידע וחומרים נוספים עשויים להתקבל בהמשך. הבנק, באמצעות נציגו, מסר ומוסר לרשויות הנ"ל מידע וחומרים שונים בדבר פעילות קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים. הבנק, באמצעות נציגו, ממשיך לעמוד בקשר ולשתף פעולה עם נציגי הרשויות האמורות ונציגי הבנק צפויים להמשיך ולהיפגש עם נציגי הרשויות. במהלך התקופה שחלפה משנת 2011 נעזרת קבוצת הבנק ביועצים משפטיים חיצוניים מארצות-הברית, שוויץ וישראל ובוצעו בדיקות פנימיות מסוימות בקשר לפעילות בנקאית מול לקוחות אמריקאים. הבנק ממשיך וצפוי להמשיך לערוך בדיקות פנימיות, בין השאר, על מנת לאסוף את המידע והחומרים אשר נתבקשו על-ידי הרשויות בארצות-הברית, ככל שהדבר ניתן ובגבולות הדין.

בשלב זה, בשים לב לכך שנכון למועד הדיווח הרשויות האמריקאיות לא הפנו כנגד הבנק טענות קונקרטיות, בשים לב לכך שקבוצת הבנק אינה מנהלת משא ומתן עם הרשויות האמריקאיות ובשים לב לכך שלא ניתן ללמוד גזירה שווה בין אירועי ותוצאות בנק לאומי לישראל בע"מ בהקשר זה, השונים משל הבנק, וגם לאור חוות דעת משפטיות ואי הוודאות הנובעת מכל אלה, אין ביכולתו של הבנק להעריך את היקף החשיפה בנושא זה. הבנק אינו יודע אם ומתי יוכל להעריך את החשיפה בקשר עם האמור. הדבר תלוי, בין היתר, בשאלת התפתחות המהלכים מול הרשויות בארצות-הברית, בהתנהלות הרשויות בארצות-הברית ובמידע שיימסר לבנק ולנציגו במסגרת זו ובמידע שמתבקש ויתבקש הבנק למסור לרשויות האמריקאיות.

על אף האמור לעיל המפקח על הבנקים, לאחר שבחן את הנסיבות ומטעמי שמרנות חשבונאית, הורה לבנק במהלך 2014 לכלול בדוחות הכספיים הפרשה בגין האמור ובהמשך הורה לתת לה גילוי בדוח השנתי לשנת 2014. לפיכך, הדוחות הכספיים כוללים הפרשה בסכום בשקלים חדשים השווה ל-50 מיליון דולר ארצות-הברית. על-פי הוראת המפקח חושב סכום ההפרשה הנ"ל על בסיס אומדן של הסכום שהיה כנראה על הפועלים שוויץ לשלם לשלטונות ארצות-הברית לפי הנוסחה הקבועה בהסדר השוויצרי, אילו היה נכלל הפועלים שוויץ בקטגוריה 2 שלפי ההסדר השוויצרי, זאת הגם שההפרשה האמורה מתייחסת לקבוצת הבנק בכללותה.

תמצית הדוחות הכספיים המצרפיים של הפעילות הבינלאומית

תמצית הדוחות הכספיים של הפעילות הבינלאומית המוצגת להלן כוללת את שלוחות הבנק בחו"ל אשר פעילות באחד או יותר מהתחומים הבאים: מתן אשראי, גיוס פיקדונות, הנפקת אגרת-חוב או כתבי התחייבות וניהול נכסי לקוחות. בנוסף, נכללת פעילות המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בישראל.

א. מאזן**

יתרה ליום		
31.12.14	31.03.15	
במיליוני דולר		
נכסים		
8,851	12,098	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,102	2,135	ניירות-ערך
1	1	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
5,371	5,536	אשראי לציבור, נטו
-	62	אשראי לממשלות
30	27	בניינים וציוד
96	95	נכסים בגין מכשירים נגזרים
131	119	נכסים אחרים
16,582	20,073	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון		
8,421	9,087	פיקדונות הציבור
6,132	8,907	פיקדונות מבנקים
20	20	פיקדונות הממשלה
11	11	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
625	571	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
143	185	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
*231	274	התחייבויות אחרות
*15,583	19,055	סך-כל ההתחייבויות
53	48	זכויות שאינן מקנות שליטה
*946	970	אמצעים הוניים***
16,582	20,073	סך-כל ההתחייבויות וההון

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים.

** מאזן הפעילות הבינלאומית מבוסס על נתוני השלוחות ומתורגם לדולר ארצות-הברית, לאחר ביצוע התאמות לכללי החשבונאות המיושמים על-ידי הבנק תוך ביצוע התאמות בגין יתרת עודף עלות הרכישה על ההון של השלוחות וייחוס חלקם של בעלי הזכויות שאינן מקנות שליטה.

*** כולל הון מחושב בסך של 282 מיליון דולר (31 בדצמבר 2014: בסך של 262 מיליון דולר) עבור סניפי הבנק שאינם חברות. ההון המחושב, כולל את סכומי הפיקדונות המקוריים שהופקדו בסניפי הבנק בתוספת רווחים או בניכוי הפסדים שנרשמו עד לתאריך המאזן, לרבות התאמות מהצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שוים ההון וקרן הון התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים.

יתרה ליום		
31.12.14	31,031.15	
במיליוני דולר		
9,046	9,658	פיקדונות הציבור, אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,448	9,546	נכסי לקוחות (חוץ-מאזני)
18,494	19,204	סך-הכל

ג. רווח והפסד ותרומת שלוחות הבנק בחו"ל**

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.3.14	31,031.15	
במיליוני דולר		
40	39	הכנסות ריבית, נטו
-	6	הכנסות מימון שאינן מריבית
40	45	רווח מימוני, נטו
3	(2)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
37	47	רווח מימוני, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
43	37	עמלות והכנסות אחרות
*67	63	הוצאות תפעוליות ואחרות
*13	21	רווח לפני מסים
*9	7	הפרשה למסים על הרווח
		רווח (הפסד) נקי:
*4	14	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3	(2)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
*7	12	המיוחס לבעלי המניות בבנק

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ב בתמצית הדוחות הכספיים.

** מבוסס על תוצאות השלוחות בחו"ל ומתורגם לדולר ארצות-הברית, לאחר ביצוע התאמות לכללי החשבונאות המיושמים על-ידי הבנק; הפחתת עודף עלות הרכישה על ההון של השלוחות, ייחוס חלקם של בעלי מניות חיצוניים בתוצאות החברות המאוחדות והשלמה למס הנוסף החל על הבנק בישראל.

מטבע הפעילות של החברות המאוחדות בחו"ל, מוגדר בהתאם להוראות המפקח על הבנקים (לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ה)(1) בדוחות הכספיים לשנת 2014). בהתאם לכך, הפרשי השער בגין ההשקעה בבנק הפועלים שווים נזקפים ישירות להון, במסגרת "התאמות מתרגום דוחות כספיים", נטו מהשפעת הגידור. ביחס ליתר החברות, הבנק מגדר מבחינה כלכלית את חשיפות המטבע האמורות והפרשי השער נזקפים לדוח רווח והפסד. השקעות הבנק בשלוחות העיקריות בחו"ל הסתכמו ביום 31 במרץ 2015 בסך של 3,816 מיליון ש"ח לעומת 3,653 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2014.

תרומת השלוחות העיקריות בחו"ל ברבעון הראשון של שנת 2015, הסתכמה לרווח של כ-48 מיליון ש"ח (15 מיליון ש"ח כולל הפרשי שער) בהשוואה לרווח של כ-22 מיליון ש"ח (27 מיליון ש"ח כולל הפרשי שער) ברבעון המקביל אשתקד.

31 במרץ 2015:

תשואה להשקעה ברבעון הראשון של שנת 2015 ⁽³⁾	תרומה ברבעון הראשון של שנת 2015 בנטרוֹל הפרשי שער ⁽²⁾	יתרה ליום 31 במרץ 2015 ⁽¹⁾	
			במיליוני ש"ח
10.7%	25	995	סניפי ארצות-הברית ⁽⁴⁾
3.8%	16	1,748	Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.
6.0%	7	461	קבוצת פוזיטיף
(7.6%)	(3)	154	Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A.
2.7%	3	458	אחרים
5.2%	48	3,816	סך-הכל

31 במרץ 2014:

תשואה להשקעה ברבעון הראשון של שנת 2014 ⁽³⁾	תרומה ברבעון הראשון של שנת 2014 בנטרוֹל הפרשי שער ⁽²⁾	יתרה ליום 31 במרץ 2014 ⁽¹⁾	
			במיליוני ש"ח
*10.9%	17	*676	סניפי ארצות-הברית ⁽⁴⁾
3.9%	15	1,582	Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.
(14.2%)	(19)	500	קבוצת פוזיטיף
(12.0%)	(3)	146	Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A.
7.2%	12	749	אחרים
1.8%	22	3,653	סך-הכל

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ב בתמצית הדוחות הכספיים.

(1) יתרת ההשקעה בחברות הבנות מוצגת לאחר התאמתה לכללי החשבונאות המיושמים בבנק.
 (2) תרומת השלוחות בחו"ל מורכבת מהרווח הנקי, מתורגם לש"ח, תוך ביצוע התאמות בגין הפחתת עודפי העלות על ההשקעה בגין השלוחות האמורות וייחוס חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח של חברות מאוחדות בחו"ל, בניכוי השלמה לשיעור המס הסטטוטורי החל בישראל בסך 17 מיליון ש"ח (תקופה מקבילה אשתקד: 17 מיליון ש"ח).

(3) תשואת החברות מחושבת על בסיס שנתי על-ידי חלוקת תרומת החברות הבנות בניכוי הפרשי שער בממוצע ההשקעה.

(4) יתרת ההשקעה בסניפי הבנק בחו"ל מבוססת על ההון המחושב של הסניפים, הכולל את סכומי הפיקדונות המקוריים שהופקדו בסניפי הבנק בתוספת רווחים או בניכוי הפסדים שנרשמו עד לתאריך המאזן.

להלן פירוט הרווח הנקי (הפסד) בשלוחות העיקריות לאחר התאמתו לכללי החשבונאות המיושמים בבנק (במטבע מקומי):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31.03.14	31.03.15	
במיליונים		
8.0	10.0	סניפי ארצות-הברית*
4.7	4.6	Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd - פר"ש
(16.1)	4.5	קבוצת בנק פוזיטיף - לירה תורכית
(0.8)	(0.9)	Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A - דולר
3.0	0.7	אחרים - דולר

* הנתונים הינם לפני מס מקומי.

פעילות הבנקאות הפרטית הגלובלית של קבוצת הבנק

במסגרת זו מספקת קבוצת הבנק ללקוחותיה הפרטיים המנהלים את חשבונותיהם בסניפי קבוצת הבנק בחו"ל וכן במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב, שירותים מקצועיים ומוצרים מתקדמים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. הפעילות פרוסה כיום בישראל, אירופה, ארצות-הברית, אמריקה הלטינית, קנדה ואסיה, וזאת, בין היתר, באמצעות מוקדי פעילות הכוללים חברות בנות בנקאיות, סניפים, חברות בנות לניהול נכסים ונציגויות.

להלן פרטים על סניפי הבנק וחברות הבנות העיקריות בחו"ל הפועלים בתחום הבנקאות הפרטית:

Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים שוויץ)

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) העוסקת בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות שלושה סניפים: שניים בשוויץ, בציריך ובגינבה ואחד בלוקסמבורג. כמו-כן, פועל הבנק באמצעות חברות ליעוץ השקעות בהונג קונג, ישראל ונציגות ברוסיה. הרווח הנקי של הפועלים שוויץ הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2015 בכ-4.6 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-4.7 מיליון פרנק שוויצרי ברבעון המקביל אשתקד.

תרומת הפועלים שוויץ בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמה ב-16 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-15 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך-כך ההון של הפועלים שוויץ ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-429 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-419 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2014.

סך-כך המאזן של הפועלים שוויץ ליום 31 במרץ 2015 הסתכם לכ-3,910 מיליון פרנק שוויצרי וזאת לעומת כ-3,812 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2014 עקב גידול בפקדונות בבנקים.

סך האשראי של הפועלים שוויץ ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-1,324 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-1,487 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2014.

סך פיקדונות הציבור של הפועלים שוויץ ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו בכ-3,176 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-3,212 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2014.

לפרטים בדבר עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה ביאור 16. בתמצית הדוחות הכספיים.

Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. (להלן: "הפועלים לוקסמבורג")

נכון ליום 31 במרץ 2015 הסתכם האשראי ב-479 מיליון דולר לעומת 570 מיליון דולר בסוף שנת 2014.

יתרת ההון המיוחס לבעלי המניות של הפועלים לוקסמבורג מסתכמת ברבעון הראשון של שנת 2015 בכ-38 מיליון דולר לעומת 39 מיליון דולר בסוף שנת 2014.

המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב

מרכז המספק לתושבי חוץ מכל רחבי העולם שירותים ומוצרי בנקאות פרטית ומהווה חלק אינטגרלי ממערך ה-GPB.

Coalim Asset Management (Ireland) Ltd.-I Poalim Asset Management (UK) Ltd. המוחזקות על-ידי

Pam Holdings Ltd. (להלן: "חברות PAM")

חברות PAM (חברות בנות בבעלות מלאה של הבנק) אחראיות לבחירה ולמתן תמיכה מקצועית בכל הקשור למוצרי השקעה המוצעים ללקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית ברחבי העולם, תוך שיתוף פעולה עם גופים פיננסיים בינלאומיים מובילים בתחומים אלה. הקבוצה מהווה נדבך מרכזי ביישום אסטרטגיית הצמיחה של הבנק בחו"ל.

ליום 31 במרץ 2015 מחזיקים לקוחות קבוצת הבנק קרנות של גופים פיננסיים בינלאומיים אשר ל-PAM יש עימם שיתוף פעולה בסך של כ-3 מיליארד דולר בהשוואה ל-2.9 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2014. כמו-כן, חברות PAM עוסקות בפיתוח, תכנון ומתן תמיכה מקצועית במוצרי השקעה נוספים, בהם מוצרים מובנים (Structured Products), בסטנדרטים בינלאומיים, לרבות באמצעות שיתופי פעולה עם גופים פיננסיים מובילים בעולם.

בנוסף, מציעות חברות PAM שירותי ייעוץ ומחקר לחברות הבנות וסניפי הבנק בחו"ל.

Hapoalim (Latin America) S.A. (להלן: "הפועלים לטין אמריקה")

עוסק במתן שירותי בנקאות פרטית ואשראי. הפועלים לטין אמריקה פועל באורגוואי באמצעות שלושה סניפים במונטווידאו, פונטה דל אסטה וקולוניה.

סניפי ארצות-הברית

סניף ניו-יורק – פעילות במגזר העסקי

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בשלושה תחומי פעילות: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות גדולות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכוללים: אשראי, סחר-חוץ, השקעות ושירותי חדר עסקות. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC. מתן אשראי עסקי לחברות גדולות במשק האמריקאי בדרך של רכישת השתפויות בקווי אשראי, המאורגנים על-ידי בנקים מובילים (כ-95% מהיקף האשראי ניתן לחברות בעלות דירוג השקעה, או מובטח על-ידי גופים בעלי דירוג השקעה, Investment Grade על-ידי חברות הדירוג הבינלאומיות Standard & Poor's או Moody's).

מתן שירותי חדר עסקות, לרבות בשעות בהן סגורים חדרי העסקות בישראל, כחלק מהפעילות הגלובלית של חדרי העסקות של הבנק. בהתאם לאסטרטגיה אשר אושרה לסניף, מפתח סניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market (להלן: "פעילות מקומית") בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים, תוך מיקוד עסקי ברור באזורים גאוגרפיים ותחומי פעילות מוגדרים.

הפעילות המקומית מתמקדת בעיקר בחברות פרטיות בעלות מחזור מכירות עד 500 מיליון דולר לשנה. במקביל, ימשיך הבנק בפעילותו בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה וכן ימשיך בפעילותו עם לקוחות ישראלים, להם פעילות עסקית בארצות-הברית. במסגרת החלטתו האסטרטגית של הבנק על הרחבת פעילותו בארצות-הברית, פתח הבנק נציגות חדשה בלוס אנג'לס. הנציגות מתמקדת בעיקר בחברות בגודל בינוני ומעניקה מגוון פתרונות פיננסיים.

בנקאות פרטית בארצות-הברית

סניף מיאמי ומחלקת הבנקאות הפרטית בסניף ניו-יורק מציעים שירותי בנקאות פרטית ללקוחות ה-GPB. הבנקאות הפרטית בארצות-הברית מתמקדת בעיקר בלקוחות מאמריקה הלטינית.

להלן נתונים מאזניים ותוצאתיים של סניפי ארצות-הברית

הרווח של סניפי ארצות-הברית לפני מס מקומי ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם בכ-10 מיליון דולר בהשוואה לכ-8.0 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח נבע בעיקר מהקיטון בהפרשה להפסדי אשראי.
סך האמצעים ההוניים של סניפי ארצות-הברית ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-260 מיליון דולר לעומת כ-239 מיליון דולר בסוף שנת 2014.

סך-ככל המאזן של סניפי ארצות-הברית ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-13.3 מיליארד דולר בהשוואה לכ-9.7 מיליארד דולר בסוף שנת 2014.

סך האשראי של סניפי ארצות-הברית ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-3.1 מיליארד דולר בהשוואה לכ-2.6 מיליארד דולר בסוף שנת 2014.

סך האשראי ללקוחות ה-Middle Market, מתוך סך האשראי ליום 31 במרץ 2015, הסתכם בכ-1.4 מיליארד דולר בהשוואה ליתרה של כ-1.3 מיליארד דולר בסוף שנת 2014. אשראי סינדיקציות הסתכם בכ-850 מיליון דולר לעומת 678 מיליון דולר בסוף שנת 2014. כמו-כן, סך מסגרות האשראי הבלתי מנוצלות וקווי גיבוי הסתכמו ביום 31 במרץ 2015 לסך של כ-2.2 מיליארד דולר בדומה ליתרה בסוף שנת 2014.

סך הפיקדונות של סניפי ארצות-הברית ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו בכ-4.6 מיליארד דולר בהשוואה לכ-3.9 מיליארד דולר בסוף שנת 2014.

כמו-כן, ליום 31 במרץ 2015 מופקד ב-Federal Reserve סך של כ-8.6 מיליארד דולר בהשוואה ל-5.7 מיליארד דולר בסוף שנת 2014.

Hapoalim Securities U.S.A. Inc. (להלן: "הפועלים סקיריטיס")

חברת Broker-Dealer הרשומה ופועלת בארצות-הברית, נתונה לפיקוחן של רשות ניירות הערך הפדרלית בארצות-הברית (ה-SEC), כמו גם של בורסת ניירות הערך של ניו-יורק (New-York Stock Exchange), ה-National Association of Securities Dealers (NASD) ובורסות נוספות בהן היא חברה ופועלת לפי כללים שנקבעים על-ידן. כמו-כן, כפופה פעילות החברה לפיקוחו של הפיקוח על הבנקים בישראל.

החברה תומכת בהרחבת עיסוקו של הבנק בתחום המסחר בניירות-ערך עבור לקוחותיו.

הפעילות בשווקים מתעוררים

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה וקזחסטן באמצעות החזקת הבנק במניות Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi בתורכיה והחזקת Bank Pozitiv JSC בקזחסטן.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

בנק שנתאגד ופועל בתורכיה ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית, הבנקאות להשקעות ובתחום משקי הבית. חלקו של הבנק בבנק פוזיטיף עומד על 69.8%. לבנק פוזיטיף אין היתר פיקדונות מהרגולטור התורכי.

JSC Bank Pozitiv

הבנק התאגד ופועל בקזחסטן, והינו בבעלות מלאה של בנק פוזיטיף. הבנק עוסק במתן שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים ופרטיים.

להלן פרטים מאזניים ותוצאתיים של קבוצת בנק פוזיטיף

הרווח של קבוצת בנק פוזיטיף ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכם בכ-4.5 מיליון לירות תורכיות (כ-1.7 מיליון דולר) לעומת הפסד של כ-16.1 מיליון לירות תורכיות (כ-7.5 מיליון דולר) ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הגידול נובע בעיקר מגידול בהכנסות מימון שאינן מריבית, כתוצאה מההפסד החריג ברבעון הראשון של שנת 2014, שנבע מפיחות הטנגה הקזחית מול הדולר. כמו-כן, חל קיטון בהוצאות התפעוליות.

תרומת קבוצת בנק פוזיטיף בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמה בתרומה חיובית של כ-7 מיליון ש"ח לעומת תרומה שלילית של כ-19 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. סך-כל ההון של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2015 הסתכם ב-412 מיליון לירות תורכיות (כ-158 מיליון דולר) בהשוואה לכ-409 מיליון לירות תורכיות (כ-175 מיליון דולר) בסוף שנת 2014.

סך-כל הנכסים של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-2,065 מיליון לירות תורכיות (כ-791 מיליון דולר) בהשוואה לכ-1,905 מיליון לירות תורכיות (כ-816 מיליון דולר) בסוף שנת 2014.

סך האשראי לציבור נטו של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2015 הסתכם בכ-1,504 מיליון לירות תורכיות (כ-576 מיליון דולר) בהשוואה לכ-1,366 מיליון לירות תורכיות (כ-585 מיליון דולר) בסוף שנת 2014. הגידול נבע מאשראי עסקי חדש כמו גם מהיחלשות הלירה התורכית מול הדולר.

סך פיקדונות הציבור בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2015 הסתכמו בכ-149 מיליון לירות תורכיות (כ-57 מיליון דולר) בהשוואה לכ-129 מיליון לירות תורכיות (כ-55 מיליון דולר) בסוף שנת 2014.

השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 במרץ 2015 הסתכמה ב-461 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-495 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014.

בנק פוזיטיף קיבל פנייה ראשונית ובלתי מחייבת ממשקיע פוטנציאלי, לרכוש את מלוא הון המניות (לרבות המניות שבשליטת הבנק), זאת בכפוף לבדיקת נאותות (due diligence) ותנאים נוספים. המשקיע הפוטנציאלי טרם פנה בעניין זה לבנק, והנהלת הבנק ודירקטוריון הבנק טרם דנו בנושא זה.

מידע כללי ונושאים נוספים

מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק

כלים מוניטריים של הבנק המרכזי

לרשות בנק ישראל עומדים מספר כלים באמצעותם הוא קובע את רמת הנזילות של המערכת הבנקאית. הפעילות המוניטרית של בנק ישראל מתחלקת לשני סוגים:

- פעילות במהלך חודש נזילות - חודש נזילות מוגדר על-ידי בנק ישראל כתקופה בת 4-5 שבועות המסתיימת ביום רביעי האחרון של חודש קלנדר. הפעילות מתבצעת באמצעות מכרזי הלוואות ו/או פיקדונות לבנקים המסחריים הכוללים מכרזים לחודש, שבוע, ומכרזים יומיים, וכן באמצעות הלוואות ו/או פיקדונות מוניטריים בריבית השונה מריבית בנק ישראל ב-1%±.
- פעילות על פני תקופות ארוכות מחודש נזילות - בנק ישראל קובע בהתאם למצב הכלכלי, גם בארץ וגם בעולם, את רמת הנזילות הרצויה למערכת הבנקאית. בנק ישראל יכול לנקוט במדיניות מוניטרית מרחיבה, ואז הוא מביא את המערכת לעודפי נזילות גבוהים, או במדיניות מוניטרית מצמצמת, בה הוא מביא את המערכת למצב של גירעונות נזילות.

הריבית המוניטרית של בנק ישראל, שעמדה בתחילת שנת 2015 על שיעור שנתי של 0.25%, ירדה ב-0.15% בסוף חודש פברואר כ-0.1%.

להלן פירוט הכלים בהם משתמש הבנק המרכזי:

- קביעת הריבית הבסיסית למשק.
- מכרז מק"מ - בנק ישראל מנהל יתרות מק"מ של כ-129 מיליארד ש"ח, ובאמצעות הקטנה או הגדלה של היתרה, הוא משנה את מצב הנזילות של המערכת הבנקאית.
- התערבות בשוק מטבע-החוץ - בנק ישראל מבצע קניות או מכירות של מטבע-חוץ מול המערכת הבנקאית.
- התערבות בשוק אגרות-החוב הממשלתי - בנק ישראל מבצע קניות או מכירות של אגרות-חוב ממשלתיות.
- הפעלה של מכרזי ריפו - פעילות של בנק ישראל מול הבנקים וגופים מוסדיים.

בסוף הרבעון הראשון של שנת 2015 הסתכמו עודפי הנזילות של המערכת הבנקאית ב-111 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-119 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, ירידה של כ-8 מיליארד ש"ח.

הפעולות הבאות הגדילו את הנזילות:

רכישות מטבע-חוץ על-ידי בנק ישראל בתקופה האמורה בסך של כ-7 מיליארד ש"ח (כ-1.8 מיליארד דולר, מתוכם כ-1 מיליארד דולר לצורך קיזוז השפעת הפקת הגז).

הנפקות המק"מ נטו על-ידי בנק ישראל קטנו ב-1 מיליארד ש"ח.

מנגד, קיזוז את העלייה בנזילות פעילות הממשלה בתחום הפיסקאלי ובשוק ההון שהסתכמה בספיגה של כ-11 מיליארד ש"ח.

גידול בכמות הכסף במחזור שבידי הציבור שעלתה בכ-3 מיליארד ש"ח.

עלייה בחובת הנזילות של הבנקים שהסתכמה בכ-2 מיליארד ש"ח.

מטעמי זהירות הבנק ממשיך להפקיד חלק גדול מיתרות הנזילות במטבע-חוץ בבנק המרכזי בארצות-הברית בריביות נמוכות ומשקיע חלק מעודפי הנזילות בעיקר באגרות-חוב מדינות ומוסדות פיננסיים בדירוגים גבוהים.

הבנק מקיים מעקב יומי אחר מצב הנזילות הכולל, וכן אחר מצב הנזילות בשקלים ובמטבע-חוץ (כולל סניפי חו"ל) בנפרד. בנוסף למעקב אחר מצב הנזילות השוטף, אומד הבנק את סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי. אומדן הסיכון נעשה תחת הנחות שונות המתחייסות למצבי שוק שונים עבור המערכת הבנקאית בארץ והבנק.

גיוסי הון וחוב המציבור

קבוצת הבנק מגייסת הן על-ידי הנפקות לציבור והן על-ידי הנפקות פרטיות, אגרות-חוב וכן כתבי התחייבות נדחים המשמשים כחלק מההון הרגולטורי של הבנק.

יתרת אגרות-החוב וכתבי התחייבות ליום 31 במרץ 2015 הסתכמה ב-34.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-33.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. לפרטים נוספים בדבר אגרות-החוב וכתבי התחייבות הנדחים אותם הנפיקו הגופים האמורים, ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים לשנת 2014.

ליום 31 במרץ 2015 יתרת כתבי התחייבות נדחים אשר גייס הבנק עומדת על כ-4.9 מיליארד ש"ח, מהם כתבי התחייבות סחירים בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח.

בנוסף, מגייס הבנק באמצעות חברות בנות בבעלותו המלאה: הפועלים הנפקות ופועלים אינטרנשיונל, אשר עיקר עיסוקן הינו גיוס מקורות כספיים בארץ ובחו"ל, בהתאמה, בדרך של הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות מסוגים שונים (המהווים חלק מההון הפיקוחי של הבנק) והפקדת תמורת ההנפקה בבנק.

ליום 31 במרץ 2015 יתרת כתבי התחייבות אשר גויסו על-ידי קבוצת הבנק עומדת על כ-15.4 מיליארד ש"ח ויתרת אגרות-החוב עומדת על כ-14.6 מיליארד ש"ח.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2015 גויסו על-ידי קבוצת הבנק אגרות-חוב בסך של כ-3.1 מיליארד ש"ח ונפרעו אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים בסך של כ-1.4 מיליארד ש"ח.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק פועל בהתאם לתוכנית אסטרטגית תלת שנתית (2013-2015) אשר אושרה בסוף שנת 2012 ועודכנה בסוף שנת 2013. תהליך בניית התוכנית האסטרטגית נעשה תוך התייחסות לשינויים בכלכלה הגלובלית, שינויים בסביבה העסקית בישראל, מהלכי הרגולציה ושינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק על כלל תחומי פעילותו. התוכנית האסטרטגית התלת-שנתית אשר גובשה ואושרה מהווה המשך לתוכנית האסטרטגית הקודמת, אשר הושקה בראשית שנת 2010 ובהתאם לה התווה הבנק את המפה האסטרטגית ותוכניות העבודה לשנים 2010-2012.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק לוקחת בחשבון את הזהירות המתחייבת מהסיכונים שעדיין קיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. תוכנית זו צפויה לאפשר לבנק, גם לנוכח האתגרים וחוסר היציבות בכלכלה ובמערכת הפיננסית בעולם, להמשיך להתקדם בתוואי של צמיחה יציבה והמשך ביסוס מובילות הבנק במערכת הבנקאות בישראל, תוך השאת ערך למחזיקי המניות וכלל בעלי העניין.

בנוסף, הבנק נערך ליישום הוראות בנק ישראל להגדלת יעדי ההון הכולל, והן נלקחו בחשבון במסגרת גיבוש תוכניתו האסטרטגית לשנים 2013-2015.

תוכנית אסטרטגית זו נבחנת ומותאמת מדי שנה לשינויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם וכן לשינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית, מתמקדת בחמש תימות מרכזיות:

(1) שימור וחיזוק מובילות הבנק בישראל, בתחומים הבנקאיים השונים, על-ידי העמקת הקשר והפעילות עם לקוחות הבנק, בהתבסס על חדשנות בשירותים ואופטימיזציה בערוצי הפעילות, העמקת הערך המוסף, ויצירת פתרונות מותאמים לצורכי הלקוח.

(2) צמיחה בינלאומית ממוקדת מבוססת קשרי לקוח, תוך מינוף החוזקות של הבנק בפעילות מסחרית ועסקית ושירות בנקאות פרטית גלובלית.

(3) מצינות בניהול פיננסי וניהול הון מתקדם, באמצעות ניהול הון יעיל והרחבת מקורות הכנסה ממוצרים שאינם אשראי.

(4) התייעלות ומצינות תפעוליות בביצוע פעילויות קיימות ובמימוש תוכניות הצמיחה של הבנק, תוך בחינת וייעול הקצאת המשאבים וריסון רמת ההוצאות.

(5) מובילות עסקית טכנולוגית באמצעות פיתוח היכולות הטכנולוגיות של הבנק, תוך התייחסות רחבה לצרכים עתידיים של לקוחות הבנק וניתוח המגמות בתחום השירותים הפיננסיים.

הפעילות בכלל הצירים תבצע תוך ניהול סיכונים מתקדם, ההולם את מתווה פעילות הבנק.

הבנק יפעל להתקדם בצירי הפעולה תוך דגש לטיפול ההון האנושי והמצינות בארגון, בהתבסס על ערכי היסוד של הבנק ובהלימה לעקרונות הקיימות, כפי שהוגדרו בחזון הבנק. בהקשר זה הבנק יפעל להמשיך ולהוביל, כפי שעשה בשנים האחרונות, את המערכת הפיננסית בנושא אחריות חברתית ותרומה לקהילה.

בחטיבה הקמעונאית ימשיך הבנק לפעול בצורה ממוקדת ונחושה לביסוס וחיזוק מובילותו. הבנק יתמקד בשיפור הצעת הערך ללקוחותיו, תוך מתן מענה כולל ומותאם לדרישות וצרכי הלקוח. בין הפעולות שיינקטו - אופטימיזציה של פריסת מערך הסינוף ופיתוח מושכל של רשת הסניפים בפורמטים המותאמים לסביבות העתיד. הבנק ימשיך לפתח את חוויית הלקוח הרב ערוצית תוך שיפור מתמיד והוספה של פעולות ושירותים טכנולוגיים מתקדמים במגוון ערוצים: סלולר, אינטרנט, מכונות לשירות עצמי ועוד. הבנק ימשיך למקד ולפתח פעילותו בתחום העסקים הקטנים ואל מול מגזרים בעלי פוטנציאל עבורם יפתח הבנק הצעת ערך מתאימה וייחודית. הבנק מייחס חשיבות מרובה לתחום השירות ללקוחות והוא שוקד בהתמדה להביא לשיפור משמעותי בשירות, תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים והתאמת השירות לצורכי הלקוח.

בחטיבה העסקית הבנק ימשיך לפעול לשימור מעמדו המוביל של הבנק מול לקוחות המגזר העסקי, החברות והעסקים הגדולים במשק. הבנק שואף ופועל להעמקת ופיתוח פעילותו עם לקוחות אלה, תוך שימת דגש על הרחבת היצע השירותים והמוצרים, ויצירת מעטפת כוללת של שירותים המותאמת במיוחד ועונה בצורה המיטיבת לצורכי לקוחות המגזר. הבנק צופה כי פעילות זו תאפשר לו גם להגדיל את הכנסותיו שלא מאשראי במגזר זה. במקביל, הבנק יפעל כדי להשיג קפיצת מדרגה בפעילותו במגזר העסקים הבינוניים, המהווה חלק חשוב מעמוד השדרה של הכלכלה הישראלית, בין השאר על בסיס תשתית הסניפים העסקיים, תוך שיפור והרחבת הצעת הערך ללקוחות מגזר זה. בנוסף, החטיבה תרחיב את פעילותה בתחום הסינדיקציה ומכירת החובות. ביסוס וחיזוק המובילות ייעשו תוך ניהול הדוק של משאבי ההון ונכסי הסיכון ושימור היכולות הגבוהות בניהול סיכונים.

פעילות הבנק בשוקי ההון וניהול ה-Treasury מרוכזים בחטיבת שווקים פיננסיים. חטיבה זו הוקמה כתוצאה מאיחוד פעילויות הברוקראזי, סליקה ותפעול של ניירות-ערך ומתן שירותי תפעול למנהלי נכסים פיננסיים מחטיבת נכסי לקוחות ופעילויות ה-GT תחת קורת גג אחת. בפעילויות אלו יושם דגש על התאמת הערכות הבנק לצרכים של לקוחותיו בארץ ובחו"ל ולתמורות בשוקי ההון והמטבע. הבנק ימשיך לפעול למיצוי הסינרגיות בריכוז כלל הפעילויות הללו בכפיפה אחת. הבנק יפעל לפתח מובילותו בשוק ההון תוך חיזוק שיתוף הפעולה מול המוסדיים, ולפתח מוצרים, ערוצי מסחר וזירות עשיית שוק חדשות.

בפעילות חו"ל, המובלת על-ידי החטיבה הבינלאומית, יפעל הבנק להמשיך פיתוחה של הבנקאות הפרטית הבינלאומית תוך הידוק שיתוף פעולה גלובלי בין היחידות הבינלאומיות. בפעילות זו הבנק שואף להמשיך ולשפר את הצעת הערך ללקוחותיו ולהרחיב את מעטפת השירות הניתנת ללקוחותיו, על מנת לחזק את הפלטפורמה להצמחת תיק הנכסים באופן אורגני, תוך מיקוד בלקוחות עתידי נכסים. הבנק ימשיך לפתח פעילות במגזר המסחרי בארצות-הברית תוך חיזוק הצעת הערך וביסוס המותג בשוק המקומי.

השאפה למצינות תפעולית ושיפור ניהול ההוצאות ימשיכו להיות דגל מרכזי של הבנק. הבנק יפעל לשיפור יחס היעילות התפעולית לאורך תקופת התוכנית האסטרטגית. החתירה למצינות תפעולית תאפשר לבנק לנצל בצורה אופטימלית את המשאבים הקיימים לטובת מימוש יוזמות חדשות. הבנק יפעל להמשיך לייצל ולשפר את תהליכי העבודה בהנהלה הראשית ובמטה, בדגש להרחבת ופיתוח המרכז התפעולי הבנקאי מתוך כוונה להסיט אליו פעילויות נוספות שאינן כרוכות בקשר ישיר עם הלקוחות ובכך לשפר את רמת השירות ללקוחות במקביל לחיזוק המצינות התפעוליות.

תימה מרכזית נוספת באסטרטגיית הבנק הינה מובילות עסקית טכנולוגית. הבנק ישקיע בפיתוח היכולות והפלטפורמה הטכנולוגית במטרה להבטיח את המובילות הטכנולוגית והעסקית של הבנק. הבנק יעשה זאת תוך הסתכלות רחבה על הצרכים העתידיים של לקוחותינו, הבנת הסיבה התחרותית בה הבנק פועל, איתור מגמות צרכניות וטכנולוגיות חדשות בעולם הפיננסי. הבנק ימשיך לפתח ולהשיק שירותים פיננסיים מתקדמים העונים על צרכיהם המשתנים של לקוחות הבנק בעידן של טכנולוגיה מתקדמת.

יצוין, כי התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית ומערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכנית לעתיד לא יתממשו, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין, כי סיכויי ההצלחה של תוכנית מעין זו תלויים במידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו פנימה, וזאת בנוסף להיותם תלויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם ולתנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, ולמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור. יש להביא בחשבון שישנה עדיין אי ודאות גבוהה לגבי שיעורי הצמיחה שילוו את התאוששות הכלכלה הריאלית בישראל ובעולם בשנים הקרובות.

ידגש, כי תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט לעיל בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

ניהול הסיכונים

כללי

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים פיננסיים הבאים: סיכוני אשראי, המבטאים את הסיכון שלווה או חייב לא יעמוד בהחזרים ובתשלומים לבנק אשר מוגדרים בהסכם האשראי; סיכוני שוק, הנובעים מחשיפה לשינויים בשערים בשווקים הפיננסיים, כגון: שערי חליפין, ריבית ואינפלציה; סיכון פיננסי נוסף הינו סיכון הנזילות, שהוא הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי, ליציבותו וליכולתו להמשיך בהתנהלותו השוטפת, מחמת אי ודאות לגבי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. סיכונים אלה מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם. חבר הנהלה האחראי לניהול סיכוני האשראי הוא מר י. אורבך וחבר הנהלה האחראי לניהול סיכוני השוק והנזילות הוא מר ד. קולר.

סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר הסיכון המשפטי והסיכונים התפעוליים. הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי היועץ המשפטי הראשי, עורך-דין א. מזור. הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים.

בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים קיימת דרישת הון מינימלית בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין, כמפורט להלן בפרק על הלימות הון.

סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי וסיכון פוליטי/ביטחוני.

מנהל הסיכונים הראשי וחבר הנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הוא מר צ. כהן.

המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות בנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי, וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים להערכת הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים בדבר מנהל הסיכונים הראשי ופונקציית ניהול הסיכונים. כמו-כן, קבע הבנק מתודולוגיה ונוהלי עבודה ליישום ההוראות המפקח על הבנקים בנושא חשיפה לסיכונים סביבתיים ולווים גדולים. בדצמבר 2012 – ינואר 2013 הופצו על-ידי בנק ישראל מספר עדכונים מהותיים להוראות ניהול בנקאי תקין, ביניהם הוראה 310 "ניהול סיכונים", הוראה 311 "ניהול סיכון אשראי", הוראה 301 "דירקטוריון", הוראה 342 "ניהול סיכון נזילות", הוראה 333 "ניהול סיכון הריבית". הוראה 310 כוללת בין היתר התייחסות לממשל ניהול הסיכונים, תיאובן סיכון ומסגרת ניהול הסיכונים, ניטור דווח על הסיכונים, ומחדדת את התפקידים של הדירקטוריון, הוועדה לניהול הסיכונים, ההנהלה ופונקציית ניהול הסיכונים. הוראה 311 מגדירה את העקרונות לניהול סיכונים אשראי, בין היתר, מגדירה את עקרונות מבנה ניהול סיכונים אשראי הנדרש מתאגיד בנקאי וחלוקת הסמכויות בנוגע לניהול סיכונים אשראי בין הגורמים השונים בתאגיד הבנקאי. על-פי ההנחיות, על מנת לתמוך בקבלת החלטות אשראי נאותות ולאתגר את שיקול הדעת שמפעיל הגורם העסקי, נדרשת מעורבות גבוהה של גורם בלתי תלוי שאינו חלק מהיחידות העסקיות. בפרט, נדרשת מעורבות כזו בגיבוש מדיניות אשראי, סקירת דירוג האשראי, בסיווג חובות וקביעת הפרשות להפסדי אשראי, וכמו-כן נקבע שהחלטות בדבר אישורי חשיפות אשראי מהותיות כהגדרתן בהוראה, יתקבלו תוך התייחסות לחוות דעת כתובה בלתי תלויה של פונקציית ניהול הסיכונים. ההוראות האמורות נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014.

בהמשך לדוח ועדת אנדורן מנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים ביום 3 למאי 2015 עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין "ניהול סיכון אשראי" 311, "מגבלות על מימון עסקות הוניות" 323, הוראה חדשה 327 "ניהול הלוואות ממונפות" והוראת דיווח לפיקוח חדשה "דיווח על ארגון מחדש של חוב בעייתי" 811. עיקר עדכון הוראות בנק ישראל נוגע לקביעת כללים ומגבלות למתן הלוואות ממונפות ודיווח על ארגון מחדש של חובות בעייתיים.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המותווית על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ואשר מוצגת בפני דירקטוריון הבנק. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם, כמפורט להלן בפרקים הרלוונטיים. בקרה של הסיכונים ואמידת הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול הסיכונים, ובשים לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת.

מבנה וארגון מערך ניהול הסיכונים

ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים – בבנק פועלת ועדה של הדירקטוריון לנושא ניהול הסיכונים. ייעוד הוועדה הינו התוויית מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, לרבות קביעת מסגרות הסיכון בתחומי הפעילות השונים, בחינת פרופיל הסיכונים של הבנק, קיום בקרה אחר יישום מדיניות ניהול הסיכונים כפי שנקבעה ובחינת התהליכים והפעולות שעל הבנק לקיים, על-מנת שימלא אחר כל ההוראות הרגולטוריות הנוגעות לניהול הסיכונים.

הוועדה לניהול ובקרת סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון מקבלות דיווח על הסיכונים וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון.

צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות המנכ"ל – צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות מנכ"ל הבנק אחראי לעיצוב מדיניות ניהול הסיכונים בבנק, מסגרות הסיכון ונוהלי הדיווח והבקרה וכן על בחינת פרופיל הסיכון הכולל של הבנק וההשפעה ההדדית בין סוגי וגורמי הסיכון השונים.

צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל – צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל נועד, בין היתר, לחזק ולבסס את הציות בבנק ולשם טיפול בנושאים הדורשים תשומת לב מיוחדת.

החטיבה לניהול סיכונים – היעד העיקרי של החטיבה הוא להטמיע בקבוצת הבנק תרבות ניהול וניטור סיכונים מתקדמת, תוך התוויית מדיניות ומתודולוגיה לניהול סיכונים, התואמות את מטרות הקבוצה ואת הנחיות באזל והמפקח על הבנקים. החטיבה לניהול סיכונים מוודאת את קיומם ואיכותם של התהליכים המרכזיים לניהול הסיכונים בקבוצה: זיהוי, אמידה, קביעת מגבלות לסיבולת הסיכון, קביעת מנגנוני בקרה, ניטור הפוזיציות ודיווח. החטיבה מובילה ומרכזת את תהליך ICAAP ושותפה פעילה בניהול ההון. החטיבה לניהול הסיכונים מורכבת מארבע יחידות: (1) יחידת ניהול סיכוני אשראי, הכוללת שלוש מחלקות: מחלקת ניהול סיכוני תיק האשראי, מחלקת בקרת אשראי ומחלקת ניתוח אשראי; (2) יחידת ניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני שוק, הכוללת שתי מחלקות: מחלקת לניהול סיכונים תפעוליים ומחלקת ניהול סיכוני שוק ונזילות; (3) יחידת קצין ציות ראשי הכוללת שלוש יחידות עיקריות: מחלקת ציות, מחלקת איסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור ויחידה בינלאומית לציות ולאיסור הלבנת הון; ו-(4) יחידת אינטגרציית סיכונים. התפיסה הבקרתית ביחס לכל הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים בבנק היא של זיהוי ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים השונים, בשלושה מעגלי בקרה: מעגל ראשון הכולל את היחידות העסקיות בחטיבות, לרבות חטיבות תמיכה ותפעול, שהם יוצרי/נוטלי הסיכונים, ואת יחידות הבקרה הפנימיות בחטיבות המספקות בקרה פנימית על יוצרי/נוטלי הסיכונים; מעגל בקרה שני הכולל את יחידות הבקרה בחטיבה לניהול סיכונים שנחשבת לבלתי תלויה לחלוטין בחטיבות העסקיות. מעגל זה אחראי גם על הצגת תמונה כוללת של הסיכונים. במעגל השני פונקציות בקרה עצמאיות נוספות, כגון: חשבות, ייעוץ משפטי ומשאבי אנוש; מעגל בקרה שלישי הכולל את מערך הביקורת הפנימית.

סיכונים פיננסיים

סיכוני אשראי

כללי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה. על מנת לנהל את סיכון האשראי מוגדרת מדיניות אשראי לבנק הפועלים הכוללת בתוכה פרק בנושא ניהול סיכוני אשראי, פרקים המפרטים את מדיניות האשראי בחטיבות השונות ובחלוקה לענפי משק ומגבלות חשיפה לגבי לווים ו/או ענפים ו/או מוצרים במגזרי הפעילות השונים.

הבנק בוחן את ההתפתחויות בכלכלה העולמית ובמשק הישראלי תוך התייחסות לענפי הפעילות השונים ומעדכן במידת הצורך את מדיניות האשראי.

ניהול סיכוני אשראי

מטרת ניהול סיכוני אשראי לאפשר ולוודא שהקבוצה פועלת על-פי המדיניות והיעדים האסטרטגים שנקבעו ובמסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר בתחום האשראי מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי.

מדיניות הבנק בניהול סיכוני האשראי מתבססת על פיזור תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר. פיזור הסיכונים מתבטא בפיזור תיק האשראי בבנק בין ענפי המשק השונים, מספר רב של לווים, בין מגזרי הצמדה שונים ובאזורים גיאוגרפיים שונים בחו"ל. מדיניות פיזור הסיכונים בין ענפי המשק מושתתת על הערכת ההתפתחויות הצפויות במגזרי המשק השונים. לשם כך נערכים סקרים ענפיים וסקרי היתכנות כלכליים, אשר מטרתם להעריך את הסיכון ואת הפוטנציאל העסקי בפעילות במגזרי המשק השונים, ועל-פיהם נקבעים היעדים העסקיים של הבנק.

מערכת ניהול האשראי מנטרת את חשיפת האשראי של הלקוחות על בסיס יומי ומערכות בקרת האשראי מזהות, מנטרות ומדווחות לגורם המטפל ולמנהלים על תסמינים שליליים אצל לווים.

כחלק ממדיניות ניהול סיכוני האשראי מיישם הבנק מספר עקרונות ובהם:

1. אי תלות

עיקרון ה"אי תלות" מהווה נדבך מהותי בממשל תאגידי נכון למניעת ניגודי עניינים ויצירת מערך של בלמים ואיזונים. מטרתו להבטיח כי המידע הקשור לסיכונים המדווח לגורמים מנהלים, ובפרט לנהלה הבכירה ולדירקטוריון, אכן אובייקטיבי באופיו ואינו מושפע משיקולים אחרים ובפרט של הצלחה עסקית ותגמול בגינה.

2. מדרג סמכויות

בבנק קיים מדרג של סמכויות המתווה היררכיה של אישורי אשראי על-פי רמת האובליגו ללווה/קבוצה, דירוג סיכון וסיווג בעייתי ומאפשר בקרה על תהליך אישור עסקות אשראי חדשות. מדרג הסמכויות מגדיר את ספי אישור האשראי האישיים וכן את ספי המעבר לאישורי צוותים ואת הרכב הצוותים.

3. ראייה כוללת של הלקוח/קבוצה

ניהול קבוצות סיכון המאגדות מספר לוויים הקשורים מבחינת הסיכון כדוגמת חברה וחברות הבת שלה, זוג נשוי וכדומה. פעילות לקוחות וקבוצות מנוהלת על-ידי מנהל לקוחות אשר אחראי לכלל הפעילות של הלווה/קבוצה. מערכות המידע מספקות באופן שוטף למנהל הלקוחות וצוותו ראייה כוללת של פעילות הלקוח/קבוצה כולל רמת סיכון האשראי.

4. מדיניות ונהלי אשראי

מדיניות ונהלי האשראי של הבנק מחייבים את כל העוסקים באשראי בבנק ומפרטים את כל העקרונות והשיקולים במתן אשראי, את הסמכויות למתן אשראי ואת האיסורים והמגבלות החלים על מתן אשראי. המדיניות והנהלים מהווים אמצעי מרכזי לניהול סיכונים האשראי מאחר והם מגדירים את דרכי הפעולה ועקרונות הבנק בנושא אשראי וביטחונות כולל התייחסות לסוגי לקוחות, ענפי משק, סוגי אשראי וכו'.

5. אחידות הדרכה והכשרה

העוסקים בתחום האשראי עוברים הכשרות והדרכות בתחום האשראי, סחר חוץ ומשכנתאות. הדרכות אלו מקנות הכשרה אחידה לעוסקים בתחום תוך מתן כלים מקצועיים ולימוד מדיניות ועקרונות הבנק בתחום האשראי.

בחברות בנות, בשלוחות ובסניפי הבנק בחו"ל מבוססת מדיניות ניהול סיכונים אשראי על עקרונות דומים למדיניות ניהול סיכונים אשראי בישראל, תוך התאמה לדרישות הרגולטוריות בכל אחת מהמדינות. היחידה לניהול סיכונים אשראי של הבנק פועלת כיחידת המטה של הקבוצה לנושא סיכונים אשראי, זאת במטרה לאפשר ניהול סיכון, דיווח ובקרה באופן אחיד ומרוכז ברמת הקבוצה. מדיניות סיכונים אשראי בחברות בנות ובשלוחות הבנק בחו"ל מאושרת על-ידי הדירקטוריון המקומי, לאחר התייעצות עם ניהול סיכונים אשראי בבנק, ומוצגת בפני דירקטוריון הבנק לפי כללי ממשל תאגידי.

זיהוי ובקרה של סיכונים האשראי

תהליך הבקרה והזיהוי של סיכונים האשראי מבוצע על-ידי שלושת מעגלי הבקרה. הסיכון ברמת התיק הכולל של הקבוצה מנוטר על-ידי היחידה לניהול סיכונים אשראי (כחלק ממעגל הבקרה השני). היחידה מדווחת להנהלת הבנק ולדירקטוריון על מגמות ושינויים בתיק האשראי לרבות רמת סיכון האשראי בתיק, עמידה במגבלות, אירועים מיוחדים, ניתוח ריכוזיות ותרחישי קיצון והצגת מדדי סיכון כלליים בארץ ובעולם.

זיהוי סיכון האשראי במוצרים קיימים מתבסס על תהליכי ניהול הסיכון, המדידה והבקרה ברמות השונות. עבור מוצרים חדשים זיהוי הסיכון נסמך על מדיניות מוצר חדש המפרטת את התהליכים אותם יש לבצע לגבי כל מוצר חדש בבנק כדי לזהות את מכלול הסיכונים הכרוכים במוצר, להעריך את גודל ומהותיות הסיכון ולתת מענה למדידה בקרה וגידור הסיכון. כדי לזהות סיכון ריכוזיות ולבחון השלכות אפשריות של זעזועים שונים (פיננסיים, פוליטיים ועוד) על האיתנות הפיננסית של הבנק, מוגדר תהליך רבעוני ושנתי הכולל הגדרה, בחינה ודיווח תוצאות תרחישי קיצון, ומיפוי ההשלכות על הרווח ועל הלימות ההון.

כימות ומדידת הסיכון

כימות ומדידת סיכון האשראי מבוצעים במספר רמות: רמת הלווה הבודד, קבוצות לוויים בהתאם לתחומי פעילות, ענפי משק, מגזרי לוויים, מוצרים וברמת התיק הכולל של הבנק והקבוצה. עבור כל תחום פעילות וסוג אשראי פותחו ויושמו תהליכי כימות ומדידת סיכון וקביעת דירוג הלווה והאשראי. התהליכים משלבים הערכות מומחים בתחום האשראי, תהליכי קבלת החלטות ומודלים סטטיסטיים מתקדמים.

בתחום מימון עסקות של לקוחות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים פותחו בבנק מודלים ממוחשבים למדידת ולבקרת סיכון צד נגדי, הן ברמת העסקה והן ברמת הלקוח, המאפשרים מעקב שוטף אחר מצב הלקוחות. עבור פעילות זו, סיכון האשראי למועד מסוים מוגדר כסך של ערך הפוזיציה הנוכחית, בתוספת סיכון פוטנציאלי להפסד עתידי, שנובע מתנודתיות של נכסי הבסיס בפוזיציה של הצד הנגדי, תוך התחשבות בקיזוז ומתאם בין העסקות, ומייצג את הפסד הבנק במידה שהצד הנגדי ייקלע לכשל. נקבעו כללים ונוהלי עבודה לקביעת רמת הבטוחות הנדרשת מול עסקות אלו, וכן כללי הפעולה הנדרשים לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח. מגבלות החשיפה לצד נגדי נקבעות על-ידי סמכויות האשראי המתאימות בבנק.

הכוונת הסיכון

תמהיל תיק האשראי ופרופיל הסיכון שלו מנוהלים באמצעות מספר מנגנונים:

1. מדיניות האשראי מוגדרת לתחומי הפעילות וענפי המשק השונים.
 2. מערכת מגבלות אשר כוללות מגבלות חשיפה במימדים השונים כגון ענפי משק, לווים, קבוצות לווים ומוצרים.
 3. מדיניות מחירים הלוקחת בחשבון את הסיכון, תוך כדי ראייה כוללת של לקוח.
 4. ניהול אקטיבי של פרופיל הסיכון של התיק.
- דירקטוריון הבנק קובע מדיניות אשראי אשר נבדקת ומעודכנת באופן שוטף על-פי השינויים בשווקים הפיננסיים ובמשק. המדיניות כוללת מגבלות שונות על תיק האשראי, ובכלל זה, מגבלות חשיפה לפי ענפי משק, מדינות/מוסדות פיננסיים, כפונקציה של רמת הסיכון שהבנק מעריך. כמו-כן, נקבעות מגבלות חשיפה מירבית ללווה בודד, על-פי דירוג האשראי שניתן ללקוח, המשקף את רמת הסיכון שלו ומגבלה מירבית לקבוצת לווים. קיימים נהלים למעקב ולבקרה על עמידה במגבלות ובקרת המגבלות מדווחת רבעונית לדירקטוריון.

במסגרת מדיניות הבטוחות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות, לפי סוג הבטוחות, ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, כגון: אומדן טווח הזמן וההוצאות שיידרשו למימוש הבטוחה, סוג ההצמדה, תנודתיות בשווי הבטוחה, וכדומה. כמו-כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין. מערכת ממוחשבת לניהול הבטוחות מופעלת לגבי מרבית הסוגים שלהן. הבטוחות אותן הבנק מקבל להבטחת האשראי כוללות בין השאר, נכסים פיננסיים, נכסי דלא נייד ונכסים אחרים. כנגד אשראי הניתן לחברות מקבל הבנק בטוחות גם באמצעות שעבוד שוטף כללי על נכסי החברה.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

במסגרת פעילותה העסקית השוטפת, חשופה קבוצת הבנק לסיכון הנובע מחשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה בא לידי ביטוי בפעילויות מגוונות מול מוסדות פיננסיים, כגון: עסקות המתבצעות בחדרי העסקות של הבנק - הפקדות יתרות מטבע-חוץ ונגזרים, רכישת אגרות-חוב אשר הונפקו על-ידי אותם מוסדות, מימון סחר חוץ לסוגיו, פעילות בשוק ההון וניהול חשבונות. מוסדות פיננסיים זרים כוללים בנקים, בנקים להשקעות, חברות ביטוח, חברות ברוקר/דילר וגופים מוסדיים.

החשיפה למוסדות פיננסיים זרים מושפעת, הן מחוסנו הספציפי של כל מוסד ומוסד והן מסיכון המדינות בהן הוא פועל, ויכולה להיות מושפעת מאירועים שיתרחשו במדינה הזרה העלולים לגרום להפחתת השווי של נכסי הבנק, או לפגוע ביכולתם של המוסדות הזרים לכבד את התחייבויותיהם, לרבות כלפי קבוצת הבנק, וביניהם: משבר פיננסי או כלכלי, השלכות של שינויים במצב הפוליטי בארצות השונות, אי יציבות חברתית ועוד. יודגש, כי רוב חשיפות האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינן כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפות הן כלפי מערכת הבנקאות במערב אירופה ובצפון אמריקה, בעוד שהחשיפה למוסדות פיננסיים אחרים נמוכה יחסית.

הבנק נוקט בצעדים למזעור הסיכונים על-ידי ניתוב הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים אל מוסדות עמם נחתמו הסכמי CSA (Credit Support Annex) שהם הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכונים האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, המתבצעת לרוב בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם. כמו-כן הבנק נוקט בצעדים לניטרול סיכונים סליקה על-ידי ביצוע פעילות הסליקה במטבעות באמצעות המסלוקה הבינלאומית הידועה בשם CLS (Continuous Linked Settlement).

בחינת מדיניות האשראי נמשכת כל העת תוך התאמתה להתפתחויות בשווקים העולמיים.

בנוסף הבנק מקיים מעקב ובקרה שוטפים אחרי החוסן הפיננסי והחשיפות כלפי כל המוסדות הפיננסיים עמם יש פעילות. המעקב מתבסס, בין היתר, על בחינה שוטפת של מספר אינדיקטורים: התייחסות חברות הדירוג הבינלאומיות, תנודות מחירים בשוקי ההון, לרבות מחירי הביטוח לנכסים פיננסיים (CDS), הדוחות הכספיים, תחזיות והערכות מקרו כלכליות ובחינת יכולת המדינות לתמוך בסקטור הפיננסי במידת הצורך. לפרטים נוספים, ראה פרק "סקירה כלכלית ופיננסית" לעיל.

להלן טבלה המפרטת את החשיפה ליום 31 במרץ 2015 של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾:

סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	
במיליוני ש"ח			
דירוג אשראי חיצוני⁽⁵⁾			
5,188	1,546	6,734	AAA עד AA-
16,763	1,178	17,941	A+ עד A-
3,010	176	3,186	BBB+ עד BBB-
121	74	195	BB+ עד B-
1	-	1	פחות מ-B
229	38	267	כלא דירוג**
25,312	3,012	28,324	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾
-	-	-	מזה: יתרת חובות פגומים
-	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
25,312	3,012	28,324	סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
5	1	6	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

* היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים במדינות הבאות:
 ספרד - סך חשיפה של כ-123 מיליון ש"ח, מזה סך של 116 מיליון ש"ח בדירוג BBB, 4 מיליון ש"ח בדירוג BBB-, והיתרה בסך של 3 מיליון ש"ח בדירוג B (סך חשיפה בסוף שנת 2014 הייתה כ-155 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-44 מיליון ש"ח בדירוג BBB+, סך של 107 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך של 4 מיליון ש"ח בדירוג BB-).

אירלנד - סך חשיפה של כ-20 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-4 מיליון ש"ח בדירוג AA-, והיתרה בסך של 16 מיליון ש"ח ללא דירוג. (סך החשיפה בסוף שנת 2014 הייתה כ-23 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-4 מיליון ש"ח בדירוג AA-, והיתרה בסך של 19 מיליון ש"ח ללא דירוג).
 איטליה - סך חשיפה של כ-101 מיליון ש"ח בדירוג BBB-. (סך החשיפה בסוף שנת 2014 הייתה כ-96 מיליון ש"ח, מזה כ-95 מיליון ש"ח בדירוג BBB-, ויתרה בסך כ-1 מיליון ש"ח בדירוג BB-).

ביוון ובפורטוגל החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח.

** מזה מסלקות בחי"ל המהוות 8% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (31.12.14: 12% מהיתרה).
 (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו.
 (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

(3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.

(4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות S&P-Fitch, Moody's. הדירוג מעודכן ליום 30 באפריל 2015. (31.12.14: הדירוג מעודכן ליום 5 בפברואר 2015).

להלן טבלה המפרטת את החשיפה ליום 31 בדצמבר 2014 של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾:

סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	
במיליוני ש"ח			
			דירוג אשראי חיצוני⁽⁵⁾
3,753	1,514	5,267	AAA עד AA-
15,675	1,015	16,690	A+ עד A-
2,919	216	3,135	BBB+ עד BBB-
145	58	203	BB+ עד B-
1	-	1	פחות מ-B-
155	42	197	כלא דירוג**
22,648	2,845	25,493	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾
-	-	-	מזה: יתרת חובות פגומים
-	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
22,648	2,845	25,493	סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
4	1	5	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

- * היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים במדינות הבאות:
 ספרד - סך חשיפה של כ-123 מיליון ש"ח, מזה סך של 116 מיליון ש"ח בדירוג BBB, 4 מיליון ש"ח בדירוג BBB+, והיתרה בסך של 3 מיליון ש"ח בדירוג B- (סך חשיפה בסוף שנת 2014 הייתה כ-155 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-44 מיליון ש"ח בדירוג BBB+, סך של 107 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך של 4 מיליון ש"ח בדירוג BB-).
 אירלנד - סך חשיפה של כ-20 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-4 מיליון ש"ח בדירוג AA-, והיתרה בסך של 16 מיליון ש"ח ללא דירוג. (סך החשיפה בסוף שנת 2014 הייתה כ-23 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-4 מיליון ש"ח בדירוג AA-, והיתרה בסך של 19 מיליון ש"ח ללא דירוג).
 איטליה - סך חשיפה של כ-101 מיליון ש"ח בדירוג BBB-, (סך החשיפה בסוף שנת 2014 הייתה כ-96 מיליון ש"ח, מזה כ-95 מיליון ש"ח בדירוג BBB-, ויתרה בסך כ-1 מיליון ש"ח בדירוג BB-).
 ביוון ובפורטוגל החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח.
 ** מזה מסלקות בחי"ל המהוות 8% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (31.12.14: 12% מהיתרה).
 (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו.
 (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
 (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.
 (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות S&P-Fitch, Moody's. הדירוג מעודכן ליום 30 באפריל 2015. (31.12.14: הדירוג מעודכן ליום 5 בפברואר 2015).

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2015 בכ-28.3 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-2.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-25.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014. עלייה זו נבעה מגידול בחשיפה המאזנית, שנבע בעיקר מגידול בהפקדות מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים עם בנקים זרים.

כ-87% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-89% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 8% במוסדות פיננסיים אחרים, ו-2% בחברות ביטוח.

עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים בארצות-הברית (27%), ובמדינות מערב אירופה (61%). ענף "בנקים בחו"ל" בתוספת 3 כולל רק את החשיפות בגין בנקים חו"ל, כולל בנקים מרכזיים. מוסדות פיננסיים מוצגים בעיקר בענף שירותים פיננסיים. כמו-כן כולל "סיכון האשראי הכולל" יתרות מאזניות וחוף-מאזניות בגין נגזרים. הטבלה לעיל אינה כוללת חשיפה בגין בנקים מרכזיים כמו גם יתרות חוף-מאזניות בגין נגזרים.

סך "חובות וסיכון אשראי חוף-מאזני" בתוספת 3 כולל אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים אך אינו כולל אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר הכלולים בטבלה לעיל. אשראי מאזני וחוף-מאזני בגין נגזרים אינו נכלל בסך "חובות וסיכון אשראי חוף-מאזני". לעומת זאת, הטבלה לעיל כוללת יתרות מאזניות בגין נגזרים.

חשיפת אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול סיכונים השוק (חשיפות בסיס, מטבע וריבית, ראה פרק "ניהול סיכונים השוק והנזילות") וכן כשירות ללקוחותיו. הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:

- סיכון אשראי - סכום ההפסד המרבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
- סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שערי חליפין, שערי ריבית, אינפלציה וכדומה.
- היעדר סחירות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.
- סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול או כתוצאה מהתמשות סיכון תפעולי אחר.

הפעילות מנוהלת ונמדדת באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון: Opics, Summit ו-Derivatech וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק. סיכונים הנובעים מן הפעילות נמדדים במערכת Algorithmics. לפרטים אודות המתודולוגיה למדידת סיכונים השוק, ראה תת פרק "אמידת הסיכונים ובקרתם" להלן.

סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, או בגישת התרחישים שמחשבת את החשיפה הפוטנציאלית המקסימלית של הלקוח מתוך מגוון של מצבי שוק שונים, או על-פי מודל פנימי שפותח בבנק כמפורט לעיל. שיטת המדידה מותאמת ללקוח בהתאם לאופי הפעילות בתיק הנגזרים שלו.

נקבעו כללים ונוהלי עבודה לקביעת רמת הבטוחות הנדרשת מול עסקות אלו, וכן כללי הפעולה הנדרשים לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח. מגבלות החשיפה לצד נגדי נקבעות על-ידי סמכויות האשראי המתאימות בבנק. ההיבטים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.

להלן פירוט חשיפת האשראי בגין שווי הוגן חיובי של מכשירים פיננסיים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, נכון ליום 31 במרץ 2015 (במיליוני ש"ח):

סך-הכל	דירוג האשראי			
	BBB+	A+ עד A-	AAA עד AA-	
בנקים מחוץ לישראל:				
1,274	-	1,274	-	ארצות-הברית ⁽¹⁾
1,986	153	1,189	644	אנגליה
1,572	121	1,450	1	גרמניה
1,308	5	1,303	-	צרפת
418	2	412	4	שוויץ
148	10	3	135	אחר
153	111	42	-	גוש האירו-אחר
6,859	402	5,673	784	סך-הכל בבנקים מחוץ לישראל
בנקים בישראל				
2,807				
בורסות				
746				
חמשלות ובנקים מרכזיים				
-				
דילרים/ברוקרים⁽²⁾				
2,431				
לקוחות עסקיים לפי ענפי משק:				
2,489				שירותים פיננסיים
555				תחבורה ואחסנה
579				חשמל ומים
91				בינוי ונדל"ן
1,764				אחר
5,478				סך-הכל לקוחות עסקיים לפי ענפי משק
18,321				סך-הכל

(1) מזה JP Morgan Chase, יתרה בסך 906 מיליון ש"ח.

(2) מזה Goldman Sachs, יתרה בסך 1,049 מיליון ש"ח.

חשיפות הבנק לאיגוח

היקף החשיפה למועד הדיווח הוא כ-199 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מקווי נזילות המסופקים לגופי איגוח.

חשיפת אשראי למדינות זרות

סיכון חשיפת האשראי למדינות זרות מבטא את האפשרות שאירוע כלכלי, פוליטי או אירוע אחר במדינה זרה יפגע בשווי נכסי קבוצת הבנק, או ישפיע באופן שלילי על יכולת החייבים במדינה לעמוד בהחייבויותיהם כלפי קבוצת הבנק. סיכון החשיפה למדינות זרות כולל חשיפה מאזנית מעבר לגבול (סך החשיפה המאזנית של הבנק בישראל לתושבי מדינה זרה, בתוספת סך החשיפות המאזניות של שלוחות הבנק בחו"ל לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה), וכן חשיפה מאזנית של שלוחות הבנק בחו"ל לתושבים מקומיים באותן מדינות בניכוי התחייבויות השלוחות. סיכון חשיפה מאזנית מעבר לגבול הינו הסיכון שפעולות שיינקטו על-ידי ממשלות זרות ימנעו את היכולת להמיר מטבע ו/או להעביר כספים מחוץ למדינה (Transfer Risk), ובכך ישפיעו על יכולת החברות והלקוחות לבצע עסקות מעבר לגבול.

ניהול סיכון החשיפה למדינות זרות בבנק מתבצע על-ידי בחינה פרטנית של הסיכונים הנובעים מהמדינות השונות, תוך הסתייעות בדירוגי המדינות של המדרגים הבינלאומיים - S&P-I Fitch, Moody's. בתוספת 4 לסקירת ההנהלה מפורטת סך החשיפה המאזנית לפי סיכון מדינה ובחלוקה לסקטורים (ממשלות, בנקים ואחרים). סך החשיפה למדינות זרות כולל את החשיפות המאזניות בגין יתרות חוב מאזניות בניכוי התחייבויות מקומיות, ניירות-ערך והשקעות אחרות המיוחסות למדינות שאינן ישראל. החשיפה המאזנית הותאמה על בסיס הסיכון הסופי, תוך התחשבות בחיזוקי אשראי הכוללים ערבויות, ביטחונות מוחשיים ונזילים, חוזי ביטוח, השתתפויות בסיכון ונגזרי אשראי. לפרטים נוספים, ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

הבנק מבצע בקרה ומעקב שוטפים אחרי המצב המקרו כלכלי של המדינות מולן קיימת פעילות אשראי ונעזר לשם כך בין היתר בביתוחי ודיווחי חברות הדירוג הבינלאומיות.

לפרטים נוספים, ראה פרק "סקירה כלכלית ופיננסית" לעיל.

החשיפה המאזנית למדינות זרות ליום 31 במרץ 2015 הסתכמה ב-79.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-65.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014. החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות ליום 31 במרץ 2015 הסתכמה ב-18.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-17.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.

להלן סך החשיפות העיקריות למדינות זרות ליום 31 במרץ 2015 (במיליוני ש"ח):

שיעור מהחשיפה המאזנית	סך-הכל חשיפה	סך-הכל חשיפה חוץ-מאזנית	סך-הכל חשיפה מאזנית ⁽¹⁾	מדינה
50.7%	49,506	9,360	40,146	ארצות-הברית*
9.1%	7,518	326	7,192	שוויץ
13.7%	13,666	2,821	10,845	אנגליה
2.3%	1,917	84	1,833	גרמניה
3.8%	3,939	928	3,011	צרפת
0.3%	435	221	214	אירלנד**
0.2%	212	33	179	ספרד***
0.0%	15	2	13	פורטוגל
0.0%	1	1	-	יוון
0.1%	163	113	50	איטליה
15.8%	14,473	2,000	12,473	מדינות מפותחות אחרות ⁽²⁾
1.7%	2,713	1,339	1,374	תורכיה
2.3%	2,575	753	1,822	מדינות מתפתחות (LDC) אחרות ⁽³⁾
100%	97,133	17,981	79,152	סך-הכל החשיפות למדינות זרות

להלן סך החשיפות העיקריות למדינות זרות ליום 31 בדצמבר 2014 (במיליוני ש"ח):

שיעור מהחשיפה המאזנית	סך-הכל חשיפה	סך-הכל חשיפה חוץ-מאזנית	סך-הכל חשיפה מאזנית ⁽¹⁾	מדינה
43.7%	38,101	9,412	28,689	ארצות-הברית
8.8%	6,053	281	5,772	שוויץ
14.3%	11,809	2,404	9,405	אנגליה
3.4%	2,278	58	2,220	גרמניה
4.8%	4,032	893	3,139	צרפת
0.3%	438	239	199	אירלנד
0.2%	185	24	161	ספרד
0.0%	3	2	1	פורטוגל
0.0%	1	1	-	יוון
0.1%	145	95	50	איטליה
19.7%	14,842	1,892	12,950	מדינות מפותחות אחרות ⁽²⁾
1.8%	2,478	1,263	1,215	תורכיה
2.9%	2,352	473	1,879	מדינות מתפתחות (LDC) אחרות ⁽³⁾
100%	82,717	17,037	65,680	סך-הכל החשיפות למדינות זרות

* הגידול בחשיפה לארצות-הברית בהשוואה לסוף שנת 2014 נובע בעיקר מגידול בפיקדונות ב-Federal Reserve בארצות-הברית.
 ** החשיפה באירלנד כוללת - 4 מיליון ש"ח לבנקים באירלנד ו-431 מיליון ש"ח ללקוחות. מתוך סך החשיפה ללקוחות, כ-199 מיליון ש"ח נובעים מקו גיבוי שניתן על-ידי הבנק ל-SPE המאוגד באירלנד העוסק באיגוח של חייבים אשר אינם תושבי אירלנד.
 *** החשיפה לספרד כוללת - 145 מיליון ש"ח לבנקים ו-67 מיליון ש"ח ללקוחות. מתוך סך החשיפה לבנקים כ-22 מיליון ש"ח מהווה סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין נגזרים כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות לווה. החבות החוץ-מאזנית כוללת בין היתר חשיפה בגין מקדם ה"תוספתי" המשקף את החשיפה הפוטנציאלית העתידית למשך יתרת ח"י חוזה הנגזר.
 יצוין כי נגזרים אלה נעשו עם צדדים עמם נחתם הסכם קיזוז (CSA) לתיחום ולמצער סיכוני האשראי בפעילות בנגזרים.
 (1) לאחר ניכוי התחייבויות לתושבים מקומיים של שלוחות הבנק בחו"ל.
 (2) החשיפות העיקריות נובעות ממדינות קנדה, לוקסמבורג והולנד.
 (3) מדינות פחות מפותחות (LDC) - נקבעות לפי הגדרת הבנק העולמי המבוססת על ההכנסה הלאומית לנפש - החשיפות העיקריות נובעות מהמדינות סין, קזחסטן וברזיל.

זיהוי וטיפול בלוויים בקשיים

בבנק קיימים תהליכים לזיהוי ולטיפול בלוויים, אשר להערכת הבנק קיים חשש שלא יעמדו בהתחייבויותיהם מול הבנק. בין השאר מחלוקת ניתוח אשראי ובקרת אשראי בחטיבה לניהול סיכונים נדרשות להתייחס במסגרת חוות הדעת שהן מכינות האם נדרש להכליל את הלקוח הספציפי ברשימות הלקוחות בפקוח של הבנק, האם דרוג הלקוח מחייב סיווג והאם נדרשת הפרשה להפסדי אשראי. לקוחות שהוצפו לפיקוח נידונים במסגרת תהליך נאותות הסיווג הרבעוני.

לגבי לווים אלו מתקיימים מעקב ובקרה הדוקים יותר והבנק פועל לצמצום החשיפה מולם, וזאת, בדרך של פירעון האשראי ממקורותיהם של הלוויים ו/או קבלת ביטחונות נוספים. במקרים מסוימים מועבר הטיפול בלקוחות לאגף המתמחה בלוויי ושיקום לווים, או ליחידות גבייה. בנוסף על כך, הבנק בוחן באופן שוטף את רמת סיכון האשראי בתיקי הלוויים, על בסיס הנחות שמרניות, מסווג את האשראי הבעייתי בהתאם להוראות בנק ישראל (פגום, נחות והשגחה מיוחדת) ורושם הפרשה נאותה להפסדי אשראי בגין כלל סיכון האשראי בבנק.

לגבי אשראי המסווג כ"פגום", ההפרשה להפסדי אשראי נגזרת מבחינה פרטנית של הסכום הניתן לגבייה מהלקוח (תזרימי מזומנים ו/או מימוש ביטחונות צפוי), ולאחר היוון הסכומים בהתאם לצפי מועדי הגבייה והמימוש. חובות שלא צפוי לגבותם בזמן סביר, נמחקים חשבונאית, בהתאם לכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל. בקביעת הסכום הניתן לגבייה נלקחים מרווחי ביטחון שתכליתם לתת מענה למצבי אי ודאות באשר ליכולת פירעון האשראי. עם זאת, לפי שמדובר במשתנים כלכליים, אין ודאות כי בסופו של דבר הסכום הניתן לגבייה לא יהיה נמוך מהאומדן שנקבע וזאת בין מחמת שינוי לרעה במאפיינים הכלכליים, או מכל סיבה אחרת.

בחינת נאותות הסיווג של החוב והסכום הניתן לגבייה מבוצע על-ידי היחידה לניהול סיכונים אשראי ומאושר על-ידי מנהל החטיבה לניהול סיכונים לצורך זה קיים תהליך לפיו מתבצע לגבי כל לקוח כני"ל, אחת לרבעון, דיון לגבי נאותות הסיווג והסכום הניתן לגבייה. תהליכים אלה הינם בהלימה להוראה 311 ו-314.

לגבי אשראי תקין או בעייתי שאינו פגום (נחות או השגחה מיוחדת), מחושבת "הפרשה קבוצתית" בהתאם לענף המשק אליו משויך הלקוח. לצורך חישוב ההפרשה הקבוצתית, הבנק קובע אחת לרבעון, לכל ענף משק שני שיעורי הפרשה (לסיכון אשראי בעייתי ולסיכון אשראי תקין), על-פי ניתוח של היסטוריית הפסדי האשראי, מחיקות חשבונאיות נטו, איכות תיק האשראי בענף וניתוח מגמות השוק, בהתאם להנחיות בנק ישראל. לאור פרסום חוזר בנק ישראל מספר 2453 בינואר 2015 התחיל הבנק ביישום ההנחיות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא ההפרשה הקבוצתית במסגרת היישום הבנק משדרג את השיטה להערכה, בקרה ותיעוד של שיעורי ויתרות ההפרשה הקבוצתית הקבוצתית תוך שימת דגש על פיתוח שיטה לכימות השפעת גורמי הסיכון הסביבתיים על שיעורי ההפרשה. לגבי לווים בתחום מימון לדיור, מחושבת הפרשה על-פי הוראות המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור של הלווה, כך ששכלל שמעמיק הפיגור כן גדל שיעור ההפרשה מסך האשראי.

על פי עדכון הנחיות מיום 21 במרץ 2013, הנחה בנק ישראל כי על הבנקים לבחון ובמידת הצורך לעדכן את השיטות לחישוב ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור, כאשר בכל מקרה, יתרת ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות. בהתאם להנחיות בנק ישראל פיתח הבנק שיטה פנימית לקביעת שיעור ההפרשה הקבוצתית בגין תיק הלוואות לדיור. השיטה מתבססת על מודל סטטיסטי האומד את שיעורי ההפסד הצפוי בשנה הקרובה בתיק זה תוך ביצוע התאמות לסביבה הכלכלית ולתחזיות לגבי פרמטרים מאקרו כלכליים. על-פי שיטה זו נקבעת ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור תוך התחשבות בשיעור המינימום לעיל.

ברבעון הראשון של שנת 2015 ייושם בבנק תהליך שינוי שיטת סיווג הלקוחות לענפי משק. מהלך זה בא לידי ביטוי גם בתהליך קביעת שיעורי ההפרשה הקבוצתית. ראה גם ביאור 3 בתמצית הדוחות הכספיים.

שיעורי ההפרשה הקבוצתית בענף משק אשראי לפרטיים נקבעים בבנק בשיטה דומה לזו המשמשת את יתר הענפים, בהתאם למתודולוגיה המאושרת על בסיס הנחיות בנק ישראל. ביום 19 בינואר 2015 פרסם בנק ישראל חוזר בדבר הדרישה לביצוע הפרשה קבוצתית נוספת בגין האשראי לפרטיים, כבר בדוחות השנתיים של 2014.

היחידה לניהול סיכוני אשראי

היחידה לניהול סיכוני אשראי משמשת כגוף מטה בלתי תלוי לניהול וניתוח סיכוני האשראי. היחידה כפופה למנהל החטיבה לניהול סיכונים והינה עצמאית אל מול תהליכי החיתום ואישור האשראי. תפקיד היחידה לגבש מתודולוגיות לניהול סיכוני אשראי התואמות את היעדים האסטרטגיים של קבוצת הבנק, להטמיע בארגון תרבות לקיחת סיכונים מושכלת במסגרת המגבלות, כלומר ביצוע עסקות שאינן חורגות מהמגבלות במחיר התואם את הסיכון ולבצע בקרה שהבנק פועל בהתאם למדיניות שנקבעה. היחידה משמשת כיחידת המטה האחראית על בקרת התהליכים ומתודולוגיות ניהול סיכוני האשראי בחברות הבנות, בקבוצת הבנק. היחידה קיבלה לתחום אחריותה את ריכוז נושא סיווגים והפרשות בבנק כחלק מההיערכות ליישום הוראה מספר 311 והוגדר גורם מרכז לנושא ההפרשה הפרטנית וההפרשה הקבוצתית בגין סיכוני אשראי. במסגרת היחידה לניהול סיכוני אשראי פועלות שלוש מחלקות:

המחלקה לניהול סיכוני תיק האשראי אחראית על פיתוח מתודולוגיות לזיהוי, לבקרה ולניהול סיכוני אשראי, פיתוח מודלים למדידת דירוג סיכון האשראי ותימחורו ברמת הלווה הבודד וברמת התיק, פיתוח מודלים להקצאת הון כלכלי בגין סיכון האשראי לסגמנטים השונים, קידום היערכות למדידה של סיכוני אשראי בהתאם לגישת המודלים הפנימיים, פיתוח מתודולוגיות לחישוב הפרשה קבוצתית עבור יישום הוראת חובות פגומים, ניטור חשיפת האשראי, רמת סיכון האשראי ועמידה במגבלות האשראי של הקבוצה ודיווח התוצאות להנהלת הבנק ולדירקטוריון, אחריות על ביצוע תרחישי קיצון ברמת הבנק והקבוצה ועל ניטור, מדידה וניהול של סיכון ריכוזיות האשראי.

המחלקה כוללת צוות אשר מוביל ואחראי על תהליך גיבוש ואישור מדיניות האשראי של הבנק, בעקבות יישום נוהל בנקאי תקין 311. **המחלקה לבקרת אשראי** מבצעת הערכות בלתי תלויות של רמת סיכון האשראי לכל הלווים העסקיים הגדולים של הבנק בסבב תלת שנתי או בתדירות גבוהה יותר לאותם לוויים שהוערכו כבעלי פוטנציאל סיכון. כמו-כן מתבצעת בדיקת מהימנות דירוג האשראי של הלווים שנבדקו. המחלקה אחראית על פעילות בקרת אשראי בסניפי הבנק וחברות הבת בחייל ובמסגרת זו מבוצע מעקב הן לגבי תהליכי הבקרה והן לגבי היקפי הבקרה ועמידה בתוכניות העבודה. במסגרת יישום הוראה מספר 311 בוחנת המחלקה את נאותות הסיווג וההפרשה הפרטנית בבנק ומביאה את המלצותיה לקביעת סיווגים והפרשות לחובות פרטניים בהתאם למדרג הסמכויות. **המחלקה לניתוח אשראי** בוחנת עסקות אשראי מהותיות/שינוי מהותי בתנאי אשראי בהתאם לדרישות הוראה 311 וכן בקשות להעלאות דירוג. המחלקה מספקת חוות דעת כתובה בלתי תלויה של פונקציית הסיכון כחלק מתהליך אישור האשראי.

סיכוני השוק והנזילות

כללי

סיכון שוק – סיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים, וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים, ובכלל זה:

- **סיכון ריבית** – סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים.
- **סיכון מטבע** – סיכון להפסד כתוצאה משינויי שער חליפין או כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן.
- **סיכון אינפלציה** – סיכון להפסד כתוצאה משינויים בעקום הציפיות למדד המחירים לצרכן.
- **סיכון מחיר מניות** – סיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי המניות או מדדי המניות. הקבוצה מחזיקה מניות בעיקר לצורכי השקעה (לא למסחר), וירידה בערכן עשויה לפגוע בהון הבנק. היקף החזקות הקבוצה במניות זמינות למכירה עומד נכון למועד הדוח על כ-2,845 מיליון ש"ח ועל כ-52 מיליון ש"ח במניות למסחר.
- **סיכון תנודתיות** – סיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי התנודתיות המצוטטים בשוק.
- **סיכון מרווח (Basis spread)** – סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים, או בסיסי ריבית שונים; לרבות מרווחי אשראי.

סיכון נזילות – סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתיד, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצורכיו. סיכון הנזילות בבנק הפועלים מוגדר כיכולתו של הבנק לעמוד בפירעון התחייבויותיו במועד פירעון גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תוכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

ניהול סיכוני השוק והנזילות

ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בראיה גלובלית של הפעילות בבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפות משמעותיות לקבוצה. תחומי הפעילות ומסגרות הסיכון מאושרים על-ידי ההנהלה והדירקטוריון. מדיניות ניהול סיכוני השוק מכוונת להגדלת תוחלת הרווח, תוך שמירה על רמות סיכון מאושרות ומבוקרות.

הניהול הגלובלי של הנכסים וההתחייבויות בתיק הבנקאי (בניהול נ"ה) ושל התיק למסחר (שעיקרו בחדרי העסקות) נעשה תחת אחריות מנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובהנחייתו. הניהול השוטף והפיקוח על ניהול הנכסים וההתחייבויות והמסחר הינם באחריות המנהלים באגף לניהול נכסים והתחייבויות ובאגף חדרי עסקות וברוקראז' בחטיבת שווקים פיננסיים בתל-אביב, וביחידה לניהול נכסים והתחייבויות ובחדר העסקות בסניף הבנק בניו-יורק. הסניף כפוף מקצועית בנושאים אלה למנהל חטיבת שווקים פיננסיים. הבקרה השוטפת והמעקב על הפעילות בחו"ל מתבצעת על-ידי יחידות מקומיות, בתיאום מלא ותוך דיווח שוטף ליחידות המקבילות בהנהלה הראשית, בהתאמה לתפישה הבקרתית (מעגלי הבקרה).

בנוסף על אמידת הסיכונים, בחינת התוצאות ובקרה שוטפת על העמידה במגבלות, מתבצעת עבודת בקרה תפעולית על-ידי יחידות שונות בחטיבת שווקים פיננסיים. מטרתה של בקרה זו הן בדיקת תקינות, שלמות והתאמה בין בסיסי הנתונים השונים במערכות דיווח שונות ואיתור שגיאות תפעוליות.

מסגרות הסיכון משקפות את תיאבון הסיכון של הבנק לסיכוני שוק. דהיינו, רמת הסיכון שההנהלה והדירקטוריון מוכנים לשאת במסגרת הפעילות העסקית על מנת להשיג תשואה/ערך. המסגרות מאושרות על-ידי הדירקטוריון ומעוגנות בנהלים הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי סיכון עיקריים ומגבלות ייעודיות לתחומים השונים. גורמי הסיכון העיקריים אליהם חשוף הבנק הם שערי הריבית של השקל במגזר הצמוד והלא-צמוד, אינפלציה ושער החליפין שקל/דולר וחשיפה למרווחים בין עקומי הריבית השונים. התיאבון לסיכון שוק בבנק נקבע במונחי VaR ו/או רגישויות ו/או תרחיש.

הדירקטוריון והועדה לניהול ובקרת סיכונים מקבלים דיווח על הפעילות, החשיפות, תוצאות הפעילות וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון. הדיווחים כוללים: סקירת נושאים שנדונו ודווחו בצוותים, לרבות החלטות עיקריות; עיקרי החשיפות ורמות הסיכון המנוצלות מתוך המסגרות המאושרות; תוצאות הפעילות; סיכום אירועי דיווח (הפסדים, חריגות מנהלים, אירועים חריגים); בקשות ואישורים להרחבת פעילויות והרשאות לפעילויות השונות בהתאם למדרג הסמכויות; תמונת סיכון כוללת לפעילות הבנק וחברות בנות בעלות חשיפות משמעותיות לקבוצה; דוח בקרת סיכוני שוק רבעוני.

מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות, סיכוני השוק וסיכון הנזילות מותוות ומבוקרות על-ידי צוות הנהלה ניהול נכסים והתחייבויות גלובלי, צוות הנהלה נוסטרו וצוות הנהלה השקעות. המדיניות, לרבות המגבלות שנקבעו, מובאות לדיון ולאישור, לפי העניין, לצוותי ההנהלה, לוועדות הדירקטוריון, או למליאת הדירקטוריון.

הפעילות השוטפת, מתנהלת על-ידי צוותי משנה בהשתתפות בעלי תפקידים בכירים בבנק, האחד בראשות מנהל חטיבת שווקים פיננסיים והשני בראשות מנהלת אגף נ"ה. צוות מקומי פועל גם בניו-יורק. פעילות הצוותים היא במסגרת החלטות הדירקטוריון וועדותיו, בדבר חשיפות לסיכוני שוק ונזילות ובכפוף להוראות הפיקוח על הבנקים, או הרגולטור המקומי, לפי העניין.

ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בכל חברה בת בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי מדיניות הנקבעת על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ובהתאמה למדיניות הקבוצתית. אמידה ובקרה של סיכוני שוק ונזילות מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לגודל ההון ולאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת. החשיפה לסיכוני שוק ונזילות של החברות הבנות נבחנת על-ידי המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים ומדווחת להנהלה ולדירקטוריון הבנק בתדירות התואמת את רמת הסיכון. במסגרת מסמך המדיניות לשנת 2015 קבע הבנק מגבלות סיכון קבוצתיות החלות גם על השלוחות בהן רמת הסיכון הוגדרה כמשמעותית לקבוצה.

סיכוני השוק

בניהול סיכוני שוק בבנק, מבחינים בין חשיפות הנוצרות כחלק מניהול שוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק בתיק הבנקאי (חשיפות שאינן למסחר) לבין החשיפות בתיק למסחר. תיאור מפורט לגבי ניהול סיכוני השוק בפעילות בתיק הבנקאי ובפעילות למסחר מופיע בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

סיכון הנזילות

סיכון הנזילות בבנק, בשקלים ובמטבע-חוץ, מנוהל ומבוקר באופן שוטף, בהתאם למדיניות קבוצתית, במטרה להבטיח את היכולת להתמודד באופן תחרותי גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים. ניהול הנזילות השוטף הינו באחריות אגף נני"ה ומתבצע באמצעות יחידות הנזילות בשקלים ובמטבע-חוץ. דוח סיכון נזילות יומי מופק ממערכת ממוחשבת מקיפה לניהול נכסים והתחייבויות. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 בנושא "ניהול סיכון הנזילות", הבנק מפעיל מודל פנימי לאמידת סיכון הנזילות. המודל מבוסס על היציבות המוכחת של הפיקדונות בבנק לאורך תקופות ארוכות וכולל תרחישים שונים, לגבי שיעורי המחזור והפירעון של הנכסים והתחייבויות. בכל תרחיש מחושב יחס נזילות, אשר לא יפחת מרמת מינימום המוגדרת בהוראה. התרחישים המופעלים במודל הפנימי מתייחסים למצבי שוק שונים: מצב עסקים רגיל, ומצבים חריגים הנוגעים לכלל המערכת וספציפית לבנק. בכל אחד מהתרחישים נבחן פער הנזילות, לתקופה של עד חודש, למוח הנכסים הנזילים. התרחישים נבדלים בעיקר בהנחות לגבי מחזור פיקדונות. התקופות העולות על חודש נבחנות באופן שוטף למוח פעילות הבנק, וכן מחושבים מדדי סיכון נוספים, בשקלים ובמטבע-חוץ.

הבנק הכין תוכנית לטיפול במשבר נזילות ברמות שונות. התוכנית כוללת מערכת ניטור של מדדים העשויים להצביע על מצב של משבר והצעדים המתחייבים בהתממשות תרחישים מוגדרים. הצעדים כוללים התכנסות צוותים, מערכת דיווח וסדרת פעולות להתמודדות עם משבר אפשרי. כן נקבעו תרחישים לבחינת השפעת שינויים בקצב הביצוע של התוכנית העסקית על צורכי הנזילות בטווח של שנה.

בחודש ספטמבר 2014 התפרסמו הוראת ניהול בנקאי תקין 221, המהווה יישום של באזל 3 נזילות בישראל, כן התפרסמו הוראת דיווח לציבור והוראת דיווח לפיקוח בנושא. על-פי ההוראה, על הבנק לחשב ולדווח את יחס כיסוי הנזילות (LCR) בהפרדה בין שקלים למטבעות אחרים. יחס כיסוי הנזילות מורכב מהנכסים הנזילים חלקי התזרים היוצא נטו בתרחיש לחץ במהלך חודש. הנכסים הנזילים כוללים הפקדות בבנקים מרכזיים, אגרות-חוב בדירוג גבוה עם מקדמי תספורת מסוימים וכו'. התזרים היוצא נטו כולל משיכה מסוימת של פיקדונות קמעונאיים בהתאם למקדמים בתרחיש, משיכה גבוהה יותר של פיקדונות עד חודש מגופים עסקיים ופיננסיים בהתאם למקדמים בתרחיש, ניצול מסוים של מסגרות אשראי שהבנק העמיד ועוד, בניכוי פירעונות במהלך החודש של אשראי שהבנק העמיד במקדמים מסוימים וכו'. הסיווגים של אגרות-החוב, סוגי הפיקדונות, סוגי המסגרות וכו' ומקדמיהם נתונים בהוראה. יחס LCR זה מבטיח שמירה של נכסים נזילים כדי לאפשר את עמידת הבנק מבחינת נזילות בתרחיש המבוטא בהוראה. על היחס לעמוד על 60% לפחות החל מאפריל 2015, 80% מ-2016 ו-100% החל משנת 2017. הבנק יישם את ההוראה ועומד ביחס כיסוי הנזילות המזערי החל עליו החל מיום 1 באפריל 2015.

אמידת הסיכונים ובקרתם

זיהוי ואמידת הסיכונים, בקרת המגבלות על היקף הסיכונים והדיווח על הממצאים מבוצעים, או מבוקרים, על-ידי החטיבה לניהול סיכונים, באופן בלתי תלוי בניתוחים השוטפים ובדיווחים המבוצעים כחלק מפעילות חטיבת שווקים פיננסיים. יעד המדיניות לניהול הסיכונים בקבוצה הינו למקסם את תוחלת הרווח, תוך שמירה על עמידה בתיאבון הסיכון. המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים אחראית לגיבוש מתודולוגיה לאמידת סיכוני שוק ונזילות, של קבוצת הבנק, כמו-כן, הינה אחראית לביצוע בקרה בלתי תלויה על סיכוני השוק והנזילות בקבוצה. רמת הסיכון של הבנק נמדדת ומבוקרת על-פי נהלים, הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי הסיכון העיקריים. בנוסף, מחושב אומדן סיכון בשיטת הערך בסיכון (VaR), בה אומדים את ההפסד המקסימלי הצפוי לתאגיד, בשל התממשות סיכוני שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת מובהקות סטטיסטית שנקבעה מראש על-ידי הבנק ואושרה על-ידי הדירקטוריון. המגבלות העיקריות מפורטות בתת פרק "ניהול חשיפות לסיכוני שוק ונזילות" להלן. אמידת הסיכון וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר מתבצעות לפחות פעם ביום.

המתודולוגיה לאמידת סיכוני השוק

המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק אשר בשימוש בבנק אושרה על-ידי הדירקטוריון והנהלה. המתודולוגיה כוללת גם חישובי VaR וגם הפעלת תרחישי קיצון (Stress Test) על כל תיקי המסחר ועל התיק הבנקאי. המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק תואמת את היעדים האסטרטגיים בבנק ואת דרישות ועדת באזל ועומדת בסטנדרטים בינלאומיים.

אומדן הסיכון בפעילות המסחר מחושב לפחות פעם ביום, באופק של עשרה ימי עסקים וברמת מובהקות של 99%. ההתייחסות הינה לסיכון הגבוה מבין שתי שיטות אמידת סיכון מקובלות ("סימולציה היסטורית" עם משקל זהה לכל התצפיות ו"סימולציה מונטה-קרלו" תוך מתן משקל גדול יותר לתצפיות האחרונות). מתודולוגיה זו תואמת את ההמלצות הרלוונטיות של ועדת באזל בעקבות המשבר בשווקים בארצות-הברית. האומדן מספק התראה מהירה יחסית על רמת סיכון השוק בתקופות של עלייה בתנודתיות. שערך מלא של התיק למסחר מתבצע לפחות אחת ליום, בתרחישים שונים, לצורך אומדן.

אמידת הסיכון של פעילות התיק הבנקאי מתבצעת אחת לחודש בשיטה ההיסטורית ובאופק של חודש.

בנוסף, מבוצע באופן שוטף תהליך בחינה בדיעבד (Backtest), במטרה לבחון את תקפות מודל אמידת הסיכון בתיק למסחר. מספר החריגות נבחן על-פי קריטריונים שהוגדרו בהמלצות ועדת באזל. תוצאות הבדיקה מדווחות שנתיית להנהלה ולדירקטוריון.

המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק בבנק כוללת גם הפעלת תרחישים (Stress Tests) על תיקי המסחר ועל התיק הבנקאי בנוסף לחישוב ה-VaR.

המחלקה לניהול סיכוני שוק מפעילה סוגי תרחישים על-פי המקובל בעולם. באשר לסקירה נרחבת של המתודולוגיה, ראה פרק זה בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

חשיפות כלל הבנק

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בממדד (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, נמדד בסופי חודש) ליום 31 במרץ 2015:

מינימום מתחילת שנת 2015	מקסימום מתחילת שנת 2015	ליום 31 במרץ 2015
במיליוני ש"ח		
44	76	44

תרחיש
ירידה של 1% במדד

הבנק פעיל בשוקי המטבע הן באמצעות עסקות ספוט ופורוורד והן באמצעות אופציות, הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. כתוצאה מכך, הבנק פעיל במרבית המטבעות הסחירים בעולם, הן בשווקים המפותחים והן בשווקים המתפתחים. בשל קיומן של מגבלות על חשיפות המטבע, שעיקרן מופיע בריכוז המגבלות בהמשך, חשיפת המטבע נטו נמוכה באופן יחסי.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי המטבע העיקריים (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד כל המטבעות האחרים), ליום 31 במרץ 2015:

התחזקות של 10%	התחזקות של 5%	התחזקות של 5%	היחלשות של 10%
במיליוני ש"ח			
105	30	25	52
55	23	14	42
-	-	-	-
5	2	(2)	(5)
10	1	1	2
3	-	2	8
(2)	(1)	1	2

חטבע
דולר ארצות-הברית
אירו
יין יפני
דולר קנדי
לירה שטרלינג
פרנק שוויצרי
לירה טורקית

קיימות מגבלות על רגישות הון הבנק (כולל חברות בנות פיננסיות המנוהלות על-ידו) לתרחיש שינוי בעקומי הריבית השקלית, המדדית והדולרית.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 31 במרץ 2015:

מינימום מתחילת שנת 2015		מקסימום מתחילת שנת 2015		31 במרץ 2015		
עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני ש"ח						
תרשי						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
186	(155)	263	(230)	(17)	186	(155)
בבנק						
163	(134)	262	(229)	(15)	163	(134)
מזה: בתיק הבנקאי						
-	-	23	(21)	(2)	23	(21)
בתיק למסחר						
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
(23)	(3)	27	44	3	(23)	44
בבנק						
(5)	-	24	27	2	(5)	27
מזה: בתיק הבנקאי						
11	(10)	(18)	17	1	(18)	17
בתיק למסחר						
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
(335)	322	(338)	325	33	(335)	322
בבנק						
(320)	325	(332)	337	33	(332)	325
מזה: בתיק הבנקאי						
(3)	(3)	(15)	(15)	-	(3)	(3)
בתיק למסחר						

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 31 בדצמבר 2014:

מינימום בשנת 2014		מקסימום בשנת 2014		31 בדצמבר 2014		
עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני ש"ח						
תרשי						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
31	(25)	184	(164)	(17)	184	(162)
בבנק						
31	(24)	184	(166)	(17)	183	(161)
מזה: בתיק הבנקאי						
-	-	(3)	2	-	1	(1)
בתיק למסחר						
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
22	(22)	200	(166)	(7)	81	(52)
בבנק						
35	(177)	204	(177)	(7)	87	(57)
מזה: בתיק הבנקאי						
(13)	17	22	(20)	-	(6)	5
בתיק למסחר						
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
(7)	8	(339)	326	25	(251)	242
בבנק						
(3)	6	(326)	338	26	(241)	252
מזה: בתיק הבנקאי						
-	2	(19)	(19)	(1)	(10)	(10)
בתיק למסחר						

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בעקומי הריבית, המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בעקום ריבית, שאינו מביא בחשבון את מרווח סיכון האשראי של הצד הנגד. זאת בשונה מחישוב שווי הוגן המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בשיעורי הריבית המשקפים את רמות הסיכון. במסגרת בחינת תרחישי קיצון, נבחנת רגישות השווי הכלכלי של הבנק לתרחיש ההיסטורי הגרוע ביותר שארע בחמש השנים האחרונות, הכולל שינויים בגורמי הסיכון השונים בטווח של חודש. יצוין כי מתחילת שנת 2015, הרגישות כאמור לא עלתה על 488 מיליון ש"ח.

להלן פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 במרץ 2015 לפי מגזרי הצמדה:

סך-הכל	מטבע-חוץ**		מטבע ישראלי			
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח						
399,977	10,663	9,178	86,476	55,511	238,149	נכסים פיננסיים*
723,409	24,171	31,580	236,305	17,491	413,862	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
372,488	6,700	15,104	88,276	47,038	215,370	התחייבויות פיננסיות*
724,806	26,462	24,914	236,715	23,006	413,709	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
26,092	1,672	740	(2,210)	2,958	22,932	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

להלן פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר 2014 לפי מגזרי הצמדה:

סך-הכל	מטבע-חוץ**		מטבע ישראלי			
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח						
382,753	9,992	9,105	73,161	55,972	234,523	נכסים פיננסיים*
745,378	28,210	29,622	228,442	15,902	443,202	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
357,820	7,176	14,733	79,920	45,592	210,399	התחייבויות פיננסיות*
745,895	29,292	23,459	224,089	22,183	446,872	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
24,416	1,734	535	(2,406)	4,099	20,454	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 *** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בביאור 21 בדוחות הכספיים לשנת 2014.

להלן השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים ליום 31 במרץ 2015:

שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית**						
סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	מטבע-חוץ*		מטבע ישראלי			
			אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח								
השינוי בשיעורי הריבית								
0.9%	229	26,321	1,577	792	(2,100)	2,988	23,064	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
0.2%	42	26,134	1,658	747	(2,172)	2,962	22,939	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
(0.7%)	(179)	25,913	1,756	685	(2,268)	2,928	22,812	קטון מידי מקביל של אחוז אחד

להלן השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים ליום 31 בדצמבר 2014:

שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית**						
סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	מטבע-חוץ*		מטבע ישראלי			
			אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח								
השינוי בשיעורי הריבית								
(0.1%)	(29)	24,387	1,655	566	(2,379)	4,112	20,433	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
(0.1%)	(14)	24,402	1,732	541	(2,426)	4,117	20,438	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
0.1%	16	24,432	1,825	506	(2,492)	4,119	20,474	קטון מידי מקביל של אחוז אחד

* רבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 ** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר הצמדה. סך-הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא-כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי הצמדה.

חשיפות בפעילות למסחר

החשיפות למסחר הן תוצאה של פעילות הבנק כעושה שוק, כסוחר וכמנהל תיק נכסים פיננסיים דינמי. ההרשאות לפעילות, כמו גם הסיכון שבפעילות, נמדדים, לפי העניין, במונחים של הערך בסיכון (VaR), במונחים של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות בתרחיש קיצון, במונחים של רגישות לגורמי סיכון וכמו-כן במונחים של היקף הפעילות. אמידת הסיכון, וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר, מתבצעות לפחות אחת ליום. בנוסף על הרשאות ספציפיות לכל פעילות בנפרד, נקבעה הסמכה כוללת במונחים של הערך בסיכון (VaR) לפעילות המסחר בחדרי העסקות בבנק.

• חשיפות מטבע – עשיית שוק ומסחר

בכל אחד משני חדרי העסקות של הבנק פועל דסק ספוט-פורוורד במטבע-חוץ ובשקלים. בחדר העסקות בתל-אביב פועל גם דסק אופציות במטבע-חוץ ובשקלים. פעילות המסחר ועשיית השוק במטבע ובאופציות נעשית בכפוף למגבלות סיכון שונות ובמסגרת הרשאה כוללת לחשיפת ש"ח/מטבע-חוץ המוקצית לפעילות זו מתוך המגבלה הכוללת של חשיפת ההון הפיננסי של הבנק למטבע-חוץ.

• חשיפות ריבית – עשיית שוק ומסחר

חדר העסקות בתל-אביב פעיל גם בתחום חשיפות למסחר בריבית, ומנהל דסק למסחר במכשירי ריבית בשקלים לרבות עשיית שוק באופציות ריבית ודסק למסחר באגרות-חוב ממשלתיות. פעילות הדסקים מתנהלת בכפוף למגבלות על אומדני סיכון ומגבלות אחרות שאושרו על-ידי ההנהלה והדירקטוריון.

להלן אומדני הסיכון של הפעילות למסחר (VaR) ליום 31 במרץ 2015:

ליום 31 במרץ 2015	ממוצע מתחילת שנת 2015	מקסימום מתחילת שנת 2015	מינימום מתחילת שנת 2015
במיליוני ש"ח			
11	16	31	11
סך-הכל מסחר בחדרי העסקות			

נוהלי חשיפות לסיכונים שוק ונזילות

מדי שנה מוצג לאישור הדירקטוריון מסמך חשיפות לסיכונים שוק ונזילות לשנת הפעילות הקרובה, במסגרתו מאושרים, בין היתר: מסגרת כוללת לאומדן הסיכון בכלל הבנק, מגבלות על רגישות כלל הבנק לגורמי סיכון, מסגרות לפעילות ההשקעות לנוסטרו ומסגרות סיכון לתחומים השונים בפעילות המסחר. מסמך החשיפות לשנת 2015 משקף את תוכנית העבודה של חטיבת שוקים פיננסיים לשנה זו.

להלן המגבלות העיקריות על חשיפות לסיכוני שוק בכלל פעילות הבנק ובפעילות המסחר בנפרד, ליום 31 במרץ 2015:

מגבלה	במיליוני ש"ח	% מההון הפיננסי הפעיל
כלל פעילות הבנק	אומדן סיכון כולל (VaR)	950
רגישות השווי הכלכלי לשינויים של 1% במקביל בעקומי הריבית:		
שקל צמוד מדד	620	
שקל לא-צמוד	620	
מטבע-חוץ	370	
רגישות הנגמרים בתיק הבנקאי לשינוי של 1% במקביל בעקומי הריבית:		
שקל צמוד מדד	150	
שקל לא-צמוד	150	
מטבע-חוץ	150	
מרווח Basis spread שקל דולר	480	
חשיפות בסיס במגזר:		
שקל צמוד מדד	+/- 100	
מטבע-חוץ לרבות צמודי מטבע-חוץ	+/- 30	
רגישות לשינוי של 10% בשער החליפין שקל/דולר	500	
השקעה לנוסטרו*		
היקף השקעה כולל לנוסטרו	17,500	
מזה: היקף השקעה במניות	**3,000	
קיבולת סיכון - הפסד תיאורטי בתרחיש קיצון בתיק ההשקעות	3,500	
תיאבון הסיכון	1,300	
אומדן סיכון כולל (VaR)	200	
מזה: תיק למסחר		
רגישות השווי הכלכלי לשינויים של 1% במקביל בעקומי הריבית***:		
שקל לא-צמוד	120	
מטבע-חוץ	70	
חשיפה למדד - מגבלת פוזיציה נטו	4,000	
חשיפת ש"ח/מטבע-חוץ	+/- 10	
רגישות לשינוי של 10% בשער החליפין שקל/דולר	200	
חשיפת מטבע-חוץ/מטבע-חוץ במסחר ובמטבעות	800	

* לא כולל השקעה באגרות-חוב ממשלת ישראל, וכן סכומים מוגבלים של אגרות-חוב הבאות: אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית המוחזקות בסניף ניו-יורק, אגרות-חוב של ממשלת שוויץ (או בערבותה) המוחזקות בשוויץ ואגרות-חוב ממשלת תורכיה המוחזקות בתורכיה. לא כולל השקעות בפועלים שוקי הון.

** לא כולל השקעות בפועלים שוקי הון.

*** בנוסף למגבלות אלו קיימת מגבלה על ההפסד בתרחשי שינוי במקביל ושלא במקביל בעקום מרווח Basis spread שקל דולר בדסק המסחר בריביות (180 מיליון ש"ח).

הבנק נדרש לשמור על יחס הון מזערי בגין סיכוני השוק, על-פי מודל סטנדרטי שהוגדר על-ידי בנק ישראל. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני הריבית והמניות בתחומי המסחר בלבד, כפי שהוגדרו לעיל, ועל סיכוני המטבע בקבוצת הבנק.

המחלקה לניהול סיכוני שוק ונדילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 בנושא "ניהול סיכונים" והוראה מספר 339 בנושא "ניהול סיכוני שוק", קיימת בבנק יחידה העוסקת בניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני שוק. יחידה זו כפופה לחבר ההנהלה הממונה על החטיבה לניהול סיכונים. אמידת סיכוני השוק והנדילות וקיום הבקרה עליהם מתבצעים במחלקה לניהול סיכוני שוק ונדילות, באופן בלתי תלוי, זאת בנוסף על המעקב והניתוח המבוצעים כחלק מפעילותה של חטיבת שווקים פיננסיים.

סיכונים תפעוליים ומשפטיים

א. הסיכונים התפעוליים

כללי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. הבנק מפעיל יחידות בקרה, לרבות יחידת קצין ציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור, נהלים ומערכות בנושאי משאבי אנוש, אבטחת מידע, ביטחון, בקרות תהליכים, פעילות בחירום, תוכניות להמשכיות עסקית ועוד.

ניהול הסיכונים התפעוליים

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה ומיקסום התועלת העסקית, בהתייחס לעלות במונחי סיכון, על-ידי כל גורם אחראי בכל הרמות של הארגון. התהליך הניהולי מוכוון להתבצע על בסיס הגדרת האחריות על הסיכונים (Risk Ownership). המטרה היא, שהתקשור והטיפול המושכל בסיכונים התפעוליים יתרמו לקבלת החלטות ניהוליות, תוך שיקולי תועלת עסקית מול עלות במונחי סיכון, הן ברמת הנהלת הארגון והן ברמת היחידות השונות. האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות הבת בקבוצת הבנק. עבודת המטה בתחום זה מוטלת על המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של רשת בקרי סיכונים תפעוליים, לפי העיקרון של ניהול מטריציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות/מנכ"ל חברות הבת והכוונה מתודולוגית מצד המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים. הפעילות לניהול הסיכון התפעולי מפוקחת ומכוונת על-ידי שלושה פורומים:

- ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים.
 - צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות המנכ"ל.
 - צוות המשנה לניהול הסיכונים התפעוליים בראשות מנהל החטיבה לניהול סיכונים.
- מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים אושרה על-ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק. מסמך המדיניות מהווה מסגרת לניהול הסיכונים התפעוליים בקבוצה, בהתאם לעקרונות וחובות דיווח אחידים שיעדם ניהול תקין על-פי אמות המידה של באזל 2 (Sound Practices). פעילות הבנק בנושא מתבצעת על-פי כללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 206 בנושא מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי, המתייחסת בין היתר להקצאת ההון בגין הסיכונים התפעוליים, וכן על-פי כללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 350 בנושא ניהול הסיכון התפעולי, התואמת את ההנחיות המעודכנות במסמך של באזל מינוי 2011 בנושא Sound Practice בניהול הסיכון התפעולי. מאז שנת 2010 הבנק פועל על-פי הגישה הסטנדרטית של באזל 2 והדרישות התואמות לניהול בנקאי תקין. התוכנית האסטרטגית לשנים הבאות כוללת, בין היתר, העמקה והרחבה של חלק מהפעילויות והתאמה לעדכונים במסמכים והנחיות רגולטוריות רלוונטיות. במסגרת הגישה הסטנדרטית מתנהלים בין היתר פרויקטים ופעילויות, כמפורט להלן:
- דיווחים רבעוניים מוגשים לצוות המשנה לניהול הסיכונים התפעוליים, צוות ההנהלה לניהול הסיכונים, ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים ומליאת הדירקטוריון. הדיווחים כוללים עדכונים בדבר יישום הגישה הסטנדרטית בקבוצה, תוכנית העבודה, סטטוס הפרויקטים בביצוע, מידע אודות אירועים תפעוליים וממצאי הסקרים.
 - איסוף מידע על אירועים תפעוליים בקבוצת הבנק. בסיס המידע לעניין זה הוקם בסוף שנת 2002 ומשמש בין היתר לניתוח האירועים, המגמות והדפוסים, ותומך במיפוי ובהערכת הסיכונים התפעוליים שהקבוצה חשופה אליהם.

- מתבצעים מהלכים שוטפים לזיהוי, מיפוי והערכת סיכונים תפעוליים ובקורות ביחידות הבנק והקבוצה, לרבות מיפוי סיכוני מעילות והונאות. הפעילות מתבצעת על בסיס מתודולוגיה אחידה התואמת את דרישות ועדת באזל והוראות בנק ישראל בנושא, לרבות מעקב אחר יישום ההמלצות. אחת לשלוש שנים מתבצע מהלך של מיפוי מקיף של הסיכונים התפעוליים בכל יחידות הקבוצה. בהמשך, מתבצעים תחזוקה, עדכון והרחבה של הממצאים באמצעות ניתוחים נוספים, ניתוחי עומק וניתוח סיכונים במוצרים/פעילויות חדשים.
- מטרת הפעילות לזהות מוקדי סיכון מהותיים, להגדיר אחריות על הסיכונים (Risk Ownership), להעריך את הסיכונים (הממוצעים והקיצוניים) והבקורות הקיימות ולהוסיף בקורות במידת הצורך, תוך הפעלת שיקולי עלות תועלת.
- מערכת מיכונית לניהול הסיכון התפעולי, "באזל 2 - פמליה", הוטמעה ביחידות הבנק. המערכת פועלת בתחומים של איסוף מידע אודות אירועים תפעוליים, מיפוי והערכת הסיכונים והבקורות, איסוף KRI (אינדיקטורים עיקריים לסיכון), נושאים לטיפול, הפקת לקחים ודיווחים.
- גובשה ומיושמת מסגרת כוללת של עקרונות וסטנדרטים בנושא תפישת בקרה אחידה בקבוצת הבנק.
- הוגדרה תשתית מתודולוגית לניהול סיכונים תפעוליים בתהליכי IT מהותיים.

סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות – בתחום אבטחת מידע מתנהלת פעילות כנדרש בהוראות בנק ישראל, חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 וחוקים אחרים בהתאם לעניין, במטרה להגן על מערך טכנולוגי המידע ולמזער את סיכוני אבטחת המידע. מטרתן של מתקפות קיברנטיות, הינה ניצול לרעה של מערכות מחשב ורשתות בארגונים מבוססי טכנולוגיה, לערער או לפגוע במערכות מבוססות מחשב או לעקוב אחר פעולות אלקטרוניות של יחידים ללא רשותם. המתקפות יכולות להתבצע ללא ידיעת המשתמשים, להפריע לפעילות השוטפת, לפגוע בשירותי המחשוב עד למניעת פעילותם, להשביתם או להאט אותם באופן משמעותי או לחלופין לאסוף מודיעין ומידע. בשנים האחרונות חל גידול בתכיפות ובחומרת התקריות הקיברנטיות להן הבנק חשוף, וישנה אפשרות כי בעקבות התקפות קיברנטיות הבנק יישא בעלויות ויסבול מהשלכות שליליות כגון שיבוש הפעילות של הבנק, גניבת נכסים פיננסיים של הבנק או לקוחותיו או פגיעה במוניטין המשפיעה על אמונם של לקוחות או של משקיעים. הבנק משקיע אמצעים רבים (אנושיים ומיחשוביים) כדי למזער ואף למנוע את הסיכון, אך לא ניתן להבטיח הגנה מושלמת. בחודש מרץ 2015 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר. הבנק בוחן את משמעויות היישום ונערך למילוי דרישות ההוראה.

סיכוני מחשוב ענן – בחודש ספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת מכתב בנושא ניהול סיכונים בסביבת מחשוב ענן, הקובע כללים שמטרתם הפחתת הסיכונים הגלומים בשימוש בטכנולוגיית ענן. הבנק בוחן יתרונות אפשריים של מחשוב ענן (Cloud Computing) ואת אופן הטיפול הנאות בסיכונים התפעוליים הנגזרים מכך בהתאמה להנחיות הרגולציה ולתהליכי העבודה בבנק.

היערכות לחירום – בבנק מנהלת ומיושמת תוכנית רציפה להיערכות לחירום ולהמשכיות העסקית (BCP - Business Continuity Plan) בהתאם להוראות בנק ישראל 355 ("ניהול המשכיות עסקית") 357 ("ניהול טכנולוגיית המידע"), והרחבות נוספות. היערכות הבנק מבוססת על תוכניות פעולה מפורטות, נוהלי עבודה, ניסויים ותרגולים תקופתיים המוגדרים במערכת נהלים לשעת חירום. כחלק מהיערכותו לחירום ביצע הבנק מהלך רחבי של קביעת מדיניות, הגדרת תרחישי יחוס, מיפוי וניתוח תהליכים קריטיים והמשאבים הנדרשים לאישושם בחירום ועדכון תוכניות הפעולה על בסיס מתודולוגיות מקובלות בעולם. תוכנית הפעילות מערבת את כל חטיבות הבנק, באמצעות ממוני המשכיות עסקית חטיבתיים וצוותים ייעודיים. תוכנית ה-BCP מובלת על-ידי יחידת ניהול המשכיות עסקית ייעודית, כפופה למנהל המשכיות העסקית בבנק ולמנהל צוות החירום הבנקאי (משנה למנכ"ל). מדיניות המשכיות העסקית אומצה גם בחברות הבנות בארץ ובעולם וכן בסניפי חו"ל של הבנק בהתאמה, על בסיס המתודולוגיה המקובלת בארץ.

בנוסף, מבצע הבנק תרגילי חירום תקופתיים, הכוללים הן תרחישים תפעוליים והן תרחישים עסקיים מורכבים, בהשתתפות היחידות השונות, מרמת הסניפים, מנהלות, יחידות, חטיבות ועד רמת הנהלת הבנק. הבנק מקים אתר מחשוב מרכזי חדש מרוחק להבטחת זמינות ומיגון למערכות המידע המרכזיות.

מערך ניהול ההמשכיות העסקית בבנק אושר על-ידי מכון התקנים הישראלי כתואם את דרישות התקן הבינלאומי ISO22301. במסגרת ההיערכות להמשכיות העסקית הבנק נערך לטיפול במגוון של תרחישים אפשריים. ביחס לתרחישי חירום, שבגינם עלול להיגרם לו נזק משמעותי, מנטרות מערכות התרעה של "אורות אדומים" וקיימות תוכניות מגירה מפורטות להמשכיות עסקית. תרחישי הקיצון נבחנו ונידונים תקופתית בצוות טיפול בתרחישי קיצון וריכוזי סיכון. הפעלת תוכניות המגירה היא באחריות ההנהלה או צוות הנהלה ייעודי לטיפול בהיבטים הפיננסיים של מצבי משבר, יצוין כי צ'ארטר להקמתו של צוות כזה כלול אף הוא בין תוכניות המגירה.

ביטוח – לבנק פוליסת ביטוח בנקאי המגדרת סיכונים וכוללת: (1) ביטוח בנקאי לכיסוי נזקים העלולים להיגרם כתוצאה ממעילות עובדים, אובדן מסמכים, זיוף מסמכים ועוד; (2) ביטוח אחריות מקצועית להגנה בפני תביעת לקוח שנגרם לו נזק כתוצאה מפעולה בנקאית רשלנית; (3) ביטוח פשעי מחשב לכיסוי נזקים לבנק וללקוחות הבנק כתוצאה מפריצה במזיד למערכות המחשב של הבנק. הפוליסות הבנקאיות כפופות לחריגים המקובלים בפוליסות ביטוח של תאגידים בנקאיים בישראל (לרבות החרגת נזק הנגרם כתוצאה מעבירה על הוראות הקשורות בהלבנת הון ומימון טרור).

בנוסף, המערך הביטוחי של הבנק כולל גם ביטוח רכוש, צד ג', חבות מעבידים, ביטוח דירקטורים ונושאי משרה וביטוחים נוספים. גבולות האחריות בפוליסות נקבעו על-ידי הבנק בהתאם לצורכיו וכחלק ממדיניות ניהול הסיכונים הכוללת. במסגרת מילוי הדרישות לניהול תקין על-פי הנחיות באזל (Sound Practice), קיים שיתוף פעולה תוך חילופי מידע בין המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים ובין היחידה המטפלת בביטוח הבנקאי.

ג. יחידת קצין ציות ראשי ואכיפה בניירות-ערך

קצין הציות הראשי של הבנק משמש כקצין הציות לפי הוראת ניהול בנקאי 308, כאחראי על מילוי החובות לפי חוק איסור הלבנת הון, כממונה על האכיפה בניירות-ערך לפי חוק ליעול הליכי אכיפה ברשות ניירות-ערך והחל מחודש מרץ 2014 גם כקצין אחראי על-פי ה-FATCA. יחידת קצין ציות ראשי והממונה על האכיפה בניירות-ערך, מורכבת מיחידת ציות להוראות צרכניות, יחידת איסור הלבנת הון, יחידת אכיפה בניירות-ערך, יחידת ציות בינלאומי (העוסקת בציות ביחידות הבנק מחוץ לישראל), יחידת FATCA ויחידת מטה. יחידת קצין ציות ראשי נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים של הקבוצה תוך מזעור החשיפה לסיכונים ציות ומוניטין. יעדי יחידת קצין ציות ראשי הינם:

- להגיע ליישום מלא של הוראות החוק בכל יחידות הבנק בארץ ובעולם, תוך הבנת הצרכים של היחידות העסקיות ותמיכה בפעילותן.
- הפנמה של התנהלות עסקית מקצועית, ערכית והוגנת בקרב עובדי הבנק ומנהליו.
- שמירה מירבית על הבנק, מנהליו, עובדיו ושמו הטוב, תוך מיצוי היכולות המקצועיות של עובדי הבנק והעצמתן.
- האחריות על הניהול השוטף של הסיכון של הבנק בהיבטי הציות וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות הבנות בקבוצת הבנק. האחריות המקצועית בתחום זה מוטלת על יחידת קצין ציות ראשי בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של מערך קציני ציות, על בסיס ניהול מטריציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות/מנכ"לי חברות הבנות והכוונה ובקרה על-ידי יחידת קצין ציות ראשי.
- הפעילות של יחידת קצין ציות ראשי ואכיפה בניירות-ערך מפקחת באמצעות שלושה ערוצים:
 - ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים.
 - צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל.
 - דיווחים רבעוניים ושנתיים לדירקטוריון הבנק, למנכ"ל ולמנהלי החטיבות. הדיווחים כוללים עדכונים בדבר חשיפות עיקריות ומוקדי סיכון בקבוצה, התקדמות בתוכנית העבודה, פעילויות שבוצעו ובכללן: בקרות, מיפויי פערי ידע, למידה ארגונית, פרויקטים טכנולוגיים ואחרים בתחום, דיווחים שהועברו לרשות לאיסור הלבנת הון, הפרות ודיווח על אירועים חריגים.

מדיניות הציות קובעת כללים לגבי מכלול הנושאים המרכיבים את איסור הלבנת הון וציות להוראות צרכניות. המדיניות שמה דגש על השליטה התאגידית ועל האינטראקציה עם חברות בנות וסניפים מחוץ לישראל ומתבססת על הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 308, חוק איסור הלבנת הון, חוק איסור מימון טרור והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411. מדיניות זו נכנסה לתוקפה בסוף דצמבר 2010 ועודכנה מספר פעמים מאז. לקראת סוף שנת 2012 אישר הדירקטוריון גם מדיניות אכיפה פנימית בניירות-ערך והוחל במהלכי הטמעה רחבי היקף של נושא זה בבנק. בחודש מרץ 2014 אישר הדירקטוריון את פרק מדיניות הציות הקבוצתית העוסק ב-FATCA (ראה סעיף ה-FATCA תחת סיכונים אחרים). כמו-כן, הבנק קבע מדיניות כוללת של כסף מוצהר גם לעניין כלל הלקוחות תושבי החוץ, שנועדה להבטיח את הימצאותם של כספים מדווחים בלבד בחשבונות תושבי החוץ בכל קבוצת הבנק, ובחשבונות רלוונטיים אחרים שמתנהלת בהם פעילות חוצת גבולות לצורך העמידה בהוראות החוק ובמדיניות הציות הקבוצתית מתנהלות בבנק מספר פעילויות כמפורט:

- איתור חשיפות עיקריות ומוקדי סיכון בקבוצה ומעקב אחר תוכנית העבודה לסגירתם.
- בקורות תהליכות, איכותיות וכמותיות אחר קיום ההוראות המסדירות את יחסי הבנק והלקוח, איסור הלבנת הון ומימון טרור ודיני ניירות-ערך, ניתוחן ובניית תוכנית עבודה לצמצום הפערים שנתגלו.
- פיתוח מערך הדרכה של תחום הציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור ודיני ניירות-ערך הכולל מצגות רענון ידע ממוקדות, מדריכים מעשיים לבנקאים, סדנאות, דפיות הדרכה, מבזקי למידה, ניהול ידע בפורטל הארגוני וכדומה.
- איסוף מידע על התקדמות הלמידה בארגון בתחום הציות להוראות המסדירות יחסי בנק ולקוח ואיסור הלבנת הון ומימון טרור.
- קיום מהלכים שוטפים לזיהוי, מיפוי והערכת סיכונים הציות ופערים בנהלי הבנק ובמערכתיו באמצעות סקר תשתיות.
- ביצוע מהלך של אבחון יחידות מקצועיות בבנק בהיבטי ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור ודיני ניירות-ערך ובניית תהליכי בקרה והדרכות המותאמים לאופי הפעילות של היחידות במטרה לצמצם את החשיפות לסיכונים אלה.
- גיבוש הגדרות התפקיד של קציני הציות ונאמני האכיפה בניירות-ערך במערך העסקי.
- ביצוע ניתוחי נתונים על מנת להעריך את הסיכונים בבנק וכתשתית לבניית בקורות חדשות ומערכי למידה חדשים במידת הצורך.
- ניתוח מוצרים ושירותים חדשים ופעילויות עסקיות חדשות בהיבטי ציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך.
- פיתוח שיפורים במערכות הטכנולוגיות ובניית תשתיות חדשות לתחום הציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך, לרבות מערכות העוסקות בדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומערכות בקרה ומעקב בתוך הבנק.
- פיתוח מדדי סיכון ומדדי ביצוע בתחום הציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך, לרבות הכללתם במפות האסטרטגיות של חטיבות הבנק וב-KPIs של המנהלים.
- שילוב מדדי ציות במודל התגמול של החטיבה הקמעונאית ובמדדי ההישגיות של מנהלי קשרי לקוחות וניהול אשראי בחטיבה העסקית.
- קיום סיורים ביחידות העסקיות בבנק לצורך מתן מענה נקודתי בסוגיות בהן קיימת חשיפה לבנק בהיבטי ציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך, חידוד תהליכי עבודה ואתור מוקדי סיכון ביחידות אלו.
- כינוס פורומים של קציני ציות של הקבוצה לצורך עדכוני חקיקה, הטמעה של תהליכי עבודה חדשים, מערכות ויישומים חדשים ושינויים בנהלים, הצגת מצגות הדרכה ורענון ידע לצורך הדרכת שאר קציני הציות במערך וכדומה.
- ניהול של יחידות הציות בסניפי חו"ל, מתן תמיכה שוטפת ליחידות חו"ל ומעקב אחר תהליכי הציות בהן.
- בניית מנגנונים לבדיקת כשלים, לתיקון הפרות, להפקת לקחים ולמניעת הישנותם ולאכיפה כנגד מפרי הוראות הרשות לניירות-ערך.
- תמיכה ביחידות העסקיות של הבנק בטיפול בלקוחות האמריקאים.
- טיפול באירועים המצריכים הליכי בירור מעמיק והפקת לקחים.

ג. סיכון משפטי

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות לרעת הקבוצה, שעלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הקבוצה. הקבוצה נעזרת במערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני. על-פי הגדרת בנק ישראל, סיכון משפטי הינו "סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם". סיכונים מעין אלה בעבודת הבנק יכולים לנבוע כתוצאה ממכלול רחב של נסיבות שונות. כך, למשל, סיכונים יכולים לנבוע כתוצאה מהעדר מסמכים כתובים בקשר להתקשרויות שנעשו בין הבנק ללקוחותיו, בין הבנק לספקיו או לאחרים, מליקויים בחתימה ו/או העדר פרטים בהסכמים כתובים; מהיותם של הסכמים מנוסחים שלא כהלכה ו/או נתונים לפרשנות שאינה משקפת את כוונת הבנק; מהיותם של הסכמים ברי ביטול (במלואם או בחלקם) ו/או כוללים הוראות שאינן ניתנות לאכיפה וליקויים משפטיים נוספים. הבנק נוקט התייחסות מרחיבה באשר לסיכונים המשפטיים וכולל בהם סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה ראשית ומשנית, הוראות רגולטוריות, פסיקה של בתי משפט, בתי דין וגופים אחרים שיש להם סמכות מעין-שיפוטית, סיכונים הנובעים מפעילות שאינה מגובה ביעוץ משפטי, או ביעוץ משפטי לקוי וסיכונים הנובעים מהליכים משפטיים.

הסיכונים המשפטיים שלובים מטבעם בסיכונים תפעוליים. כך, למשל, אפשרות העדרו של הסכם כתוב, מלא וחתום כדין לעסקה פלונית, למרות שהסכם מסוג זה מצוי ברשות הבנק ומשמש אותו במהלך העסקים הרגיל שלו.

בבנק אושר מסמך מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר במסגרתו מושם דגש על:

- איתור מוקדי הסיכונים המשפטיים המהותיים והטיפול בהם, תוך קביעת גורם אחראי ליישום ההנחיות.
- הכנת הסכמים, הנחיות ונהלים מתאימים, כדי לוודא נקיטת צעדים למניעת הסיכונים.
- בדיקת השלכות הוראות החקיקה (לרבות פסיקה) והוראות הרשויות, ובחינת השלכותיהן על עבודת הבנק.
- הפקת לקחים משינויים בחקיקה (לרבות פסיקה) ויישום לקחים אלה במסמכים המשפטיים הנהוגים בבנק והעברת חוות-דעת בנושא ליחידות הרלוונטיות בבנק.

לגבי חברות בנות בארץ ובח"ל, מתווה התוכנית מדיניות כללית של ניהול סיכונים שעל כל חברה להתאימה לנסיבותיה ולפעולותיה. כן נדרשו מנגנונים של דיווח מחברות אלו למנהל הסיכונים המשפטיים.

סיכונים אחרים

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין מוגדר כסיכון קיים או עתידי לפגיעה בהכנסות או בהון כתוצאה מתדמית שלילית על-ידי בעלי העניין הרלוונטיים כגון: לקוחות, צדדים לעסקות, בעלי מניות, משקיעים, או גופים רגולטוריים. מדיניות ניהול סיכון המוניטין בקבוצת הבנק אושרה על-ידי ההנהלה והדירקטוריון ומיושמת ביחידות הקבוצה.

סיכון תחרות

קיימים סיכונים של תחרות מהמערכת הבנקאית בארץ וכן ממוסדות פיננסיים שונים כמו חברות ביטוח, מנהלי תיקי השקעות, בנקים מחו"ל וכדומה, שעלולים לגרום למעבר של לקוחות לגופים אלה, תוך העברת כלל פעילותם או רכישה סלקטיבית של שירותים מספקים שונים, וכן סיכון לשחיקה ברווחיות הנובעת מהלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים מריבית. כתוצאה מכך, עשויים להיפגע נתח השוק של הקבוצה ורווחיותה.

במסגרת התוכנית האסטרטגית של הבנק וכן בתוכניות העבודה השנתיות מוגדרות דרכי פעולה להתמודדות עם התחרות.

סיכון רגולציה וחקיקה

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, שנובע מחקיקה ו/או מהוראות של גופים רגולטורים שונים, שגורמים לשינויים בסביבה העסקית של הקבוצה. שינויים אלה עלולים להשפיע לעיתים על יכולת הקבוצה להציע שירותים מסוימים ו/או לחייבה לבצע השקעות טכנולוגיות ואחרות בעלות ניכרת ותוך פגיעה בלוח הזמנים לפיתוח שירותים מתוכננים אחרים.

שינויים בחקיקה וכן התפתחויות רגולטוריות שונות, מכוחם מוטלות, בין היתר, מגבלות על החזקה במניות הבנק ועל החזקה על-ידי הבנק במניות של גופים קשורים לבנק, יש להם השפעה על פעילותו של הבנק ועשויים להשפיע על תוצאותיו העסקיות.

כ"בנק" וכ"תאגיד בנקאי" מודרכת ותחומה פעילותו של הבנק במערכת של חוקים, צווים ותקנות (ובהם, בין היתר, פקודת הבנקאות, 1941, חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, חוק הבנקאות, חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981), כמו גם בחוקים אחרים שיש להם השלכות על פעילותו, דוגמת חוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ב"עוץ פנסיוני") התשס"ה-2005, חוק הסדרת העיסוק ב"עוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, וכן בתקנות וכללים ובהם כללים של נגיד בנק ישראל ובהוראות, הנחיות והבעות עמדה של המפקח על הבנקים.

בדיני הבנקאות מצויות הוראות, החלות על תחומים רבים של פעילות הבנק, עד כי ניתן לומר, שאין - או כמעט שאין - תחום בפעילותו, שאינו מושפע מהם במידה כלשהי. דיני הבנקאות משפיעים גם על חברות בנות, לרבות אלו שאינן נחשבות ל"תאגיד בנקאי" ובמידה פחותה, גם על חברות קשורות של הבנק.

מכוח דיני הבנקאות נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים. כמו-כן, נתון הבנק לפיקוח של רשויות של משרדי ממשלה, ובמיוחד משרד האוצר.

דיני הבנקאות מתייחסים להונו של הבנק ולדרכי ניהולו, לרבות הפעלת ביקורת חיצונית ופנימית ובקרה פנימית, וכן הם קובעים את תחומי הפעולה, שהבנק רשאי לקיים, ואת הישיות המשפטיות האחרות, שבהן הינו רשאי לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בשיעורים מסוימים, ואף מגבילים את מידת השפעתו של הבנק על חברות נשלטות, קשורות ואחרות, שבהן הינו מחזיק אמצעי שליטה. דינים אלה מגבילים את חופש ההשקעה של הבנק, וזאת במיוחד ב"תאגידים ריאליים" כהגדרתם בחוק הבנקאות. דיני הבנקאות כופים על הבנק שימושים מסוימים בנכסיו, והם מטילים הגבלות ומכתיבים תנאים לשימושים אחרים בהם.

הבנק עוקב אחרי הצעות החקיקה, התקינה וההוראות של הגופים הרגולטורים שלפיקוחם הוא נתון ו/או שעלולים להשפיע על פעילות קבוצת הבנק ו/או על תוצאותיה העסקיות.

FATCA – Foreign Account Tax Compliance Act

בחודש מרץ 2010 חוקק ה-Foreign Account Tax Compliance Act, המוכר כחקיקת ה-FATCA, על-ידי הקונגרס האמריקאי. חקיקה זו מחייבת מוסדות פיננסיים לא-אמריקאים, בין השאר, לדווח לרשויות המס בארצות-הברית על חשבונות של לקוחות אמריקאים ושל ישויות משפטיות זרות מסוימות בבעלות אמריקאית. בעקבות החקיקה נכרתו בין ארצות-הברית לבין מדינות רבות הסכמים בילטרליים לחילופי מידע בנושאי מס לרבות מדינות שבהן יש לקבוצת הבנק נוכחות, אשר קובעים משטר דיווח שונה מזה הקבוע בתקנות ה-FATCA. מדינת ישראל חתמה על הסכם עם ארצות-הברית ביום 30 ביוני 2014. ההנחיות בהסכם זה ייכנסו לתוקף במועד בו תתגבש חקיקה מקומית או כאשר תודיע המדינה כי ההסכם תקף.

משטר ה-FATCA בתוקף החל מחודש יולי 2014. קבוצת הבנק ערוכה לטיפול בחובות הגילוי הנדרשות מול יחידים ותאגידים וממשיכה בהיערכותה לעמוד במכלול הדרישות המתחייבות מחקיקה זו, כמו גם מרגולציות מקומיות קיימות או מתהוות, הן תפעולית והן נהלית. במסגרת זו הבנק והחברות הבנות הרלוונטיות נרשמו בהתאם לדרישות ה-FATCA באתר ה-IRS, קיבלו מספר GIIN ומינו קצין אחראי FATCA כנדרש גם במסגרת הסכם בין מדינת ישראל. הבנק גיבש ואישר מדיניות ציית קבוצתית, ביצע התאמות בתהליכי העבודה ובמערכות התפעוליות וביצע הדרכות לכל דרגי המנהלים והעובדים ביחידות המנהלות כספי לקוחות. הבנק ערוך לבצע את תהליכי הגילוי החדשים הנדרשים לעניין תאגידים.

סיכון כלכלי - מצב המשק בישראל

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מהאטה כלכלית בפעילות המשק, שעלולה להשפיע לרעה על מצבם של חלק מהעסקים השונים במשק, על רמת ההכנסות ועל רמת האבטלה במשק. תהליך מעין זה עלול לגרום להרעה במצבם של חלק מהלווים של הקבוצה, קרי - עלול להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי. כמו-כן, האטה כלכלית במשק עלולה לגרום לירידה בהכנסות שאינן מאשראי, כגון: הכנסות מפעילות בשוק ההון ומפעילות בסחר חוץ, ולגרום לשינוי לרעה בהרכב המקורות הפיננסיים, כדוגמת עלייה בעלות המקורות וירידה בזמינותם.

המשק הישראלי ממשיך לצמוח בקצב דומה לזה של השנתיים הקודמות. המדיניות המוניטרית המרחיבה של בנק ישראל משפיעה לחיוב על שוק הצריכה הפרטית וכן על שוק הדיור שנהנה מביקושים גבוהים מאוד. מנגד, יצוא הסחורות מוסיף להיות קפוא. שיעור האבטלה המשיך לרדת לרמה של 5.3% בחודש פברואר וניתן לומר שהמשק קרוב למצב של תעסוקה מלאה. מדד המחירים לצרכן ירד ברבעון הראשון בשיעור של 1.3% ובשנה האחרונה ב-1%. להערכת הבנק ירדת מדד המחירים משקפת מדיניות ממשלתית להפחתת יוקר המחיה, כמו גם השפעות מהעולם (מחירי הנפט) ואינה מעידה על סיכון של גלישה לדפלציה. הריבית האפסית מביאה להסטה של נכסי הציבור לנכסים בעלי סיכון ובעיקר למניות. במקביל חלה יציאה גדולה מקרנות כספיות. כספי החסכונות מנותבים גם לשוק הדיור ומחירי הדיור שבו לעלות. התפתחויות אלו מגבירות את הפגיעות של נכסי הציבור לאירועים שליליים.

סיכון כלכלי - מצב המשק בעולם

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, כתוצאה מהאטה משמעותית בפעילות הכלכלית בשוק העולמי, שעלולה להשפיע לרעה על מצבם של חלק מהעסקים בישראל ועל היקפי הפעילות העסקית. השפעה זו יכולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי ו/או להקטין את ההכנסות מעמלות ו/או מפעילות בשוק ההון ו/או מפעילות הקבוצה בחו"ל ו/או ממתן שירותים הקשורים לפעילות סחר חוץ ו/או מפעילות של משקיעים זרים ו/או ממתן שירותים ללקוחות ישראלים שפעילים בחו"ל.

המדיניות המוניטרית המאוד מרחיבה המונגת בעולם מצליחה עד כה להביא לתפנית במדינות אירופה וביפן. נראה שהצמיחה במרבית מדינות גוש האירו מתבססת ואפילו מסתמן שינוי מסוים בשוק העבודה, אם כי רמות האבטלה נותרו מעל 11% בממוצע. הסיכון של פרישת יוון מגוש האירו עדיין קיים ואולי אף העצים לאחר הבחירות שהתקיימו שם, והמחלוקת הלא פתורה על אופן מחזור החוב ומדיניות הצנע. השווקים הפיננסיים לא מתמחרים סיכון גבוה לשלמות גוש האירו כתוצאה מהחרפת הקונפליקט עם יוון. בארצות-הברית, ניכרת האטה מסוימת בצמיחה ברבעון הראשון של השנה, ככל הנראה בעקבות החורף הקשה, אך הסיכון הכלכלי נותר שם נמוך. בסין נרשמה גם האטה בצמיחה, והמשך ירידה במחירי הדיור, אך לא בעוצמות שמסכנות כרגע את היציבות של סין. מחירי הנפט התייצבו ברמה נמוכה יחסית של פחות מ-60 דולר לחבית מסוג ברנט. המחירים הנמוכים פוגעים ביציבות הנפט ובעיקר ברוסיה. בהתאם לכך ולמצב המשק בישראל, הבנק ממשיך לנטר את הסיכונים והמגזרים אשר עשויים להיות מושפעים משינויים אלה, ומתאים את מדיניותו ופעילותו הבקרה לפי צורך.

סיכון פוליטי-ביטחוני

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, שנובע מחוסר יציבות ביטחונית/פוליטית. הרעה במצב הביטחוני עלולה לגרום להאטה כלכלית במשק כולו, ולפגיעה לרעה בענפים מסוימים, כגון ענף התיירות ובתי מלון, ענף התעופה, ענף המסחר וענף הבנייה ופעילות בסחר חוץ. כמו-כן, קיים סיכון לפגיעה ביחסים המסחריים בין מדינת ישראל למדינות אחרות. מצבים אלו, שתוארו לעיל, עלולים להשפיע לרעה על יכולת גיוס מקורות במטבע-חוץ, על משקיעים שונים, על מצבם של חלק מלווי הקבוצה ועל סיכויי גביית האשראי מלווים אלה.

סיכון סביבתי

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, היכול להתממש באם יישא הבנק באחריות ישירה למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק ידרש להסיר מפגע סביבתי או שמא יהיה אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי, או כתוצאה מירידת-ערך של ביטחונות שמומשו. הסיכון אף עשוי להתממש בעקיפין, כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של אחר בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו-כן, ייתכן ויתממש סיכון מוניטין כתוצאה מייחוס לבנק קשר לגורם למפגע סביבתי.

ביום 11 ביוני 2009 פרסם המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים וניהולם. המכתב כולל היבטים לחשיפה של הבנק לסיכונים סביבתיים. סיכונים סביבתיים יכול ויכללו במסגרת סיכונים אחרים כגון, סיכונים תפעוליים, סיכוני שוק, סיכוני אשראי ועוד. במכתב מודגש כי זיהוי הסיכונים הסביבתיים והערכתם הינם חלק בלתי נפרד מתהליך נאות של הערכת הסיכונים בבנק, ולכן נדרש הבנק לפעול להטמעת ניהול הסיכונים הסביבתיים במכלול הסיכונים המנוהלים על ידו, לרבות באמצעות הטמעת נהלים לזיהוי סיכון סביבתי מהותי בעת מתן אשראי ובאמצעות שילוב הערכת הסיכון הסביבתי בהערכה של איכות האשראי שהועמד ללקוחות על-ידי הבנק.

בהתאם לכך אושרו בהנהלת הבנק מדיניות ומתודולוגיה לזיהוי, אפיון וניהול סיכוני סביבה לצורך טיפול בהשפעת הסיכון הסביבתי על סיכון האשראי של הלווים הגדולים. בגיבוש תהליכי כתיבת המדיניות וניהול העבודה, נבחנו מתודולוגיות מקובלות בבנקים בחו"ל ונעשה שימוש ביועצים המתמחים בתחום.

הלימות הון

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 (להלן: "באזל 3"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201. עד ליום 31 בדצמבר 2013 הבנק יישם את הוראות באזל 2.

בהתאם להוראות, בנוסף לחישוב דרישת ההון המינימלי בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי, נדרש הבנק לבצע תהליך פנימי להערכת נאותות הלימות ההון (ICAAP) המוגש מדי שנה. בסוף חודש פברואר 2015 קיבל הדירקטוריון את הסקירה בנושא ה-ICAAP ואישר את הדוח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון של הבנק (ICAAP) לשנת 2014. כמו-כן, אישר הדירקטוריון את מדיניות תיאבון הסיכון של הבנק.

הוראות באזל 3

הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הפיקוחי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי.
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים.
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.
- הקצאת הון בגין סיכון CVA בפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

ההוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר", וזאת כדי לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל 3 ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן הזכויות שאינן מקנות שליטה שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2015 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עומד על 40% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 70%.

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכלל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת הערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רוברד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון עצמי רוברד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן קבע המפקח, כי החל מיום 1 בינואר 2015 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של כל התאגידים הבנקאיים על 12.5% וכי בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2017, יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של התאגידים הבנקאיים המשמעותיים במיוחד על 13.5%.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. ההשפעה הכוללת של הוראה זו, על בסיס יתרת ההלוואות לדירור לתאריך הדוחות הכספיים, נאמדת בכ-0.2%.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רוברד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2% ו-13.7%, בהתאמה.

ביום 20 באפריל 2015 החליט דירקטוריון הבנק להגדיל את תכנון יחס הון עצמי רוברד 1 של הבנק באופן שמיום 31 בדצמבר 2017 הוא יעמוד על 10.75%.

יישום והשפעה של הוראות רגולטוריות חדשות העוסקות בנושאי מדידה, הלימות הון, נזילות ומינוף:

1. דיווח על יחס כיסוי הנזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות" אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחר אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופן זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם, וכן הוגדר תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים הבאים (המכנה). תזרים זה כולל משיכה מסוימת של פיקדונות מסוגים שונים בהתאם למקדמים בתרחיש, ניצול מסוים של מסגרות אשראי שהבנק העמיד ועוד, בניכוי פירעונות במהלך החודש של אשראי שהבנק העמיד במקדמים מסוימים וכו'. הסיווגים של אגרות-החוב, סוגי הפיקדונות, סוגי המסגרות וכו' ומקדמיהם נתונים בהוראה.

יחס כיסוי הנזילות מונהג החל מיום 1 באפריל 2015.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית נקבעה על 60% ותגדל ל-80% ביום 1 בינואר 2016 ול-100% ביום 1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימליות אלו. בנוסף, ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא "הוראת שעה - יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל - גילוי בגין יחס כיסוי נזילות". במסגרת החוזר תוקנו הוראות הדיווח לציבור כדי לשלב את דרישות הגילוי שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ יחס כיסוי הנזילות. בהתאם לכך, נקבע בין היתר, כי בכל דוח כספי החל מיום 1 באפריל 2015 יתווספו דרישות הגילוי על יחס כיסוי הנזילות במסגרת ביאור "הון והלימות הון" אשר שמו ישונה לביאור "הון, הלימות הון, נזילות ומינוף".

הבנק מיישם את ההוראה ועומד ביחס כיסוי הנזילות המזערי החל עליו החל מיום 1 באפריל 2015.

למידע נוסף בנושא ניהול סיכון נזילות בבנק ראה פרק ניהול סיכונים בדוח זה.

2. הלוואות לדיר

בחדש יולי 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לגבי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיר" (להלן: "ההוראה"). ההוראה מאגדת את ההנחיות והמגבלות בנושא הלוואות לדיר למסמך מחייב אחד. ההוראה מגדירה מחדש את המונח "שיעור החזר מהכנסה". בנוסף, ההוראה מגבילה את סכום ההלוואה המאפשר קבלת משקל סיכון מופחת לפי סעיף 72 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 ל-5 מיליוני ש"ח. הלוואה שסכומה עולה על 5 מיליוני ש"ח תשוקלל ב-100%. כאשר סכום ההלוואה נמוך מ-5 מיליוני ש"ח, ניתן להפחית את משקל הסיכון בהתאם לאמור בסעיף 72 להוראה 203, בהתאם ליחס ה-LTV כפי שחושב במועד מתן ההלוואה. התיקונים מיושמים החל מיום 1 באוקטובר 2014. השפעת היישום אינה מהותית.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיר למועד הדיווח כמפורט לעיל. כמו-כן, החל מיום 1 בינואר 2015, תאגידים בנקאיים רשאים להפחית את משקל הסיכון של 100% ביחס להלוואות ממונפות בריבית משתנה אשר ניתנו בין התאריכים 26 באוקטובר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2012, ל-75%. ההשפעה הינה קיטון בנכסי הסיכון ליום 31 במרץ 2015 בסך של כ-570 מיליון ש"ח, גידול ביחס הון עצמי רוברד 1 של כ-0.02% וגידול ביחס הון הכולל של כ-0.02%.

3. יחס המינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות הון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבטא באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת הון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רוברד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של תאגיד בנקאי היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו-כן, התאגיד הבנקאי לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן מצוין אחרת בהוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רוברד 1 (בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה התאגיד הבנקאי מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 ואת החשיפות בגין פריטים חוץ-מאזניים על-ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 203.

תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 6%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

בכל דוח כספי החל מיום 1 באפריל 2015 יתווספו דרישות הגילוי על יחס המינוף במסגרת ביאור "הון והלימות הון" אשר שמו ישונה לביאור "הון, הלימות הון, נזילות ומינוף".

הבנק מיישם את ההוראה ועומד ביחס המינוף המזערי החל עליו החל מיום 1 באפריל 2015.

דרישות ההון בהתאם להוראות באזל 3

להלן חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל 3:

31 במרץ 2015		31 בדצמבר 2014
במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
הון עצמי רובד 1	32,069	⁽¹⁾ 31,482
הון רובד 1	33,778	⁽¹⁾ 33,436
הון רובד 2	14,483	16,041
סך-הכל הון כולל	48,261	⁽¹⁾ 49,477
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
סיכון אשראי	312,751	311,329
סיכונים שוק	5,194	5,269
סיכון תפעולי	22,273	22,275
סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	340,218	⁽¹⁾ 338,873
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	9.43%	⁽¹⁾ 9.29%
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	9.93%	⁽¹⁾ 9.87%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.19%	⁽¹⁾ 14.60%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	9.00% ⁽²⁾	⁽²⁾ 9.00%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	12.50% ⁽²⁾	⁽²⁾ 12.50%

(1) כפי שדווח ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. ראה ביאור 1.ב.1 (1) בתמצית הדוחות הכספיים. אם האימוץ היה מתבצע בשנת 2014, ליום 31 בדצמבר 2014 יחס הון עצמי רובד 1 היה 9.25% ויחס ההון הכולל היה 14.56%.

(2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינו 9%-12.5% בהתאמה והחל מיום 1 בינואר 2017 הינו 10%-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוח למועד הדיוח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיוח, הינו 10.2%-13.7%, בהתאמה. ליתרת ההלוואות לדיוח ראה ביאור 3.א.2 (2) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל 3 (המשך):

31 במרץ 2015		31 בדצמבר 2014
4. חברות בת משמעותיות		
ישראל		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	19.03%	19.04%
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	19.03%	19.04%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	20.05%	19.98%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	(1)9.00%	9.00% ⁽¹⁾
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	(1)12.50%	12.50% ⁽¹⁾
בנק הפועלים שוויץ		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	20.90%	21.09%
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	20.90%	21.09%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	20.98%	21.17%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	8.00%	8.00%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	11.20%	11.20%
בנק פוזיטיף		
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	15.82%	17.51%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	16.46%	18.15%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	12.00%	12.00%

באזל 2⁽²⁾

(1) יחס ההון המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015.
 (2) בנק פוזיטיף אינו מיישם את הוראות באזל 3 ולכן הנתונים מוצגים לפי הוראות באזל 2.

מבנה ההון הפיקוחי והרכב ההון

להלן הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון:

31 במרץ 2015		31 בדצמבר 2014
במיליוני ש"ח		
הון רובד 1		
הון מניות רגילות נפרע ופרמיה	8,041	8,004
עודפים	22,945*	22,243
זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו	193	224
רווחים שטרם מומשו מהתאמות של ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	1,266	961
מכשירים הונניים אחרים	(76)*	153
סכומים שהופחתו מהון רובד 1	(300)	(103)
סך-הכל הון עצמי רובד 1	32,069	31,482
מכשירים מורכבים חדשניים	1,709	1,954
סך-הכל הון רובד 1	33,778	33,436
הון רובד 2		
מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים	1,207	1,331
הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס	3,805	3,837
זכויות מיעוט בחברות בת	9,471	10,873
סכומים שהופחתו מהון רובד 2	-	-
סך-הכל הון רובד 2	14,483	16,041
הון כולל כשיר	48,261	49,477

* כולל השפעת הוראות המעבר בגין אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים.

לפרטים נוספים, ראה ביאור 4 בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן מידע על רכיבי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי:

31 בדצמבר 2014		31 במרץ 2015		
נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח				
סיכון אשראי				
324	2,593	325	2,601	חובות של ריבונות
388	3,105	390	3,120	חובות של ישויות סקטור ציבורי
918	7,341	925	7,397	חובות של תאגידים בנקאיים
17,132	137,059	16,915	135,316	חובות של תאגידים
7,038	56,300	7,303	58,426	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
5,083	40,665	5,201	41,611	חשיפות קמעונאיות ליחידים
798	6,387	790	6,320	הלוואות לעסקים קטנים
4,137	33,092	4,097	32,773	הלוואות לדיור
12	97	13	100	איגוח
2,464	19,715	2,514	20,115	נכסים אחרים
622	4,975	622	4,972	סיכון CVA
38,916	311,329	39,095	312,751	סך-הכל בגין סיכון אשראי
659	5,269	649	5,194	סיכונים שוק
2,784	22,275	2,784	22,273	סיכון תפעולי
42,359	338,873	42,528	340,218	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	31,482		32,069	הון עצמי רובד 1
	33,436		33,778	הון רובד 1
	49,477		48,261	הון כולל
באחוזים				
9.29%		9.43%		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי הסיכון
9.87%		9.93%		יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
14.60%		14.19%		יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון
9.00% ⁽²⁾		9.00%⁽²⁾		יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים
12.50% ⁽²⁾		12.50%⁽²⁾		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים

(1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים בשיעור של 12.5%.
 (2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש יחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינו 9%-12.5% בהתאמה והחל מיום 1 בינואר 2017 הינו 10%-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי שידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2%-13.7%, בהתאמה. ליתרת ההלוואות לדיור ראה ביאור 3א. (2) בתמצית הדוחות הכספיים.

גילוי נוסף לפי נדבך 3 של באזל

גילוי נוסף בהתאם להוראות נדבך 3 של באזל מובא באתר האינטרנט של הבנק שכתובתו www.bankhapoalim.co.il - הבנק ופעילותו - דוחות כספיים.

נושא	הפניה
מבנה ההון הפיקוחי והרכב ההון	בדוח הכספי - עמוד 120
הרכב ההון הפיקוחי	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 7
הרכב המאזן הפיקוחי	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 13
הלימות ההון	בדוח הכספי - עמוד 121
חשיפות סיכון אשראי	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 17
הלוואות בעייתיות והפרשות להפסדי אשראי לפי ענפי משק	בדוח הכספי - תוספת 3
הפחתת סיכון האשראי	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 19
סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 23
חשיפות איגוח	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 24
דרישות ההון בגין סיכון שוק ופוזיציות במניות בתיק הבנקאי	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 25
סיכון ריבית בתיק הבנקאי	בדוח הכספי - עמוד 103
מאפיינים עיקריים של מכשירי הון פיקוחיים	באתר האינטרנט

גילוי על המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2014. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

פועלים בקהילה - מעורבות חברתית ותרומה לקהילה

האסטרטגיה והחזון

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחוייב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגותו העסקית ויוזמותיו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה".

מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד - הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם.

ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית עניפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. פעילות זו הינה גורם חשוב בתחושת "גאווה היחידה" של העובדים.

פעילות שוטפת

כלל פעילות הבנק, אשר מבוצעת לטובת הקהילה, מרוכזת תחת מסגרת "פועלים בקהילה", כאשר חלק מהפעילות מבוצע באמצעות "עמותות פועלים בקהילה (ע"ר)" והחלק האחר באפיקים אחרים אשר יפורטו בהמשך.

"פועלים בקהילה" מקדישה תשומת לב מיוחדת לעשייה אל מול ילדים ונוער, מתוך מטרה לקדם את דור העתיד. עם זאת, "פועלים בקהילה" מקיימת פעילות עניפה ומגוונת גם אל מול קהלי יעד נוספים.

ברבעון הראשון של שנת 2015 התמקדה "פועלים בקהילה" בפרויקטים בתחום החינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה. "פועלים בקהילה" מקדישה כמחצית מתקציבה לתחום החינוך.

באמצעות אפיקי הפעולה המפורטים להלן ובאמצעות מיגוון הפרויקטים שקבוצת הבנק מקדמת, באה המעורבות החברתית של הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2015 לידי ביטוי בהוצאה כספית של כ-15 מיליון ש"ח. תקציב פעילות זו נקבע מדי שנה על-ידי ועדה בראשות יו"ר הדירקטוריון. ההחלטה מתקבלת פרטנית לשנה הנתונה ומאושרת במסגרת התקציב הכולל של הבנק.

להלן פירוט האפיקים והפרויקטים המרכזיים:

פרויקט התנדבותי של העובדים "פועלים בהתנדבות" – מספר זרועות בתוך הבנק מקיימות שיתוף פעולה, מתוך מטרה לסייע לעובדים אשר מעוניינים להתנדב לפעילות למען הקהילה. הזרועות השותפות לפרויקט זה הן: חטיבת הון אנושי, ייעוץ ומשאבים, ארגון העובדים, מנהלת קשרי הקהילה, מינהלות האזור בחטיבה הקמעונאית ועמותות "הרוח הטובה" ו"מתן". במסגרת שיתוף זה, מוצעת לעובדים קשת רחבה של אפשרויות להתנדבות, במסגרת קבוצתית-סניפית, או במסגרת אישית. עובדים אחרים מסתייעים גם הם בבנק, לצורך קיום פעולות התנדבותיות בצורה פרטנית. בשנת 2011 הוקמה יחידה ייעודית לטיפול בנושא אשר ממשיכה את פעילותה באופן שוטף.

"עמותת פועלים בקהילה" – התרומות הכספיות לגופים הרבים הנתמכים על-ידי קבוצת הבנק מתבצעות באמצעות "עמותת פועלים בקהילה". התרומות ניתנות לגופים אשר עונים על קריטריונים שנקבעו, כחלק ממדיניות התרומות של העמותה. כבשנים קודמות, גם ברבעון הראשון של שנת 2015 תרמה עמותת "פועלים בקהילה" למספר רב של תחומים, ביניהם: סיוע לילדים ולנוער, חיזוק אוכלוסיות חלשות ותמיכה במוסדות חינוך, תרבות, רווחה, בריאות ומדע. באמצעות העמותה תורם הבנק למוסדות להשכלה גבוהה, להענקת מלגות לסטודנטים ולתלמידים נזקקים, למימוש יוזמות של העשרה וקידום חינוכי בקרב ילדים ונוער, וכן לילדים המאושפזים בבתי-חולים הזקוקים לסיוע מיוחד כדי להתקדם בלימודיהם. עמותת "פועלים בקהילה" מסייעת לקידום התרבות והאמנות ותורמת לפעילויות מגוונות ברחבי הארץ, כשהיא מתמקדת בתוכניות העשרה לילדים ולנוער, באמצעות פרויקטים חינוכיים חדשניים. העמותה מסייעת להפעלת סדנאות בבתי-ספר יהודים וערבים ברחבי הארץ, לקידום ההבנה והדו-קיום בין העמים ולעידוד הסובלנות והדמוקרטיה.

תחום חשוב נוסף, לו תורמת עמותת "פועלים בקהילה" בקביעות, הוא תחום הבריאות. עמותת "פועלים בקהילה" תומכת במספר מרכזים רפואיים, והתרומות העיקריות מיועדות לשיפור תנאי הטיפול והאשפוז של החולים. כמו-כן, מקדמת העמותה פרויקטים שמטרתם שילוב אוכלוסיות עם מגבלות בחיי הקהילה. בנוסף, תורמת העמותה לעמותות, המסייעות בהגשמת משאלות של ילדים חולי סרטן.

פרויקט קהילתי "תקרא תצליח" – "פועלים בקהילה" נרתמה לשינוי הרגלי הקריאה של הילדים והנוער בישראל. בנוסף לפעילותה הקהילתית השוטפת, החליטה לצאת בשנת 2004 ביוזמה ממוקדת, שמטרתה שינוי יסודי של הרגלי הקריאה של ילדים ובני נוער בישראל. הפרויקט נמשך גם בשנים 2005 עד 2015. מטרת הפרויקט היא להעלות את עידוד הקריאה על סדר היום הציבורי. הפרויקט כולל מסע הסברה ציבורי, מימון שעות סיפור ברחבי הארץ, פעילויות בשבוע הספר ושיתופי פעולה עם ערוץ הילדים ואמצעי תקשורת אחרים.

חסויות בעלות אופי חברתי – "פועלים בקהילה" מעורבת בפעילויות חברתיות שונות בקהילה באמצעות מתן חסויות בעלות אופי חברתי, ובעיקר בטיפוח המצינויות בספורט, מימון אירועי תרבות וסיוע למוסדות בריאות.

תרומת מחשבים וציוד נלווה – הבנק מודע לחשיבות הרבה הקיימת בהשקעה טכנולוגית, בחינוך ובקידום ילדים ובני נוער, ועל-כן תורם מחשבים וציוד נלווה מדי שנה. ברבעון הראשון של שנת 2015 תרם הבנק כ-125 מערכות מחשב ובנוסף ציוד נלווה.

"פועלים למען תרבות וטבע בישראל" – הבנק רואה חשיבות עליונה בקירוב העם למורשתו ולתרבותו. במסגרת זו החליט לאפשר להורים וילדיהם בכל הארץ לטייל בחג וליהנות ממגוון של אתרים הפרושים ברחבי המדינה, מבלי שביקורים אלה יטילו עול כספי כבד על שכמן של המשפחות. בחג הפסח בשנת 2005 השיק הבנק פרויקט מיוחד, שבמסגרתו הוזמנו כל תושבי המדינה לביקור – ללא תשלום – באתרים ברחבי ישראל, במהלך חול המועד. מאז, פרויקט זה הפך למסורת והתקיים גם בחג הפסח בשנת 2015.

תמיכה בקידום התרבות והאמנות – מדי שנה מסייע הבנק לקידום התרבות והאמנות באמצעות תרומות וחסויות. בין השאר, הבנק מסייע למוזיאונים ברחבי הארץ. כמו-כן, הבנק מלווה ותומך, במספר מוסדות תרבות בעלי הכרה בינלאומית, אשר חרטו על דגלם מובילות ומצוינות בתחומם: הבנק תומך בפעילות להקת בת שבע בתזמורת הפילהרמונית הישראלית, באופרה הישראלית ובתיאטראות הקאמרי, הבימה, גשר ואחרים. בנוסף, מקיים הבנק תערוכות אמנות בבניין ההנהלה הראשית במתחם שפיים, שהכנסותיהן קודש לעמותות שונות הנוטלות חלק ביוזמה.

פרויקט "פועלים משלוש לחמש" – הבנק נרתם, בשיתוף עם רשת אורט וביוזמת הטכניון, לסייע לתלמידים מישוים מרוחקים, הבאים מרקע סוציו-אקונומי נמוך לשפר את הישגיהם הלימודיים במתמטיקה. המטרה היא להעלות בכ-5 אחוזים את מספר הניגשים לבחינות הבגרות במתמטיקה בהיקף של 5 יחידות לימוד.

פרויקט חינוך פיננסי עם רשת אורט – הבנק נרתם, בשיתוף עם רשת אורט, לקדם את הנושא של חינוך פיננסי וחינוך להתנהלות כלכלית נבונה בקרב בני נוער ושיפור הדיאלוג הפיננסי בין ההורים לילדיהם. עם השלמת פיתוח הסביבה הלימודית וכתובת תוכני הלימוד בחודשים האחרונים, יוצאת התוכנית להטמעה בכל בתי הספר ברשת אורט.

"מתן – משקיעים בקהילה" (להלן: "מתן") – מאז שנת 1999 נרתם הבנק לפעילות למען הקהילה בשיתוף עם עמותת מתן. באמצעות "קמפיין מתן" נחשפים עובדים מתנדבים לצורכי הקהילה ולחשיבות הנתינה ומעבירים מסר זה לחבריהם. המודל מבוסס על שותפות בין ההנהלה והעובדים במקום העבודה. כל תרומות העובדים וההנהלה ל"מתן" מיועדות למגוון רחב של נושאים חברתיים, במטרה לסייע לקבוצות חלשות בחברה ולחזק אותן. התרומות מחולקות בהליך מיוחד, הכולל בדיקה של הצרכים ושל האפקטיביות. עובדי הבנק נוטלים חלק כמתנדבים בוועדת ייעוד הכספים של "מתן", אשר מחליטה על חלוקת הכספים בקהילה וכ"משקיפי מתן". המסייעים בתהליך הבקרה על השימוש בכספי התרומות. "מתן" מחויבת להעביר את התרומות לעמותות, או לנושאים חברתיים על-פי בחירת העובד.

קיימות ואחריות חברתית

בנק הפועלים אימץ את הקיימות והאחריות החברתית כיסודות מובילים בפעילות שלו. זאת מתוך אמונה עמוקה כי זו חובתו המוסרית המקצועית וכי הקהילה, שבתוכה הבנק פועל וממנה הוא שואב את כוחו, מצפה לזאת ממנו. הבנק רואה אפוא בתחומי הקיימות והאחריות החברתית חלק בלתי נפרד מהאסטרטגיה הכוללת שלו, כגוף עסקי מוביל במדינת ישראל, ופועל לזיהוי ולמיצוי הזדמנויות עסקיות בתחומים אלה, למען השגת תועלת חברתית וסביבתית, לשיפור השירות ולהתנהלות הוגנת ואיתת, לשותפות עם מחזיקי העניין בחברה ובקהילה ולשיפור ניהול הסיכונים הסביבתיים והחברתיים. על בסיס תפישה זו מוביל הבנק תוכנית רחבה וארוכת טווח להטמעת האחריות החברתית בכל רובדי פעילותו.

פירוט נרחב על הפעילות בתחום הקיימות והאחריות החברתית נמצא בדוח האחריות החברתית של הבנק הממוקם באתר האינטרנט של הבנק. בגרסאות עברית ואנגלית. הבנק הינו הארגון העסקי הראשון בארץ שכל דוחותיו קיבלו את הדירוג המרבי.

הבנק הוא הארגון העסקי הראשון בישראל שמדווח, באופן וולונטרי, בהתאם לסטנדרט הגבוה ביותר (In Accordance Comprehensive) בתקן החדש והמתקדם (G4) שהשיק הארגון הבינלאומי GRI. במסגרת היערכות לדיווח בתקן החדש בוצע תהליך חדשני של בחינה ובחירת נושאי קיימות מהותיים לפעילות ולדיווח, תוך התייחסות לדעות מחזיקי עניין ומקורות בארץ ובח"ל. בדוח יש, בין השאר, הצגה אינטגרטיבית ונרחבת של פעילות הבנק לקידום החירות הפיננסית אצל לקוחותיו. היוזמות והפעילויות המפורטות בדוח זיכו את בנק הפועלים בהכרה בינלאומית ומקומית.

כחלק מהשאיפה לפתח עסקים בהם יש גם תועלת חברתית או סביבתית, בנק הפועלים השלים תכנון מהלך אסטרטגי רחב, ראשון מסוגו בישראל, לאוכלוסיית המבוגרים לקראת ואחרי גיל הפרישה. המהלך, שהחל במרץ 2015, הינו ממוקדי הפעילות המרכזיים של הבנק בשנת 2015 ובשנים הבאות. הוא יכלול הטבות, שירותים ומוצרים ייחודיים לאוכלוסיית המבוגרים. זאת, מתוך תפיסתו של בנק הפועלים כי גיל הפרישה פותח תקופה חדשה בחייו של האזרח המבוגר, שיכול כעת ליהנות מעמל כפיו אחרי שנים של עבודה קשה. בלבד של המהלך עומד התכנון הפיננסי המיוחד לגיל המבוגר, המתבצע ב"פועלים Advisor" - מערכת ייעוץ חדשה ופורצת דרך, אשר פותחה בבנק. המערכת מציעה לאוכלוסיית המבוגרים תהליכי ייעוץ ייחודיים, הכוללים הגדרת מטרות פיננסיות ייעודיות ומתן פתרונות להשגתן, מיפוי מלא של הנכסים וניתוח הכנסות והוצאות בהווה ובעתיד. בתום תהליך הייעוץ יוצעו ללקוח פתרונות המותאמים לצרכיו ומבוססים על יכולותיו הכלכליות ותוכניותיו לעתיד, תוך התחשבות בגילו וברמת הסיכון שלו. במקביל, כ-700 יועצי ההשקעות של הבנק עברו הדרכות ייעודיות, במטרה לתת מענה לצרכים הייעוציים של אוכלוסיית המבוגרים.

מהלך נרחב זה והראשון מסוגו בארץ למען אוכלוסיית המבוגרים, נובע מהבנת החשיבות וההשפעה הגדולה שיש לה על החברה והכלכלה. האתגרים עימם מתמודדים לאחר גיל הפרישה מחייבים יצירת מעטפת שירותים ומוצרים ייעודיים לאוכלוסיה זו. בנק הפועלים רואה במהלך זה ביטוי נוסף לדאגתו לחירות הפיננסית של לקוחותיו, ולתפקידו של הבנק כמלווה פיננסי של המשפחה באבני הדרך החשובים בחייה, תוך טיפול בצורכי ההווה העתיד. כחלק מתפישה מקובלת בעולם בתאגידים להרחבת מעגל האחריות החברתית גם לאורך שרשרת הרכש שלו, הבנק מקדם תוכנית סדורה להטמעת אחריות תאגידית ברכש התאגיד. מטרתה של התוכנית לעודד את הספקים לאמץ נורמות התנהלות אחראית בתחומי העסקה הוגנת ושוויונית, התנהלות איתת נאותה, הגנת הסביבה וקידום הזדמנויות בתחום הרכש הירוק. יסודות נוספים בתוכנית הם קידום ספקים קטנים והעמקת הדיאלוג עם ספקים לשיתוף פעולה עמם ולהעצמתם. במסגרת התוכנית הוכנו "כללי יסוד להתנהלות ספקי בנק הפועלים" שתוקשרו לכלל הספקים וגובשו דרישות חובה וקריטריוני העדפה המשולבים בהתקשרויות חוזיות ובמכרזים של הבנק. כמו-כן, מעת לעת, הבנק משלב שיקולי רכש ירוק בהתקשרויות הרלוונטיות. התוכנית מובלת על-ידי הנהלת הרכש התאגיד בשיתוף מנהל אחריות חברתית תאגיד ובסיוע הייעוץ המשפטי של הבנק.

הליכים משפטיים

(א) קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעה נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכויי תביעות אלו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, לכיסוי נזקים אפשריים עקב תביעות אלו.

לפירוט בדבר התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים אשר קבוצת הבנק צד להם – ראה ביאור 6 ד. בתמצית הדוחות הכספיים.

(ב) הליכים אחרים

1. ביום 9 במרץ 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור תובענה כנגזרת כנגד הבנק, במסגרתה התבקש בית המשפט לאשר למבקש להגיש תובענה בשם הבנק כנגד מר דן דנקנר, כנגד מי שכהנו חברי הדירקטוריון של הבנק בדצמבר 2005, כנגד תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ (להלן: "תרשיש"), שהינה חברה בת של הבנק וכנגד Explorer Master Fund RP (להלן: "RP") (להלן ביחד "הנתבעים").

העילה בגינה מבוקש האישור לתביעה כנגזרת, נוגעת להתקשרותה של תרשיש בשנת 2005 בהסכם לרכישת מניותיו של הבנק התורכי הידוע כיום בשם בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי אי.אס. (להלן: "בנק פוזיטיף") על-ידי תרשיש (להלן: "הסכם הרכישה") וכן בפיצוי בסך 88 מיליון ש"ח (כך על-פי הבקשה) ששולם ל-RP בשנת 2008, בקשר עם אותו הסכם (להלן: "הפיצוי"). לטענת המבקש, הנתבעים, ביחד ולחוד, הסבו לבנק נזק בסכום של 88 מיליון ש"ח ועליהם לפצות את הבנק בסכום זה. כנגד מר דן דנקנר טוען התובע, כי הסכם הרכישה ותשלום הפיצוי האמור ל-RP היו נגועים בעניינו האישי ולא אושרו כדין וכנגד הדירקטורים האחרים נטען, כי לא קיימו את חובת הזהירות שלהם לבנק.

ביום 11 ביולי 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז בקשה נוספת לאישור תובענה כנגזרת כנגד מר דן דנקנר, חברי דירקטוריון הבנק שכהנו כדירקטורים בחודש פברואר 2008, תרשיש ו-RP (להלן ביחד: "הנתבעים") וכנגד הבנק כתבע פורמלי, בהן מבקש המבקש מבית המשפט לאשר לו להגיש בשם הבנק תביעה נגזרת כנגד הנתבעים ולחייבם, ביחד ולחוד, לשלם לבנק סכום של כ-72 מיליון ש"ח. עניינה של בקשה זו נוגע להסכם הרכישה ולפיצוי, אשר לטענת המבקש היה גבוה ב-20 מיליון דולר מהפיצוי המוסכם על-פי הסכם הרכישה. המבקש טוען כי התשלום ל-RP בוצע על-ידי הבנק, תוך הפרת אמונים של מקצת הנתבעים והפרה של חובת הזהירות של יתר הנתבעים.

ביום 19 באוקטובר 2010 החליטה נשיאת בית המשפט העליון לאחד את הדיון בשתי הבקשות וביום 10 בפברואר 2011 הורה בית המשפט המחוזי על הגשת תובענה מתוקנת המאחדת את שתי התובענות (להלן, ביחד – "התובענה המאוחדת").

בחודש אוקטובר 2012 הגישה פרקליטות המדינה כתב אישום נגד מר דן דנקנר, אשר כהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק עד ליום 1 באוגוסט 2009, בגין מעשים שנעשו על-ידו שעה שכהן בדירקטוריון ובין היתר, בגין עניינים ועובדות המצויים במרכזתה של התובענה המאוחדת.

בעקבות הגשת כתב האישום הגישו המבקשים בקשה בהסכמה לדחיית מועד הדיון בבקשה המתוקנת עד להכרעה בתיק הפלילי נגד מר דן דנקנר.

לאחר ההכרעה בהליך הפלילי באוקטובר 2013 התחדשו ההליכים בתובענה המאוחדת.

ביום 15 בינואר 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה לתת תוקף של פסק דין להסכם פשרה שנחתם בין הצדדים על פיו, מבטח אחריות נושאי המשרה של הבנק הסכים, לצורכי פשרה בלבד ומטעמים של חיסכון בעלויות, לשלם פיצוי לבנק ושכר טרחה וגמול מיוחד למבקשים ובאי כוחם בסך כולל של 6 מיליון ש"ח. הסכמתו של המבטח לשלם את סכום הפשרה לבנק ניתנה לפני משורת הדין ואינה מהווה הסכמה או הודאה מכל מין או סוג מצידו של המבטח או מצידם של הדירקטורים או של מי מהצדדים האחרים בתיק או של מי מנושאי המשרה בבנק, בהווה או בעבר, בטענה מהטענות המפורטות בתביעה ובבקשות לאישור התביעה כנגזרת. הבנק והדירקטורים עומדים בתוקף על טענתם כי הדירקטורים נהגו באופן ראוי, בתום לב, וללא כל דופי, כי דירקטוריון הבנק פעל באופן ראוי בהתבסס על המידע שהיה מצוי בידיו, וכי פעל אך ורק לטובת הבנק.

על פי הוראת בית המשפט פורסמה ביום 25 בינואר 2015 מודעה בעיתונים בדבר מתווה הסכם הפשרה וניתנה אפשרות להתנגד לו תוך 21 ימים ממועד הפרסום. כמו-כן, בהתאם להוראת בית המשפט, הועבר הסכם הפשרה ביום 18 בינואר 2015 לעיון המפקח על הבנקים, אשר רשאי להביע עמדתו תוך 30 יום. ביום 17 בפברואר 2015, ביקשה פרקליטת המדינה אורכה של 30 יום נוספים להגשת עמדתו של המפקח על הבנקים ביחס להסדר הפשרה המוצע וציינה כי המפקח על הבנקים העביר את ההסדר המוצע גם לעיונם של משרד המשפטים ורשות ניירות-ערך.

ביום 16 באפריל 2015 הגיש המפקח על הבנקים את עמדתו בנוגע למתווה הסכם הפשרה, בתאום עם משרד המשפטים והרשות לניירות-ערך. בעמדתו מפנה המפקח על הבנקים את בית המשפט למספר נושאים בהסכם הפשרה המוצע ובהם, הפער הגדול בין סכום הפיצוי עליו הוסכם לנזק שנטען שנגרם לבנק בבקשת האישור, שיעור שכר הטרחה לעורכי הדין מתוך סכום הפיצוי שלטענתו הינו חריג בגובהו וכן, הניסיון ליצור מעשה בית דין גם כלפי בעלי דין שאינם חלק מההליך הנדון.

2. ביום 3 בדצמבר 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו על-ידי מי שטוען כי הינו בעל מניות בבנק, בקשה לגילוי מסמכים בטרם הגשת בקשה לאישור תובענה כנגדרת (להלן: "בקשת הגילוי"). בקשת הגילוי נסמכת בעיקר, על טיוטת דוח ביקורת שנערכה על-ידי בנק ישראל. במסגרת בקשת הגילוי מבקש המבקש שיוגלו לו מסמכים שונים הנוגעים להלוואות ו/או אשראים שניתנו על-ידי הבנק ללווים שונים שהם נשוא טיוטת דוח הביקורת הנ"ל. לאחר שהוגשה תגובת הבנק ונערך דיון בנושא, הורה בית המשפט בהחלטת ביניים, כי הדוח הסופי של בנק ישראל יועבר לעיונו בלבד.

בהחלטת ביניים נוספת, הורה בית המשפט כי יועברו לעיונו בלבד, גם מסמכים הנוגעים לשני לוויים מתוך הלוויים נשוא הדוח. לאחר שהמסמכים המבוקשים נמסרו במעטפה חתומה לבית המשפט, קבע בית המשפט ביום 10 בנובמבר 2014 כי הבנק ימסור את אותם מסמכים גם למבקש כנגד חתימתו על כתב סודיות. הבנק ביקש וקיבל ביצוע של החלטה והגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטה זו.

ביום 1 בינואר 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה מטעם בנק ישראל-המפקח על הבנקים ליתן לו למסור את עמדתו בעניין גילוי דוח הפיקוח.

ביום 19 בינואר 2015 החליט בית המשפט העליון להעביר את בקשת רשות הערעור לתגובתו של המבקש ושל המפקח על הבנקים. ביום 26 בפברואר 2015 הגיש המפקח על הבנקים את עמדתו בקשר עם העברת דוח הביקורת מטעמו לעיון מבקש הגילוי. בעמדתו טען המפקח על הבנקים כי אין להעביר את דוח הביקורת שנערך על ידו לעיון מבקש הגילוי שכן הדוח חוסה תחת חיסיון עבודתו של המפקח על הבנקים וניתן להסירו רק לצורכי תביעה פלילית ובאישור נגיד בנק ישראל. לחילופין גרס המפקח על הבנקים כי רק בנסיבות חריגות ובמקרים נדירים יש להסיר את החיסיון על תוצרי עבודתו של המפקח על הבנקים, נסיבות אשר אין בנמצא כאן.

בית המשפט העליון דן בבקשת רשות הערעור כאילו ניתנה רשות והוגש ערעור, ובהחלטתו מיום 6 במאי 2015 קיבל את ערעור הבנק בחלקו וקבע, כי על הבנק להעביר לעיון המבקש את המסמכים המבוקשים אך לא את הדוח הסופי של בנק ישראל.

ביום 10 במאי 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו על-ידי מבקש הגילוי שלעיל, בקשה לאישור תביעה נגדרת נגד הבנק ו-18 נושאי משרה (בהווה ובעבר) בבנק; זאת, בטענה להפרת חובת זהירות והפרת חובות חקוקות בקשר עם החלטות של נושאי המשרה בבנק להעמיד אשראי לקבוצת מפעלים פטרוכימיים בע"מ בהיקף של 390 מיליוני ש"ח.

3. ביום 2 בפברואר 2014 הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו על-ידי מי שטוען כי הינו בעל מניות בבנק, בקשה לגילוי מסמכים לפני הגשת תובענה נגזרת (להלן: "בקשת הגילוי"). בגדרה של בקשת הגילוי התבקש בית המשפט להורות לבנק לגלות ולהתיר למבקש עיון במסמכים שונים, בקשר לאשראי בסך 150 מיליון ש"ח, אשר נטען כי הועמד על-ידי הבנק לחברת טומהוק השקעות בע"מ (להלן: "טומהוק").

נטען כי גילוי המסמכים נחוץ למבקש לצורך בחינת אפשרות הגשת תביעה נגזרת בשם הבנק כנגד נושאי משרה בו, בגין, בין היתר, הפרת נורמות של ממשל תאגידי בשל אישור מתן האשראי האמור תוך היות רוב חברי ועדת האשראי של הבנק בניגוד עניינים מסיבות שונות וכן, בשל הפרת חובות אמונים וזהירות של הדירקטורים בבנק באשרם את האשראי בלא ביטחונות ולאחר שחרור ביטחונות קיימים.

ביום 24 ביולי 2014 ניתנה החלטת בית המשפט אשר הורתה על העברת המסמכים נשוא בקשת הגילוי למבקש. הבנק ביקש וקיבל עיכוב ביצוע של ההחלטה והגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטה זו.

בית המשפט העליון דן בבקשת רשות הערעור כאילו ניתנה רשות והוגש ערעור, ובהחלטתו מיום 6 במאי 2015 קיבל את ערעור הבנק וביטל את החלטת בית המשפט קמא, מהטעם שלא הונחה תשתית ראשית ראשונית הנדרשת לצורך היענות לבקשת הגילוי.

ביום 13 במאי 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי תל אביב-יפו על ידי מבקש הגילוי שלעיל, בקשה לאישור תביעה נגזרת נגד הבנק ו-20 נושאי משרה (בהווה ובעבר) בבנק; זאת, בטענה להפרת חובות זהירות בקשר עם החלטות של נושאי המשרה בבנק להעמיד את האשראי האמור לטומהוק. סכום התביעה הנגזרת הועמד על 75 מיליון ש"ח.

4. ביום 29 ביוני 2014, הוגשה על-ידי התנועה לאיכות השלטון בישראל לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוהה לצדק, עתירה למתן צווים על תנאי כנגד המפקח על הבנקים ונגידת בנק ישראל, בה התבקש בית המשפט להורות למפקח על הבנקים לבצע חקירה מקיפה ומערכתית בעניין האשראי שהועמד על-ידי המערכת הבנקאית לקבוצת אי.די.בי וכן, לפרסם את תוצאות הבדיקה. הבנק ויתר הבנקים המערבים צורפו כמשיבים פורמליים.

5. ביום 1 במרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, בקשה לאישור תובענה נגזרת, במסגרתה התבקש בית המשפט לאשר למבקשת להגיש תובענה בשם הבנק כנגד שורה של נושאי משרה, אשר כיהנו או מכהנים בין השנים 2000-2015, או בחלק מתקופה זו, וכן נגד רואי החשבון של הבנק (להלן ביחד: "המשיבים הפורמליים").

המבקשת מבקשת מבית המשפט לקבוע, כי על המשיבים הפורמליים לפצות, לשפות ולהיטיב את הבנק בגין נזק שגרמו לכאורה לבנק במעשיהם ובמחדליהם בסך של 228 מיליוני דולר ארצות-הברית, אותו להערכת המבקשת יידרש הבנק לשלם לרשויות האכיפה האמריקאיות, בקשר לחשבונות של לקוחות אמריקאים בבנק הפועלים שוויץ.

עוד טוענת המבקשת, כי הבנק לא פעל ולא הפריש כמתחייב על-פי כללי חשבונאות מקובלים ועל פי הוראות הדין, הפרשה חשבונאית בדוחותיו הכספיים בגין התשלום הנ"ל.

עניינים אחרים

ביום 31 במרץ 2015 התכנסה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק. האסיפה אישרה בחירה בגבי דפנה שורץ לכהונת "דירקטורית חיצונית" בבנק (דח"צ) כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החברות, לתקופה נוספת של שלוש שנים החל מיום 6 באפריל 2015.

ביום 20 באפריל 2015 אישר הדירקטוריון את מינויה של הגבי רונית שפירא, לתפקיד מזכירת הבנק, בתוקף מיום 1 ביולי 2015, במקומו של מר יורם ויסברם, שיפרוש לגמלאות ביום 30 ביוני 2015.

דירקטוריון הבנק קיים 7 ישיבות בתקופה ינואר-מרץ 2015.

ועדות הדירקטוריון השונות קיימו 50 ישיבות בתקופה ינואר-מרץ 2015.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקורות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית.

ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין (הוראה 309), ובינוי 2009 שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת יעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO 1992). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות נוהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקורות העיקריות.

הבנק יבצע במהלך שנת 2015, כמדי שנה, בסיוע חברת יעוץ, על-פי המתודולוגיות המקובלות, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של נוהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקורות העיקריות עבור השנה השוטפת. פעילות זו, על-פי המתוכנן, החלה ברבעון הראשון, תתפרס על פני כל השנה ועיקרה יושלם במהלך המחצית השנייה של השנה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

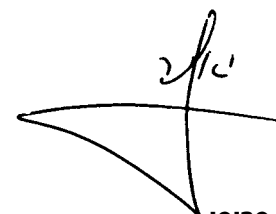
הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרץ 2015 את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק, על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2015 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

ציון קינן
מנהל כללי

יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 19 במאי 2015

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾

תוספת 1

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2014			2015		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
3.69%	1,986	218,436	2.37%	1,380	234,811
בישראל					
3.76%	170	18,352	3.56%	184	20,920
מחוץ לישראל					
3.69%	⁽⁴⁾ 2,156	236,788	2.47%	⁽⁴⁾ 1,564	255,731
סך-הכל					
אשראי לממשלות:					
2.27%	7	1,242	1.91%	9	1,898
בישראל					
-	-	-	-	-	123
מחוץ לישראל					
2.27%	7	1,242	1.79%	9	2,021
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים:					
1.41%	17	4,834	1.39%	18	5,219
בישראל					
0.15%	1	2,689	0.25%	2	3,177
מחוץ לישראל					
0.96%	18	7,523	0.96%	20	8,396
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.91%	32	14,169	0.18%	6	13,516
בישראל					
0.23%	7	12,443	0.28%	15	21,790
מחוץ לישראל					
0.59%	39	26,612	0.24%	21	35,306
סך-הכל					
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	51	-	-	502
בישראל					
-	-	15	-	-	3
מחוץ לישראל					
-	-	66	-	-	505
סך-הכל					

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
(4) עמלות בסך של 179 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015 (31 במרץ 2014: 168 מיליוני ש"ח).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2014			2015		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :					
1.51%	183	48,813	0.81%	79	39,207
בישראל					
1.91%	31	6,526	1.41%	26	7,392
מחוץ לישראל					
1.56%	214	55,339	0.90%	105	46,599
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
1.53%	4	1,053	0.19%	2	4,248
בישראל					
0.37%	1	1,077	0.56%	1	719
מחוץ לישראל					
0.94%	5	2,130	0.24%	3	4,967
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
-	-	597	-	-	754
בישראל					
2.99%	2,439	330,297	1.96%	1,722	354,279
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	13,593	-	-	13,418
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	*29,541	-	-	40,310
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	*373,431	-	-	408,007
סך-כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים					
2.06%	210	41,102	1.70%	228	54,124
לפעילויות מחוץ לישראל					

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב1. בתמצית הדוחות הכספיים.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015 בסך של 1,149 מיליוני ש"ח (31 במרץ 2014: 558 מיליוני ש"ח).

(4) רבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2014			2015		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
*0.71%	350	*197,243	0.18%	88	195,123
בישראל					
*0.60%	70	*47,024	0.13%	21	64,765
לפי דרישה					
0.75%	280	150,219	0.21%	67	130,358
זמן קצוב					
0.45%	18	16,147	0.44%	21	18,916
מחוץ לישראל					
0.26%	5	7,745	0.25%	6	9,751
לפי דרישה					
0.62%	13	8,402	0.66%	15	9,165
זמן קצוב					
*0.69%	368	*213,390	0.20%	109	214,039
סך-הכל					
פיקדונות הממשלה:					
2.27%	3	533	3.28%	3	370
בישראל					
-	-	-	-	-	79
מחוץ לישראל					
2.27%	3	533	2.70%	3	449
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	-	-	-	471
מחוץ לישראל					
פיקדונות מבנקים:					
1.03%	10	3,902	0.85%	7	3,295
בישראל					
3.18%	16	2,035	3.32%	7	854
מחוץ לישראל					
1.76%	26	5,937	1.36%	14	4,149
סך-הכל					
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
9.63%	5	215	9.63%	1	43
מחוץ לישראל					

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2014			2015		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
1.99%	161	32,577	(0.57%)	(43)	30,340
בישראל					
4.90%	26	2,163	5.20%	30	2,353
מחוץ לישראל					
2.17%	187	34,740	(0.16%)	(13)	32,693
סך-הכל					
התחייבויות אחרות:					
27.44%	1	16	14.35%	6	176
בישראל					
-	-	**528	0.80%	1	501
מחוץ לישראל					
**0.74%	1	**544	4.20%	7	677
סך-הכל					
**0.93%	590	**255,359	0.19%	121	252,521
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
		**55,262			82,864
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
		13,804			13,610
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
		*20,561			28,485
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾					
		344,986			377,480
סך-כל ההתחייבויות					
		**,*28,445			30,527
סך-כל האמצעים ההוניים					
		**,*373,431			408,007
סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
*2.06%			1.77%		
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾					
2.38%	1,704	289,195	1.92%	1,433	300,155
בישראל					
1.42%	145	41,102	1.25%	168	54,124
מחוץ לישראל					
2.26%	1,849	330,297	1.82%	1,601	354,279
סך-הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות					
*1.24%	65	*21,088	1.04%	60	23,217
לפעילויות מחוץ לישראל					

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 ב. בתמצית הדוחות הכספיים סוג מחדש.

** הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(1) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(2) לרבות מכשירים נגזרים.

(3) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

(4)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2014			2015		
שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא-צמוד					
3.89%	1,923	200,443	3.33%	1,719	208,941
(0.98%)	(367)	149,638	(0.53%)	(195)	147,071
2.91%			2.80%		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
0.71%	103	58,076	(2.96%)	(411)	54,961
(1.11%)	(122)	44,040	1.71%	176	40,826
(0.40%)			(1.25%)		
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
2.67%	203	30,676	2.07%	186	36,253
*(0.36%)	(36)	*40,593	(0.41%)	(42)	41,407
*2.31%			1.66%		
סך פעילות בישראל					
3.12%	2,229	289,195	2.01%	1,494	300,155
*(0.90%)	(525)	*234,271	(0.11%)	(61)	229,304
*2.22%			1.90%		

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014			
גידול (קטיון) בגלל שינוי ⁽²⁾ שינוי נטו	מחיר		כמות
	במיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית			
אשראי לציבור:			
	(606)	(702)	96
	14	(9)	23
	(592)	(711)	119
נכסים נושאי ריבית אחרים:			
	(129)	(120)	(9)
	4	(10)	14
	(125)	(130)	5
	(717)	(841)	124
התחייבויות נושאות ריבית			
פיקדונות הציבור:			
	(262)	(261)	(1)
	3	-	3
	(259)	(261)	2
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:			
	(202)	(204)	2
	(8)	(2)	(6)
	(210)	(206)	(4)
	(469)	(467)	(2)
	(248)	(374)	126

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על-ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 במרץ 2015

תוספת 2

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 10 עד 20 שנים
------------------------	----------------------------	--------------------	-------------------------	-----------------------	------------------------	-------------------------

במיליוני ש"ח

חטבע ישראלי לא-צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽³⁾	176,571	16,928	12,580	16,181	5,053	4,989	2,471
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	75,762	123,807	91,910	49,981	35,096	25,816	344
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	1,938	2,127	4,567	146	1,036	1,341	-
סך-הכל שווי הוגן	254,271	142,862	109,057	66,308	41,185	32,146	2,815

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾	157,128	8,979	8,535	23,237	10,503	6,569	351
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	73,352	122,644	92,378	54,055	35,551	25,891	508
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	1,884	2,872	4,433	141	-	-	-
סך-הכל שווי הוגן	232,364	134,495	105,346	77,433	46,054	32,460	859

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	21,907	8,367	3,711	(11,125)	(4,869)	(314)	1,956
החשיפה המצטברת במגזר	21,907	30,274	33,985	22,860	17,991	17,677	19,633

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, ימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 9א לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרמי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרמי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

2014 בדצמבר 31			2014 במרץ 31			2015 במרץ 31			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן		
בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			במיליוני ש"ח	
0.54	2.55	234,512	0.58	2.84	221,512	0.55	2.05	238,140	3,323	44
0.91		433,656	0.96		356,865	1.04		402,716	-	-
1.69		9,557	2.14		6,933	1.53		11,155	-	-
⁽²⁾ 0.80		677,725	⁽²⁾ 0.83		585,310	⁽²⁾ 0.87		652,011	3,323	44
0.60	0.96	210,399	0.54	1.86	199,095	0.65	0.70	215,370	68	-
0.92		437,799	0.97		365,886	1.07		404,379	-	-
0.36		9,073	0.33		5,290	0.32		9,330	-	-
⁽²⁾ 0.81		657,271	⁽²⁾ 0.81		570,271	⁽²⁾ 0.92		629,079	68	-
		20,454			15,039			22,932	3,255	44
								22,932	19,677	

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 במרץ 2015

תוספת 2 (המשך)

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
-------------------	------------------	-----------------	-------------------	---------------------	----------------------	------------------

במיליוני ש"ח

חטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

2,577	8,386	11,732	20,396	8,106	1,868	2,187	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽³⁾
513	2,989	7,590	4,311	1,742	292	54	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
3,090	11,375	19,322	24,707	9,848	2,160	2,241	סך-הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

1,465	14,900	11,309	10,734	3,724	3,120	1,785	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
698	2,670	7,879	5,772	2,973	1,631	1,383	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
2,163	17,570	19,188	16,506	6,697	4,751	3,168	סך-הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

927	(6,195)	134	8,201	3,151	(2,591)	(927)	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
2,700	1,773	7,968	7,834	(367)	(3,518)	(927)	החשיפה המצטברת במגזר

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדירור. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הקטנת השווי הוגן ב-66 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.17 שנה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכולל בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר הנחות השימוש לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 9א לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

2014 בדצמבר 31			2014 במרץ 31			2015 במרץ 31			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן		
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח		
3.24	2.56	55,972	3.16	2.38	58,407	3.37	1.88	55,511	90	169
3.65		15,902	4.02		14,069	3.73		17,491	-	-
⁽²⁾ 3.33		71,874	⁽²⁾ 3.33		72,476	⁽²⁾ 3.46		73,002	90	169
3.82	1.01	45,592	3.95	1.15	45,222	3.99	0.42	47,038	-	1
2.99		22,183	3.24		19,061	3.13		23,006	-	-
⁽²⁾ 3.55		67,775	⁽²⁾ 3.74		64,283	⁽²⁾ 3.71		70,044	-	1
		4,099			8,193			2,958	90	168
								2,958		2,868

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 במרץ 2015

תוספת 2 (המשך)

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
-------------------	------------------	-----------------	-------------------	---------------------	----------------------	------------------

במיליוני ש"ח

חטבע-חוץ⁽³⁾

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽⁴⁾	61,365	14,096	6,966	6,588	8,897	6,857	494
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	64,436	96,968	47,134	26,744	16,871	20,110	1,021
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	5,303	5,416	7,606	427	8	42	-
סך-הכל שווי הוגן	131,104	116,480	61,706	33,759	25,776	27,009	1,515

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾	57,709	13,700	16,538	15,311	3,752	2,804	155
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	65,306	87,748	48,302	21,957	18,593	24,254	1,247
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	5,370	4,514	7,791	433	1,076	1,406	-
סך-הכל שווי הוגן	128,385	105,962	72,631	37,701	23,421	28,464	1,402

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	2,719	10,518	(10,925)	(3,942)	2,355	(1,455)	113
החשיפה המצטברת במגזר	2,719	13,237	2,312	(1,630)	725	(730)	(617)

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
- (4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכולל בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הכולל של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הכולל של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 9א לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הכולל בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הכולל של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

2014 בדצמבר 31			2014 במרץ 31			2015 במרץ 31			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן		
בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			במיליוני ש"ח	
1.27	2.84	92,258	1.24	3.13	78,259	1.13	2.54	106,317	794	260
1.15		266,584	0.96		259,819	1.15		273,284	-	-
0.30		19,690	0.30		9,868	0.29		18,802	-	-
⁽²⁾ 1.13		378,532	⁽²⁾ 1.00		347,946	⁽²⁾ 1.10		398,403	794	260
0.64	1.63	101,788	0.25	2.01	90,236	0.66	1.46	110,050	24	57
1.30		256,932	1.16		247,108	1.30		267,531	-	124
1.02		19,949	1.36		11,308	1.02		20,590	-	-
⁽²⁾ 1.11		378,669	⁽²⁾ 0.93		348,652	⁽²⁾ 1.11		398,171	24	181
		(137)			(706)			232	770	79
								232		(538)

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 במרץ 2015

תוספת 2 (המשך)

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
-------------------	------------------	-----------------	-------------------	---------------------	----------------------	------------------

במיליוני ש"ח

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

5,542	20,232	25,682	43,165	27,652	32,892	240,123	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁴⁾
1,878	48,915	59,557	81,036	140,786	221,067	140,252	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	1,383	1,044	573	12,173	7,543	7,241	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
7,420	70,530	86,283	124,774	180,611	261,502	387,616	סך-הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

1,971	24,273	25,564	49,282	28,797	25,799	216,622	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
2,453	52,815	62,023	81,784	143,653	212,023	140,041	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	1,406	1,076	574	12,224	7,386	7,254	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
4,424	78,494	88,663	131,640	184,674	245,208	363,917	סך-הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

2,996	(7,964)	(2,380)	(6,866)	(4,063)	16,294	23,699	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
21,716	18,720	26,684	29,064	35,930	39,993	23,699	החשיפה המצטברת במגזר

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פירעון".
- (4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור. במגזרים לא-צמוד ומטבע-חוץ: השפעת הנחות אלו הינה זניחה. במגזר הצמוד: השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הקטנת השווי הוגן ב-66 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.17 שנה.

הערות כלליות:

- א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור פא לתמצית הדוחות הכספיים.
- ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו.
- ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- ה. רכיבים אופציונליים המשוייכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

2014 בדצמבר 31			2014 במרץ 31			2015 במרץ 31			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן		
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח		
1.11	2.77	385,355	1.12	3.15	360,566	1.07	2.21	402,865	7,104	473
1.06		716,142	1.03		630,753	1.15		693,491	-	-
0.75		29,247	1.06		16,801	0.75		29,957	-	-
⁽²⁾ 1.07		1,130,744	⁽²⁾ 1.06		1,008,120	⁽²⁾ 1.11		1,126,313	7,104	473
1.02	1.15	357,779	0.92	1.48	334,553	1.07	0.83	372,458	92	58
1.12		716,914	1.11		632,055	1.23		694,916	-	124
0.81		29,022	1.03		16,598	0.80		29,920	-	-
⁽²⁾ 1.08		1,103,715	⁽²⁾ 1.05		983,206	⁽²⁾ 1.16		1,097,294	92	182
		27,029			24,914			29,019	7,012	291
									29,019	22,007

1. בגין פעילות לווים בישראל

ליום 31 במרץ 2015									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (1)				
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 31.03.2015 (4)	פגום	בעייתי (6)	* מזה: חובות (2)	סך-הכל	סך-הכל	דירוג ביצוע בעייתי (6)	דירוג ביצוע ביצוע (5)	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות) חשבונאיות נטו בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו להפסדי אשראי	יתרת ההפרשה							ציבור - מסחרי
19	(5)	(3)	28	38	2,052	2,745	38	2,516	2,758
14	-	(1)	-	8	2,119	2,766	8	3,169	3,210
545	11	81	1,015	3,757	19,378	40,624	3,962	38,062	42,384
635	(27)	15	919	1,465	20,548	52,702	1,497	50,536	53,236
538	(13)	(14)	704	1,226	19,463	23,375	1,226	22,337	23,697
49	(2)	(10)	1	1	5,480	9,019	1	10,407	10,466
761	70	11	1,273	2,344	26,939	35,975	2,344	33,064	36,714
70	(3)	(11)	389	425	8,747	10,273	425	9,241	10,387
41	3	8	89	123	6,329	8,412	123	8,088	8,705
210	(4)	47	969	1,208	4,916	7,211	1,208	6,477	7,772
232	45	(49)	705	745	13,205	25,831	745	30,567	31,376
91	5	(4)	81	150	7,231	10,788	150	10,177	10,963
47	(9)	(25)	51	116	5,753	7,600	116	7,322	7,633
3,252	71	45	6,224	11,606	142,160	237,321	11,843	231,963	249,301
385	-	-	-	671	56,226	58,908	671	57,632	58,908
858	45	19	645	903	48,718	85,884	903	83,139	85,949
4,495	116	64	6,869	13,180	247,104	382,113	13,417	372,734	394,158
-	-	-	-	-	224	1,592	-	6,103	6,103
-	-	-	-	-	599	1,582	-	37,740	37,740
4,495	116	64	6,869	13,180	247,927	385,287	13,417	416,577	438,001 (1)

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 247,927, 39,179, 121, 8,190 ו-142,584 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים במאזן בסעיף "נכסים אחרים").
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-11,016 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר שביגן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-965 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,170 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

ליום 31 במרץ 2015									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 31.03.2015 ⁽⁴⁾	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	דירוג ביצוע בעייתי ⁽⁶⁾	סך-הכל	דירוג ביצוע בעייתי ⁽⁵⁾	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי							
									ציבור - מסחרי
									חקלאות
									כרייה וחציבה
									תעשייה
									בינוי ונדל"ן
									אספקת חשמל ומים
									מסחר
									בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
									תחבורה ואחסנה
									מידע ותקשורת
									שירותים פיננסיים
									שירותים עסקיים אחרים
									שירותים ציבוריים וקהילתיים
									סך-הכל מסחרי
									אנשים פרטיים - הלוואות לדויר
									אנשים פרטיים - אחר
									סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
									בנקים בחו"ל ⁽⁷⁾
									ממשלות חו"ל
									סך-הכל פעילות בחו"ל ⁽¹⁾
									סך-הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 10,119, 402, 12,252, 72,416 ו-21,392 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים במאזן בסעיף "נכסים אחרים").

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדויר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדויר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

תוספת 3 (המשך)

במיליוני ש"ח

1. בגין פעילות לווים בישראל

ליום 31 במרץ 2014***								
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾		
הפסדי לתקופה שהסתיימה ביום 31.03.2014 ⁽⁴⁾	פגום	בעיית ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	סך-הכל	בעיית ⁽⁵⁾	סך-הכל	סך-הכל
הוצאות (הכנסות) מחיקות יתרת (הכנסות) חשבונאיות ההפרשה בגין הפסדי נטו** להפסדי אשראי								
								ציבור - מסחרי
16	3	2	34	60	2,131	2,805	60	2,811
								חקלאות
14	-	6	298	298	2,911	3,457	298	3,562
								כרייה וחציבה
559	46	53	836	3,667	18,672	38,678	3,785	39,402
								תעשייה
662	(18)	(14)	1,131	1,895	18,337	50,337	1,940	50,600
								בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
466	(18)	(38)	818	1,427	18,608	23,075	1,427	23,337
								בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
11	(1)	7	76	112	5,587	8,228	112	10,208
								אספקת חשמל ומים
525	42	63	1,203	2,222	24,458	35,572	2,222	36,016
								מסחר
92	3	(2)	548	574	7,273	8,294	574	8,316
								בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
20	7	(54)	32	93	6,354	8,148	93	8,296
								תחבורה ואחסנה
279	(2)	(3)	754	1,541	4,971	7,135	1,606	7,675
								מידע ותקשורת
357	3	(70)	743	1,103	10,962	21,524	1,133	25,725
								שירותים פיננסיים
105	9	25	103	279	7,941	11,437	279	11,453
								שירותים עסקיים אחרים
48	(5)	(8)	48	164	5,908	7,611	164	7,617
								שירותים ציבוריים וקהילתיים
3,154	69	(33)	6,624	13,435	134,113	226,301	13,693	235,018
								סך-הכל מסחרי
412	1	(4)	-	752	53,250	55,317	752	55,317
								אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
665	33	14	684	931	44,617	81,311	931	81,337
								אנשים פרטיים - אחר
								סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
4,231	103	(23)	7,308	15,118	231,980	362,929	15,376	371,672
								בנקים בישראל ⁽⁷⁾
-	-	-	-	-	26	1,411	-	4,885
								ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	395	1,548	-	52,647
								סך-הכל פעילות בישראל
4,231	103	(23)	7,308	15,118	232,401	365,888	15,376	429,204 ⁽¹⁾

** סווג מחדש.

*** מספרי ההשוואה סווג מחדש בעקבות חוזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות הלמיס לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה-2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות(2), אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 232,401, 53,725, 50,166 ו-138,012 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים במאזן בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-10,374 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-741 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,732 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (7) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

תוספת 3 (המשך)

במיליוני ש"ח

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

ליום 31 במרץ 2014***									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾							סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾		
הוצאות (הכנסות) מחיקות יתרת	הפסדי הפדיון	פגום	בעיית ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	בעיית ⁽⁵⁾	סך-הכל		
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	ציבור - מסחרי	
4	-	-	25	25	132	162	25	162	חקלאות
-	-	-	-	-	129	135	-	329	כרייה וחציבה
18	-	(5)	27	91	2,813	4,594	91	5,633	תעשייה
50	4	(2)	321	321	4,575	6,918	321	7,269	בינוי ונדל"ן
6	-	-	-	-	385	1,401	-	1,712	אספקת חשמל ומים
19	3	18	36	49	1,306	2,110	49	2,214	מסחר
10	-	2	59	151	1,879	2,139	151	2,169	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
2	-	2	25	25	203	345	25	440	תחבורה ואחסנה
18	-	(1)	-	171	257	440	171	761	מידע ותקשורת
35	-	12	54	55	6,250	10,706	55	13,573	שירותים פיננסיים
4	1	2	4	6	409	583	6	726	שירותים עסקיים אחרים
7	-	(21)	4	11	930	1,160	11	1,267	שירותים ציבוריים וקהילתיים
173	8	7	555	905	19,268	30,693	905	36,255	סך-הכל מסחרי
5	-	-	-	11	589	619	11	619	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
43	3	1	42	71	2,157	3,306	71	3,366	אנשים פרטיים - אחר
221	11	8	597	987	22,014	34,618	987	40,240	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
6	-	-	-	-	24,484	25,202	-	34,866	בנקים בחו"ל ⁽⁶⁾
-	-	-	-	-	985	1,991	-	4,671	ממשלות חו"ל
227	11	8	597	987	47,483	61,811	987	79,777 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בחו"ל
4,458	114	(15)	7,905	16,105	279,884	427,699	16,363	508,981	סך-הכל

** סווג מחדש.
 *** מספרי ההשוואה סווגו מחדש בעקבות חוזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות הלמ"ס לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה-2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.
 (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות(2), אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 17,553-0, 9,220, 47,483 מיליוני ש"ח בהתאמה.
 (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים במאזן בסעיף "נכסים אחרים").
 (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
 (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
 (5) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיוור שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (6) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

תוספת 3 (המשך)

במיליוני ש"ח

1. בגין פעילות לווים בישראל

ליום 31 בדצמבר 2014***										
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 31.12.2014 ⁽⁴⁾			פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	דירוג ביצוע בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע ⁽⁵⁾	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות)	מחיקות חשבונאיות	יתרת בגין הפסדי	הפסדי להפסדי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	
צ'בור - מסחרי										
חקלאות	17	(4)	(7)	28	43	2,084	2,748	43	2,521	2,764
כרייה וחציבה	11	-	8	-	8	2,189	2,736	8	3,135	3,175
תעשייה	479	313	(71)	1,051	3,814	18,635	41,262	4,011	38,696	42,972
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾	599	(259)	(329)	734	1,501	19,632	51,989	1,536	49,768	52,498
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	540	78	152	723	1,255	19,033	22,862	1,255	21,802	23,244
אספקת חשמל ומים	58	1	46	-	-	4,935	10,140	1	11,554	11,600
מסחר	819	59	386	1,099	2,504	25,324	36,146	2,505	33,225	36,796
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	76	3	(14)	364	395	8,762	10,383	395	9,371	10,496
תחבורה ואחסנה	36	13	(30)	110	149	6,230	8,078	149	7,746	8,383
מידע ותקשורת	162	(194)	29	980	1,280	5,161	7,450	1,282	6,892	8,183
שירותים פיננסיים	316	2	(46)	588	875	12,769	25,425	880	29,688	31,471
שירותים עסקיים אחרים	102	(72)	12	99	181	8,472	12,275	181	11,263	12,352
שירותים ציבוריים וקהילתיים	63	(109)	(94)	58	131	5,753	7,717	131	7,393	7,745
סך-הכל מסחרי	3,278	(169)	42	5,834	12,136	138,979	239,211	12,377	233,054	251,679
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	385	(2)	(34)	1	718	55,971	58,431	718	57,103	58,431
אנשים פרטיים - אחר	884	109	309	644	917	48,196	85,079	917	81,922	85,120
סך-הכל צ'בור - פעילות בישראל	4,547	(62)	317	6,479	13,771	243,146	382,721	14,012	372,079	395,230
בנקים בישראל ⁽⁸⁾	-	-	-	-	-	404	1,753	-	5,960	5,960
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-	560	1,521	-	41,796	41,796
סך-הכל פעילות בישראל	4,547	(62)	317	6,479	13,771	244,110	385,995	14,012	419,835	442,986 ⁽¹⁾

- ** סווג מחדש.
- *** מספרי ההשוואה סווגו מחדש בעקבות חזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות הלמ"ס לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה-2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.
- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות(2), אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 280, 43,390, 244,110, 8,088 ו-147,118 מיליוני ש"ח בהתאמה.
 - (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים במאזן בסעיף "נכסים אחרים").
 - (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,753 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
 - (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
 - (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
 - (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 - (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-892 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,402 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
 - (8) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

תוספת 3 (המשך)

במיליוני ש"ח

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2014***										
			חובות (2) וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾			
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 31.12.2014 ⁽⁴⁾			פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל	דירוג ביצוע בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	סך-הכל	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו**	יתרת הפרשה להפסדי אשראי								
ציבור - מסחרי										
17	-	13	27	27	45	66	27	29	66	חקלאות
-	-	-	-	-	154	339	-	569	586	כרייה וחציבה
18	9	1	10	24	2,853	5,125	23	5,275	6,560	תעשייה
75	8	15	210	210	5,466	8,180	210	7,036	8,627	בניו ונדל"ן
6	-	(1)	-	-	337	1,452	-	1,803	1,803	אספקת חשמל ומים
40	87	41	37	86	1,669	2,711	86	2,283	2,823	מסחר
9	-	(5)	50	66	2,211	3,039	66	2,901	3,078	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
4	-	3	16	16	297	391	16	378	529	תחבורה ואחסנה
16	-	(3)	-	168	278	458	168	980	1,015	מידע ותקשורת
38	21	(17)	49	49	7,511	12,973	49	17,339	17,479	שירותים פיננסיים
6	72	21	-	2	580	885	3	975	1,033	שירותים עסקיים אחרים
23	10	28	25	25	785	1,143	25	1,095	1,320	שירותים ציבוריים וקהילתיים
252	207	96	424	673	22,186	36,762	673	40,663	44,919	סך-הכל מסחרי
2	-	(3)	-	7	544	560	7	539	560	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
51	11	17	52	70	2,284	3,391	70	3,389	3,483	אנשים פרטיים - אחר
305	218	110	476	750	25,014	40,713	750	44,591	48,962	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
4	-	(2)	-	-	31,781	32,981	-	46,499	46,499	בנקים בחו"ל ⁽⁷⁾
-	-	-	-	-	1,301	2,337	-	5,878	5,878	ממשלות חו"ל
309	218	108	476	750	58,096	76,031	750	96,968	101,339 ⁽¹⁾	סך-הכל פעילות בחו"ל
4,856	156	425	6,955	14,521	302,206	462,026	14,762	516,803	544,325	סך-הכל

- ** סווג מחדש.
 *** מספרי ההשוואה סווגו מחדש בעקבות חזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות הלמ"ס לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה-2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.
- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות(2), אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 58,096, 12,775, 196, 8,156 ו-22,116 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים במאזן בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שביגן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיוור שביגן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

חשיפות למדינות זרות⁽¹⁾

תוספת 4

במיליוני ש"ח

חלק אי – מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות סך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

ליום 31 במרץ 2015													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾				חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾				חשיפה מאזנית מעבר לגבול				
	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	סך חשיפה חוץ-מאזנית אשראי חוץ-מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	סך חשיפה מזדה: סיכון חוץ-מאזנית פגומים ⁽⁴⁾	סיכון חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון חשיפה מאזנית אשראי מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים	חשיפה מאזנית	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים
4,472	3,140	91	9,360	67	119	40,146	32,534	12,200	44,734	4,344	2,979	289	א. ארצות-הברית
392	774	-	326	-	-	7,192	6,026	-	6,026	48	1,118	-	ב. שוויץ
7,859	2,894	-	2,821	-	2	10,845	92	-	92	4,317	6,436	-	ג. אנגליה
20	50	-	1,339	103	106	1,374	1,304	1,177	2,481	48	21	1	ד. תורכיה
1,011	822	-	84	-	-	1,833	-	-	-	690	997	146	ה. גרמניה
2,183	828	-	928	26	29	3,011	-	-	-	743	2,268	-	ו. צרפת
29	185	-	221	-	-	214	-	-	-	210	4	-	ז. אירלנד
146	33	-	33	-	-	179	-	-	-	64	115	-	ח. ספרד
1	12	-	2	-	-	13	-	-	-	12	-	1	ט. פורטוגל
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	י. יוון
27	23	-	113	-	-	50	-	-	-	47	3	-	יא. איטליה
7,844	6,148	18	2,753	40	113	14,295	303	-	303	8,123	4,816	1,053	יב. אחרות
23,984	14,909	109	17,981	236	369	79,152	40,259	13,377	53,636	18,646	18,757	1,490	סך-כל החשיפות למדינות זרות
1,091	545	-	2,092	113	118	3,196	1,560	1,177	2,737	1,036	458	142	מזדה: סך החשיפות למדינות LDC

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתית וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חלק אי – מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות סך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (המשך):

ליום 31 במרץ 2014													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾		חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾						חשיפה מאזנית מעבר לגבול				
	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	סך חשיפה חוץ-מאזנית אשראי חוץ-מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	סך חשיפה מזדה: סיכון	חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים		לאחרים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים	חשיפה מאזנית מעבר לגבול	
							חשיפה מאזנית	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות				
2,578	1,651	-	6,976	92	125	18,523	14,294	7,896	22,190	2,681	1,264	284	א. ארצות-הברית
47	141	-	242	-	-	6,691	6,503	-	6,503	55	133	-	ב. שוויץ
5,079	1,737	-	1,938	-	1	6,876	60	-	60	3,165	3,616	35	ג. אנגליה
12	9	-	1,401	94	151	1,644	1,623	1,103	2,726	6	15	-	ד. תורכיה
886	956	-	56	1	1	1,842	-	-	-	725	838	279	ה. גרמניה
1,619	719	-	752	38	43	2,338	-	-	-	500	1,798	40	ו. צרפת
30	155	-	200	-	-	185	-	-	-	181	4	-	ז. אירלנד
72	39	-	19	-	-	111	-	-	-	7	104	-	ח. ספרד
1	-	-	5	-	-	1	-	-	-	1	-	-	ט. פורטוגל
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	י. יוון
48	24	-	44	-	-	72	-	-	-	53	17	2	יא. איטליה
6,335	5,815	-	1,668	57	189	12,466	316	-	316	6,574	4,415	1,161	יב. אחרות
16,707	11,246	-	13,302	282	510	50,749	22,796	8,999	31,795	13,948	12,204	1,801	סך-כל החשיפות למדינות זרות
874	518	-	1,675	96	154	3,302	1,910	1,103	3,013	870	479	43	מזדה: סך החשיפות למדינות LDC

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגדי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתית וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חלק אי – מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2014													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾				חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾					חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	סך חשיפה חוץ-מאזנית אשראי חוץ-מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	סך חשיפה מזדה: סיכון חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			לאחרים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים	אחרות	
							חשיפה מאזנית	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות				
5,272	3,091	2	9,412	60	124	28,689	20,326	10,405	30,731	4,683	2,532	1,148	א. ארצות-הברית
289	309	-	281	-	-	5,772	5,174	-	5,174	51	547	-	ב. שוויץ
6,574	2,738	-	2,404	-	2	9,405	93	-	93	4,075	5,120	117	ג. אנגליה
8	21	-	1,263	110	109	1,215	1,186	1,323	2,509	17	11	1	ד. תורכיה
1,011	1,209	-	58	-	-	2,220	-	-	-	784	1,151	285	ה. גרמניה
2,210	929	-	893	26	31	3,139	-	-	-	587	2,490	62	ו. צרפת
33	166	-	239	-	-	199	-	-	-	192	7	-	ז. אירלנד
115	46	-	24	-	-	161	-	-	-	11	150	-	ח. ספרד
1	-	-	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-	ט. פורטוגל
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	י. יוון
28	22	-	95	-	-	50	-	-	-	45	4	1	יא. איטליה
7,674	6,831	13	2,365	71	141	14,829	324	-	324	7,830	5,245	1,430	יב. אחרות
סך-כל החשיפות למדינות זרות													
23,215	15,362	15	17,037	267	407	65,680	27,103	11,728	38,831	18,276	17,257	3,044	מזדה: סך החשיפות למדינות LDC
921	708	-	1,736	120	137	3,094	1,465	1,323	2,788	898	558	173	

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגדרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתית וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חלק ב' - מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות.

תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות אשר פורטו בחלק א' לעיל.

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 31.03.2015					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
411	161	50	1	199	-
19	(13)	1	12	19	-
32	31	1	-	-	-
1	1	-	-	-	-
(7)	(1)	(2)	-	(4)	-
456	179	50	13	214	-

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 31.03.2014					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
370	142	70	2	156	-
23	22	1	-	-	-
32	-	3	-	29	-
1	1	-	-	-	-
(57)	(54)	(2)	(1)	-	-
369	111	72	1	185	-

לשנת 2014					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
370	142	70	2	156	-
39	29	(1)	-	11	-
76	31	13	-	32	-
6	4	2	-	-	-
(80)	(45)	(34)	(1)	-	-
411	161	50	1	199	-

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

אני, ציון קינן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2015 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראוי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

ציון קינן
מנהל כללי

תל-אביב, 19 במאי 2015

הצהרת הממונה על החטיבה הפיננסית

אני, ידן ענתבי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2015 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

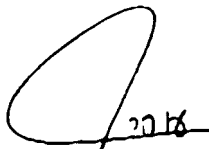
ידן ענתבי
משנה למנכ"ל,
ממונה על החטיבה הפיננסית

תל-אביב, 19 במאי 2015

אני, עופר לוי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2015 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 19 במאי 2015

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרץ 2015 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 6ד(ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, ולביאור 16' בדבר עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

זיו האפט

רואי חשבון

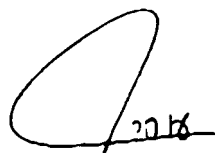
סומך חייקין

רואי חשבון

תל-אביב, 19 במאי 2015

31 בדצמבר	31 במרץ		ביאור
	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
נכסים			
54,974	39,467	70,443	מזומנים ופיקדונות בבנקים
58,778	65,333	54,328	ניירות-ערך ⁽¹⁾ (2)
476	50	523	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
268,160	253,994	272,987	אשראי לציבור
(4,180)	(3,762)	(4,066)	הפרשה להפסדי אשראי
263,980	250,232	268,921	אשראי לציבור, נטו
1,861	1,380	2,243	אשראי לממשלות
135	141	139	השקעות בחברות כלולות
3,475	*3,381	3,435	בניינים וציוד
7	17	4	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
16,244	10,547	18,312	נכסים בגין מכשירים נגזרים
*8,103	*6,318	8,078	נכסים אחרים ⁽¹⁾
*408,033	*376,866	426,426	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון			
297,230	276,014	307,895	פיקדונות הציבור
4,322	4,849	5,421	פיקדונות מבנקים
455	504	560	פיקדונות הממשלה
42	188	43	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
33,671	31,314	34,808	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
16,777	11,623	19,715	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
*24,320	*22,886	25,898	התחייבויות אחרות (מזה: 672;690;697 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי חוץ-מאזניים) ⁽¹⁾
*376,817	*347,378	394,340	סך-כל ההתחייבויות
*30,966	*29,241	31,845	הון מיוחס לבעלי המניות של הבנק
250	247	241	זכויות שאינן מקנות שליטה
*31,216	*29,488	32,086	סך-כל ההון
*408,033	*376,866	426,426	סך-כל ההתחייבויות וההון

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 21.
 (1) סכומים הנמדדים בשווי הון ראה ביאור 9.
 (2) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה ביאור 2.
 הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

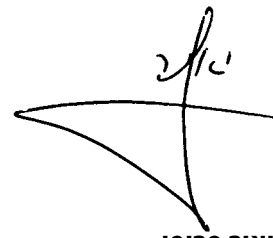
עופר לוי
משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

ידין ענתבי
משנה למנכ"ל,
ממונה על החטיבה הפיננסית

ציון קיבין
מנהל כללי

יאיר סרוסקי
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 19 במאי 2015

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2015

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		ביאור	
	2014	2015		
מבוקר	בלתי מבוקר			
10,673	2,439	1,722	10	הכנסות ריבית
(2,905)	(590)	(121)	10	הוצאות ריבית
7,768	1,849	1,601		הכנסות ריבית, נטו
425	(15)	60	3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,343	1,864	1,541		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
916	207	571	11	הכנסות מימון שאינן מריבית
5,207	1,270	1,339		עמלות
131	29	44		הכנסות אחרות
6,254	1,506	1,954		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
*5,343	*1,311	1,260		משכורות והוצאות נלוות
1,539	*367	373		אחזקה ופחת בניינים וציוד
12	3	4		הפחתות וירידת-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
2,289	518	551		הוצאות אחרות
*9,183	*2,199	2,188		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
*4,414	*1,171	1,307		רווח לפני מסים
*1,713	*463	514		הפרשה למסים על הרווח
*2,701	*708	793		רווח לאחר מסים
9	13	6		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
				רווח נקי:
*2,710	*721	799		לפני "חוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3	5	9		הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
*2,713	*726	808		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים:				
רווח בסיסי				
*2.05	*0.55	0.61		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל				
*2.04	*0.54	0.61		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב.1.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2015

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
מבוקר		בלתי מבוקר		
*2,493	*2,710	*721	799	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
44	3	5	9	הפסד נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
*2,537	*2,713	*726	808	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:				
81	383	216	447	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
(1)	2	1	2	התאמות מתרגום דוחות כספיים** נטו, לאחר השפעת גידורים***
*(57)	*(109)	*(98)	(315)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים****
10	5	2	1	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
*33	*281	*121	135	רווח כולל אחר, לפני מסים
*(32)	*(78)	*(41)	(1)	השפעת המס המתייחס
רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים				
*1	*203	*80	134	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2	(1)	(1)	1	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
*3	*202	*79	135	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
*2,494	*2,913	*801	933	ההפסד הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
46	2	4	10	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק
*2,540	*2,915	*805	943	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב1.

** התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

*** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

**** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2015

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015								
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך הון וקרנות הון	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה*	
31,216	250	30,966	22,211	582	8,173	169	8,004	יתרה ליום 1 בינואר 2015
799	(9)	808	808	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי לתקופה
(70)	-	(70)	(70)	-	-	-	-	דיבידנד
התאמות ושינויים הנובעים מ:								
4	-	4	-	-	4	4	-	הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
2	-	2	-	-	2	(35)	37	מימוש אופציות למניות
134	(1)	135	-	135	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
1	1	-	-	-	-	-	-	גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה
32,086	241	31,845	**22,949	717	8,179	138	8,041	יתרה ליום 31 במרץ 2015

* בניכוי 11,608,718 יתרת מניות באוצר.
** כולל סך של 2,734 מיליוני ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2015 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014								
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך הון וקרנות הון	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה**	
*28,784	250	*28,534	*19,946	*380	8,208	224	7,984	יתרה ליום 1 בינואר 2014
*721	(5)	*726	*726	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי לתקופה
(106)	-	(106)	(106)	-	-	-	-	דיבידנד
(10)	-	(10)	-	-	(10)	-	(10)	רכישה עצמית של מניות
התאמות ושינויים הנובעים מ:								
15	-	15	-	-	15	15	-	הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
3	-	3	-	-	3	(35)	38	מימוש אופציות למניות
*80	1	*79	-	*79	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1	1	-	-	-	-	-	-	גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה
*29,488	247	*29,241	*20,566	*459	8,216	204	8,012	יתרה ליום 31 במרץ 2014

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב1.
** בניכוי 14,893,870 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2015 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014								
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך הון וקרנות הון	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה**	
*28,784	250	*28,534	*19,946	*380	8,208	224	7,984	יתרה ליום 1 בינואר 2014
*2,710	(3)	*2,713	*2,713	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי בשנת החשבון
(448)	-	(448)	(448)	-	-	-	-	דיבידנד
(85)	-	(85)	-	-	(85)	-	(85)	רכישה עצמית של מניות
התאמות ושינויים הנובעים מ:								
45	-	45	-	-	45	45	-	הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
5	-	5	-	-	5	(100)	105	מימוש אופציות למניות
*203	1	*202	-	*202	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2	2	-	-	-	-	-	-	גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה
*31,216	250	*30,966	*22,211	*582	8,173	169	8,004	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב(1).
** בניכוי 14,168,419 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2015 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013							
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך הון וקרנות הון	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה**
26,863	302	26,561	17,679	636	8,246	236	8,010
יתרה ליום 1 בינואר 2013							
השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים							
*(253)	-	*(253)	*6	*(259)	-	-	-
יתרה ליום 1 בינואר 2013 לאחר היישום לראשונה של הכללים החדשים							
*26,610	302	*26,308	*17,685	*377	8,246	236	8,010
רווח (הפסד) נקי בשנת החשבון							
*2,493	(44)	*2,537	*2,537	-	-	-	-
דיבידנד							
(276)	-	(276)	(276)	-	-	-	-
רכישה עצמית של מניות							
(127)	-	(127)	-	-	(127)	-	(127)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות							
102	-	102	-	-	102	102	-
מימוש אופציות למניות							
(13)	-	(13)	-	-	(13)	(114)	101
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס							
*1	(2)	*3	-	*3	-	-	-
גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה							
2	2	-	-	-	-	-	-
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת							
(8)	(8)	-	-	-	-	-	-
*28,784	250	*28,534	*19,946	*380	8,208	224	7,984
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013							

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור (ב1).
** בניכוי 16,801,221 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2015

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2014	2014	2015
מבוקר	בלתי מבוקר	
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת		
*2,710	*721	799
התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:		
(9)	(13)	(6)
638	*150	149
29	7	8
425	(15)	60
(379)	(139)	(269)
(61)	(21)	(33)
(3)	-	-
(5)	(1)	(10)
115	39	23
*252	*8	(6)
*(454)	***(12)	39
(1,338)	89	(481)
(1,708)	(668)	(883)
שינוי נטו בכספים שוטפים:		
(1,363)	(1,149)	(1,085)
(12,741)	1,511	(4,727)
(692)	(211)	(382)
(411)	15	(47)
(5,564)	127	(2,063)
(1,321)	433	(3,287)
(1,245)	141	57
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:		
(983)	(459)	1,087
20,588	(666)	10,150
(158)	(109)	105
(199)	(54)	1
4,640	(524)	2,875
1,223	72	1,160
1,986	*(728)	3,234

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב1.
** סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2015 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה			
(50)	-	(137)	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
10	6	227	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
(32,771)	(18,750)	(3,094)	רכישת ניירות-ערך זמינים למכירה
16,504	6,608	3,893	תמורה ממכירת ניירות-ערך זמינים למכירה
22,264	8,013	8,107	תמורה מפדיון ניירות-ערך זמינים למכירה
2	2	3	תמורה ממכירת תיקי אשראי
19	10	2	דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות
(11)	(1)	-	השקעה בחברה כלולה
5	-	-	תמורה ממימוש השקעות ופירעון הלוואות בחברות כלולות
(702)	*(101)	(110)	רכישת בניינים וציוד
26	4	13	תמורה ממימוש בניינים וציוד
5,296	*(4,209)	8,904	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון			
3,758	195	3,056	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(4,009)	(2,505)	(1,389)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
5	2	2	הנפקת מניות ואופציות
(448)	(106)	(70)	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
(85)	(10)	-	רכישה עצמית של מניות
(779)	(2,424)	1,599	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
6,503	(7,361)	13,737	גידול (קיטון) במזומנים
43,933	43,933	51,823	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
1,387	(40)	617	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
51,823	36,532	66,177	יתרת מזומנים לסוף התקופה
ריבית ומסים ששולמו/ואו התקבלו:			
13,502	3,539	3,299	ריבית שהתקבלה
(5,237)	** (2,122)	(363)	ריבית ששולמה
51	6	4	דיבידנדים שהתקבלו
(2,693)	(628)	(212)	מסים על הכנסה ששולמו
491	50	22	מסים על הכנסה שהתקבלו

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב.1.
** הוצג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2015 נערכה לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2014, למעט המפורט בסעיף ב' להלן. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2014 והביאורים הנלווים להם. תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 19 במאי 2015.

ב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

1. אימוץ כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים ועסקות תשלום מבוסס מניות

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית. החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח לציבור יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה, יתוקנו למפרע מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור. כמו-כן, ביום 11 בינואר 2015 פרסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים-שיעור ההיוון, מתכונת גילוי והוראות מעבר ליישום לראשונה. בחוזר הובהר כי בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית תאגיד בנקאי נדרש לקבוע את שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים לפי שיעורים שבהם ניתן לסלק את ההתחייבות בפועל. לצורך כך תאגיד בנקאי רשאי, בין היתר, להתחשב בשיעורי תשואה על השקעות באגרות-חוב באיכות גבוהה הנסחרות בשוק עמוק. בנק ישראל מצוין בחוזר כי הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאגרות-חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות-החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות-חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי הפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על אגרות-חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות-הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על אגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית, והכול במועד הדיווח.

באשר לטיפול החשבונאי ברווחים ובהפסדים אקטואריים נקבע כי:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013, הנובע מהפער בין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על-פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על-פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל, יכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
- רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.
- הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת הדיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על-פי התוכנית.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1 בינואר 2013, ובתקופות לאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ויופחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על-פי התוכנית.
- השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), תיזקף לעודפים.
- בנוסף מעדכן החוזר את הכללים לטיפול בהטבות לעובדים הנובעות ממתן הלוואה לעובד ששווין ההוגן במועד ההכרה לראשונה נמוך מסכום ההלוואה שניתנה לאותו עובד, למעט הלוואות שהוענקו לצורך רכישת מניות של התאגיד הבנקאי, ואת דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית.
- כמו-כן, ביום 12 בינואר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא, אשר כולל, בין היתר, דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכיחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית.

להלן עיקרי ההוראות החדשות בנושא זכויות עובדים:

הטבות לאחר פרישה-פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תוכניות להטבה מוגדרת

- הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתוכניות פנסיה ותוכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, גידול בשכר ושיעורי עזיבה.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.
- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.
- הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים - מענקי יובל

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

היעדרויות המזכות בפיצוי - חופשה ומחלה

- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.
- הבנק אינו צובר התחייבות בגין ימי מחלה שינוצלו במהלך השירות השוטף.

הטבות אחרות לאחר סיום העסקה - מענק בגין אי ניצול ימי מחלה

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

עסקות תשלום מבוסס מניות

- הבנק מכיר בהוצאה בגין תשלומים מבוססי המניות שהוא מעניק לעובדיו.
- מענקים הוניים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה.
- מענקים התחייבותיים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה, וההתחייבות נמדדת מחדש עד מועד הסילוק.

הטבות לעובדים הנובעות ממתן הלוואה

- במועד הענקה לעובד, הבנק מעריך את שווי הלוואות שהוענקו בתנאים מועדפים בהשוואה להלוואות שניתנו בתנאים רגילים.
- במקרים בהם במועד הענקה, השווי ההוגן של הלוואה שהוענקה לעובד בתנאים מועדפים נמוך משווה ההוגן לו היה מחושב בהתאם לתנאי שוק, מטופל הפער כהטבת שכר שהוענקה לעובד. ההטבה כאמור מדווחת כחלק מהוצאות משכורת ונלוות.

הנושאים העיקריים בהם בוצע שינוי במדיניות החשבונאית לעומת זו שנקטה בעבר:

- שיעור היוון הטבות לעובדים כאמור לעיל, לעומת שיעור היוון של 4%.
- רווחים והפסדים אקטואריים נזקפו בעבר מיידית לדוח רווח והפסד.
- למידע נוסף באשר למדיניות החשבונאית שיישם הבנק בעבר בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ה (17) בדוחות הכספיים לשנת 2014.

הבנק יישם את ההוראות בדרך של יישום למפרע והציג מחדש את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך.

לצורך חישוב דרישות הון בהתאם להוראות באזל 3, בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת רווח או הפסד מצטבר בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים לא טובא בחשבון באופן מידיי אלא תהיה כפופה להוראות מעבר, כך שהשפעתה תיפרס בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.

2. יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה

כאמור בביאור 1ד (2) בדוחות הכספיים לשנת 2014, הבנק יישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה לפיהן נקבע סף מהותיות להיוון של 1 מיליון ש"ח. כל פרויקט פיתוח תוכנה אשר סך עלויותיו נמוכות מסף המהותיות שנקבע, נזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד. עוד נקבע כי בגין תוצרים, אשר סך העלויות שניתן להוון בגינם אינו נמוך מסף המהותיות, נקבע מקדם היוון נמוך מ-1 לשעות עבודה, כדי להביא בחשבון את הפוטנציאל לחוסר יעילות ולסטיית מקובלות במסגרת פרויקטי פיתוח תוכנה. דרג העובדים שעלויותיהם מהוות לכנסים הוגבל לדרגת מנהל פרויקט התוכנה ורישום עלויות בגין פיתוח תוכנה של כלל עובדי הפיתוח המותרים להיוון, נעשה בדרך של דיווח שעות פרטני ולא בדרך של הקצאת עלויות באופן יחסי. הבנק יישם את הנחיות בדרך של יישום למפרע במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2014. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש. לפיכך, מוצגת להלן השפעת היישום למפרע על הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2014.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

להלן השפעת היישום למפרע בנושא זכויות עובדים והיוון עלויות תוכנה:

השפעת היישום למפרע על סעיפי המאזן

ליום 31 במרץ 2014				ליום 31 בדצמבר 2014			
לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין היוון עלויות תוכנה	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	לפני היישום למפרע	לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	לפני היישום למפרע	
3,381	(368)	-	3,749	-	-	-	בניינים וציוד
6,318	136	231	5,951	8,103	239	7,864	נכסים אחרים (מסים נדחים לקבל, נטו)
(22,886)	-	(613)	(22,273)	(24,320)	(634)	(23,686)	התחייבויות אחרות (התחייבויות בגין עובדים ויתרת זכות נדחית)
(20,566)	232	26	(20,824)	(22,211)	32	(22,243)	עודפים
(459)	-	356	(815)	(582)	363	(945)	רווח כולל אחר מצטבר
(29,241)	232	382	(29,855)	(30,966)	395	(31,361)	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
(29,488)	232	382	(30,102)	(31,216)	395	(31,611)	סך-כל ההון
14.89%	(0.07%)	-	14.96%	-	-	-	יחס הון כולל לרכיבי סיכון
9.36%	(0.08%)	-	9.44%	-	-	-	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

השפעת היישום למפרע על דוח רווח והפסד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין היוון עלויות תוכנה	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	לפני היישום למפרע	לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	לפני היישום למפרע	
(1,311)	(32)	(34)	(1,245)	(5,343)	(43)	(5,300)	משכורות והוצאות נלוות
(367)	23	-	(390)	-	-	-	אחזקה ופחת בניינים וציוד
1,171	(9)	(34)	1,214	4,414	(43)	4,457	רווח לפני מסים
(463)	3	13	(479)	(1,713)	16	(1,729)	הפרשה למסים על הרווח
708	(6)	(21)	735	2,701	(27)	2,728	רווח נקי לאחר מסים
0.55	-	(0.02)	0.57	2.05	(0.02)	2.07	רווח בסיסי למניה
0.54	-	(0.02)	0.56	2.04	(0.02)	2.06	רווח מדולל למניה

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השפעת היישום למפרע על רווח כולל:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין היוון זכויות עובדים עלויות תוכנה	השפעת היישום למפרע בגין	לפני היישום למפרע	לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	לפני היישום למפרע	
721	(6)	(21)	748	2,710	(27)	2,737	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
726	(6)	(21)	753	2,713	(27)	2,740	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
(98)	-	(98)	-	(109)	(109)	-	התאמות של התחייבות בגין הטבות לעובדים
(41)	-	37	(78)	(78)	41	(119)	השפעת המס המתייחס
801	(6)	(82)	889	2,913	(95)	3,008	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
805	(6)	(82)	893	2,915	(95)	3,010	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

השפעת היישום למפרע על סעיפי הדוח על תזרימי המזומנים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין היוון זכויות עובדים עלויות תוכנה	השפעת היישום למפרע בגין	לפני היישום למפרע	לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	לפני היישום למפרע	
(728)	(32)	-	(696)	1,986	-	1,986	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת
(4,209)	32	-	(4,241)	5,296	-	5,296	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) השקעה

ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים ליום 1 בינואר 2013 הינה קיטון בהון של 253 מיליוני ש"ח - גידול בעודפים בסך 6 מיליוני ש"ח והכרה בקרן הון שלילית בסך של 259 מיליוני ש"ח שנרשמה ברווח כולל אחר מצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים", מסכום זה 251 מיליוני ש"ח קרן הון בגין הפסד אקטוארי הנובע מהפער בין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על-פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעור ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על-פי כללי החשבונאות בארצות-הברית.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

3. דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית הנוגעים להבחנה בין התחייבות והון

ביום 30 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית הנוגעים לבחינת הסיווג כהון או להתחייבות של מכשירים פיננסיים לרבות מכשירים מורכבים. בהתאם לחוזר, תאגיד בנקאי נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית, בין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו במסגרת הנושאים הבאים בקודיפיקציה:

- נושא 480 בדבר הבחנה בין התחייבות והון.
- נושא 20-470 בדבר חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות.
- נושא 30-505 בדבר מניות באוצר.

עם פרסום החוזר, גם פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא הבחנה בין הון והתחייבות, לפיה יש לסווג מכשירי חוב קיימים עם רכיבי המרה מותנית למניות אשר נכללים במסגרת ההון הפיקוחי כהתחייבות לפי עלות מופחתת, מבלי להפריד נגזר משובץ. בנוסף, צוין כי הצורך בהבהרת הטיפול החשבונאי במכשירי חוב שיונפקו בעתיד יישקל בעתיד, בהתחשב בשימוש שיעשה במערכת הבנקאית במכשירים אלו.

ההוראות שנקבעו בחוזר חלות מיום 1 בינואר 2015. ליישום כללים אלו לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

4. סיכון אשראי לפי ענפי משק

ביום 9 באפריל 2014, פורסם חוזר בנושא סיכון אשראי לפי ענפי משק. החוזר מאמץ את הסיווג האחיד של ענפי הכלכלה-2011 שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ואשר החליף את הסיווג האחיד של ענפי הכלכלה-1993. הבנק יישם את התיקונים שנקבעו בחוזר מיום 1 בינואר 2015 וסיווג מחדש את מספרי ההשוואה בהתאם לענפי המשק החדשים. מהלך זה בא לידי ביטוי גם בתהליך קביעת שיעורי הפרשה הקבוצתית.

ג. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. להלן השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור:

- נוספה דרישה לגילוי על "מגזרי פעילות פיקוחיים", בהתאם להגדרות של הפיקוח על הבנקים, המבוססות בעיקרן על סיווג הלקוחות על-פי מחזור הפעילות של הלקוח. מתכונת הגילוי על מגזרי הפעילות הפיקוחיים כוללת את המגזרים הבאים: בנקאות פרטית, משקי בית, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים, גופים מוסדיים וניהול פיננסי.
- נוספה דרישה לגילוי נפרד על מגזר "ניהול פיננסי".
- הובהר, כי תאגיד בנקאי, שבהתאם לגישת ההנהלה מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן גילוי נוסף על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה. הגילוי הנוסף כאמור יינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית (פרק 280 בקודיפיקציה).

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ההוראות שנקבעו בחוזר יחולו מהדוחות הכספיים לשנת 2015 בקשר לנתונים מאזניים. יתר הדרישות בקשר לגילויים יחולו החל מהדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2016, למעט הגילוי הנפרד על מגזר ניהול פיננסי שלא יחול בשנים 2015 ו-2016. כמו-כן, בחוזר נקבעו הקלות לסיווג למגזרים לצורך הצגת מספרי השוואה. ליישום ההוראות לראשונה תהיה השפעה הצגתית על הדוחות הכספיים של הבנק.

2. אימוץ כללי החשבונאית המקובלים בבנקים בארצות-הברית

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בבנקאים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידים בבנקאים. בהתאם לחוזר, בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, אומצו בהדרגה במהלך השנים 2011 ו-2012, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) למעט IAS 19 בדבר הטבות עובדים. בנושאים שבליבת העסק הבנקאי, הבהיר הפיקוח על הבנקים כי תתקבל החלטה סופית שתקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארצות-הברית ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית. במהלך ינואר 2014 הובהר על-ידי הפיקוח על הבנקים כי תאגידים בבנקאים לא ידרשו לאמץ את כללי ה-IFRS אלא לאמץ באופן מלא את כללי התקינה החשבונאית האמריקאית, המיושמים על-ידי בנקים בארצות-הברית. עם זאת יצוין כי טיטה בנושא טרם הועברה לדיון בוועדה המייעצת לענייני בנקאות.

3. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פרסם חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח. בבנקים נדרשים ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר החל מיום 1 בינואר 2017. בהתאם להוראות המעבר בחוזר, בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה. התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפדיציה. כמו-כן, הוראות התקן אינן חלות על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית. ביום 29 באפריל 2015 פרסם ה-FASB הצעה לתיקון התקן לפיה מועד אימוץ התקן החדש יידחה כך שהוא ייושם החל משנת 2018. הצעה דומה אף פורסמה על-ידי ה-ASB. הבנק טרם החל לבחון את ההשפעה של התקן על דוחותיו הכספיים, וטרם בחר בחלופה ליישום הוראות המעבר.

4. הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

ביום 19 בינואר 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בדבר "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים", במסגרתו תוקנו הוראות הדיווח לציבור. בחוזר נקבע בין היתר, כי בקביעת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, על התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי להביא בחשבון הן את הפסדי העבר בטווח של 5 השנים שהסתיימו במועד הדיווח והן התאמות איכותיות בגין גורמים סביבתיים המשקפים את איכות האשראי וסיכויי הגביה שלו.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בהתאם לכך, נדרש הבנק לעדכן את אופן החישוב של מדידת שיעור הפסדי האשראי כך שמקדם ההפרשה הקבוצתית בגין כל קבוצת חובות יחושב בהתבסס על שיעור ממוצע של הפסדי העבר בטווח של 5 השנים האחרונות, בתוספת התאמה בגין גורמים סביבתיים המשקפת, בין היתר, מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף, תנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי בענף, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות, השפעות השינויים בריכוזיות האשראי ועוד. כמו-כן, בהתאם לחוזר נקבע כי בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי לאנשים פרטיים על התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי לוודא כי שיעור ההתאמות בגין גורמים סביבתיים רלוונטיים לסיכויי הגבייה, לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי שאינו בעייתי לאנשים פרטיים באותו מועד בהתייחס לממוצע שיעורי ההפסד בטווח השנים. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית. בהתאם לאמור בחוזר, הבנק נערך לפיתוח ויישום מתודולוגיית חישוב ההפרשה הקבוצתית המביאה בחשבון מקדם התאמה איכותי כנדרש בהוראות. כמו-כן, כאמור בביאור 1ה(4) לדוחות הכספיים לשנת 2014, הבנק יישם את ההנחיות שנקבעו בהוראות הפיקוח בנוגע לשיעור ההתאמה האיכותי בשיעור של 0.75% מעל ממוצע הפסדי העבר בטווח של חמש שנים שהסתיימו במועד הדיווח.

5. עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי

ביום 28 באפריל 2015 פורסם חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי. מטרת הנחיות החוזר הן בין השאר: שיפור איכות הדיווח לציבור על-ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר; הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות השנתיים; וכן גיבוש מתכונת לדוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה מובילות של בנקים מובילים בארצות-הברית ואירופה. החוזר מתייחס בין השאר לשינוי סדר ההצגה בדוח הכספי: הצגת דוח רווח והפסד לפני המאזן; הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורים מאזניים; פיצול ביאור 4 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לתמצית ברמת סך-הכל לפי סוגי אשראי עיקריים, ולמידע רחב יותר שייכלל במסגרת פרק סיכונים בדוח הכספי. כמו-כן החוזר מעדכן בצורה משמעותית את מתכונת הגילוי בדוח הדירקטוריון ובסקירת ההנהלה וכן קובע דרישות לדיווח מורחב באינטרנט בדבר סיכונים. נדרש ליישם את הנחיות החוזר החל מהדוח לציבור לשנת 2015. לחוזר לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים למעט על אופן ההצגה והגילוי.

ביאור 2 ניירות-ערך

ליום 31 במרץ 2015				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלואות:				
של מוסדות פיננסיים בישראל	416	5	-	421
של אחרים זרים	11	-	-	11
סך-כך אגרות-חוב מוחזקות לפדיון	427	5	-	432
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלואות:				
של ממשלת ישראל	30,035	29,023	1,018	(6) 30,035
של ממשלות זרות	2,535	2,476	62	(3) 2,535
של מוסדות פיננסיים בישראל	792	762	30	- 792
של מוסדות פיננסיים זרים	5,066	5,016	59	(9) 5,066
של אחרים בישראל	2,151	2,067	99	(15) 2,151
של אחרים זרים	3,635	3,584	58	(7) 3,635
סך-כך אגרות-חוב ומלואות זמינים למכירה	44,214	42,928	1,326	(40) 44,214
מניות:				
של אחרים	2,845	2,318	531	(4) 2,845 ⁽¹⁾
סך-כך ניירות הערך הזמינים למכירה	47,059	45,246	1,857 ⁽²⁾	(44) 47,059 ⁽¹⁾

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 609 מיליוני ש"ח.
 (2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2015				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות:				
של ממשלת ישראל	5,921	6	-	5,927
של ממשלות זרות	53	2	(3)	52
של מוסדות פיננסיים זרים	509	10	(1)	518
של אחרים בישראל	18	-	-	18
של אחרים זרים	267	9	(1)	275
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר	6,768	27	(5)	6,790
חבניות:				
של אחרים	56	-	(4)	52
סך-כל ניירות הערך למסחר	6,824	(1)27	(1)9	6,842
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾	52,497	1,889	(53)	54,333
(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות				
להלן יתרת החוב הרשומה של:				
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	31			

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
(1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
(2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-9.7 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2014				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות:				
של מוסדות פיננסיים בישראל	462	43	-	505
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלוות:				
של ממשלת ישראל	50,075	502	(8)	50,075
של ממשלות זרות	2,639	54	(7)	2,639
של מוסדות פיננסיים בישראל	689	28	-	689
של מוסדות פיננסיים זרים	3,003	34	(2)	3,003
של אחרים בישראל	1,691	141	-	1,691
של אחרים זרים	2,711	33	(4)	2,711
סך-כך אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	60,808	792	(21)	60,808
מניות:				
של אחרים	2,341	437	(4)	⁽¹⁾ 2,341
סך-כך ניירות הערך הזמינים למכירה	63,149	⁽²⁾ 1,229	⁽²⁾ (25)	⁽¹⁾ 63,149

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 595 מיליוני ש"ח.
 (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
 ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 במרץ 2014				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלונות:				
820	817	4	(1)	820
41	38	3	-	41
541	538	5	(2)	541
18	18	-	-	18
255	246	10	(1)	255
1,675	1,657	22	(4)	1,675
חבניות:				
47	54	-	(7)	47
1,722	1,711	⁽¹⁾ 22	⁽¹⁾ (11)	1,722
65,376	64,118	1,294	(36)	65,333
(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות				
להלן יתרת החוב הרשומה של:				
45	אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית			

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-8.2 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות:				
509	509	26	-	535
של מוסדות פיננסיים בישראל				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר רווחים	שווי הוגן*	
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלוות:				
37,049	36,268	793	(12)	37,049
של ממשלת ישראל				
3,498	3,447	62	(11)	3,498
של ממשלות זרות				
819	801	18	-	819
של מוסדות פיננסיים בישראל				
5,083	5,051	42	(10)	5,083
של מוסדות פיננסיים זרים				
2,284	2,215	87	(18)	2,284
של אחרים בישראל				
3,454	3,432	37	(15)	3,454
של אחרים זרים				
52,187	51,214	1,039	(66)	52,187
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				
חבניות:				
2,563	2,170	418	(25)	(1)2,563
של אחרים				
54,750	53,384	(2)1,457	(2)(91)	(1)54,750
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל חבניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 612 מיליוני ש"ח.
 (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
 ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות:				
של ממשלת ישראל	2,867	5	(1)	2,871
של ממשלות זרות	42	2	(1)	43
של מוסדות פיננסיים זרים	353	2	(1)	354
של אחרים בישראל	19	1	-	20
של אחרים זרים	176	9	(4)	181
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר	3,457	19	(7)	3,469
חבניות:				
של אחרים	55	1	(6)	50
סך-כל ניירות הערך ומלוות למסחר	3,512	⁽²⁾ 20	⁽²⁾ (13)	3,519
סך-כל ניירות הערך ⁽³⁾	57,405	1,503	(104)	⁽¹⁾ 58,804
(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות				
להלן יתרת החוב הרשומה של:				
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	34			

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל חבניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 612 מיליוני ש"ח.
 (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-9.4 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

31 במרץ 2015						
12 חודשים ומעלה			פחות מ-12 חודשים			
סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	
	20-40%	0-20%		20-40%	0-20%	
(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש						
אגרות-חוב ומלוות:						
(5)	-	(5)	144	(1)	-	(1) 16 של ממשלת ישראל
(2)	-	(2)	69	(1)	-	(1) 41 של ממשלות זרות
-	-	-	-	(9)	-	(9) 1,015 של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	(15)	-	(15) 360 של אחרים בישראל
-	-	-	46	(7)	-	(7) 410 של אחרים זרים
(7)	-	(7)	259	(33)	-	(33) 1,842 סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה
מניות:						
-	-	-	-	(4)	-	(4) 376 של אחרים
(7)	-	(7)	259	(37)	-	(37) 2,218 סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה
31 במרץ 2014						
12 חודשים ומעלה			פחות מ-12 חודשים			
סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	
	20-40%	0-20%		20-40%	0-20%	
אגרות-חוב ומלוות:						
(4)	-	(4)	105	(4)	-	(4) 317 של ממשלת ישראל
(5)	-	(5)	66	(2)	-	(2) 215 של ממשלות זרות
-	-	-	-	(2)	-	(2) 370 של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	26	(4)	-	(4) 483 של אחרים זרים
(9)	-	(9)	197	(12)	-	(12) 1,385 סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה
מניות:						
-	-	-	-	(4)	-	(4) 91 של אחרים
(9)	-	(9)	197	(16)	-	(16) 1,476 סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

31 בדצמבר 2014						
12 חודשים ומעלה			פחות מ-12 חודשים			
סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	
	20-40%	0-20%		20-40%	0-20%	
(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש (המשך)						
אגרות-חוב ומלוות:						
(5)	-	(5)	226	(7)	-	(7) 1,878 של ממשלת ישראל
(10)	-	(10)	191	(1)	-	(1) 887 של ממשלות זרות
(1)	-	(1)	115	(9)	-	(9) 1,715 של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	(18)	-	(18) 393 של אחרים בישראל
(1)	-	(1)	44	(14)	-	(14) 1,062 של אחרים זרים
(17)	-	(17)	576	(49)	-	(49) 5,935 סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה
מניות:						
(4)	-	(4)	373	(21)	-	(21) 321 של אחרים
(21)	-	(21)	949	(70)	-	(70) 6,256 סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
4,856	4	4,852	935	387	3,530	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
60	1	59	21	-	38	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(354)	-	(354)	(126)	-	(228)	מחיקות חשבונאיות
205	-	205	78	-	127	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(149)	-	(149)	(48)	-	(101)	מחיקות חשבונאיות נטו
1	-	1	1	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,768	5	4,763	909	387	3,467	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2015 ⁽²⁾⁽³⁾ (בלתי מבוקר)
25	-	25	1	-	24	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
697	-	697	69	-	628	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
-	-	-	-	-	-	(3) מזה: בגין מכשירי חוב אחרים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
4,587	6	4,581	729	422	3,430	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
(15)	-	(15)	15	(4)	(26)	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(265)	-	(265)	(69)	(1)	(195)	מחיקות חשבונאיות
151	-	151	33	-	118	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(114)	-	(114)	(36)	(1)	(77)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,458	6	4,452	708	417	3,327	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2014 ⁽²⁾⁽³⁾ (בלתי מבוקר)
52	-	52	(10)	-	62	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
690	-	690	65	-	625	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
-	-	-	-	-	-	(3) מזה: בגין מכשירי חוב אחרים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר וכספים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה

31 במרץ 2015					
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
191,270	47,356	143,914	3,335	-	140,579
שנבדקו על בסיס פרטני					
129,073	-	129,073	47,491	56,766	24,816
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
320,343	47,356	272,987	50,826	56,766	165,395
סך-הכלל חובות*					
62,306	-	62,306	-	56,504	5,802
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,713	5	2,708	162	-	2,546
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,358	-	1,358	678	387	293
שנבדקו על בסיס קבוצתי** ⁽²⁾					
4,071	5	4,066	840	387	2,839
סך-הכלל הפרשה להפסדי אשראי					
224	-	224	-	190	34
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

31 במרץ 2014					
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
161,521	25,890	135,631	3,418	-	132,213
שנבדקו על בסיס פרטני					
118,363	-	118,363	43,356	53,839	21,168
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
279,884	25,890	253,994	46,774	53,839	153,381
סך-הכלל חובות*					
58,503	-	58,503	-	53,470	5,033
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,660	6	2,654	157	-	2,497
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,108	-	1,108	486	417	205
שנבדקו על בסיס קבוצתי** ⁽²⁾					
3,768	6	3,762	643	417	2,702
סך-הכלל הפרשה להפסדי אשראי					
261	-	261	-	229	32
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-218 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.14: 205 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 215 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-24 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.14: 18 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 24 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה (המשך)

31 בדצמבר 2014							
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				מסחרי	
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיור			
יתרת חוב רשומה של חובות*:							
175,470	34,046	141,424	3,584	-	137,840	שנבדקו על בסיס פרטני	
126,736	-	126,736	46,896	56,515	23,325	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾	
302,206	34,046	268,160	50,480	56,515	161,165	סך-הכלל חובות*	
61,795	-	61,795	-	56,196	5,599	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור	
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:							
2,849	4	2,845	163	-	2,682	שנבדקו על בסיס פרטני	
1,335	-	1,335	704	387	244	שנבדקו על בסיס קבוצתי** ⁽²⁾	
4,184	4	4,180	867	387	2,926	סך-הכלל הפרשה להפסדי אשראי	
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה							
230	-	230	-	192	38	לפי עומק הפיגור***	

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-218 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 205 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 215 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-24 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 18 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 24 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות*

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרץ 2015						
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
188	40	20,548	669	245	19,634	בינוי ונדל"ן - בינוי
49	16	19,463	621	470	18,372	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
17	1	13,205	702	37	12,466	שירותים פיננסיים
156	87	88,944	3,507	2,972	82,465	מסחרי - אחר
410	144	142,160	5,499	3,724	132,937	סך-הכל מסחרי
424	771	56,226	-	671	55,555	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר ⁽⁵⁾
207	69	48,718	639	254	47,825	אנשים פרטיים - אחר
1,041	984	247,104	6,138	4,649	236,317	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	224	-	-	224	בנקים בישראל
-	-	599	-	-	599	ממשלת ישראל
1,041	984	247,927	6,138	4,649	237,140	סך-הכל פעילות בישראל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 ** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 3.2.ב.ג. להלן.
 (3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיר בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-147 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 274 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 156 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
 (5) כולל יתרת הלוואות לדיר בסך של כ-87 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 106 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 97 מיליוני ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלווה הסיכוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרץ 2015					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	5,753	170	-	5,583
17	11	17,482	182	245	17,055
17	11	23,235	352	245	22,638
21	12	2,648	47	16	2,585
38	23	25,883	399	261	25,223
-	-	44,889	-	-	44,889
-	-	1,644	-	-	1,644
38	23	72,416	399	261	71,756
1,079	1,007	272,987	6,537	4,910	261,540
-	-	45,113	-	-	45,113
-	-	2,243	-	-	2,243
1,079	1,007	320,343	6,537	4,910	308,896

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לענין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2.3.ג.להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-147 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 274 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 156 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

ביאור 3 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרץ 2014						
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
197	20	18,337	915	370	17,052	בינוי ונדל"ן - בינוי
119	6	18,608	720	583	17,305	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
22	14	10,962	740	358	9,864	שירותים פיננסיים
115	81	86,206	3,522	3,856	78,828	מסחרי - אחר
453	121	134,113	5,897	5,167	123,049	סך-הכל מסחרי
484	849	53,250	-	752	52,498	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾
224	68	44,617	678	242	43,697	אנשים פרטיים - אחר
1,161	1,038	231,980	6,575	6,161	219,244	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	26	-	-	26	בנקים בישראל
-	-	395	-	-	395	ממשלת ישראל
1,161	1,038	232,401	6,575	6,161	219,665	סך-הכל פעילות בישראל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 ** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 3.2.2.ג להלן.
 (3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-147 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 274 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 156 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
 (5) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך של כ-87 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 106 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 97 מיליוני ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסיכוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרץ 2014						
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
-	-	4,575	321	-	4,254	בינוי ונדל"ן
69	1	14,693	234	332	14,127	מסחרי - אחר
69	1	19,268	555	332	18,381	סך-הכל מסחרי
32	8	2,746	42	40	2,664	אנשים פרטיים
101	9	22,014	597	372	21,045	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	24,484	-	-	24,484	בנקים בחו"ל
-	-	985	-	-	985	ממשלות חו"ל
101	9	47,483	597	372	46,514	סך-הכל פעילות בחו"ל
1,262	1,047	253,994	7,172	6,533	240,289	סך-הכל ציבור
-	-	24,510	-	-	24,510	סך-הכל בנקים
-	-	1,380	-	-	1,380	סך-הכל ממשלות
1,262	1,047	279,884	7,172	6,533	266,179	סך-הכל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2.3.ג להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-147 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 274 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 156 מיליוני ש"ח) וסוגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

ביאור 3 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2014						
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
204	41	19,632	558	323	18,751	בינוי ונדל"ן - בינוי
83	15	19,033	642	454	17,937	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
3	-	12,769	584	286	11,899	שירותים פיננסיים
127	87	87,545	3,383	3,395	80,767	מסחרי - אחר
417	143	138,979	5,167	4,458	129,354	סך-הכל מסחרי
431	830	55,971	-	717	55,254	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾
188	75	48,196	638	266	47,292	אנשים פרטיים - אחר
1,036	1,048	243,146	5,805	5,441	231,900	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	404	-	-	404	בנקים בישראל
-	-	560	-	-	560	ממשלת ישראל
1,036	1,048	244,110	5,805	5,441	232,864	סך-הכל פעילות בישראל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 ** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.ב.ג.3 להלן.
 (3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-147 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 274 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 156 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
 (5) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך של כ-87 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 106 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 97 מיליוני ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסיכוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 3 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2014					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 89 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	5,466	210	-	5,256
16	9	16,720	214	226	16,280
16	9	22,186	424	226	21,536
35	12	2,828	52	25	2,751
51	21	25,014	476	251	24,287
-	-	31,781	-	-	31,781
-	-	1,301	-	-	1,301
51	21	58,096	476	251	57,369
1,087	1,069	268,160	6,281	5,692	256,187
-	-	32,185	-	-	32,185
-	-	1,861	-	-	1,861
1,087	1,069	302,206	6,281	5,692	290,233

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר וכספים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 ** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 2.2.3.ג.להלן.
 (3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיר בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-147 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 274 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 156 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל, כאשר חוב שנבחן פרטנית מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור, או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור), ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיר, למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 במרץ 2015					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור – מסחרי					
4,173	669	268	111	401	בינוי ונדל"ן – בינוי
2,031	621	330	9	291	בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן
1,520	702	71	61	631	שירותים פיננסיים
7,229	3,507	1,433	477	2,074	מסחרי – אחר
14,953	5,499	2,102	658	3,397	סך-הכל מסחרי
1,122	639	269	99	370	אנשים פרטיים – אחר
16,075	6,138	2,371	757	3,767	סך-הכל ציבור – פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור – מסחרי					
415	170	54	8	116	בינוי ונדל"ן
364	182	57	63	125	מסחרי – אחר
779	352	111	71	241	סך-הכל מסחרי
50	47	1	42	46	אנשים פרטיים
829	399	112	113	287	סך-הכל ציבור – פעילות בחו"ל
16,904	6,537	2,483	870	4,054	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	3,903	1,200	647	2,703	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	2,616	1,251	224	1,365	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 במרץ 2014					
ייתר קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
4,309	915	581	107	334	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,614	720	562	7	158	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1,609	740	34	218	706	שירותים פיננסיים
7,625	3,522	1,394	385	2,128	מסחרי - אחר
15,157	5,897	2,571	717	3,326	סך-הכל מסחרי
1,135	678	277	110	401	אנשים פרטיים - אחר
16,292	6,575	2,848	827	3,727	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
553	321	168	11	153	בינוי ונדל"ן
341	234	35	49	199	מסחרי - אחר
894	555	203	60	352	סך-הכל מסחרי
45	42	1	34	41	אנשים פרטיים
939	597	204	94	393	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
17,231	7,172	3,052	921	4,120	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	4,184	905	792	3,279	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	3,080	1,832	233	1,248	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר וכספים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

- (1) יתרת חוב רשומה.
- (2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2014					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
4,067	558	282	83	276	בינוי ונדל"ן - בינוי
2,050	642	279	12	363	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1,312	584	62	150	522	שירותים פיננסיים
7,058	3,383	1,617	442	1,766	מסחרי - אחר
14,487	5,167	2,240	687	2,927	סך-הכל מסחרי
1,109	638	262	98	376	אנשים פרטיים - אחר
15,596	5,805	2,502	785	3,303	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
449	210	172	10	38	בינוי ונדל"ן
354	214	21	97	193	מסחרי - אחר
803	424	193	107	231	סך-הכל מסחרי
54	52	1	41	51	אנשים פרטיים
857	476	194	148	282	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
16,453	6,281	2,696	933	3,585	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	**3,628	**1,386	704	2,242	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	2,615	1,458	208	1,157	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** הוצג מחדש.

*** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו***	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים
פעילות לווים בישראל		
ציבור - מסחרי		
-	1	614
1	1	631
-	-	643
6	7	3,445
7	9	5,333
3	9	639
10	18	5,972
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור - מסחרי		
1	1	190
2	2	198
3	3	388
3	3	49
6	6	437
16	***24	6,409

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

*** הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

**** אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 117 מיליוני ש"ח (31.3.14: 124 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014			
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו***	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
6	7	1,023	בינוי ונדל"ן - בינוי
1	2	767	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
3	3	807	שירותים פיננסיים
11	13	3,614	מסחרי - אחר
21	25	6,211	סך-הכל מסחרי
4	10	690	אנשים פרטיים - אחר
25	35	6,901	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור - מסחרי			
1	1	331	בינוי ונדל"ן
2	2	214	מסחרי - אחר
3	3	545	סך-הכל מסחרי
2	2	44	אנשים פרטיים
5	5	589	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
30	****40	7,490	סך-הכל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 ** יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
 *** הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
 **** אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 117 מיליוני ש"ח (31.3.14: 124 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 במרץ 2015			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
			בינוי ונדל"ן - בינוי
303	38	265	
			בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
269	32	237	
			שירותים פיננסיים
56	1	55	
			מסחרי - אחר
1,319	91	1,228	
1,947	162	1,785	סך-הכלל מסחרי
			אנשים פרטיים - אחר
572	234	338	
2,519	396	2,123	סך-הכלל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור - מסחרי			
			בינוי ונדל"ן
92	-	92	
			מסחרי - אחר
1	-	1	
			סך-הכלל מסחרי
93	-	93	
			אנשים פרטיים
4	1	3	
			סך-הכלל ציבור - פעילות בחו"ל
97	1	96	
2,616	397	2,219	סך-הכלל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות לתת אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2015 בסך של כ-78 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 425 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 106 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

31 במרץ 2014			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
574	120	454	בינוי ונדל"ן - בינוי
331	46	285	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
110	6	104	שירותים פיננסיים
1,219	79	1,140	מסחרי - אחר
2,234	251	1,983	סך-הכלל מסחרי
604	238	366	אנשים פרטיים - אחר
2,838	489	2,349	סך-הכלל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור - מסחרי			
235	-	235	בינוי ונדל"ן
1	-	1	מסחרי - אחר
236	-	236	סך-הכלל מסחרי
6	1	5	אנשים פרטיים
242	1	241	סך-הכלל ציבור - פעילות בחו"ל
3,080	490	2,590	סך-הכלל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי חכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוציגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות לתת אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2015 בסך של כ-78 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 425 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 106 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

31 בדצמבר 2014			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
314	48	266	בינוי ונדל"ן - בינוי
283	36	247	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
45	1	44	שירותים פיננסיים
1,273	96	1,177	מסחרי - אחר
1,915	181	1,734	סך-הכלל מסחרי
564	240	324	אנשים פרטיים - אחר
2,479	421	2,058	סך-הכלל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור - מסחרי			
131	-	131	בינוי ונדל"ן
1	-	1	מסחרי - אחר
132	-	132	סך-הכלל מסחרי
4	1	3	אנשים פרטיים
136	1	135	סך-הכלל ציבור - פעילות בחו"ל
2,615	422	2,193	סך-הכלל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי חזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות לתת אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2015 בסך של כ-78 מיליוני ש"ח (ליום 31.3.14: 425 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 106 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו		
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל		
ציבור – מסחרי		
27	8	7
6	6	5
6	11	10
142	54	49
181	79	71
1,983	95	85
2,164	174	156
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור – מסחרי		
2	1	1
6	-	-
8	1	1
2,172	175	157

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו		
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל		
ציבור – מסחרי		
23*	191*	178*
7	66	62
172	45	41
202*	302*	281*
1,932	84	74
2,134*	386*	355*
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור – מסחרי		
1	1	1
87	4	4
88*	5*	5*
2,222	391	360

* סווג מחדש.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*		
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
פעילות לווים בישראל		
ציבור – מסחרי		
		בינוי ונדל"ן – בינוי
12	3	בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן
1	-	מסחרי – אחר
53	4	סך-הכל מסחרי
66	7	אנשים פרטיים – אחר
683	19	סך-הכל ציבור – פעילות בישראל
749	26	
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור – מסחרי		
		אנשים פרטיים
1	-	סך-הכל ציבור
750	26	

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*		
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
פעילות לווים בישראל		
ציבור - מסחרי		
13	6	בינוי ונדל"ן - בינוי
75	11	מסחרי - אחר
88	17	סך-הכל מסחרי
758	19	אנשים פרטיים - אחר
846	36	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור - מסחרי		
4	-	אנשים פרטיים
850	36	סך-הכל ציבור

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)**

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV) , סוג ההחזר וסוג הריבית**

31 במרץ 2015					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
	בלתי מבוקר				
	692	24,076	2,849	35,693	עד 60%
	490	19,697	1,502	26,226	מעל 60%
	1,676	503	73	649	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	2,858	44,276	4,424	62,568	סך-הכל

31 במרץ 2014					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון*	מזה: ריבית משתנה		
	בלתי מבוקר				
	903	22,641	2,806	32,240	עד 60%
	284	20,056	1,688	25,935	מעל 60%
	1,770	491	66	697	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	2,957	43,188	4,560	58,872	סך-הכל

31 בדצמבר 2014					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון*	מזה: ריבית משתנה		
	מבוקר				
	701	23,942	2,790	34,863	עד 60%
	420	20,021	1,599	26,443	מעל 60%
	1,501	522	88	808	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	2,622	44,485	4,477	62,114	סך-הכל

* הוצג מחדש.

** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

*** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

איכות אשראי – יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי, למעט החריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
 2. קבלת הלוואה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-100 בגין הנכס.
 3. גרירת משכנתא.
 4. חלק ממסגרת האשראי לא נוצל.
 5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- ביאור 3.ב.3 מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור, תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת הלוואות ראה ביאור ג.6.

ביאור 4 הון והלימות הון

א. הוראות באזל 3

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 (להלן: "באזל 3"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211.

הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הפיקוחי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי.
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים.
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.
- הקצאת הון בגין סיכון CVA בפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

ההוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר", וזאת כדי לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל 3 ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן הזכויות שאינן מקנות שליטה שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2015 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עומד על 40% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 70%.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2015

ביאור 4 הון והלימות הון (המשך)

ב. הלימות הון בנתוני המאוחד

31 במרץ 2014	31 בדצמבר 2014	31 במרץ 2015	
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
(1)*29,778	(1)31,482	32,069	הון עצמי רובד 1
(1)*31,732	(1)33,436	33,778	הון רובד 1
15,632	16,041	14,483	הון רובד 2
(1)*47,364	(1)49,477	48,261	סך-הכולל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

*290,107	311,329	312,751	סיכון אשראי
6,328	5,269	5,194	סיכונים שוק
21,553	22,275	22,273	סיכון תפעולי
(1)*317,988	(1)338,873	340,218	סך-הכולל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

באחוזים

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

(1)*9.36%	(1)9.29%	9.43%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
(1)*9.98%	(1)9.87%	9.93%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
(1)*14.89%	(1)14.60%	14.19%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
(2)9.00%	(2)9.00%	(2)9.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
(2)12.50%	(2)12.50%	(2)12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ב.2.

(1) כפי שדווח ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. ראה ביאור 1 ב.1. אם האימוץ היה מתבצע בשנת 2014, ליום 31 בדצמבר 2014 יחס הון עצמי רובד 1 היה 9.25% ויחס ההון הכולל היה 14.56% וליום 31 במרץ 2014 יחס הון עצמי רובד 1 היה 9.32% ויחס ההון הכולל היה 14.85%.

(2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינו 9%-12.5% בהתאמה והחל מיום 1 בינואר 2017 הינו 10%-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2%-13.7%, בהתאמה. ליתרת ההלוואות לדיור ראה ביאור 3 א.2.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2015

ביאור 4 הון והלימות הון (המשך)

ב. הלימות הון בנתוני המאוחד (המשך)

31 במרץ 2014	31 בדצמבר 2014	31 במרץ 2015	
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
4. חברות בת משמעותיות			
ישראל			
17.90%	19.04%	19.03%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
17.90%	19.04%	19.03%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
18.80%	19.98%	20.05%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 9.00%	⁽¹⁾ 9.00%	⁽¹⁾9.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
⁽¹⁾ 12.50%	⁽¹⁾ 12.50%	⁽¹⁾12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
בנק הפועלים שוויץ			
22.39%	21.09%	20.90%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
22.39%	21.09%	20.90%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
22.48%	21.17%	20.98%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	8.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
11.20%	11.20%	11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
בנק פוזיטיף			
16.31%	17.51%	15.82%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
17.04%	18.15%	16.46%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

באזל 2⁽²⁾

(1) יחס ההון המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015.
 (2) בנק פוזיטיף אינו מיישם את הוראות באזל 3 ולכן הנתונים מוצגים לפי הוראות באזל 2.

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

31 במרץ 2014	31 בדצמבר 2014	31 במרץ 2015	
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
יחס ההון לרכיבי סיכון			
⁽¹⁾ *9.08%	⁽¹⁾ 8.97%	⁽¹⁾9.18%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299
⁽¹⁾ *0.28%	⁽¹⁾ 0.32%	⁽¹⁾0.25%	השפעת הוראות המעבר והכללת זכויות עובדים
*9.36%	9.29%	9.43%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1.ב.2.
 (1) לרבות השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים. מספרי השוואה הוצגו מחדש כדי לשקף השפעה זו. לפרטים נוספים ראה ביאור 1.ב.1.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2015

ביאור 4 הון והלימות הון (המשך)

ד. הלוואות לדיור

בחדש יולי 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לגבי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" (להלן: "ההוראה"). ההוראה מאגדת את ההנחיות והמגבלות בנושא הלוואות לדיור למסמך מחייב אחד. ההוראה מגדירה מחדש את המונח "שיעור החזר מהכנסה". בנוסף, ההוראה מגבילה את סכום הלוואה המאפשר קבלת משקל סיכון מופחת לפי סעיף 72 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 ל-5 מיליוני ש"ח. הלוואה שסכומה עולה על 5 מיליוני ש"ח תשוקלל ב-100%. כאשר סכום הלוואה נמוך מ-5 מיליוני ש"ח, ניתן להפחית את משקל הסיכון בהתאם לאמור בסעיף 72 להוראה 203, בהתאם ליחס ה-LTV כפי שחושב במועד מתן הלוואה. התיקונים מיושמים החל מיום 1 באוקטובר 2014. השפעת היישום אינה מהותית. כמו-כן, החל מיום 1 בינואר 2015, תאגידים בנקאיים רשאים להפחית את משקל הסיכון של 100% ביחס להלוואות ממונפות בריבית משתנה אשר ניתנו בין התאריכים 26 באוקטובר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2012, ל-75%. ההשפעה הינה קטן בכספי הסיכון ליום 31 במרץ 2015 בסך של כ-570 מיליון ש"ח, גידול ביחס הון עצמי רוברד 1 של כ-0.02% וגידול ביחס ההון הכולל של כ-0.02%.

ה. יעד הלימות הון

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת הערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רוברד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון עצמי רוברד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן קבע המפקח, כי החל מיום 1 בינואר 2015 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של כל התאגידים הבנקאיים על 12.5% וכי בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2017, יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של התאגידים הבנקאיים המשמעותיים במיוחד על 13.5%. הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד. ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המשקף 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. ההשפעה הכוללת של הוראה זו, על בסיס יתרת הלוואות לדיור לתאריך הדוחות הכספיים, נאמדת בכ-0.2%. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רוברד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2% ו-13.7%, בהתאמה. ביום 20 באפריל 2015 החליט דירקטוריון הבנק להגדיל את תכנון יחס הון עצמי רוברד 1 של הבנק באופן שמיום 31 בדצמבר 2017 הוא יעמוד על 10.75%.

ביאור 4 הון והלימות הון (המשך)

1. דיווח על יחס כיסוי הנזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות" אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם, וכן הוגדר תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים הבאים (המכנה). תזרים זה כולל משיכה מסוימת של פיקדונות מסוגים שונים בהתאם למקדמים בתרחיש, ניצול מסוים של מסגרות אשראי שהבנק העמיד ועוד, בניכוי פירעונות במהלך החודש של אשראי שהבנק העמיד במקדמים מסוימים וכו'. הסיווגים של אגרות-החוב, סוגי הפיקדונות, סוגי המסגרות וכו' ומקדמיהם נתונים בהוראה.

יחס כיסוי הנזילות מונהג החל מיום 1 באפריל 2015.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית נקבעה על 60% ותגדל ל-80% ביום 1 בינואר 2016 ול-100% ביום 1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימליות אלו. בנוסף, ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא "הוראת שעה - יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל - גילוי בגין יחס כיסוי נזילות". במסגרת החוזר תוקנו הוראות הדיווח לציבור כדי לשלב את דרישות הגילוי שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ יחס כיסוי הנזילות. בהתאם לכך, נקבע בין היתר, כי בכל דוח כספי החל מיום 1 באפריל 2015 יתווספו דרישות הגילוי על יחס כיסוי הנזילות במסגרת ביאור "הון והלימות הון" אשר שמו ישונה לביאור "הון, הלימות הון, נזילות ומינוף". הבנק מיישם את ההוראה ועומד ביחס כיסוי הנזילות המזערי החל עליו החל מיום 1 באפריל 2015.

2. יחס המינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדדה משלימה ואמינה לדרישות הון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת הון למדידת החשיפה. הון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של תאגיד בנקאי היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו-כן, התאגיד הבנקאי לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן מצוין אחרת בהוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה התאגיד הבנקאי מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 ואת החשיפות בגין פריטים חוץ-מאזניים על-ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 203. תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 6%.

ביאור 4 הון והלימות הון (המשך)

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018. בכל דוח כספי החל מיום 1 באפריל 2015 יתווספו דרישות הגילוי על יחס המינוף במסגרת ביאור "הון והלימות הון" אשר שמו ישונה לביאור "הון, הלימות הון, נזילות ומינוף".

הבנק מיישם את ההוראה ועומד ביחס המינוף המזערי החל עליו החל מיום 1 באפריל 2015.

ח. דיבידנדים

דירקטוריון הבנק החליט ביום 10 ביולי 2013 לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. מדיניות חלוקת הדיבידנד שנקבעה על-ידי הדירקטוריון הנה לחלק עד 30% מהרווח הנקי הנובע מפעולות רגילות. מדיניות זו תהיה תקפה עד שהבנק יעמוד ביעדי ההון שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים ואומצו על-ידי הדירקטוריון.

תשלום דיבידנד

בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק ולאחר שנתקבל אישור המפקח על הבנקים לחלוקת דיבידנד רבעונית החל משנת 2015 בגובה של 20% מהרווח הנקי, החליט דירקטוריון הבנק ביום 19 במאי 2015 על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון הראשון של שנת 2015 בסך של כ-162 מיליון ש"ח המהווה 12.18 אגורות לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ב.

הדירקטוריון קבע את יום 28 במאי 2015 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 10 ביוני 2015 כיום התשלום.

להלן פרטים בדבר דיבידנד ששולם:

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
09.03.2015	31.03.2015	5.262	70
23.11.2014	15.12.2014	8.83	117
13.08.2014	03.09.2014	9.00	119
21.05.2014	12.06.2014	8.00	106
19.03.2014	10.04.2014	8.00	106

ביאור 5 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 במרץ 2015							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
נכסים							
70,443	-	3,993	720	40,725	-	25,005	מזומנים ופיקדונות בבנקים
54,328	2,897	1,529	1,206	15,270	2,629	30,797	ניירות-ערך
523	-	4	-	398	-	121	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
268,921	460	4,823	5,832	28,167	50,534	179,105	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,243	-	245	751	1,184	-	63	אשראי לממשלות
139	100	-	-	-	-	39	השקעות בחברות כלולות
3,435	3,435	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
4	4	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
18,312	16	536	352	7,163	765	9,480	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
8,078	723	59	600	398	3	6,295	נכסים אחרים
426,426	7,635	11,189	9,461	93,305	53,931	250,905	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
307,895	460	5,971	13,876	82,745	15,807	189,036	פיקדונות הציבור
5,421	-	103	628	2,809	199	1,682	פיקדונות מבנקים
560	-	-	-	208	34	318	פיקדונות הממשלה
43	-	43	-	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
34,808	-	560	32	1,686	26,482	6,048	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
19,715	-	500	312	7,583	1,115	10,205	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
25,898	507	88	600	1,453	206	23,044	התחייבויות אחרות
394,340	967	7,265	15,448	96,484	43,843	230,333	סך-כל ההתחייבויות
32,086	6,668	3,924	(5,987)	(3,179)	10,088	20,572	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
							מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
							מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
							אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
							סך-הכל כללי
							אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
							אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* רבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרט לא-כסף.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) הבנק מיישם את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (128) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במגזר הלא-צמוד.

ביאור 5 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים***	ליום 31 במרץ 2014					
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי			
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
נכסים							
39,467	-	3,708	437	20,843	-	14,479	מזומנים ופיקדונות בבנקים
65,333	2,388	2,166	1,206	10,488	2,329	46,756	ניירות-ערך
50	-	-	-	-	-	50	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
250,232	315	6,301	5,910	24,629	53,991	159,086	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1,380	-	-	637	737	-	6	אשראי לממשלות
141	**114	-	-	-	-	**27	השקעות בחברות כלולות
*3,381	*3,381	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
17	17	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
10,547	15	429	424	2,116	1,451	6,112	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
*6,318	*768	146	463	*201	393	*4,347	נכסים אחרים
*376,866	**,*6,998	12,750	9,077	*59,014	58,164	**,*230,863	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
276,014	315	8,018	13,181	61,374	17,528	175,598	פיקדונות הציבור
4,849	-	192	554	2,439	182	1,482	פיקדונות מבנקים
504	-	-	-	117	39	348	פיקדונות הממשלה
188	-	188	-	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
31,314	-	543	48	1,649	23,010	6,064	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
11,623	-	520	526	2,215	2,057	6,305	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
*22,886	631	188	490	*1,181	275	*20,121	התחייבויות אחרות
*347,378	946	9,649	14,799	*68,975	43,091	*209,918	סך-כל ההתחייבויות
*29,488	**,*6,052	3,101	(5,722)	*(9,961)	15,073	**,*20,945	עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
		(1,540)	-	-	-	1,540	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
		(1,697)	5,020	11,139	(4,386)	(10,076)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
		424	293	(1,578)	-	861	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
		(7)	263	(802)	-	546	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
	**,*6,052	281	(146)	*(1,202)	10,687	**,*13,816	סך-הכל כללי
		332	574	(1,317)	-	411	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
		291	699	(2,564)	-	1,574	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* יישום למפרע - לפריטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב1.

** סוג מחדש.

*** לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא-כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) הבנק מיישם את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (141) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במגזר הלא-צמוד.

ביאור 5 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים**	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
							נכסים
54,974	-	3,189	591	28,310	-	22,884	חוזמים ופיקדונות בבנקים
58,778	2,613	1,626	1,272	15,509	2,637	35,121	ניירות-ערך
							ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
476	-	2	-	194	-	280	
263,980	376	5,020	5,978	27,490	51,955	173,161	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1,861	-	-	759	1,055	-	47	אשראי לממשלות
135	96	-	-	-	-	39	השקעות בחברות כלולות
3,475	3,475	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
7	7	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
16,244	12	535	415	6,721	706	7,855	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
*8,103	665	122	420	*365	3	*6,528	נכסים אחרים
*408,033	7,244	10,494	9,435	*79,644	55,301	*245,915	סך-כל הנכסים
							התחייבויות
297,230	376	6,154	13,695	75,977	16,461	184,567	פיקדונות הציבור
4,322	-	115	609	1,616	211	1,771	פיקדונות מבנקים
455	-	-	-	205	36	214	פיקדונות הממשלה
							ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
42	-	42	-	-	-	-	
33,671	-	724	23	1,685	25,134	6,105	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
16,777	-	365	282	6,988	1,062	8,080	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
*24,320	430	160	439	*1,053	207	*22,031	התחייבויות אחרות
*376,817	806	7,560	15,048	*87,524	43,111	*222,768	סך-כל ההתחייבויות
*31,216	6,438	2,934	(5,613)	*(7,880)	12,190	*23,147	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
		(1,609)	-	17	-	1,592	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
		(1,278)	3,845	8,702	(5,925)	(5,344)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
		179	1,414	(1,537)	-	(56)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
		(136)	508	(693)	-	321	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
		6,438	90	154	*(1,391)	*19,660	סך-הכל כללי
		217	1,778	(2,885)	-	890	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
		(321)	1,233	2,064	-	(2,976)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 10.
 ** לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרט לא-כסף.
 (1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.
 (3) הבנק מיישם את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (136) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במגזר הלא-צמוד.

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

31 בדצמבר		31 במרץ		31 בדצמבר		31 במרץ	
2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה				יתרות החוזים*			
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
א. מכשירים פיננסיים חוץ-מאדניים:							
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:							
11	10	11	1,586	1,363	1,359	1. אשראי תעודות	
19	22	19	6,391	6,665	6,402	2. ערבויות להבטחת אשראי	
76	83	75	16,769	17,102	17,728	3. ערבויות לרוכשי דירות	
189	219	229	23,557	20,585	24,010	4. ערבויות והתחייבויות אחרות	
54	54	57	31,070	30,873	31,193	5. מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק	
-	-	-	10,753	10,374	11,016	6. מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים	
131	111	126	40,445	36,985	39,600	7. מסגרות חיד" ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו	
98	90	80	35,513	30,575	30,140	8. התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן**	
94	101	100	21,756	20,758	21,602	9. התחייבויות להוצאת ערבויות	
ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות:							
			240	191	341	1. התחייבות לרכישת ניירות-ערך	
			45	162	22	2. הקמה של בניינים וציוד ורכישתם	
						3. חוזי שכירות לזמן ארוך - משכירות של בניינים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות:	
			165	172	164	בשנה הראשונה	
			157	167	158	בשנה השניה	
			144	152	147	בשנה השלישית	
			139	140	143	בשנה הרביעית	
			131	137	125	בשנה החמישית	
			578	689	555	מעל חמש שנים	
			1,314	1,457	1,292	סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד	

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 ** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקן 451, נהלים למתן הלוואות לדיר.

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2014	2015	
2	3	הערך בספרים של האשראי שנמכר
2	3	תמורה שהתקבלה במזומן
-	-	סך-הכל רווח נטו ממכירת אשראי

ד. תביעות משפטיות

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד קבוצת הבנק בנושאים שונים ליום 31 במרץ 2015, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (reasonably possible), מסתכם בכ-87 מיליון ש"ח.

(א) לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה ביאור ד.19. (א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים, ביחס למפורט בביאור ד.19. (א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 בקשר לתביעות נגד קבוצת הבנק למעט כמפורט להלן:

1. בין בעלי השליטה לשעבר ב-JSC Ukrainian Innovation Bank (להלן: "המבקשים" ו-"JSB" בהתאמה) לבין תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (להלן: "תרשיש"), והבנק הוחל, לבקשת המבקשים, בהליך בורות בפני ה-London Court of International Arbitration. המבקשים טוענים, כי הבנק ותרשיש הפרו את התחייבותם על-פי הסכם מחדש דצמבר 2007 בין המבקשים לבין תרשיש (ותיקוניו לאחר מכן), לרכוש כ-75% מהון המניות JSB מידי המבקשים. המבקשים טוענים, כי נגרם להם נזק בסך כ-136 מיליון דולר בגין אי-השלמת העסקה, ונזק נוסף בגין אי-ביצוע הסכמי ייעוץ נלווים לעסקה. הבנק ותרשיש דוחים את טענות המבקשים, בין היתר, משום שהעסקה הני"ל לא יצאה בשעתו לפועל, לאחר שנגיד בנק ישראל ביטל, בחודש אוקטובר 2008, את ההיתר שהוא נתן לעסקה.
2. באשר לתביעה שפורטה בביאור ד.19. (א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014, שהוגשה ביום 28 באפריל 2014 נגד שלוש חברות כרטיסי אשראי ובתוכן ישראלכרט, הגישו המבקשים ביום 24 בפברואר 2015, בקשה להסתלק מהתביעה ומבקשת האישור ולבקשת בית המשפט הגישו ביום 12 במאי 2015 בקשת הסתלקות מפורטת יותר. טרם ניתנה החלטה בבקשת ההסתלקות.
3. באשר לתביעה שפורטה בביאור ד.19. (א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014, שהוגשה ביום 30 באוקטובר 2013 לבית המשפט המחוזי בירושלים נגד חמישה בנקים והבנק בתוכם, ניתן ביום 5 במרץ 2015 פסק דין על פיו נדחתה התביעה ובקשת האישור.

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

(ב) כמו-כן, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, כמפורט להלן שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי הליכים משפטיים אלו ולפיכך לא בוצעה בגינם הפרשה:

1. ביום 30 במרץ 2015 הוגשו על-ידי שני מבקשים שונים שתי בקשות לאישור וניהול תביעה כתובענה ייצוגית כנגד חברת ישראלכרט בע"מ, שהינה חברת בת של הבנק (להלן: "ישראלכרט") הנוגעות למחיקת הכובים בתוכנית המתנות שהסתיימה לפני מספר שנים. האחת הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בסכום של כ-159 מיליון ש"ח, והשנייה הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז בסכום של כ-41 מיליון ש"ח. לטענת מבקשי האישור, ביטול התוכנית וזמן ההתארגנות שניתן ללקוחות ישראלכרט לצורך מימוש הנקודות הצבורות נעשו שלא כדין.
 2. ביום 10 בדצמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד הבנק. סכומה של התביעה הנקוב בכתב התביעה הינו כ-255 מיליון ש"ח. המבקשים טוענים שהבנק מטעה את לקוחותיו וגורם להם נזקים בשתי דרכים שונות. על-פי טענה אחת, כאשר הבנק מזכה את חשבון הלקוחות בגין טעות שעשה, הזיכוי אינו מתבצע לפי תאריך ערך הטעות, וכתוצאה מכך, נגבית לטענת התובעים מהלקוחות, ריבית חובה שלא הייתה צריכה להיגבות לו היה הזיכוי נעשה במועד הנכון. על-פי הטענה השנייה, לקוחות המפקידים לחשבונותיהם שיקים הכוללים אגורות מזוכים לעיתים, לטענת המבקשים, בסכום השיק ללא האגורות, דהיינו בסכום הנמוך מהסכום הנקוב בשיק.
 3. ביום 29 בספטמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד שלושה בנקים והבנק בתוכם. סכומה הכולל של התביעה כנגד כל המשיבים הועמד על כ-197 מיליון ש"ח. לטענת המבקשים, הבנקים הנתבעים אינם מיידעים את הציבור אודות העמלות אותן הם גובים ואינם מוסרים מידע שלם אודותיהן בניגוד למתחייב על-פי החוק. בנוסף, על-פי טענת המבקשים, מסתירים הבנקים הנתבעים מלקוחותיהם מידע בדבר הטבות המגיעות ללקוחות מסוימים, אותו הם מחוייבים לפרסם ולמסור, ובכך גורמים ללקוחות נזק כספי.
 4. ביום 5 באוגוסט 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד שבעה בנקים והבנק בתוכם. סכומה הכולל של התביעה כנגד כל המשיבים הועמד על לא פחות מ-1.5 מיליארד ש"ח כנגד כל הנתבעות. לטענת התובעת, המשיבים גובים עמלות העברה וטיפול במטבע-חוץ שלא כדין, בין היתר על-ידי קביעת עמלות מינימום בגין העברות נכנסות ויציאות במדרגות וזאת, בניגוד לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981, כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים) התשנ"ב-1992, חוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988 וחוק הגנת הצרכן התשמ"א-1981.
- בנוסף לסכום הנתבע, מבקשת התובעת לצוות על המשיבים להגביל את עמלת ההעברה היוצאת והנכנסת ל-30 דולר ו-10 דולר, בהתאמה.
- ביום 10 באוגוסט 2014 הוגשה בקשה לאיחוד התביעה עם התביעות המפורטות בסעיף (א) 1 ו-(א) 5 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014. טרם ניתנה החלטה בבקשה.

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ה. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

ביום 26 באפריל 2009 פרסמה הממונה על הגבלים עסקיים קביעה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק הגבלים העסקיים התשמ"ח-1988 שכותרתה "בעניין: הסדרים כובלים בין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק המזרחי והבנק הבינלאומי שעניינם העברת מידע הנוגעת לעמלות" (להלן: "הקביעה"). לפרטים ומידע אודות הקביעה ראה ביאור 19(ג1) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2013. ביום 27 במרץ 2014 נחתם צו מוסכם בין הממונה על הגבלים עסקיים ובין חמשת הבנקים נשוא הקביעה, בו הגיעו הצדדים להסכמה כי הקביעה תבוטל וחמשת הבנקים הגדולים ישלמו לאוצר המדינה 70 מיליון ש"ח. חלקו של הבנק במסגרת הצו המוסכם הינו סך של כ-21.5 מיליון ש"ח. לבנקים ישנה אפשרות לשלם סכום זה כפיצוי במסגרת הסכמי פשרה עם מבקשים בבקשות שונות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד הבנקים בעניינים הקשורים עם קביעת הממונה. ביום 15 ביוני 2014 אישר בית הדין להגבלים עסקיים את הצו המוסכם שהובא לאישורו על-ידי הממונה על הגבלים עסקיים. בית הדין דחה את ההתנגדויות לצו המוסכם וקיבל את עמדת הממונה על כל חלקיה. הסכום שנקבע לתשלום בהסכם הפשרה עם הממונה על הגבלים עסקיים הועבר על-ידי הבנק לחשבון נאמנות ובמקביל מנהלים הבנקים משא ומתן עם המבקשים בבקשות שונות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו כנגדם בעניינים הקשורים עם קביעת הממונה כדי להגיע עמם להסכמי פשרה.

1. בהמשך לאמור בביאור 19(ה) בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014, במהלך שנת 2011 מסרו רשויות שוויץ לבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ (להלן: "הפועלים שוויץ"), כי כמה בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית, ככל הידוע בקשר עם חשד או חשש לסיוע ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס מרשויות ארצות-הברית. לא נמסרו פרטים או נסיבות המתייחסים להפועלים שוויץ עצמו בקשר עם החקירה. לפי בקשת רשויות שוויץ, מסרו אותם בנקים מידע סטטיסטי אודות עסקיהם עם לקוחות אמריקאים לרשויות שוויץ, על מנת שיעבירו אותו לרשויות ארצות-הברית. במסגרת זו, מסר בנק הפועלים שוויץ במחצית השנייה של שנת 2011 מידע סטטיסטי לרשויות שוויץ, מבלי למסור פרטים מזהים על הלקוחות, כגון שמות לקוחות. הפועלים שוויץ משתף פעולה עם רשויות שוויץ ופועל על-פי הוראות הדין החלות עליו.

ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם כי שלטונות ארצות-הברית ושוויץ הגיעו להסדר ("ההסדר השוויצרי"), לפיו בנקים שוויצריים אשר יבחרו להצטרף להסדר השוויצרי ויעמדו בתנאיו (ביניהם, תשלום קנס, מסירת מידע נרחב אודות החשבונות של לקוחותיהם האמריקאים, אודות כספים שהתקבלו מבנקים אחרים ועוד), לא יועמדו לדין בארצות-הברית בקשר עם עניינים המהווים חלק מהסדר זה. ההסדר השוויצרי מגדיר "קטגוריה 2" כקטגוריה שמתייחסת לבנקים שאינם נתונים לחקירה ושיכולים להצטרף להסדר. משרד המשפטים האמריקאי פרסם, כי ההסדר השוויצרי לא יחול על 14 בנקים שוויצריים, אשר לגבי פעילותם הינו מנהל חקירה. לפיכך, גם הפועלים שוויץ אינו נכלל בהסדר השוויצרי וביום 29 באוגוסט 2013 הודיע משרד המשפטים האמריקאי במכתב לבא כוחו של הפועלים שוויץ, כי הוא לא ייכלל בו בהיותו נתון לחקירה. במכתב האמור לא פורטו טענות או דרישות כלשהן.

מאז שנת 2011 ועד לתום שנת 2014, למעט מספר שיחות טלפון בין נציגי רשויות בארצות-הברית לבין נציגי הבנק ובאי כוחו בארצות-הברית, לא התקיימו פגישות או שיחות בין נציגי הרשויות בארצות-הברית ובין הבנק או באי כוחו, בהקשרים הנוגעים לחקירה כנגד הפועלים שוויץ ו/או לפעילות הבנקאית של גורמים אחרים בקבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

במהלך התקופה שחלפה מראשית שנת 2015 ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים קיימו נציגי הבנק מספר פגישות עם נציגים של מחלקת השירותים הפיננסיים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services) (ה-NYDFS) ועם נציגים בווינגטון של משרד המשפטים של ארצות-הברית (Department of Justice) (ה-DOJ) וכן נפגשו עם נציגי ה-Federal Reserve בניו-יורק. במסגרת זו, הודיעו הרשויות האמריקאיות לנציגי הבנק על חקירה המתנהלת נגד קבוצת הבנק ונמסרו צווי גילוי מסמכים ובקשות שונות למידע וחומרים. בקשות נוספות לאיסוף ומסירת מידע וחומרים נוספים עשויים להתקבל בהמשך. הבנק, באמצעות נציגיו, מסר ומוסר לרשויות הנ"ל מידע וחומרים שונים בדבר פעילות קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים. הבנק, באמצעות נציגיו, ממשיך לעמוד בקשר ולשתף פעולה עם נציגי הרשויות האמורות ונציגי הבנק צפויים להמשיך ולהיפגש עם נציגי הרשויות. במהלך התקופה שחלפה משנת 2011 נעזרת קבוצת הבנק ביועצים משפטיים חיצוניים מארצות-הברית, שוויץ וישראל ובוצעו בדיקות פנימיות מסוימות בקשר לפעילות בנקאית מול לקוחות אמריקאים. הבנק ממשיך וצפוי להמשיך לערוך בדיקות פנימיות, בין השאר, על מנת לאסוף את המידע והחומרים אשר נתבקשו על-ידי הרשויות בארצות-הברית, ככל שהדבר ניתן ובגבולות הדין. בשלב זה, בשים לב לכך שנכון למועד הדיווח הרשויות האמריקאיות לא הפנו כנגד הבנק טענות קונקרטיות, בשים לב לכך שקבוצת הבנק אינה מנהלת משא ומתן עם הרשויות האמריקאיות ובשים לב לכך שלא ניתן ללמוד גזירה שווה בין אירועי ותוצאות בנק לאומי לישראל בע"מ בהקשר זה, השונים משל הבנק, וגם לאור חוות דעת משפטיות ואי הוודאות הנובעת מכל אלה, אין ביכולתו של הבנק להעריך את היקף החשיפה בנושא זה. הבנק אינו יודע אם ומתי יוכל להעריך את החשיפה בקשר עם האמור. הדבר תלוי, בין היתר, בשאלת התפתחות המהלכים מול הרשויות בארצות-הברית, בהתנהלות הרשויות בארצות-הברית ובמידע שיימסר לבנק ולנציגיו במסגרת זו ובמידע שמתבקש ויתבקש הבנק למסור לרשויות האמריקאיות. על אף האמור לעיל המפקח על הבנקים, לאחר שבחן את הנסיבות ומטעמי שמרנות חשבונאית, הורה לבנק במהלך 2014 לכלול בדוחות הכספיים הפרשה בגין האמור ובהמשך הורה לתת לה גילוי בדוח השנתי לשנת 2014. לפיכך, הדוחות הכספיים כוללים הפרשה בסכום בשקלים חדשים השווה ל-50 מיליון דולר ארצות-הברית. על-פי הוראת המפקח חושב סכום ההפרשה הנ"ל על בסיס אומדן של הסכום שהיה כנראה על הפועלים שוויץ לשלם לשלטונות ארצות-הברית לפי הנוסחה הקבועה בהסדר השוויצרי, אילו היה נכלל הפועלים שוויץ בקטגוריה 2 שלפי ההסדר השוויצרי, זאת הגם שההפרשה האמורה מתייחסת לקבוצת הבנק בכללותה.

ז. ישויות בעלות זכויות משתנות (VIE)

הבנק מספק קווי נזילות לגופי איגוח שבהם צדדים שלישיים משמשים כיוצרים. הקווים המסופקים על-ידי הבנק מהווים חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות של אותם גופי איגוח. הבנק אינו מספק חיזוקי אשראי לגופים אלו. סך קווי הנזילות המסופקים לגופי איגוח כאמור לעיל ליום 31 במרץ 2015 הסתכם ב-199 מיליון ש"ח (50 מיליון דולר), בהשוואה ל-194 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014. עד ליום 31 במרץ 2015 לא בוצעה משיכה מאף אחד מהקווים האלו. בהתחשב בעובדה שבדרך כלל הבנק מספק חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות לגופי איגוח אלו ואינו מספק להם תמיכה מסוגים אחרים, הבנק קבע כי הוא אינו מחזיק בזכויות משתנות אשר הופכות אותו לנהנה העיקרי ב-VIE כלשהן של אותם גופי איגוח.

ביאור 7 פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
בישראל			
לפי דרישה			
67,330	**50,417	80,278	אינם נושאים ריבית
53,760	**47,776	58,048	נושאים ריבית
121,090	98,193	138,326	סך-הכל לפי דרישה
148,349	152,465	138,192	לזמן קצוב
269,439	250,658	276,518	סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
9,029	8,078	10,058	אינם נושאים ריבית
10,172	8,097	10,952	נושאים ריבית
19,201	16,175	21,010	סך-הכל לפי דרישה
8,590	9,181	10,367	לזמן קצוב
27,791	25,356	31,377	סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
297,230	276,014	307,895	סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:			
138,568	129,689	140,401	פיקדונות של אנשים פרטיים
19,376	17,304	18,250	פיקדונות של גופים מוסדיים
111,495	103,665	117,867	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תקרת הפיקדון			
100,968	97,488	100,653	עד 1
73,445	69,744	74,040	מעל 1 עד 10
48,097	43,405	50,363	מעל 10 עד 100
30,682	31,809	36,352	מעל 100 עד 500
44,038	33,568	46,487	מעל 500
297,230	276,014	307,895	סך-הכל

** סווג מחדש.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2015						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מכיות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מזד	
1. נגזרים מגדרים*						
3,591	-	-	3,591	-	-	חוזי Forward
8,260	-	-	-	8,260	-	Swaps
11,851	-	-	3,591	8,260	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
5,896	-	-	-	5,896	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרי ALM**						
7,459	-	-	-	7,459	-	חוזי Futures
242,269	275	1	168,509	60,506	12,978	חוזי Forward
77,643	141	2,846	33,202	41,454	-	חוזי אופציה אחרים: אופציות שנכתבו
76,513	150	797	34,057	41,509	-	אופציות שנקנו
427,759	-	10,571	44,560	366,332	6,296	Swaps
831,643	566	14,215	280,328	517,260	19,274	סך-הכל נגזרי ALM
180,490	-	-	-	175,196	5,294	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
22,227	-	16,028	6,199	-	-	חוזי אופציה שנסחרים בבורסה: אופציות שנכתבו
22,219	-	16,020	6,199	-	-	אופציות שנקנו
332	-	-	-	332	-	Swaps
44,778	-	32,048	12,398	332	-	סך-הכל נגזרים אחרים
166	-	-	-	166	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
139	139	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
50	50	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
12,596	-	-	12,596	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
901,057	755	46,263	308,913	525,852	19,274	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2015						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים*						
91	-	-	79	12	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
527	-	-	7	520	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרי ALM***						
17,368	92	255	6,550	10,010	461	שווי הוגן ברוטו חיובי
18,369	92	240	7,322	10,166	549	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. נגזרים אחרים*						
856	-	710	143	3	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
849	-	703	143	3	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
5	5	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב:						
1	1	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
18,321	98	965	6,772	10,025	461	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
18,321	98	965	6,772	10,025	461	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
3,463	84	685	2,211	381	102	(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***
19,745	92	943	7,472	10,689	549	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
19,745	92	943	7,472	10,689	549	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
3,726	2	632	2,659	431	2	(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***

* למעט נגזרי אשראי.
 ** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 *** לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לעניין קיזוז בנפסח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.
 (3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 9 מיליוני ש"ח.
 (4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 30 מיליוני ש"ח.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2014						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מכיות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מזד	אחר	
1. נגזרים מגזרים*						
3,082	-	-	3,082	-	-	חוזי Forward
8,507	-	-	-	8,507	-	Swaps
11,589	-	-	3,082	8,507	-	סך-הכל נגזרים מגזרים
4,832	-	-	-	4,832	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרים ALM**,*						
24,052	-	-	7,904	16,148	-	חוזי Futures
231,344	217	-	139,274	81,183	10,670	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
679	-	-	679	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
52,488	247	4,341	23,425	24,475	-	אופציות שנכתבו
47,219	236	760	25,003	21,220	-	אופציות שנקנו
356,852	-	623	35,547	316,916	3,766	Swaps
712,634	700	5,724	231,832	459,942	14,436	סך-הכל נגזרי ALM
151,522	-	-	-	148,929	2,593	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
16,345	-	12,327	4,018	-	-	אופציות שנכתבו
16,401	-	12,383	4,018	-	-	אופציות שנקנו
32,746	-	24,710	8,036	-	-	סך-הכל נגזרים אחרים
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
471	471	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
23,151	-	-	23,151	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
780,591	1,171	30,434	266,101	468,449	14,436	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2014						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים*						
58	-	-	2	56	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
220	-	-	17	203	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרים ALM**						
10,108	16	70	3,390	6,411	221	שווי הוגן ברוטו חיובי
11,042	16	64	3,860	6,595	507	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. נגזרים אחרים*						
393	-	321	72	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
386	-	314	72	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
5	5	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
10,564	21	391	3,464	6,467	221	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
10,564	21	391	3,464	6,467	221	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
3,285	9	349	2,138	789	-	(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***
11,648	16	378	3,949	6,798	507	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
11,648	16	378	3,949	6,798	507	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
3,412	4	345	2,360	692	11	(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***

* למעט נגזרי אשראי.
 ** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 *** לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.
 (3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 17 מיליוני ש"ח.
 (4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 25 מיליוני ש"ח.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2014						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מכניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים*						
3,299	-	-	3,299	-	-	חוזי Forward
9,069	-	-	-	9,069	-	Swaps
12,368	-	-	3,299	9,069	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
5,871	-	-	-	5,871	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרים ALM***						
7,825	-	-	-	7,825	-	חוזי Futures
287,307	404	1	164,525	109,136	13,241	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
201	-	-	201	-	-	אופציות שנכתבו
979	-	-	979	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
81,700	241	3,101	32,872	45,486	-	אופציות שנכתבו
75,410	281	833	31,274	43,022	-	אופציות שנקנו
406,982	-	8,771	42,563	349,819	5,829	Swaps
860,404	926	12,706	272,414	555,288	19,070	סך-הכל נגזרי ALM
169,594	-	-	-	164,837	4,757	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
20,951	-	18,228	2,723	-	-	אופציות שנכתבו
20,973	-	18,250	2,723	-	-	אופציות שנקנו
790	-	-	-	790	-	Swaps
42,714	-	36,478	5,446	790	-	סך-הכל נגזרים אחרים
71	-	-	-	71	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
136	136	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
50	50	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
16,707	-	-	16,707	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
932,379	1,112	49,184	297,866	565,147	19,070	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2014						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים*						
107	-	-	98	9	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
565	-	-	114	451	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרים ALM**						
15,251	168	191	6,136	8,341	415	שווי הוגן ברוטו חיובי
15,370	168	204	5,987	8,464	547	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. נגזרים אחרים*						
893	-	830	62	1	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
883	-	820	62	1	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
4	4	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
16,255	172	1,021	6,296	8,351	415	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
16,255	172	1,021	6,296	8,351	415	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***						
4,199	127	872	2,756	333	111	
16,818	168	1,024	6,163	8,916	547	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
16,818	168	1,024	6,163	8,916	547	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***						
3,008	3	876	1,775	352	2	

* למעט נגזרי אשראי.
 ** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 *** לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.
 (3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 11 מיליוני ש"ח.
 (4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 41 מיליוני ש"ח.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 31 במרץ 2015						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
18,321	5,478	-	2,431	9,666	746	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(12,576)	(1,789)	-	(2,115)	(8,672)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(773)	(47)	-	-	(726)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
4,972	3,642	-	316	268	746	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
9,591	4,552	75	1,200	3,756	8	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
27,912	10,030	75	3,631	13,422	754	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
19,745	4,884	-	3,376	10,746	739	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(12,576)	(1,789)	-	(2,115)	(8,672)	-	מכשירים פיננסיים
7,169	3,095	-	1,261	2,074	739	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ליום 31 במרץ 2014						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
10,564	2,928	78	1,084	6,086	388	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(6,957)	(488)	-	(1,124)	(5,345)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
3,607	2,440	78	(40)	741	388	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
7,750	3,828	76	638	3,204	4	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
18,314	6,756	154	1,722	9,290	392	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
11,648	3,268	44	1,614	6,495	227	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(6,957)	(488)	-	(1,124)	(5,345)	-	מכשירים פיננסיים
4,691	2,780	44	490	1,150	227	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 9 מיליוני ש"ח (31.3.14: 17 מיליוני ש"ח, 31.12.14: 11 מיליוני ש"ח).
 (2) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 30 מיליוני ש"ח (31.3.14: 25 מיליוני ש"ח, 31.12.14: 41 מיליוני ש"ח).

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
16,255	5,639	-	1,953	8,108	555	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(10,246)	(1,009)	-	(1,990)	(7,247)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(554)	(23)	-	-	(531)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
5,455	4,607	-	(37)	330	555	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
9,414	4,464	75	1,107	3,768	-	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
25,669	10,103	75	3,060	11,876	555	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
16,818	3,585	71	2,992	9,615	555	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(10,246)	(1,009)	-	(1,990)	(7,247)	-	מכשירים פיננסיים
6,572	2,576	71	1,002	2,368	555	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

- (1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 9 מיליוני ש"ח (31.3.14: 17 מיליוני ש"ח, 31.12.14: 11 מיליוני ש"ח).
 (2) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 30 מיליוני ש"ח (31.3.14: 25 מיליוני ש"ח, 31.12.14: 41 מיליוני ש"ח).

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב):

ליום 31 במרץ 2015					
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
בלתי מבוקר					חוזי ריבית:
19,274	2,964	10,265	3,231	2,814	שקל-מדד
525,852	94,958	195,150	104,207	131,537	אחר
308,913	16,042	30,925	79,391	182,555	חוזי מטבע-חוץ
46,263	465	3,647	8,035	34,116	חוזים בגין מניות
755	-	201	359	195	חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)
901,057	114,429	240,188	195,223	351,217	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2014					
בלתי מבוקר					
780,591	102,958	203,597	202,846	271,190	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2014					
מבוקר					
932,379	118,365	225,329	212,223	376,462	סך-הכל

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ליום 31 במרץ 2015				
סך-הכל	שווי הוגן ⁽¹⁾			יתרה במאזן
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
נכסים פיננסיים				
70,465	67,977	-	2,488	70,443
54,333	1,041	13,483	39,809	54,328
523	523	-	-	523
272,235	269,103	-	3,132	268,921
2,248	2,248	-	-	2,243
18,312	4,593	12,866	853	18,312
3,530	1,088	-	2,442	3,530
421,646	346,573	26,349	48,724	**418,300
התחייבויות פיננסיות				
309,224	306,092	-	3,132	307,895
5,451	5,451	-	-	5,421
613	613	-	-	560
43	43	-	-	43
38,082	4,429	2,098	31,555	34,808
19,715	396	18,473	846	19,715
19,535	16,664	349	2,522	19,516
392,663	333,688	20,920	38,055	**387,958

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 609 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה ביאור 2.

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 80,763 מיליוני ש"ח ובסך של 28,144 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-1.

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 9 מיליוני ש"ח ו-30 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משבצים. (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2014			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
39,473	37,300	-	2,173	39,467	מזומנים ופיקדונות בבנקים
65,376	1,100	9,607	54,669	65,333	ניירות-ערך*
50	50	-	-	50	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
252,321	250,077	-	2,244	250,232	אשראי לציבור, נטו***
1,384	1,384	-	-	1,380	אשראי לממשלות
10,547	2,443	7,718	386	10,547	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,294	1,020	-	1,274	2,294	נכסים פיננסיים אחרים
371,445	293,374	17,325	60,746	**369,303	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
277,300	275,056	-	2,244	276,014	פיקדונות הציבור***
4,925	4,925	-	-	4,849	פיקדונות מבנקים
554	554	-	-	504	פיקדונות הממשלה
188	188	-	-	188	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
34,655	5,062	2,119	27,474	31,314	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
11,623	471	10,766	386	11,623	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
17,271	15,495	352	1,424	17,316	התחייבויות פיננסיות אחרות
346,516	301,751	13,237	31,528	**341,808	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 595 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה ביאור 2.

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 81,551 מיליוני ש"ח ובסך של 17,658 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-1.

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 17 מיליוני ש"ח ו-25 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משבצים. (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2014			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
54,989	52,625	-	2,364	54,974	מזומנים ופיקדונות בבנקים
58,804	1,147	14,076	43,581	58,778	ניירות-ערך*
476	476	-	-	476	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
265,936	262,378	-	3,558	263,980	אשראי לציבור, נטו***
1,869	1,869	-	-	1,861	אשראי לממשלות
16,244	4,289	11,063	892	16,244	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,668	1,485	-	2,183	3,668	נכסים פיננסיים אחרים
401,986	324,269	25,139	52,578	**399,981	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
297,951	294,393	-	3,558	297,230	פיקדונות הציבור***
4,373	4,373	-	-	4,322	פיקדונות מבנקים
505	505	-	-	455	פיקדונות הממשלה
42	42	-	-	42	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
36,627	4,634	2,132	29,861	33,671	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
16,777	1,151	14,744	882	16,777	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
18,698	16,123	321	2,254	18,735	התחייבויות פיננסיות אחרות
374,973	321,221	17,197	36,555	**371,232	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 612 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה ביאור 2.

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 83,502 מיליוני ש"ח ובסך של 25,214 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-1.

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 11 מיליוני ש"ח ו-41 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משבצים. (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנדוטיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח.י. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח;

ניירות-ערך סחירים – לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור – השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח. השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת הפרשות מיוחסות באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי הוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיר בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הקטנת השווי הוגן ב-66 מיליוני ש"ח.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות – בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות – מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים נגזרים – מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מדידת השווי ההוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקאות אלו.

אומדן השווי ההוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי ההוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי ההוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 – פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2015				
יתרה מאזנית	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
ניירות-ערך זמינים למכירה:				
30,035	-	5,252	24,783	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
2,535	-	1,202	1,333	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
792	-	97	695	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
5,066	-	3,967	1,099	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
2,151	-	818	1,333	אגרות-חוב של אחרים בישראל
3,635	-	2,147	1,488	אגרות-חוב של אחרים זרים
2,236	-	-	2,236	מניות סחירות
ניירות-ערך למסחר:				
5,927	-	-	5,927	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
52	-	-	52	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
518	-	-	518	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
18	-	-	18	אגרות-חוב של אחרים בישראל
275	-	-	275	אגרות-חוב של אחרים זרים
52	-	-	52	מניות סחירות
53,292	-	13,483	39,809	סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
461	135	326	-	חוזי שקל-מדד
10,025	1,732	8,293	-	חוזי ריבית אחרים
6,763	2,668	3,952	143	חוזי מטבע-חוץ
965	44	211	710	חוזי מניות
98	14	84	-	חוזי סחורות ואחרים
9	9	-	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
3,132	-	-	3,132	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
2,442	-	-	2,442	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
77,187	4,602	26,349	46,236	סך-כל הנכסים

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 במרץ 2015			
יתרה מאזנית	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
			התחייבויות
			התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
549	-	549	-
			חוזי שקל-מדד
10,691	248	10,443	-
			חוזי ריבית אחרים
7,473	139	7,191	143
			חוזי מטבע-חוץ
910	9	198	703
			חוזי מניות
92	-	92	-
			חוזי סחורות ואחרים
30	32	(2)	-
			התחייבויות בגין נגזרים משובצים
3,132	-	-	3,132
			פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
2,442	-	-	2,442
			התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
429	-	349	80
			התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
25,748	428	18,820	6,500
			סך-כל ההתחייבויות

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 במרץ 2014				
יתרה מאזנית	מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
ניירות-ערך זמינים למכירה:				
50,075	-	4,400	45,675	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
2,639	-	1,079	1,560	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
689	-	100	589	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
3,003	-	2,165	838	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
1,691	-	473	1,218	אגרות-חוב של אחרים בישראל
2,711	-	1,390	1,321	אגרות-חוב של אחרים זרים
1,746	-	-	1,746	מניות סחירות
ניירות-ערך למסחר:				
820	-	-	820	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
41	-	-	41	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
541	-	-	541	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
18	-	-	18	אגרות-חוב של אחרים בישראל
255	-	-	255	אגרות-חוב של אחרים זרים
47	-	-	47	מניות סחירות
64,276	-	9,607	54,669	סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
221	91	130	-	חוזי שקל-מדד
6,467	485	5,982	-	חוזי ריבית אחרים
3,447	1,803	1,572	72	חוזי מטבע-חוץ
391	50	27	314	חוזי מניות
21	14	7	-	חוזי סחורות ואחרים
17	17	-	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
2,244	-	-	2,244	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
1,274	-	-	1,274	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
78,358	2,460	17,325	58,573	סך-כל הנכסים

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 במרץ 2014			
יתרה מאזנית	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
507	10	497	-
6,805	355	6,450	-
3,949	96	3,781	72
346	7	25	314
16	3	13	-
25	25	-	-
2,244	-	-	2,244
1,274	-	-	1,274
502	-	352	150
15,668	496	11,118	4,054

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014				
יתרה מאזנית	מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
ניירות-ערך זמינים למכירה:				
37,049	-	5,092	31,957	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
3,498	-	2,061	1,437	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
819	-	98	721	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
5,083	-	3,990	1,093	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
2,284	-	844	1,440	אגרות-חוב של אחרים בישראל
3,454	-	1,991	1,463	אגרות-חוב של אחרים זרים
1,951	-	-	1,951	מניות סחירות
ניירות-ערך למסחר:				
2,871	-	-	2,871	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
43	-	-	43	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
354	-	-	354	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
20	-	-	20	אגרות-חוב של אחרים בישראל
181	-	-	181	אגרות-חוב של אחרים זרים
50	-	-	50	מניות סחירות
57,657	-	14,076	43,581	סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
415	135	280	-	חוזי שקל-מדד
8,351	1,215	7,136	-	חוזי ריבית אחרים
6,285	2,874	3,349	62	חוזי מטבע-חוץ
1,021	31	160	830	חוזי מניות
172	34	138	-	חוזי סחורות ואחרים
11	11	-	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
3,558	-	-	3,558	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
2,183	-	-	2,183	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
79,653	4,300	25,139	50,214	סך-כל הנכסים

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014			
יתרה מאזנית	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
547	-	547	-
			חוזי שקל-מדד
8,919	588	8,331	-
			חוזי ריבית אחרים
6,166	539	5,565	62
			חוזי מטבע-חוץ
977	9	148	820
			חוזי מניות
168	15	153	-
			חוזי סחורות ואחרים
41	45	(4)	-
			התחייבויות בגין נגזרים משובצים
3,558	-	-	3,558
			פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
2,183	-	-	2,183
			התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
392	-	321	71
			התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
22,951	1,196	15,061	6,694
			סך-כל ההתחייבויות

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2015					
סך-הכל הפסד בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2015	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			סך-הכל
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
בלתי מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(24) ⁽¹⁾	2,634	2,634	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(1) ⁽²⁾	12	12	-	-	השקעות במניות
(25)	2,646	2,646	-	-	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2014					
סך-הכל רווח (הפסד) בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2014	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			סך-הכל
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
בלתי מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
44 ⁽¹⁾	2,988	2,988	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(4) ⁽²⁾	1	1	-	-	השקעות במניות
40	2,989	2,989	-	-	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2014					
סך-הכל רווח (הפסד) בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			סך-הכל
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
81 ⁽¹⁾	*2,653	*2,653	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(8) ⁽²⁾	35	35	-	-	השקעות במניות
73	*2,688	*2,688	-	-	סך-הכל

* הוצג מחדש.

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.

(2) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מיזון שאינן מריבית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

ליום 31 במרץ 2015									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2015	העברות מתוך רמה 3	העברות אל רמה 3	סילוקים	הנפקות	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רווחים שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2015
נכסים									
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:									
135	135	(3)	4	(29)	-	-	-	28	135
627	1,484	518	218	(200)	-	177	-	144	310 ⁽¹⁾⁽³⁾
2,335	2,529	625	125	(1,297)	-	181	-	560	751 ⁽³⁾
22	35	-	-	-	-	-	-	13	15 ⁽³⁾
19	14	-	-	(9)	-	2	-	2	1 ⁽³⁾
(34)	(23)	-	-	-	-	-	-	11	11 ⁽³⁾
3,104	4,174	1,140	347	(1,535)	-	360	-	758	1,112

(1) רווחים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

ליום 31 במרץ 2014									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2013	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רכישות	הנפקות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2014	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרץ 2014
נכסים									
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:									
52	29	-	-	-	(8)	8	-	81	(3)29
237	(96)	-	67	-	(42)	(24)	(12)	130	(3)(1)(47)
1,819	126	-	80	-	(300)	(23)	5	1,707	(3)214
46	9	-	4	-	(16)	-	-	43	(3)2
17	(5)	-	6	-	(7)	-	-	11	(3)(2)
3	(10)	-	-	(4)	3	-	-	(8)	(3)(9)
2,174	53	-	157	(4)	(370)	(39)	(7)	1,964	187
סך-הכל									

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014										
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2013	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	העברות מתוך רמה 3	העברות מהעברות	סילוקים	הנפקות	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2014
נכסים										
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:										
52	135	-	25	(51)	-	-	-	109	52	(3)96
237	627	10	20	(107)	(24)	224	-	267	237	(3)(1)247
1,819	2,335	140	(17)	(448)	-	160	-	681	1,819	(3)1,004
46	22	(11)	-	(20)	-	4	-	3	46	(3)1
17	19	-	-	(14)	-	6	-	10	17	(3)13
3	(34)	(1)	-	1	-	(2)	-	(35)	3	(3)(4)
2,174	3,104	138	28	(639)	(24)	392	-	1,035	2,174	1,357

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 2 למדידה ברמה 1.

ו. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 31 במרץ 2015			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
השקעה במניות לא סחירות	12	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	2,634	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:			
חוזי שקל-מדד	135	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה 1.45%-4.30% (2.43%)
חוזי ריבית אחרים	1,484	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה 0.00%-4.30% (3.24%)
חוזי מטבע-חוץ	2,529	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה 0.59%-5.22% (2.24%)
חוזי מניות ⁽¹⁾	8	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן 25.91%-68.50% (35.75%)
		תשואת דיבידנד	6.00%-10.56% (10.41%)
		ריבית שקלית לא-צמודה	0.93%-1.13% (0.93%)
חוזי סחורות ואחרים	14	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה 2.61%-4.30% (4.10%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	9	מודל תמחור אופציות	ריבית שקלית לא-צמודה 0.72%-5.93% (2.54%)

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים

שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 במרץ 2014			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
השקעה במניות לא סחירות	1	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	2,988	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:			
חוזי שקל-מדד	81	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	0.48%-4.77% (2.60%)
חוזי ריבית אחרים	151	מודל תמחור נגזרי ריבית	0.48%-4.32% (2.89%)
חוזי מטבע-חוץ	1,707	מודל תמחור אופציות	0.48%-5.21% (2.17%)
חוזי מניות ⁽¹⁾	13	מודל תמחור אופציות	26.62%-68.50% (29.34%)
		תשואת דיבידנד	2.00%-10.56% (4.74%)
		ריבית שקלית לא-צמודה	2.34%-2.68% (2.57%)
חוזי סחורות ואחרים	11	מודל תמחור נגזרי מטבע	0.48%-4.32% (3.92%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	17	מודל תמחור אופציות	0.68%-7.39% (2.64%)

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים

שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
השקעה במניות לא סחירות	35	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	*2,653	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:			
חוזי שקל-מדד	135	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה 0.52%-4.68% (2.60%)
חוזי ריבית אחרים	627	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה 0.52%-4.38% (3.18%)
חוזי מטבע-חוץ	2,325	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה 0.44%-4.68% (2.22%)
חוזי מניות ⁽¹⁾	2	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן 26.51%-68.50% (29.21%)
		תשואת דיבידנד	6.00%-10.56% (9.99%)
		ריבית שקלית לא-צמודה	1.46%-1.70% (1.49%)
חוזי סחורות ואחרים	19	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה 0.52%-4.38% (3.03%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	11	מודל תמחור אופציות	ריבית שקלית לא-צמודה 0.85%-6.94% (2.79%)

* הוצג מחדש.

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 10 הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2014	2015	
א. הכנסות ריבית*		
2,156	1,564	מאשראי לציבור
7	9	מאשראי לממשלה
25	35	מפיקדונות בבנקים
32	6	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
219	108	מאגרות-חוב
2,439	1,722	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית*		
(368)	(109)	על פיקדונות הציבור
(3)	(3)	על פיקדונות הממשלה
(26)	(14)	על פיקדונות מבנקים
(5)	(1)	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(187)	13	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(1)	(7)	על התחייבויות אחרות
(590)	(121)	סך-כל הוצאות ריבית
1,849	1,601	סך הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית**		
(49)	(60)	הכנסות ריבית
2	3	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב		
5	1	מוחזקות לפדיון
209	104	זמינות למכירה
5	3	למסחר
219	108	סך-הכל כלול בהכנסות ריבית

* כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאור 11 הכנסות מימון שאינן מריבית

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2014	2015
1. מפעילות במכשירים נגזרים	
(6)*	(1)
חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור (ראה ג להלן) ⁽¹⁾	
186	(305)
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾	
180*	(306)
סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים	
2. מהשקעה באגרות-חוב	
73	173
רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ⁽³⁾	
3. הפרשי שער, נטו	
(139)	566
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות	
71	98
רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה ⁽³⁾	
(5)	(2)
הפרשה לירידת-ערך בגין מניות זמינות למכירה ⁽³⁾	
4	2
דיבידנד ממניות זמינות למכירה	
70	98
סך-הכל מהשקעה במניות	
184*	531
סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	

* סווג מחדש.

(1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי גידור.

(2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

ביאור 11 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר**

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2014	2015	
*2	7	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
20	32	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
1	1	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו
*23	40	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר***
*207	571	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון:		
20	32	חשיפת ריבית
*1	3	חשיפת מטבע-חץ
2	5	חשיפה למניות
*23	40	סך-הכל

ג. חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור – פירוט נוסף****

1. גידורי שווי הוגן		
(9)	(2)	חוסר האפקטיביות של הגידורים
2. גידורי תזרים מזומנים		
3	1	מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור
*6	(1)	סך-הכל

* סווג מחדש.
 ** כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
 *** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה ביאור 10.
 **** לגילוי על השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית ראה ביאור 10.
 (1) מזה חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-22 מיליוני ש"ח (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2014: 17 מיליוני ש"ח).

ביאור 12 מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2015							
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	אחרים והתאמות	סך-הכל
הכנסות ריבית, נטו:							
371	-	301	290	505	134	-	1,601
160	180	8	(53)	(86)	(209)	-	-
הכנסות שאינן מריבית:							
1	19	-	5	23	523	-	571
278	445	151	95	163	94	157	1,383
810	644	460	337	605	542	157	3,555
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
42	8	57	21	(68)	-	-	60
63	41	89	96	306	201	12	808
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע) ⁽¹⁾							
4.7%	4.9%	14.5%	8.1%	10.2%	37.5%	-	10.7%

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2014							
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	אחרים והתאמות	סך-הכל
הכנסות ריבית, נטו:							
595	9	315	295	698	(63)	-	1,849
(74)	219	(23)	(79)	(247)	204	-	-
הכנסות שאינן מריבית:							
-	8	-	2	27	170	-	207
290	399	145	80	140	92	153	1,299
811	635	437	298	618	403	153	3,355
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
10	7	24	8	(64)	-	-	(15)
83	31	78	83	302	136	13	726
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע) ⁽¹⁾							
6.8%	4.1%	14.6%	8.6%	10.4%	26.9%	-	10.5%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 11.
 ** סווג מחדש.
 (1) מחושבת לפי הון שיוחס למגזר על-פי רכיבי סיכון שיוחסו לפי הוראות באזל 3.

ביאור 12 מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014							
סך-הכל	אחרים והתאמות	מגזר ניהול פיננסי	המגזר העסקי	המגזר המסחרי	מגזר עסקים קטנים	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר משקי הבית
הכנסות ריבית, נטו:							
7,768	-	(727)	2,914	1,217	1,260	219	2,885
-	-	1,684	(1,138)	(330)	(80)	648	(784)
הכנסות שאינן מריבית:							
916	-	792	78	9	-	35	2
5,338	656	376	586	329	602	1,626	1,163
14,022	656	2,125	2,440	1,225	1,782	2,528	3,266
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
425	-	4	(177)	91	190	76	241
רווח (הפסד) נקי המיוחס							
*2,713	*82	*860	*1,143	*323	*275	*(145)	*175
לבעלי המניות בבנק							
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס							
*9.1%	-	*35.7%	*9.3%	*7.4%	*11.4%	*(4.4%)	*3.3% ⁽¹⁾
לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע) ⁽¹⁾							

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 11.
(1) מחושבת לפי הון שיוחס למגזר על-פי רכיבי סיכון שיוחסו לפי הוראות באזל 3.

ביאור 13 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2015 ולשנת 2014***

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות מתרגום* נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
		בלתי מבוקר					
582	2	584	(363)	(6)	(10)	963	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
135	(1)	134	(196)	-	26	304	שינוי נטו במהלך התקופה
717	1	718	(559)	(6)	16	1,267	יתרה ליום 31 במרץ 2015
380	1	381	(295)	(9)	(17)	702	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
79	1	80	(61)	1	8	132	שינוי נטו במהלך התקופה
459	2	461	(356)	(8)	(9)	834	יתרה ליום 31 במרץ 2014

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנים 2013 ו-2014***

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 1 בינואר 2013
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות מתרגום* נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
		מבוקר					
636	3	639	-	(16)	9	646	יתרה ליום 1 בינואר 2013
							השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים
(259)	-	(259)	(259)	-	-	-	יתרה ליום 1 בינואר 2013 לאחר היישום לראשונה של הכללים החדשים
377	3	380	(259)	(16)	9	646	שינוי נטו במהלך השנה
3	(2)	1	(36)	7	(26)	56	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
380	1	381	(295)	(9)	(17)	702	שינוי נטו במהלך השנה
202	1	203	(68)	3	7	261	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
582	2	584	(363)	(6)	(10)	963	

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יישמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים ראה ביאור 1.ב.1.

ביאור 13 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2015 ולשנת 2014****

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
2015 במרץ 31			31 במרץ 2014		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:					
694	(211)	483	340*	(123)*	217*
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(247)	68	(179)	(124)*	39*	(85)*
רווחים (הפסדים) בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
447	(143)	304	216	(84)	132
שינוי נטו במהלך התקופה התאמות מתרגום**:					
66	-	66	21	-	21
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים***:					
2	24	26	1	7	8
שינוי נטו במהלך התקופה גידור תזרימי מזומנים:					
1	(1)	-	2	(1)	1
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
1	(1)	-	2	(1)	1
שינוי נטו במהלך התקופה הטבות לעובדים:					
(320)	121	(199)	(100)	38	(62)
רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
5	(2)	3	2	(1)	1
שינוי נטו במהלך התקופה					
135	(1)	134	121	(41)	80
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
(1)	-	(1)	1	-	1
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:					
136	(1)	135	120	(41)	79
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

* סווג מחדש.
** התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
*** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
**** החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. ראה גם ביאור 1.ב.(1).
(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה בביאור 11 - הכנסות מימון שאינן מריבית.
(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

ביאור 13 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנים 2013 ו-2014***

לשנה שהסתיימה ביום					
31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:					
250	(122)	372	472	(183)	655
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(194)	97	(291)	(211)	61	(272)
רווחים (הפסדים) בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
56	(25)	81	261	(122)	383
שינוי נטו במהלך השנה התאמות מתרגום*:					
(69)	-	(69)	15	-	15
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים**					
43	(25)	68	(8)	5	(13)
(26)	(25)	(1)	7	5	2
שינוי נטו במהלך השנה גידור תזרימי מזומנים:					
7	(3)	10	3	(2)	5
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
7	(3)	10	3	(2)	5
שינוי נטו במהלך השנה הטבות לעובדים:					
(37)	22	(59)	(76)	46	(122)
רווח (הפסד) אקטוארי נטו השנה רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
1	(1)	2	8	(5)	13
(36)	21	(57)	(68)	41	(109)
שינוי נטו במהלך השנה סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה					
1	(32)	33	203	(78)	281
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
(2)	-	(2)	1	-	1
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:					
3	(32)	35	202	(78)	280
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה					

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 ** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
 *** החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבוונאות המקובלים בארצות-הברית בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. ראה גם ביאור 1.ב.1.
 (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה בביאור 11 - הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

ביאור 14 זכויות עובדים

א. הטבות לעובדים

31 בדצמבר		31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
פרישה מוקדמת ופיצויים				
6,614	6,880	6,728	7,363	סכום ההתחייבות
(4,130)	(4,133)	(4,180)	(4,403)	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
2,484	2,747	2,548	2,960	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק אי ניצול ימי מחלה				
383	389	397	429	סכום ההתחייבות
-	-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
383	389	397	429	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק יובל				
36	37	38	40	סכום ההתחייבות
-	-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
36	37	38	40	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה				
555	621	580	690	סכום ההתחייבות
-	-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
555	621	580	690	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
סך-הכל				
3,458	3,794	3,563	4,119	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"*
19	55	31	59	* מזה בגין הטבות לעובדים בחו"ל

ביאור 14 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה

(1) מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבויות בגין הטבה חזויה, נטו:**

31 בדצמבר		31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
2,976	3,422	3,422	3,757	מחויבויות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת תקופה
96	113	29	27	עלות שירות
100	107	29	28	עלות ריבית
59	121	100	320	הפסד אקטוארי
3	1	1	(2)	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(258)	(362)	(56)	(51)	הטבות ששולמו
446	355	-	-	הוצאה בגין תוכנית התייעלות
3,422	3,757	3,525	4,079	מחויבויות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
3,293	3,613	3,391	3,882	מחויבויות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

* כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק מחלה אשר משולם במועד הפרישה.
** הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תוכנית. לפירוט נוסף ראה סעיף (4) להלן.

ב. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

31 בדצמבר		31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
-	-	-	-	סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
3,422	3,757	3,525	4,079	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

ג. סכומים שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר		31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
92	256	191	571	הפסד אקטוארי נטו
380	325	380	325	התחייבויות נטו בגין המעבר
472	581	571	896	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ד. תוכניות שבהן המחויבויות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התוכנית

31 בדצמבר		31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
7,552	7,890	7,705	8,482	מחויבויות בגין הטבה חזויה
7,423	7,746	7,571	8,285	מחויבויות בגין הטבה מצטברת
(4,130)	(4,133)	(4,180)	(4,403)	שווי הוגן של נכסי התוכנית

ביאור 14 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
96	113	29	27	עלות שירות
100	107	29	28	עלות ריבית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:				
-	12	2	5	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
1	-	-	-	התחייבות (נכס) נטו בגין המעבר*
1	12	2	5	סך-הכל הפחתות של סכומים שלא הוכרו
484	355	-	-	אחר
681	587	60	60	סך עלות ההטבה, נטו

* הפחתה של רווחים והפסדים אקטואריים שנרשמו ברווח כולל אחר ביום 1 בינואר 2013, שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון בעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים.

ב. שינויים בנכסי תוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
69	121	100	320	הפסד אקטוארי נטו בתקופה
(2)	(13)	(2)	(5)	הפחתה של הפסד אקטוארי
(10)	-	-	-	הפחתה של התחייבות נטו בגין המעבר*
-	1	-	-	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
57	109	98	315	סך-הכל הוכר ברווח כולל אחר
681	587	60	60	סך עלות ההטבה נטו
738	696	158	375	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברוח כולל אחר

* הפחתה של רווחים והפסדים אקטואריים שנרשמו ברווח כולל אחר ביום 1 בינואר 2013, שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון בעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים.

ביאור 14 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(2) הוצאה לתקופה (המשך)

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2015 לפני השפעת המס

32	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
-	נכס (התחייבות) נטו בגין המעבר*
32	סך-הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

* הפחתה של רווחים והפסדים אקטואריים שנרשמו ברווח כולל אחר ביום 1 בינואר 2013, שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור היוון בעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים.

(3) הנחות*

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

31 בדצמבר		31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
2.4%	1.9%	1.7%	1.1%	שיעור היוון
2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	שיעור היוון המדד
0.5%-7.5%	0.5%-7.5%	0.5%-7.5%	0.5%-7.5%	שיעור גידול בתגמול

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

שיעורי עזיבה - שיעורי עזיבה לפיצויים מוגדלים ולפרישה מוקדמת נקבעו בהתאם לניסיון הבנק תוך התחשבות בגיל העובד, מגדר, שיעורי העזיבה המשקפים את ציפיות ההנהלה והחלטותיה בדבר פרישת עובדים בתנאים מועדפים ומבוססים על מחקר שנערך בקרב עובדי הבנק וכולל נתוני עזיבה החל משנת 1997. שיעורי העזיבה השוטפים עודכנו על-פי מחקר עזיבות של עובדי הבנק. כמו-כן, שיעורי עזיבה מוקדמת בתנאים מועדפים הותאמו על מנת להביא בחשבון את ציפיות ההנהלה לפרישת עובדים בשנים 2017-2014 ומשנת 2018 ואילך.

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
2.4%	1.6%	2.4%	1.9%	שיעור היוון
0.5%-7.5%	0.5%-7.5%	0.5%-7.5%	0.5%-7.5%	שיעור גידול בתגמול

ביאור 14 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(3) הנחות* (המשך)

ב. השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קטון בנקודת אחוז אחת				גידול בנקודת אחוז אחת				
31 בדצמבר		31 במרץ		31 בדצמבר		31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	2013	2014	2014	2015	
293	346	312	400	(253)	(279)	(265)	(332)	שיעור היוון
35	41	37	52	(28)	(33)	(30)	(40)	שיעור היוון המדד
(183)	(202)	(193)	(224)	173	186	182	208	שיעור עזיבה
(167)	(175)	(174)	(212)	188	220	201	251	שיעור גידול בתגמול

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

(4) נכסי תוכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת לאור קיומו של סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, לפיו במקרה של עזיבת העובד, הגיעו לגיל הפרישה הקבוע בחוק, או יציאת העובד לפנסיה מוקדמת, הבנק אינו נדרש או נוהג לבצע השלמה ליעודות במקרים ששווין ירד או אינו מכסה את הגידול שחל בשכר. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיו, מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות אשר מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין (מתייחס לנתוני הבנק בלבד):

31 בדצמבר		31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	
4,039	4,008	4,094	4,193	התחייבות לפיצויים
(3,947)	(3,914)	(3,996)	(4,086)	יעודות לפיצויים
92	94	98	107	התחייבות נטו

יודגש כי חשיפת ההתחייבות נטו של הבנק לשינויים בשווי היעודות, משוקללת בהסתברות לפרישה במסלול פיצויים אינה מהותית. כך לדוגמה, במקרה של ירידה בשיעור של 10% בשווי ההון של היעודות לפיצויים תגדל ההתחייבות נטו בסך של כ-20 מיליון ש"ח. היעודות לפיצויי פיטורין מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים. כ-45% מסך יתרות היעודה לפיצויי פיטורין מופקדות בקרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ (קג"מ). יתרת הסכומים מופקדים במספר רב של קופות-גמל לפיצויי פיטורין, והכל בהתאם לבחירת העובדים.

ביאור 14 זכויות עובדים (המשך)

ג. תזרימי מזומנים

(1) הפקדות

הפקדות בפועל				תחזית
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2013	2014	2014	2015	*2015
213	158	37	38	192
				הפקדות

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2015.

(2) הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	
2015	578
2016	273
2017	260
2018	266
2019	253
2020-2026	1,292
2027 ואילך	1,647
סך-הכל	4,569

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2015

ביאור 15 עדכוני רגולציה

ועדת התחרותיות

בדצמבר 2011 מונה "הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית" בראשות המפקח על הבנקים, כנגזרת של הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי בראשות הפרופסור מנואל טרכטנברג.

מטרת הצוות, כפי שהוגדרה בכתב המינוי: לבחון ולהמליץ "על אמצעים ומהלכים שונים להגברת התחרותיות בשוק הבנקאות הישראלי". המלצות הצוות פורסמו ביום 19 במרץ 2013 בדוח הסופי.

עיקרי המלצות בתחום העמלות, יושמו בתיקון האחרון לכללי הבנקאות שפורסם ביום 28 בנובמבר 2012 והוחלו בשתי פעימות - ביום 1 בינואר וביום 1 במרץ 2013.

החל מיום 1 באפריל 2014 יושמו הוראות כללי הבנקאות בנושא דמי ניהול מינימליים, עמלת פעולה אחת על-ידי פקיד וכן נכנסו לתוקף מסלולי "עובר ושב". כמו-כן הוטל פיקוח על מחיר המסלול הבסיסי ומחירו המרבי נקבע על 10 ש"ח.

ביום 2 באפריל 2014 פורסם חוזר המתייחס לגילוי עלות שירותים בניירות-ערך אשר נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

ביום 15 באפריל 2014 פורסמה הוראת בנק ישראל בנושא פתיחת חשבון באמצעות האינטרנט.

בינואר 2015 הפעיל הבנק את האפשרות לפתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט.

בחודש פברואר 2015 נכנסו לתוקף השינויים בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח-2008, השינויים כוללים: ביטול חיוב בעמלת ערוץ ישיר בעסקות המתבצעות בכרטיס לחיוב מיידי (דביט), קביעה שעמלת אישור בעלות על חשבון תיגבה רק מהפקת הודעה שנייה במהלך שנה, בהעברת זה"ב נקבע כי בסכומים עד מיליון ש"ח תיגבה עמלה בגובה עמלת פעולה על-ידי פקיד, בוטלו עמלות דמי ניהול הלוואה לדיור והלוואות שאינן לדיור שניתנו עד יולי 2008, בוטלה עמלת תשלום נדחה בעסקות שבוצעו החל מחודש פברואר 2015 בכרטיסי אשראי. החל מפברואר 2015 בוצע שינוי בהגדרת "עסק קטן" כך שלקוחות שהמציאו מסמכים והוגדרו כעסק קטן, ההגדרה תהיה ללא סיום תוקף (לפני השינוי התוקף היה לשנה אחת), אלא אם הבנק דרש מהלקוח בנסיבות בהן היה לו יסוד סביר להניח כי מחזור העסקים של אותו תאגיד בשנה האחרונה עולה על חמישה מיליון ש"ח.

בחודש יולי 2015 ייכנסו לתוקף שינויים בעמלות בגין עסקות במטבע-חוץ ומשיכות בחו"ל באמצעות כרטיסי חיוב. בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. לאחר מיפוי ובחינת שאר המלצות הדוח שטרם יושמו עולה, כי להערכת הבנק, יישומן בפועל עשוי להשפיע לרעה על תוצאות פעילותו, אלא שהשפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

הסכם קואליציוני

ביום 29 באפריל 2015 נחתם הסכם קואליציוני לכינון הממשלה ה-34 למדינת ישראל בין סיעת הליכוד בכנסת ה-20 לבין סיעת כולנו בראשות משה כחלון בכנסת ה-20. בהתאם להסכם, בין היתר, הממשלה תפעל להגברת התחרות במערכת הפיננסית, להפחתת עלויות החיסכון לטווח ארוך ותקדם הפרדת חברות כרטיסי האשראי מהבנקים בשיתוף עם בנק ישראל. בנוסף, משרד האוצר יגבש תזכיר חוק להרחבת התחרות בשוק האשראי לצרכנים ולבעלי עסקים קטנים ובינוניים, וזאת, בין היתר, באמצעות קידום היישום של חוק שירות נתוני אשראי התשס"ב-2002 וחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות 1993, יישום "תעודת זהות בנקאית", הרחבת תפוצת השימוש בכרטיס חיוב מיידי ומתן ערבות מדינה לדרישות ההון ולאשראי הניתן למשקי בית ולעסקים קטנים על-ידי בנקים חדשים (ובכללם אינטרנטיים וקואופרטיביים). עוד סוכם כי הממשלה תפעל ותייעל להקמת מערכות תשתית IT הנחוצות לבנקים חדשים ויוקם צוות לבחינת יישום ביטוח פיקדונות. הבנק בוחן את ההשלכות הצפויות של ההסכם האמור אך אין באפשרותו בשלב זה להעריך את השפעתו על תוצאות פעולותיו.